

ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ

Municipality of Festos

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Δήμου Φαιστού 2024-2028

Α' Φάση : Στρατηγικός Σχεδιασμός

Περιεχόμενα

Ευρετήριο Πινάκων.....	4
Ευρετήριο Εικόνων	5
Ευρετήριο Γραφημάτων	6
Εισαγωγή	7
i. Αντικείμενο & Σκοπός Επιχειρησιακού Προγράμματος	7
ii. Θεσμικό Πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος	9
iii. Περιεχόμενο και Δομή Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	11
iv. Μεθοδολογική Προσέγγιση	13
v. Διαδικασία Κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	16
vi. Συγκρότηση Διεπιστημονικής Ομάδας Εργασίας	17
Κεφάλαιο 1. Συνοπτική Παρουσίαση και Αξιολόγηση του Δήμου Φαιστού.....	19
1.1 Βασικά Χαρακτηριστικά, Διοικητική Οργάνωση, Ιστορικά Στοιχεία.....	19
1.1.1 Γεωγραφικά, Διοικητικά, και Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά	19
1.1.2 Δημογραφικές Προβολές & Τάσεις.....	24
1.1.3 Μορφολογικά και Γεωλογικά Χαρακτηριστικά	32
1.1.4 Κλιματολογικά Χαρακτηριστικά.....	42
1.1.5 Ιστορικά Στοιχεία.....	46
1.2 Φυσικό περιβάλλον, προβλήματα ρύπανσης	51
1.2.1 Φυσικό Περιβάλλον	51
1.2.2 Ποιότητα Περιβάλλοντος – Προβλήματα Ρύπανσης – Κλιματική Αλλαγή.....	54
1.3 Υποδομές & Δίκτυα.....	56
1.3.1 Υποδομές Ύδρευσης & Αποχέτευσης.....	56
1.3.2 Γραμμές υψηλής τάσης.....	56
1.3.4 Διαχείριση Απορριμμάτων.....	57
1.3.5 Μεταφορές & Οδικό Δίκτυο	61
1.3.6 Τηλεπικοινωνίες & Ευρυζωνικότητα	63
1.3.7 Ενέργεια	64
1.4. Χωροταξικός Σχεδιασμός.....	65
1.4.1 Υφιστάμενο Ρυθμιστικό-Πολοδομικό Πλαίσιο Κρήτης.....	65
1.4.2 Στρατηγικό Σχέδιο Περιφέρειας Κρήτης.....	70
1.4.2 Σχέδιο Πόλης Μοιρών	71
1.4.3 Πολοδομικά Χαρακτηριστικά Τυμπακίου	77

1.4.4 Όροι Δόμησης ΔΕ Ζαρού	79
1.5 Κοινωνικές Υποδομές & Υποδομές Υγείας	80
1.6 Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός	83
1.6.1 Δομές και Υποδομές Παιδείας & Εκπαίδευσης	83
1.6.2 Πολιτιστικές Υποδομές & Δράσεις.....	86
1.6.3 Αθλητικές Εγκαταστάσεις & Δραστηριότητες	87
1.6.4 Εθελοντισμός.....	88
1.7 Τοπική Οικονομία & Απασχόληση.....	89
1.7.1 Τοπική Οικονομία.....	89
1.7.2 Επίπεδο Απασχόλησης.....	91
1.7.3 Επίπεδο Εκπαίδευσης	93
1.8 Αξιολόγηση και Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία Δήμου Φαιστού	94
1.8.1 Ανάλυση PESTLE – DG (πολιτική, οικονομική, κοινωνική, τεχνολογική, νομική και περιβαλλοντική – Δημογραφικοί και Παγκόσμιοι παράγοντες)	94
1.8.2 Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης – Ανάλυση SWOT	99
Κεφάλαιο 2. Εσωτερική Οργάνωση Δήμου Φαιστού	107
2.1 Συνοπτική Παρουσίαση και Αξιολόγηση των υπηρεσιών του Δήμου Φαιστού	107
2.1.1 Ανθρώπινο Δυναμικό Δήμου Φαιστού: Οργάνωση & Στελέχωση	107
2.2 Νομικά Πρόσωπα Δήμου	113
Κεφάλαιο 3. Καθορισμός Στρατηγικής και Αναπτυξιακών προτεραιοτήτων Δήμου Φαιστού	119
3.1 Το Πλαίσιο και οι Παράμετροι Στρατηγικής.....	119
3.1.1 Γενικές παράμετροι και πλαίσιο στρατηγικής.....	119
3.1.2 Κατευθύνσεις Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027	121
3.1.3 Κατευθύνσεις Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης για την προγραμματική Περίοδο 2021 – 2025	125
3.1.4 Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»	129
3.1.5 Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Κρήτης 2021 – 2027	131
3.1.6 Αρχές Βιώσιμης Ανάπτυξης – Παγκόσμιοι Στόχοι	136
3.2 Αποστολή & Όραμα Δήμου Φαιστού	136
3.3 Καθορισμός Στρατηγικής	137
3.4 Άξονες Προτεραιότητες και Μέτρα	139

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 1: Απογραφή πληθυσμού Δήμου Φαιστού (2001 – 2021)	25
Πίνακας 2: Πληθυσμός Δήμου Φαιστού ανά Δημοτική Ενότητα	25
Πίνακας 3: Μεταβολή Πληθυσμού/Φύλο (Δήμος Φαιστού).....	26
Πίνακας 4: Πληθυσμός Δήμου Φαιστού/Ηλικία.....	29
Πίνακας 5: Οικογενειακή Κατάσταση Πληθυσμού	30
Πίνακας 6: Οικογενειακή Κατάσταση Πληθυσμού/Φύλο	31
Πίνακας 7: Μέση Μηνιαία Θερμοκρασία	42
Πίνακας 8: Μέση Μηνιαία Υγρασία κατ' έτος	43
Πίνακας 9: Μέση Μηνιαία Ένταση Ανέμου	44
Πίνακας 10: Μέσο Μηνιαίο Ύψος Υετού.....	46
Πίνακας 11: Εξέλιξη Εκτιμώμενων Ποσοτήτων Παραγόμενων ΑΣΑ.....	60
Πίνακας 12: Όροι δόμησης – Δ.Ε Τυμπακίου.....	77
Πίνακας 13: Όροι Δόμησης ΔΕ Ζαρού	79
Πίνακας 14: Νηπιαγωγεία Δήμου Φαιστού	83
Πίνακας 15: Δημοτικά Σχολεία Δήμου Φαιστού.....	84
Πίνακας 16: Γυμνάσια Δήμου Φαιστού	84
Πίνακας 17: Λύκεια Δήμου Φαιστού	85
Πίνακας 18: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός Δήμου Φαιστού	90
Πίνακας 19: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός/Περιοχή	91
Πίνακας 20: Άνεργοι Δήμου Φαιστού.....	93
Πίνακας 21: Επίπεδο Εκπαίδευσης κατοίκων Δήμου Φαιστού	94
Πίνακας 22: Νομικά πρόσωπα Δήμου Φαιστού	113
Πίνακας 23: Μέτρα, Στόχοι & ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων 1ου Άξονα: Περιβάλλον & Ποιότητα ζωής.....	142
Πίνακας 24: Μέτρα, Στόχοι & ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων 2ου Άξονα: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Αθλητισμός & Πολιτισμός	148
Πίνακας 25: Μέτρα, Στόχοι & ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων 3ου Άξονα: Τοπική Οικονομία, Επιχειρηματικότητα & Απασχόληση	151
Πίνακας 26: Μέτρα, Στόχοι & ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων 4ου Άξονα: Εσωτερική Λειτουργία & Διακυβέρνηση.....	153

Ευρετήριο Εικόνων

Εικόνα 1: Η θέση του Δήμου Φαιστού με όμορους Δήμους	19
Εικόνα 2: Η θέση του Δήμου Φαιστού σε σχέση με το Ηράκλειο	20
Εικόνα 3: Μόνιμος Πληθυσμός ανά δημοτική ενότητα Δήμου Φαιστού.....	24
Εικόνα 4: Ισοΰψεις καμπύλες.....	33
Εικόνα 5: Γεωτεκτονικός Χάρτης με εστίαση στο Δήμο Φαιστού.....	35
Εικόνα 6: Εδαφολογικός χάρτης – Βάθος εδάφους.....	36
Εικόνα 7: Εδαφολογικός χάρτης – Διάβρωση εδάφους	37
Εικόνα 8: Εδαφολογικός χάρτης – Κλίση επιφάνειας εδάφους	38
Εικόνα 9: Εδαφολογικός χάρτης – Οικολογικές περιοχές, βλάστηση	39
Εικόνα 10: Εδαφολογικός χάρτης – Έκθεση επιφάνειας εδάφους.....	41
Εικόνα 11: Ο Δίσκος της Φαιστού	47
Εικόνα 12: Μινωικά Ανάκτορα Φαιστού.....	48
Εικόνα 13: Παραλία Ματάλων	49
Εικόνα 14: Διασυνδεδεμένο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας ΑΔΜΗΕ έως το 2030	57
Εικόνα 15: ΧΥΤΑ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ	59
Εικόνα 16: ΧΑΔΑ ΖΑΡΟΥ.....	59
Εικόνα 17: Οδικό Δίκτυο Δήμου Φαιστού.....	63
Εικόνα 18: Τηλεφωνικό Δίκτυο «ΣΥΖΕΥΞΙΣ»	64
Εικόνα 19: Σχέδιο Πόλης Μοιρών	76
Εικόνα 20: Πεδία εξειδίκευσης στον Ευφυή Τουρισμό-Πολιτισμό	133
Εικόνα 21: Πεδία εξειδίκευσης στη βιώσιμη Αγροδιατροφή	133
Εικόνα 22: Πεδία εξειδίκευσης στην Αποτελεσματική Υγεία και Ευεξία	134
Εικόνα 23: Πεδία εξειδίκευσης ψηφιακών τεχνολογιών	134
Εικόνα 24: Πεδία εξειδίκευσης στη βιώσιμη χρήση των πόρων	135
Εικόνα 25: Πεδία προσανατολισμού ερευνητικών υποδομών	135
Εικόνα 26: 17 Παγκόσμιοι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης 2030	136
Εικόνα 27: Ταυτότητες Δήμου Φαιστού.....	138
Εικόνα 28: Άξονες Προτεραιότητας Επιχειρησιακού Σχεδίου	139
Εικόνα 29: Μέτρα 1ου Άξονα Προτεραιότητας	140
Εικόνα 30: Μέτρα 2ου Άξονα Προτεραιότητας	141
Εικόνα 31: Μέτρα 3ου Άξονα Προτεραιότητας	141
Εικόνα 32: Μέτρα 4ου Άξονα Προτεραιότητας	142

Ευρετήριο Γραφημάτων

Γράφημα 1: Πληθυσμιακή σύνθεση Δήμου Φαιστού ανά δημοτική ενότητα.....	26
Γράφημα 2: Γραφική απεικόνιση πληθυσμιακής μεταβολής ανά φύλο.....	27
Γράφημα 3: Κατανομή Πληθυσμού/Ηλικιακή Ομάδα Δήμου Φαιστού 2021.....	29
Γράφημα 4: Οικογενειακή κατάσταση κατοίκων Δήμου Φαιστού 2011.....	30
Γράφημα 5: Οικογενειακή κατάσταση κατοίκων Δήμου Φαιστού 2021.....	31
Γράφημα 6: Διακυμάνσεις θερμοκρασίας περιόδου κλιματικών δεδομένων 1959-2010....	42
Γράφημα 7: Διακυμάνσεις υγρασίας ετησίως.....	43
Γράφημα 8: Διακυμάνσεις ανέμων ετησίως.....	44
Γράφημα 9: Ετήσιες συχνότητες ανέμου.....	45
Γράφημα 10: Διακυμάνσεις υετού ανά μήνα ετησίως.....	46
Γράφημα 11: Ετήσια μεταβολή θερμοκρασίας.....	55
Γράφημα 12: Ετήσια μεταβολή βροχοπτώσεων.....	56
Γράφημα 13: Ετήσια μεταβολή ποσοτήτων ΑΣΑ (2014).....	60
Γράφημα 14: Απασχόληση οικονομικά ενεργού πληθυσμού Δήμου Φαιστού ανά τομέα παραγωγής.....	92

Εισαγωγή

ι. Αντικείμενο & Σκοπός Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το παρόν αποτελεί το παραδοτέο της Α' Φάσης (Στρατηγικός Σχεδιασμός) του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Φαιστού για την περίοδο 2024 – 2028 και περιλαμβάνει τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων για την αποτύπωση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου, όσον αφορά στο εσωτερικό και το εξωτερικό περιβάλλον. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται το όραμα του Δήμου Φαιστού για την περίοδο 2024 – 2028, οι στόχοι και οι αναπτυξιακές του προτεραιότητες για την ίδια περίοδο, καθώς και η εξειδίκευση αυτών σε Μέτρα και Στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Εν γένει, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα αποτελούν σημαντικά εργαλεία σχεδιασμού και προγραμματισμού για τους Δήμους με σκοπό την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την αναβάθμιση της διοικητικής και της επιχειρησιακής ικανότητάς τους εν γένει. Μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος εισάγονται και αναλύονται για τον Δήμο οι διαδικασίες προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης για την όλη δράση του εκάστοτε Δήμου.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα αποτελούν σημαντικά εργαλεία για την άσκηση του αναπτυξιακού ρόλου του εκάστοτε Δήμου, έχοντας τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

α. Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του ΟΤΑ: Αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Είναι πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του ΟΤΑ. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

β. Αποτελεί το πενταετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του: Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανακλάται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται σε πενταετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του και τέλος σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας του δήμου και των Νομικών Προσώπων και επιχειρήσεων του.

γ. Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου: Η σύνταξη του επιχειρησιακού προγράμματος είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης

της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και της αρμόδιας Υπηρεσίας Προγραμματισμού και Ανάπτυξης του.

δ. Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του: Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η εξειδίκευση του συνολικού πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του πενταετούς προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος

ε. Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων : Κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο:

- Αιρετά όργανα (Δημ. Συμβούλιο, Επιτροπές, Αντιδήμαρχοι, ΔΣ Νομικών Προσώπων, Συμβούλια Τοπικών και Δημοτικών Κοινοτήτων)
- Υπηρεσιακά στελέχη (Προϊστάμενοι υπηρεσιών, Διευθυντές Νομικών Προσώπων, στελέχη της Υπηρεσίας Προγραμματισμού και Ανάπτυξης)
- Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ
- Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας (πχ Περιφέρεια)

στ. Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης: Το επιχειρησιακό πρόγραμμα διατυπώνει μετρήσιμους στόχους, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων / δαπανών, πόρων, εκροών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στις βάσεις δεδομένων του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του Δήμου.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2024-2028 του Δήμου Φαιστού συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα έργων και δράσεων του Δήμου, σε όλους τους τομείς αρμοδιότητας του, το οποίο συμβαδίζει με τα υπερκείμενα εθνικά, περιφερειακά και τοπικά σχέδια και λαμβάνει υπόψη του τις κατευθύνσεις του χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, τις εθνικές ή/και περιφερειακές πολιτικές σε ειδικούς θεματικούς τομείς (όπως Σχέδια για το Κλίμα και την Αειφορία, Σχέδια για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας, Εθνικά και Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων κ.ά.). Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου αναλύεται η υφιστάμενη κατάσταση του Δήμου, από την οποία προκύπτουν τα δυνατά σημεία, οι ευκαιρίες αλλά παράλληλα και οι αδυναμίες και οι απειλές, που δύναται να αντιμετωπίζει ή να αντιμετωπίσει μελλοντικά, προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με τη μελλοντική πορεία του Δήμου, να χαραχθούν εξειδικευμένες, βάσιμες και επιτεύξιμες κατευθύνσεις για τη δημιουργία ενός Δήμου με σχέδιο ολοκληρωμένης και δυναμικής ανάπτυξης.

ii. Θεσμικό Πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος

Τα Πολυετή Επιχειρησιακά Προγράμματα, όπως και τα Ετήσια Προγράμματα Δράσης, θεσπίστηκαν ως εργαλεία για τους Δήμους που εισάγουν και καθιερώνουν τις αρχές, τις κατευθύνσεις, τις μεθοδολογίες και τις πρακτικές του στρατηγικού σχεδιασμού στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα άρθρα 203 - 207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/ Α/08.06.2006), θεσπίστηκε για πρώτη φορά, η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους ΟΤΑ πρώτου βαθμού. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 203 του Ν 3463/2006, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και για την εκπλήρωση της αποστολής τους, οι Δήμοι, οι Κοινότητες και οι Σύνδεσμοι εκπονούν επιχειρησιακά προγράμματα. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα περιέχει ένα συνεκτικό σύνολο αξόνων προτεραιότητας για δράσεις τοπικής ανάπτυξης και αποσκοπεί στην υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ακολούθως στο άρθρο 204 ορίζονται ως υπόχρεοι στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων οι εξής:

α) Οι Δήμοι με πληθυσμό άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων και Δήμοι πρωτευουσών νομών.

β) Οι Δήμοι που προέρχονται από εθελούσια συνένωση σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος.

γ) Οι Δήμοι, οι Κοινότητες και οι Σύνδεσμοι που καλύπτουν τις προϋποθέσεις, οι οποίες καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας.

δ) Μπορούν επίσης να εκπονούν επιχειρησιακά προγράμματα και άλλοι Δήμοι ή Κοινότητες, για τα οποία ακολουθούνται οι διατάξεις του παρόντος.

Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, το επιχειρησιακό πρόγραμμα καταρτίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο και καλύπτει το σύνολο των δράσεων τοπικής ανάπτυξης, καθώς και οργάνωσης των υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Συμπεριλαμβάνει όλες τις δράσεις των δημοτικών ή κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων, των δημοτικών ή κοινοτικών ανωνύμων εταιρειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων τους, εφόσον οι σχετικές αποφάσεις των οργάνων διοίκησής τους έχουν εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Στη συνέχεια, σύμφωνα με το άρθρο 205, ορίζεται ότι η εκπόνηση του επιχειρησιακού προγράμματος πραγματοποιείται μέσα στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου και μπορεί να αναθεωρείται κάθε διετία. Σύμφωνα με το Ν. 4555/2018 (ΦΕΚ 133/Α/19.07.2018): Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Εμβάθυνση της Δημοκρατίας Ενίσχυση της Συμμετοχής Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»], σήμερα για μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των δήμων, εκπονείται Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης.

Τα επόμενα άρθρα πραγματεύονται τη δομή του επιχειρησιακού προγράμματος (206) και η Κατάρτιση και εκτέλεση των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, όπως έχει διαμορφωθεί ως σήμερα, αποτελείται από τα παρακάτω θεσμικά κείμενα:

- Ν 3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α/08.06.2006): Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
- Υπ. αρ. 45/58939/25-10-2006 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών με τίτλο: «Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π.) Ο.Τ.Α.» που αφορά το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- Υ.Α.18183/02.04.2007: Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ Α' Βαθμού (ΦΕΚ 534/Β'/2007), με την οποία καθορίστηκε η δομή και το περιεχόμενο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α., όπως τροποποιήθηκε από την Υπουργική Απόφαση 5694/3-2-2011 με τίτλο: «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 18183/2-4-2007 Υπουργικής Απόφασης με τίτλο «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού» (ΦΕΚ 382/Β'/2011).
- Υπ. αρ. 66/50837/14-9-2007 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών, σχετικά με τις διαδικασίες κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ο.Τ.Α. α' βαθμού
- Π.Δ.185/2007: Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α' βαθμού (ΦΕΚ 221/Α'/2007), με το οποίο καθορίστηκε η διαδικασία κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, όπως τροποποιήθηκε από το Προεδρικό Διάταγμα 89/2011 με τίτλο: «Τροποποίηση του υπ' αριθμ. 185/2007 (ΦΕΚ 221Α') Προεδρικού Διατάγματος «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού»» (ΦΕΚ 213/Α'/2011), με το οποίο εισάγονται μόνιμες εσωτερικές διαδικασίες και συστήματα προγραμματισμού στους Ο.Τ.Α.
- Ν 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/07.06.2010): Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης
- Υ.Α.41179/04.11.2014: Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ Α' βαθμού (ΦΕΚ 2642/Β/06-10-2014)
- Ν. 4555/2018 (ΦΕΚ 133/Α/19.07.2018): Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Εμβάθυνση της Δημοκρατίας Ενίσχυση της Συμμετοχής Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. [Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»]
- Άρθρο 9 του Ν.4623/2019 «Ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, διατάξεις για την ψηφιακή διακυβέρνηση, συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις και άλλα επείγοντα ζητήματα» (ΦΕΚ 134/Α'/2019) που αφορά στη διαδικασία έγκρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

- Ν. 5056/2023 (ΦΕΚ 163/Α/06.10.2023): Αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δήμων, παρακολούθηση επιδόσεων τοπικής αυτοδιοίκησης οικονομική και διοικητική διαχείριση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατασκευή και αναβάθμιση λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σύμφωνα με το Ν. 455/2018 (Άρθρο 175), σκοπός των τετραετών επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού είναι η προώθηση της εφαρμογής του θεσμοθετημένου χωρικού σχεδιασμού και η παρακολούθηση υλοποίησης του αναπτυξιακού σχεδιασμού στο τοπικό επίπεδο, καθώς και η συμβολή στην ανατροφοδότηση και προσαρμογή του σχεδιασμού, στο πλαίσιο των υφιστάμενων κάθε φορά συνθηκών. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν ενιαία δομή και συγκρότηση, που διέπει το σύνολο των διοικητικών και γεωγραφικών υποενοτήτων του Δήμου και περιλαμβάνουν:

- α) στρατηγικές επιλογές,
- β) επιχειρησιακό σχέδιο και
- γ) δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Για την κατάρτισή τους, λαμβάνονται απαραίτητα υπόψη οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, η μακροπεριφερειακή και διαπεριφερειακή στρατηγική, οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προ-γράμματα, πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου του δήμου, ενώ απαιτείται εναρμόνιση με τον υφιστάμενο θεσμοθετημένο χωρικό σχεδιασμό εθνικού, περιφερειακού επιπέδου και συμβατότητα με το θεσμοθετημένο σχεδιασμό τοπικού επιπέδου.

Κατά την κατάρτιση και υλοποίησή τους, αξιοποιούνται όλες οι διαθέσιμες μορφές δημοσιοποίησης και δημόσιας διαβούλευσης, με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής. Τα Τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα αποτυπώνονται σε ηλεκτρονική μορφή και τα γεωχωρικά τους δεδομένα δημιουργούνται και διατίθενται ελεύθερα και διαδικτυακά σε ψηφιακή μορφή σύμφωνα με τις κατευθύνσεις.

iii. Περιεχόμενο και Δομή Επιχειρησιακού Προγράμματος

Σύμφωνα με το Άρθρο 1 της Υ.Α.41179/04.11.2014: Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ Α' βαθμού (ΦΕΚ 2642/Β/06-10-2014), τα Πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα συνιστούν ολοκληρωμένα προγράμματα περιφερειακής και οργανωτικής – λειτουργικής ανάπτυξης Ο.Τ.Α. β' βαθμού. Αφορούν στις αναπτυξιακές υποδομές και επενδύσεις καθώς και στη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των Περιφερειών και των Νομικών Προσώπων τους. Είναι προγράμματα,

πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου των αρμοδιοτήτων τους.

Για την κατάρτισή τους λαμβάνονται απαραίτητα υπ' όψη οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ο υφιστάμενος χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός, η μακροπεριφερειακή στρατηγική, οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα, τα Πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα, πολιτικές και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου της περιφέρειας.

Τα Πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα περιλαμβάνουν:

1. Στρατηγικό Σχέδιο.
2. Επιχειρησιακό Σχέδιο.
3. Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης.

1. Στρατηγικό Σχέδιο:

α. αποτυπώνονται τα χαρακτηριστικά της γεωγραφικής ενότητας του Ο.Τ.Α, τα χαρακτηριστικά του ίδιου του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του, ως οργανισμών και αξιολογείται η υφιστάμενη κατάσταση,

β. διατυπώνεται το αναπτυξιακό όραμα για την περιοχή του Ο.Τ.Α. και οι κατευθυντήριες αρχές, που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του και τον τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων,

γ. προσδιορίζεται η στρατηγική του Ο.Τ.Α προκειμένου να επιτευχθεί το όραμά του.

2. Επιχειρησιακό Σχέδιο:

α. προσδιορίζονται οι αναπτυξιακές προτεραιότητες, σύμφωνα με τις οποίες διαρθρώνεται το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές αναπτυξιακές προτεραιότητες και τα θεσμοθετημένα εργαλεία χωρικού σχεδιασμού καθώς και την προώθηση της μακροπεριφερειακής στρατηγικής. Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Ο.Τ.Α. διατυπώνονται με τη μορφή αξόνων οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε μέτρα,

β. κάθε μέτρο εξειδικεύεται σε στόχους. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του κάθε μέτρου, κάθε υπηρεσία καταρτίζει αρμοδίως σχέδια δράσης. Οι δράσεις είναι δυνατό να είναι κατηγορίες έργων ή μεγάλα έργα ή επαναλαμβανόμενες λειτουργίες των υπηρεσιών και των οργάνων διοίκησης,

γ. προσδιορίζονται δράσεις υπερτοπικής σημασίας και προώθησης διαδημοτικών συνεργασιών διασφαλίζοντας τις αρχές της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Υπεύθυνοι υλοποίησης των δράσεων μπορεί να είναι υπηρεσίες του Ο.Τ.Α. και των Νομικών

Προσώπων του. Μπορεί επίσης να είναι και σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. στους οποίους συμμετέχει ο Ο.Τ.Α. ή οι δομές που ορίζονται ως φορείς υλοποίησης στις συμβάσεις συνεργασίας του Ο.Τ.Α. με άλλους φορείς.

δ. ομαδοποιούνται και ελέγχονται οι δράσεις για την επίτευξη των στόχων του κάθε μέτρου,

ε. ιεραρχούνται και προγραμματίζονται οι δράσεις καθορίζεται το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους,

στ. συσχετίζονται οι δράσεις με οικονομικές πηγές και συμπληρώνεται σχετικό έντυπο-πίνακας προγραμματισμού,

ζ. καταγράφονται οι συνολικά διαθέσιμοι πόροι ανά πηγή χρηματοδότησης και οι προϋποθέσεις άντλησης όπως υπολογίζονται κατά τη χρονική περίοδο κατάρτισης του επιχειρησιακού σχεδίου,

η. εκτιμώνται τα έσοδα του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του, ανά πηγή χρηματοδότησης για κάθε έτος της πενταετίας,

θ. υπολογίζονται συνοπτικά οι λειτουργικές και οι επενδυτικές δαπάνες των δράσεων του προγράμματος για κάθε έτος της πενταετίας,

ι. καταρτίζονται οι χρηματοδοτικοί πίνακες του προγράμματος ανά έτος και πηγή χρηματοδότησης.

3. Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του προγράμματος

Για την παρακολούθηση του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος καταρτίζονται Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης οι οποίοι διακρίνονται σε Δείκτες Εισροών, Εκροών και Αποτελέσματος.

Οι Δείκτες αξιοποιούνται για την ποσοτικοποίηση των στόχων, προκειμένου αυτοί να καταστούν μετρήσιμοι. Σε κάθε Δείκτη αντιστοιχίζεται μια τιμή - στόχος για κάθε δράση

iv. Μεθοδολογική Προσέγγιση

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα του Δήμου περιλαμβάνει απαραίτητως ορισμένες ενότητες ακολουθώντας συγκεκριμένα βήματα. Τα απαραίτητα βήματα είναι εννιά και παρουσιάζονται παρακάτω :

Βήμα 1: Προετοιμασία και Οργάνωση

Σκοπός του βήματος είναι η προετοιμασία και οργάνωση της όλης διαδικασίας κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Το βήμα ολοκληρώνεται με τις εξής ενέργειες :

- Οργάνωση του έργου από την Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης και την δυνητική σύσταση ομάδας έργου ή επιμέρους θεματικών ομάδων εργασίας, μία ανά θεματική ενότητα («Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία,

Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός», «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση» «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου»).

- Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Δημοτικής Αρχής
- Προγραμματισμό του έργου
- Ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των ΝΠ του Δήμου για τη διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Βήμα 2: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης

Σκοπός του βήματος είναι η αποτύπωση και αξιολόγηση:

- της γενικής εικόνας της περιοχής του Δήμου και του Δήμου ως Οργανισμού.
- της περιοχής του Δήμου και των κάθετων υπηρεσιών στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής».
- της περιοχής του Δήμου και των κάθετων υπηρεσιών στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός».
- της περιοχής του Δήμου και των κάθετων υπηρεσιών στο θεματικό τομέα «Τοπική οικονομία και απασχόληση».
- του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των οριζόντιων υπηρεσιών.

Βήμα 3: Καθορισμός του Οράματος και της Στρατηγικής του Δήμου-Κατάρτιση Στρατηγικού Σχεδίου

Σκοποί του βήματος είναι:

- η διατύπωση του οράματος
- η διατύπωση των κατευθυντηρίων πολιτικών επιλογών της Δημοτικής Αρχής για την επόμενη περίοδο
- η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος
- ο προσδιορισμός των Μέτρων (Αναπτυξιακές Προτεραιότητες) και των Στόχων, σύμφωνα με τις οποίες θα διαρθρωθεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές (τομεακές και περιφερειακές) αναπτυξιακές προτεραιότητες. (Οι ενέργειες αυτές εκτελούνται από την Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης και την ομάδα έργου, εφόσον υφίσταται, σε συνεργασία με την Εκτελεστική Επιτροπή).
- Η στρατηγική του Δήμου οργανώνεται σε άξονες, οι οποίοι εξειδικεύονται σε μέτρα και στόχους

Βήμα 4: Συνεργασία με όμορους Δήμους και την Περιφέρεια

Σκοπός του βήματος είναι η διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων υπερτοπικής ανάπτυξης και η προώθηση τυχόν διαδημοτικών και διαβαθμιδικών συνεργασιών (Περιφέρειας-Δήμου).

Βήμα 5: Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου και Διαδικασίες Διαβούλευσης

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες :

- Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Δημοτικής Επιτροπής
- Παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης
- Παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου μέσω των διαθέσιμων συστημάτων και διαδικασιών επικοινωνίας
- Διοργάνωση δημόσιων εκδηλώσεων-Διαβούλευση
- Σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και ενημέρωση της
- Εκτελεστικής Επιτροπής και των αρμόδιων υπηρεσιών
- Εφόσον κρίνεται απαραίτητο από την Δημοτική Επιτροπή, με βάση τα συμπεράσματα της διαβούλευσης, αναθεωρούνται σημεία του Στρατηγικού Σχεδίου.

Βήμα 6: Κατάρτιση Επιχειρησιακού Σχεδίου

Με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής του Δήμου, στο βήμα αυτό, καταρτίζεται το Επιχειρησιακό Σχέδιο για την επίτευξη κάθε Στόχου του Στρατηγικού Σχεδίου. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιλαμβάνει Άξονες, Μέτρα, Στόχους, όπως έχουν καταρτιστεί στη φάση κατάρτισης του Στρατηγικού Σχεδίου, και δράσεις που εξειδικεύουν τη στρατηγική του Δήμου. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καταρτίζεται από την Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης σε συνεργασία με την Υπηρεσία που είναι αρμόδια για το Μέτρο και το Στόχο.

Για την επίτευξη των Στόχων του κάθε Μέτρου σχεδιάζεται σειρά Δράσεων.

Για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Σχεδίου απαιτούνται οι εξής ενέργειες:

1. Εξειδίκευση των Μέτρων και των Στόχων σε Δράσεις
2. Συνοπτική περιγραφή του σχεδίου δράσης για κάθε αρμόδια υπηρεσία

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο αναφέρεται τόσο σε δράσεις τοπικής ανάπτυξης, όσο και σε δράσεις εσωτερικής ανάπτυξης.

Βήμα 7: Πενταετής Προγραμματισμός των Δράσεων. Οικονομικός Προγραμματισμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Σκοποί του βήματος είναι:

- Ιεράρχηση & προγραμματισμός των δράσεων: διάρκεια και χρονοδιάγραμμα, αρμόδια υπηρεσία, φορείς υλοποίησης και χωροθέτηση, προτεραιότητα, προσδιορισμός των αναγκαίων ανθρώπινων και υλικών πόρων για την υλοποίηση τους, εκροές, κλπ.
- Εκτίμηση του προϋπολογισμού των δράσεων
- Εκτίμηση των εσόδων και των πηγών χρηματοδότησης
- Κατανομή των εσόδων στα έτη για την κάλυψη των δαπανών των δράσεων

Βήμα 8: Προσδιορισμός Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης

Στο βήμα αυτό προσδιορίζονται οι δείκτες με βάση τους οποίους θα πραγματοποιείται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Οι δείκτες παρακολούθησης κατηγοριοποιούνται σε δείκτες εισροών, εκροών και αποτελέσματος.

Βήμα 9: Έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος & Τελικές Ενέργειες

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες :

- ολοκλήρωση του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος
- υποβολή του σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος από την Δημοτική Επιτροπή στο Δημοτικό Συμβούλιο, επισυνάπτοντας τις σχετικές αποφάσεις των Νομικών Προσώπων του Δήμου για δράσεις/ σχέδια δράσης που τα αφορούν.
- έγκριση του σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο
- έλεγχο για τη νομιμότητα της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση (Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ), με υποβολή σχετικής έκθεσης εγκεκριμένης από το Δημοτικό Συμβούλιο
- δημοσιοποίηση του προγράμματος από το Δήμο.

v. Διαδικασία Κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η κατάρτιση και η έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, σε συνέχεια των αλλαγών που εισήγαγε ο ν.5056/2023 (ΦΕΚ 163/Α/06.10.2023), προβλέπει τα εξής ενδεικτικά στάδια:

- Η Δημοτική Επιτροπή του οικείου Δήμου, σε συνεργασία με την αρμόδια για τον συγκεκριμένο Δήμο Υπηρεσία Προγραμματισμού και Ανάπτυξης (και με εξωτερικό σύμβουλο εφ' όσον έχει ανατεθεί η υποστήριξη της εκπόνησης του επιχειρησιακού προγράμματος), καταρτίζει το στρατηγικό και επιχειρησιακό πρόγραμμα του Δήμου, βάσει της προαναφερθείσας δομής του περιεχομένου αυτού.
- Η Δημοτική Επιτροπή συντονίζει σε όλα τα επίπεδα την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και εμπλέκει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις υπηρεσίες του Δήμου, καθώς και τα Νομικά Πρόσωπα και Επιχειρήσεις αυτού.
- Οι υπηρεσίες του δήμου και των νομικών προσώπων του προβαίνουν σε εντοπισμό προβλημάτων για την εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου και αποτυπώνουν την υφιστάμενη κατάσταση, ενώ αντίστοιχη επεξεργασία γίνεται για τις ανάγκες της περιοχής, τα προβλήματα, τις προκλήσεις και τις προτεραιότητες. Καίριος εδώ είναι ο ρόλος και των Αντιδημάρχων και των στελεχών της Δημοτικής Αρχής, αλλά και του στελεχειακού δυναμικού του Δήμου εν γένει.
- Η αρμόδια υπηρεσία επί θεμάτων προγραμματισμού, συγκεντρώνει τα απαιτούμενα στοιχεία από τις υπηρεσίες του Δήμου, τα Νομικά Πρόσωπα και τις Επιχειρήσεις, και συντάσσει σχέδιο του Στρατηγικού Σχεδιασμού και του Επιχειρησιακού Προγράμματος, το οποίο υποβάλλει στη Δημοτική Επιτροπή. Κατά το στάδιο αυτό

αξιοποιούνται δεδομένα από τυχόν αξιολόγηση του προηγούμενου ΕΠ του Δήμου, καθώς και οι διαθέσιμες μελέτες, έρευνες κ.λπ. που έχουν εκπονηθεί από επιστημονικούς φορείς π.χ. Πανεπιστήμια, Ερευνητικά κέντρα, Επιμελητήρια κ.λπ.. Εφ' όσον έχει ανατεθεί η υποστήριξη σε εξωτερικό σύμβουλο, καίριο ρόλο στο στάδιο αυτό, όπως και στα προηγούμενα, έχει και ο εξωτερικός σύμβουλος.

- Η Δημοτική Επιτροπή συνεργάζεται με υπηρεσίες της οικείας Περιφέρειας, διασφαλίζοντας ενημέρωση για τον ευρύτερο σχεδιασμό και ανάδειξη των τοπικών αναγκών και προτεραιοτήτων, αλλά και σύνδεση με τον ευρύτερο σχεδιασμό παρεμβάσεων, έργων και χρηματοδοτήσεων σε περιφερειακό επίπεδο.
- Η Δημοτική Επιτροπή, επίσης, συνεργάζεται με τους όμορους Δήμους για τη διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων υπερτοπικής ανάπτυξης, εφ' όσον εντοπίζονται τέτοια στην καταγραφή και ανάλυση που έχει πραγματοποιηθεί, και την προώθηση τυχόν διαδημοτικών συνεργασιών εφ' όσον υπάρχει πεδίο κοινού ενδιαφέροντος.
- Η Δημοτική Επιτροπή εισηγείται το σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.
- Το εγκεκριμένο από το Δημοτικό Συμβούλιο κείμενο Στρατηγικού Σχεδιασμού μπορεί να δημοσιοποιείται για διαβούλευση με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου, καθώς και να γνωστοποιείται με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, επιδιώκοντας τη μέγιστη δυνατή ενημέρωση του κοινού.
- Παράλληλα, η Δημοτική Επιτροπή, η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου για θέματα προγραμματισμού, οι υπηρεσίες του Δήμου και των τυχόν νομικών προσώπων του, καθώς και ο εξωτερικός σύμβουλος (εφ' όσον έχει ανατεθεί η υποστήριξη εκπόνησης), εξειδικεύουν τους στρατηγικούς άξονες σε μέτρα και κατηγορίες δράσεων, καθώς και προσδιορίζουν και επεξεργάζονται στοιχεία κόστους και ωριμότητας για κατηγορίες δράσεων.
- Η Δημοτική Επιτροπή εισηγείται το σχέδιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και των Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.
- Το εγκεκριμένο σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού και το εγκεκριμένο σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος και Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, συνιστούν το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου.
- Το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου, καθ' όλη την διάρκεια της αυτοδιοικητικής περιόδου, και οφείλει να δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο και να είναι προσβάσιμο σε κάθε ενδιαφερόμενο

vi. Συγκρότηση Διεπιστημονικής Ομάδας Εργασίας

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελείται από μια σειρά διαδικασιών και ενεργειών, οι οποίες είναι αποτέλεσμα συλλογικής προσπάθειας, τόσο κατά τον προσδιορισμό όσο και κατά την υλοποίησή τους. Η ενεργός συμμετοχή των υπηρεσιών του Δήμου για την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι αποφασιστικής σημασίας και

υλοποιείται μέσω της περιγραφής της υφιστάμενης κατάστασης ανά τομέα πολιτικής και της υποβολής προτάσεων για τους στόχους του Δήμου και τα μέσα υλοποίησής τους, διαμορφώνοντας με αυτό τον τρόπο την τελική μορφή του Προγράμματος. Παράλληλα, παρακολουθούν και ενημερώνουν τους αντίστοιχους δείκτες αξιολόγησης ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Με την υπ. αρ. 15900/31-12-2024 (ΑΔΑ: Ρ4ΦΣΩΗ1-ΝΜ1) απόφαση Δημάρχου συγκροτήθηκε Διεπιστημονική Ομάδα Εργασίας για την εξασφάλιση της συμμετοχής όλων των υπηρεσιών στην οργάνωση και κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος της τρέχουσας δημοτικής περιόδου, αποτελούμενη από τα ακόλουθα τακτικά μέλη:

1. Δαριβιανάκη Νεκτάριο, ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών
2. Καβαλαράκη Χρήστο, ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού
3. Σφακιανάκη Εμμανουήλ, ΠΕ Οικονομικού

Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος η ομάδα αποτελείται από τα εξής αναπληρωματικά μέλη:

1. Κατσιρντάκη Ελπίδα ΔΕ Στεν/φων
2. Μελαμπιανάκη Θεονύμφη ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού
3. Ζώη Αγγλαΐα ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού

Σύμφωνα με την ως άνω απόφαση, ο κ. Δαριβιανάκης Νεκτάριος ορίζεται ως συντονιστή της ανωτέρω ομάδας εργασίας, ο οποίος θα έχει την εποπτεία και την ευθύνη για την ολοκλήρωση της εργασίας. Οι συνεδριάσεις καθώς και η λειτουργία της Ομάδας θα ορίζονται από τον Συντονιστή αυτής, εντός του ωραρίου εργασίας των υπηρεσιών του Δήμου και δεν προβλέπεται επιπλέον αποζημίωση των μελών (τακτικών και αναπληρωματικών) για τη συμμετοχή τους σε αυτήν.

Η οργάνωση και κατάρτιση του Επιχειρησιακού προγράμματος υποστηρίζεται από την εταιρία ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Μ ΕΠΕ, βάσει της 9986/20-08-2024 σύμβασης (24ΣΥΜΝ015303188) με τίτλο «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΟΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 2024-2028 ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΦΑΙΣΤΟΥ» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

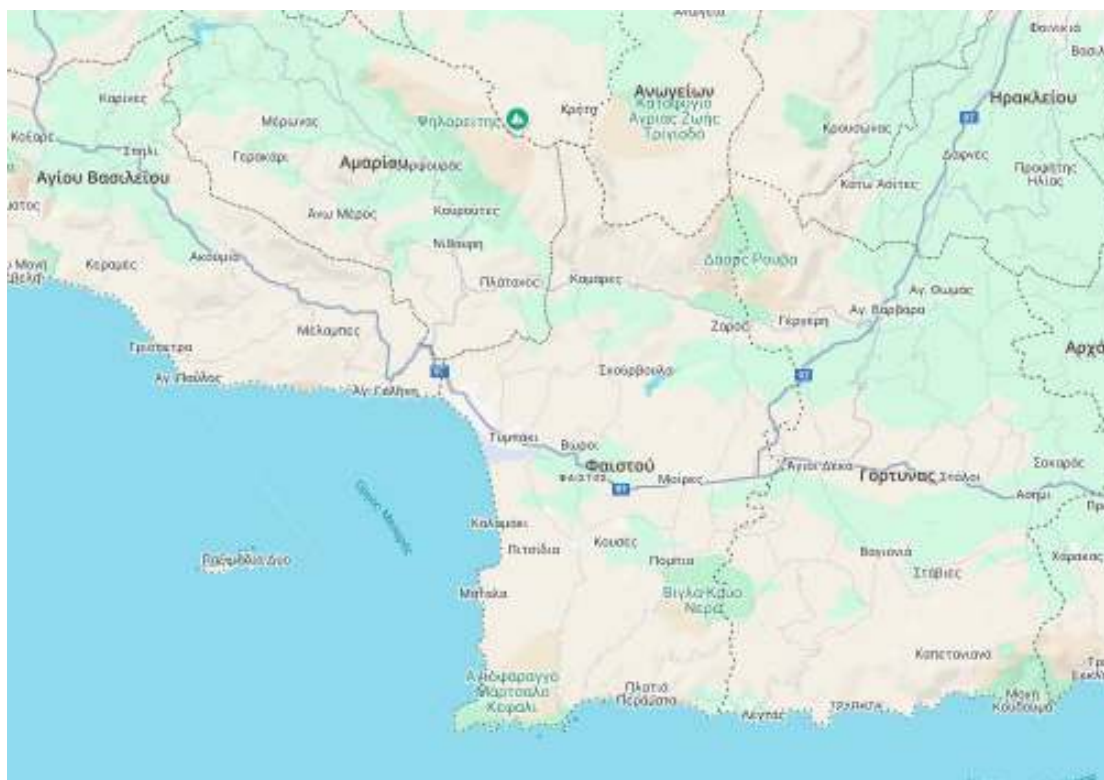
Κεφάλαιο 1. Συνοπτική Παρουσίαση και Αξιολόγηση του Δήμου Φαιστού

1.1 Βασικά Χαρακτηριστικά, Διοικητική Οργάνωση, Ιστορικά Στοιχεία

1.1.1 Γεωγραφικά, Διοικητικά, και Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά

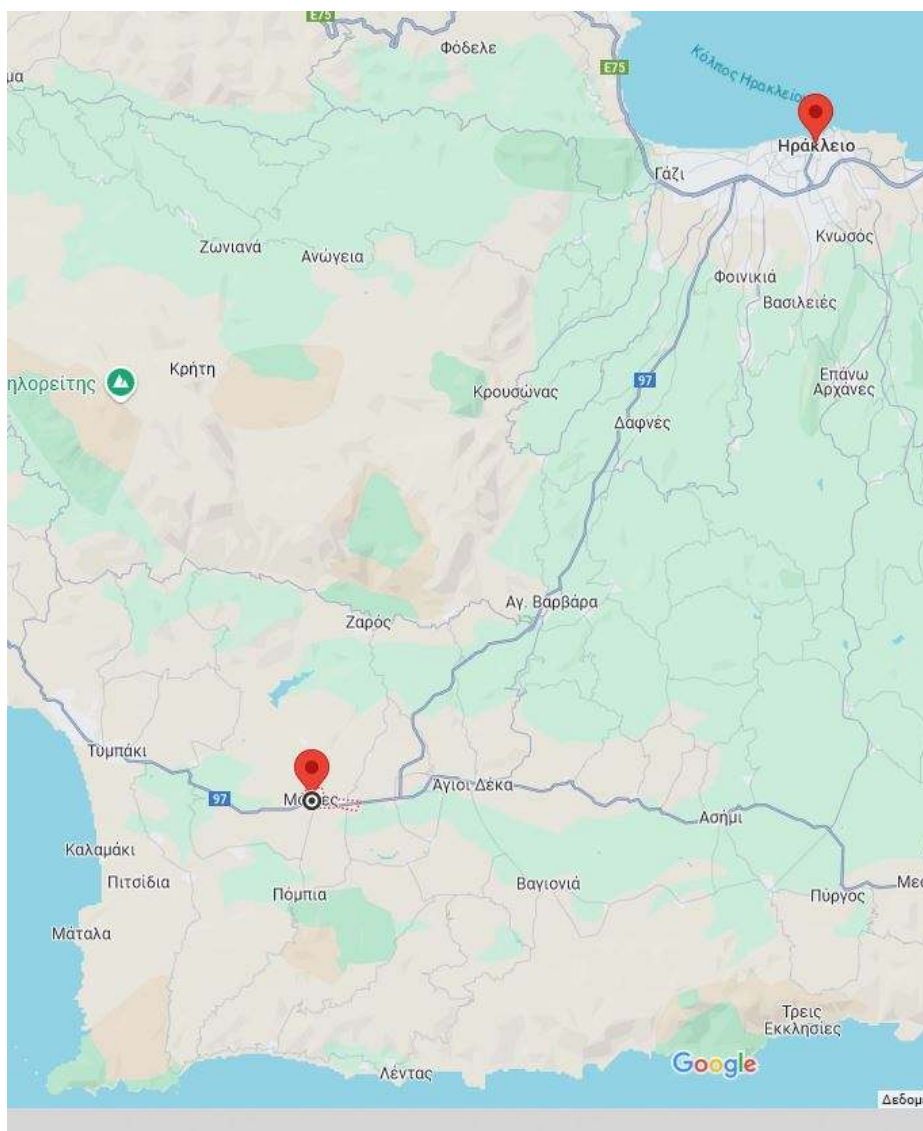
Ο Δήμος Φαιστού αποτελεί δήμο της Περιφέρειας Κρήτης, ο οποίος προήλθε από τη συνένωση των τριών πρώην Καποδιστριακών δήμων Ζαρού, Τυμπακίου και Μοιρών. Η έδρα του δήμου Φαιστού βρίσκεται στις Μοίρες, ενώ ιστορική έδρα του έχει οριστεί το Τυμπάκι. Ο Δήμος Φαιστού Βρίσκεται στην Νότια Κεντρική Κρήτη, Νότιο Δυτικά στον Νομό Ηρακλείου και ανήκει διοικητικά στην Περιφέρεια Κρήτης. Στις επόμενες εικόνες παρουσιάζεται η θέση του Δήμου σε σχέση με τους όμορους Δήμους και η θέση του Δήμου Φαιστού σε σχέση με το Δήμο Ηρακλείου.

Εικόνα 1: Η θέση του Δήμου Φαιστού με όμορους Δήμους

Πηγή: www.oikoskopio.gr

Εικόνα 2: Η θέση του Δήμου Φαιστού σε σχέση με το Ηράκλειο

Πηγή: Google Maps

Στο Δήμο υπάγονται τρεις δημοτικές ενότητες, η Δημοτική Ενότητα Μοιρών, η Δημοτική Ενότητα Ζαρού και η Δημοτική Ενότητα Τυμπακίου. Η συνολική έκταση του δήμου Φαιστού είναι 409.737 τετραγωνικά χιλιόμετρα, η δημοτική ενότητα Μοιρών καταλαμβάνει έκταση 181.532 τετραγωνικά χιλιόμετρα, η δημοτική ενότητα Τυμπακίου 156.384 τετραγωνικά χιλιόμετρα και τέλος, η δημοτική ενότητα Ζαρού καταλαμβάνει 71.821 τετραγωνικά χιλιόμετρα.

Η Δημοτική Κοινότητα Μοιρών αποτελεί την έδρα του Δήμου Φαιστού, όπως προέκυψε μετά τη διοικητική διαίρεση της χώρας μέσω του προγράμματος «Καλλικράτης». Στη Δημοτική Ενότητα Μοιρών εντάσσονται συνολικά 11 Κοινότητες, που περιλαμβάνουν 33 οικισμούς. Ειδικότερα, οι κοινότητες και οι οικισμοί της ΔΕ Μοιρών είναι οι εξής:

Κοινότητα Μοιρών

- Άγιος Αντώνιος
- Καππαριανά
- Μοίραι
- Ξεροκαμπια
- Σφαιριανά
- Κοινότητα Αληθινής
- Αληθινή

Κοινότητα Αντισκαρίου

- Αντισκάριον
- Κριγοί
- Μονή Απεζανών
- Πλατιά Περάματα
- Τζίκουνας

Κοινότητα Γαλιάς

- Απόλυχνος
- Γαλια
- Μονόχωρον

Κοιν. Καστελλίου Καινουργίου

- Καστέλλιον

Κοινότητα Κουσέ

- Κουσές
- Λίσταρος

Κοινότητα Περιού

- Πέριον, το

Κοινότητα Πετροκεφαλίου

- Πετροκεφάλιον

Κοινότητα Πηγαϊδακίων

- Άγιος Μάρκος
- Καβούσα
- Καλοί Λιμένες
- Μακρονήσι, το (νησίς)
- Μικρονήσι, το (νησίς)
- Μονή Οδηγητρίας
- Πηγαϊδάκια

- Τράφος, η (νησίς)
- Χρυσόστομος

Κοινότητα Πόμπιας

- Πόμπια

Κοινότητα Ρουφά

- Πλουτή
- Ρουφάς

Κοινότητα Σκουρβούλων

- Σκούρβουλα

Μέχρι και το 2010 ο οικισμός των Μοιρών άνηκε στο Τοπικό Διαμέρισμα Μοιρών του πρώην Δήμου Μοιρών στο νομό Ηρακλείου. Οι Μοίρες έχουν υψόμετρο 87 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας, σε γεωγραφικό πλάτος 35,0485009113 και γεωγραφικό μήκος 24,8721729627.

Η Δημοτική Κοινότητα Τυμπακίου αποτελεί την ιστορική έδρα του Δήμου Φαιστού μετά από την διοικητική διαίρεση της χώρας μέσω του προγράμματος Καλλικράτης. Η επίσημη ονομασία είναι “το Τυμπάκιον”. Στη Δημοτική Ενότητα Τυμπακίου εντάσσονται συνολικά 11 Κοινότητες, που περιλαμβάνουν 22 οικισμούς. Ειδικότερα, οι κοινότητες και οι οικισμοί του Τυμπακίου είναι οι εξής:

Κοινότητα Τυμπακίου

- Αφραθιάς
- Κόκκινος Πύργος
- Τυμπάκιον

Κοινότητα Βώρων

- Βώροι

Κοινότητα Γρηγορίας

- Γρηγορία

Κοινότητα Καμαρών

- Καμάραι

Κοινότητα Καμηλαρίου

- Άγιος Ιωάννης
- Καλαμάκιον
- Καμηλάριον, το

Κοινότητα Κλήματος

- Έλληνας, ο
- Κλήμα, το

Κοινότητα Λαγολίου

- Λαγολίον, το

Κοινότητα Μαγαρικαρίου

- Καλοχωραφίτης, ο
- Κισσοί, οι
- Μαγαρικάριον, το

Κοινότητα Πιτσιδίων

- Μάταλα
- Καλαμάκι
- Πιτσίδα

Κοινότητα Σίβα Πυργιωτίσσης

- Σίβας

Κοινότητα Φανερωμένης

- Καλύβια
- Μονή Καλυβιανής
- Φανερωμένη

Μέχρι το 2010, το Τυμπάκι ανήκε στο Τοπικό Διαμέρισμα Τυμπακίου, του πρώην Δήμου Τυμπακίου του Νομού Ηρακλείου. Το Τυμπάκι έχει υψόμετρο 38 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας, σε γεωγραφικό πλάτος 35,0694787046 και γεωγραφικό μήκος 24,7656874998.

Όσον αφορά τη Δημοτική Ενότητα Ζαρού, διοικητικό κέντρο της οποίας αποτελεί η κοινότητα του Ζαρού, όπου βρίσκονται όλες οι υπηρεσίες της Ενότητας αποτελείται από συνολικά 3 Κοινότητες, που περιλαμβάνουν συνολικά 12 οικισμούς. Ειδικότερα, οι κοινότητες και οι οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας Ζαρού είναι οι εξής:

Κοινότητα Ζαρού

- Ζαρός
- Ιερά Μονή Αγίου Νικολάου
- Κούρται
- Μονή Αγίου Αντωνίου Βροντησίου
- Στέρνα

Κοινότητα Βοριζίων

- Βορίζια
- Λαλουμάς
- Μεσήσκλιον

Κοινότητα Μορονίου

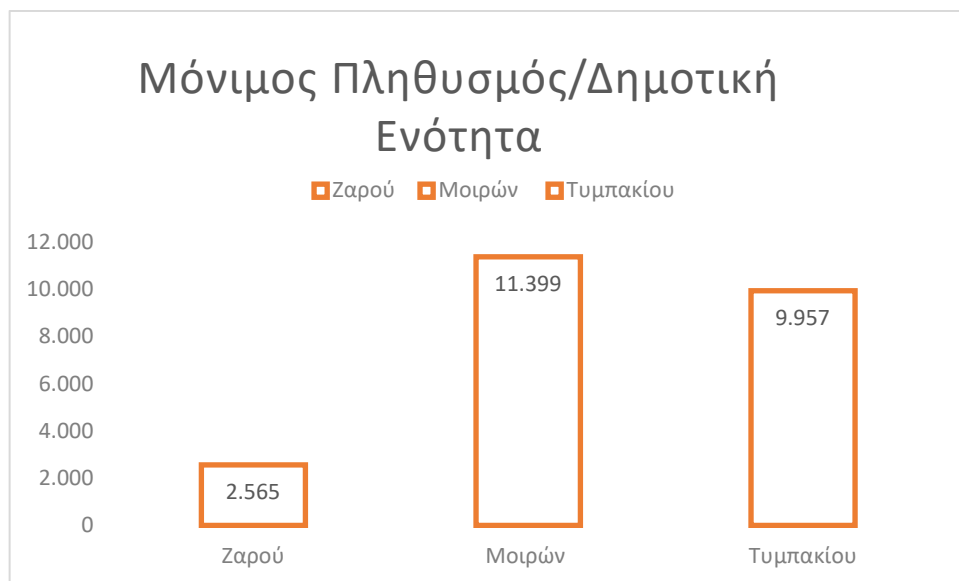
- Μάκραι
- Μορόνιον
- Παναγία
- Φαρίον

Ο Ζαρός έχει υψόμετρο 324 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας, σε γεωγραφικό πλάτος 35,1274333704 και γεωγραφικό μήκος 24,9017906555.

1.1.2 Δημογραφικές Προβολές & Τάσεις

Ο δήμος Φαιστού έχει 23.921 μόνιμους κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2021. Συγκεκριμένα, στη δημοτική ενότητα Μοιρών καταγράφηκαν 11.399 κάτοικοι, στη δημοτική ενότητα Ζαρού 2.565 κάτοικοι και στη δημοτική ενότητα Τυμπακίου 9.957 κάτοικοι.

Εικόνα 3: Μόνιμος Πληθυσμός ανά δημοτική ενότητα Δήμου Φαιστού

Όσον αφορά το πληθυσμιακό δυναμικό σε επίπεδο πληθυσμιακών ενοτήτων όπως διαπιστώνεται και στον παραπάνω Πίνακα η Δημοτική Ενότητα Μοιρών συγκεντρώνει το περισσότερο πληθυσμό με ποσοστό 48%, ακολουθούμενη από τη Δημοτική Ενότητα Τυμπακίου με ποσοστό 41% και τέλος ακολουθεί η Δημοτική Ενότητα Ζαρού με ποσοστό 11%.

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται η πληθυσμιακή μεταβολή του Δήμου Φαιστού, της ΠΕ Ηρακλείου και της Περιφέρειας Κρήτης διαχρονικά.

Πίνακας 1: Απογραφή πληθυσμού Δήμου Φαιστού (2001 – 2021)

	2001	2011		2021	
ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ	23.882	24.466	2,44%	23.918	-2,24%
Π.Ε. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	291.225	305.490	4,89%	305.016	-0,15%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	594.368	623.065	4,83%	624.410	0,22%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.934.097	10.816.286	-1,08%	10.482.487	-3,09%

Πηγή: Απογραφή ΕΛ.ΣΤΑ.Τ.2001, 2011, 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία του προηγούμενου πίνακα παρατηρείται μικρή μείωση του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Φαιστού (-2,24%) μεταξύ των ετών 2011 και 2021, η οποία μείωση δε συμβαδίζει με την αύξηση του πληθυσμού που παρατηρείται συνολικά στην Περιφέρεια Κρήτης την ίδια περίοδο (0,22%). Παρατηρώντας και τη συνολική εικόνα της περιφέρειας, διαπιστώνεται ότι ο Δήμος Φαιστού δεν προσελκύει νέο πληθυσμό.

Ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει την πληθυσμιακή μεταβολή (2011 – 2021) του πληθυσμού του Δήμου ανά δημοτική ενότητα.

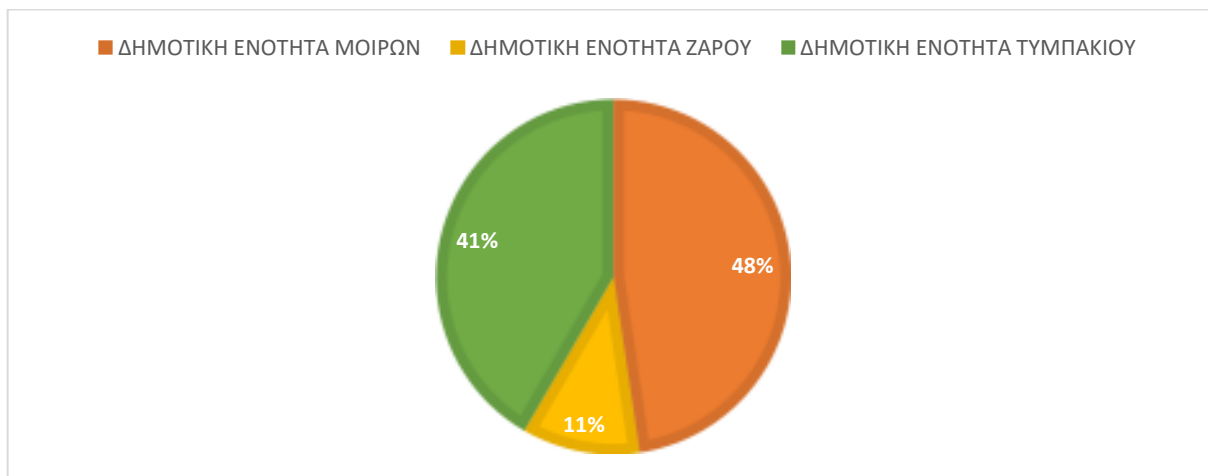
Πίνακας 2: Πληθυσμός Δήμου Φαιστού ανά Δημοτική Ενότητα

	2011	2021
ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ	24.466	23.921
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΟΙΡΩΝ	11.434	11.399
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΑΡΟΥ	2.953	2.565
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ	10.079	9.957

Πηγή: Απογραφή ΕΛ.ΣΤΑ.Τ.(2011, 2021)

Όσον αφορά την πληθυσμιακή σύνθεση του Δήμου για το έτος 2021, το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού της τάξης του 48% συγκεντρώνεται στη Δημοτική Ενότητα Μοιρών, ακολουθεί με 41% η Δημοτική Ενότητα Τυμπακίου, ενώ τέλος το 11% του πληθυσμού συγκεντρώνεται στη ΔΕ Ζαρού

Γράφημα 1: Πληθυσμιακή σύνθεση Δήμου Φαιστού ανά δημοτική ενότητα

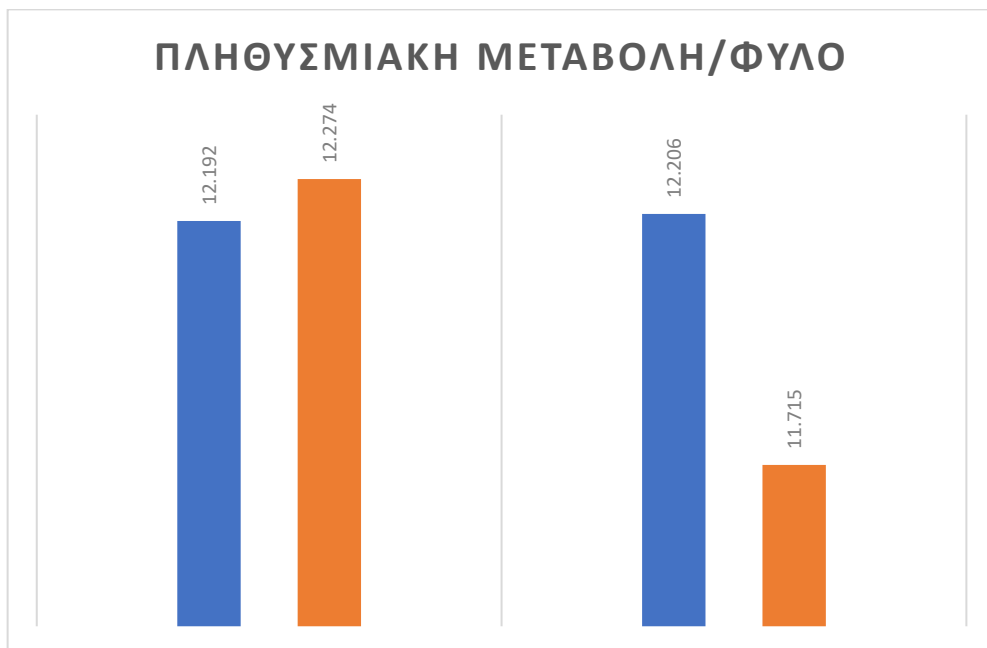

Όσον αφορά τη διάκριση του πληθυσμού ανά φύλο, οι άνδρες όλων των ηλικιών που κατοικούσαν στον Δήμο Φαιστού ήταν 12.192 και οι γυναίκες ήταν 12.274. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2021), ο συνολικός μόνιμος πληθυσμός ήταν 23.921, οι άνδρες αυξήθηκαν σε 12.206 και οι γυναίκες μειώθηκαν σε 11.715. Η μείωση αυτή, αντιστοιχεί σε μείωση της τάξης του (2,2%). Συγκεκριμένα, οι άνδρες αυξήθηκαν οριακά κατά (0,001%) και οι γυναίκες μειώθηκαν κατά (4,554%) όπως παρουσιάζεται και στον παρακάτω πίνακα. Η μείωση αυτή συμβαδίζει με τη μείωση που παρατηρήθηκε στο σύνολο της χώρας. Συνολικά στην Ελλάδα ο πληθυσμός, κατά την απογραφή του 2021 εμφανίστηκε μειωμένος κατά 3,1%, γεγονός που σημαίνει ότι η μείωση του πληθυσμού στη δήμο Φαιστού συμβαδίζει με τη μείωση του πληθυσμού της χώρας. Στον επόμενο πίνακα και το επόμενο γράφημα, παρουσιάζεται η μεταβολή του πληθυσμού του Δήμου Φαιστού και της χώρας ανά φύλο σύμφωνα με τα στοιχεία των απογραφών 2011 και 2021.

Πίνακας 3: Μεταβολή Πληθυσμού/Φύλο (Δήμος Φαιστού)

Έτος	Σύνολο χώρας		Δήμος Φαιστού	
	Άρρενες	Θήλεις	Άρρενες	Θήλεις
2011	5.303.223	5.513.063	12.192	12.274
2021	5.125.977	5.356.510	12.206	11.715
Ποσοστιαία μεταβολή (%)	-0,033	-0,028	0,001	-4,554

Γράφημα 2: Γραφική απεικόνιση πληθυσμιακής μεταβολής ανά φύλο

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 και του 2021, παρατηρείται μια αλλαγή στη σύνθεση του πληθυσμού βάσει του ανδρικού και του γυναικείου φύλου. Το 2021 οι άντρες στο δήμο Φαιστού αποτελούσαν το 49,8% του συνολικού πληθυσμού (12.192) και οι γυναίκες το 50,2% (12.274). Σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού του 2021, παρατηρείται διαφοροποίηση. Οι άνδρες του Δήμου Φαιστού υπερτερούν των γυναικών. Οι άνδρες καταλαμβάνουν το 51,0% (12.206) και οι γυναίκες το υπόλοιπο 49,0%. Στο σύνολο της χώρας η εικόνα που παρουσιάζεται διαφέρει από εκείνη του δήμου Φαιστού. Σε επίπεδο χώρας παρατηρείται μεγαλύτερη μείωση του πληθυσμού στους άνδρες (3,3%) και (2,8%) στις γυναίκες αντίθετα δηλαδή με το δήμο Φαιστού.

Όσον αφορά την κατανομή του πληθυσμού ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα στην οποία ανήκει, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2021, το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοίκων και συγκεκριμένα το 15% του συνόλου, (3.517 κάτοικοι), ανήκει στην ηλικιακή ομάδα των 40-49 ετών, με τις ηλικιακές ομάδες 30-39 (3.004 κάτοικοι) και 50-59 να είναι πολύ κοντά στο 13% (3.063 κάτοικοι) η κάθε κατηγορία, ακολουθεί η ηλικιακή κατηγορία 10-19 σε ποσοστό 12% (2.772 κάτοικοι), η κατηγορία 60-69 με 11% (2.593 κάτοικοι), η κατηγορία 0-9 με 10% (2.480 κάτοικοι) και τέλος οι κατηγορίες που συγκεντρώνουν το λιγότερο πληθυσμό 70-79 και 80+, με ποσοστά 9% (2.257 κάτοικοι) και 7% (1.788 κάτοικοι) αντίστοιχα.

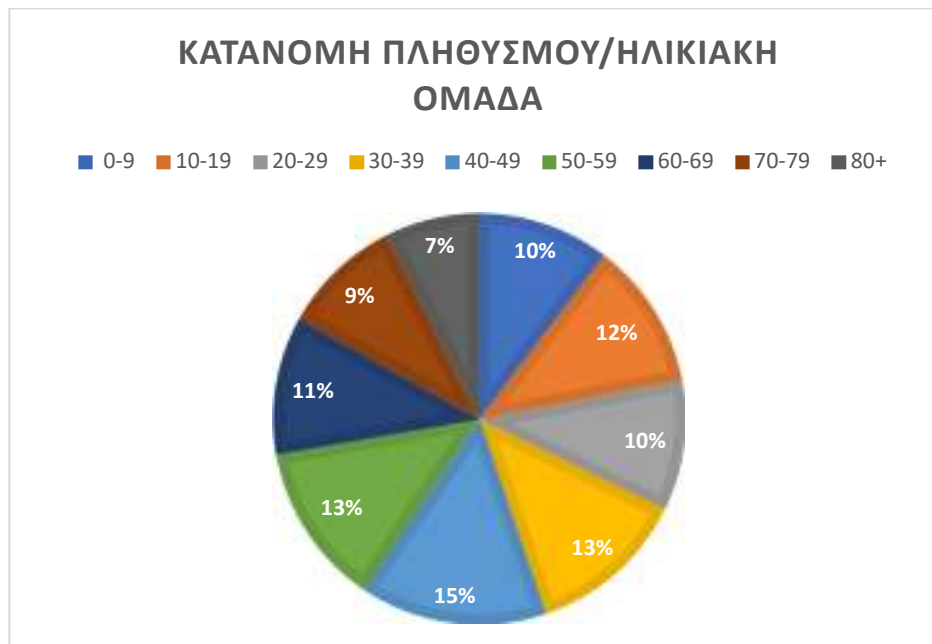
Όπως φαίνεται και από τα επόμενα στοιχεία (πίνακες και γραφήματα), η σύνθεση των ηλικιακών ομάδων του Δήμου Φαιστού συμβαδίζουν με τη σύνθεση που επικρατεί στο σύνολο της χώρας. Μεγάλο ποσοστό του πραγματικού πληθυσμού του Δήμου (άνω του 50%) είναι πάνω από 40 ετών με περισσότερο από έναν στους τέσσερις κατοίκους (27,8%) να είναι πάνω από 60 ετών. Το ποσοστό αυτό είναι λίγο χαμηλότερο από αυτό που συναντάται στο γενικό πληθυσμό της Ελλάδας όπου οι άνω των 60 ετών είναι το 29,4% του πληθυσμού.

Αντίστοιχα, ο Δήμος Φαιστού στις ηλικιακές ομάδες 0-9 και 10-19 συγκεντρώνει συνολικό ποσοστό του πληθυσμού 22%, με το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας να βρίσκεται στο 18,6%.

Πίνακας 4: Πληθυσμός Δήμου Φαιστού/Ηλικία

	Σύνολο	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80+
Ελλάδα	10.482.487	878.489	1.068.213	1.053.304	1.256.395	1.596.029	1.543.341	1.324.633	996.040	766.043
Δήμος Φαιστού	23.918	2.480	2.772	2.456	3.004	3.517	3.063	2.593	2.257	1.788
Άρρενες Δήμου Φαιστού	12.205	1.267	1.475	1.409	1.562	1.863	1.569	1.258	1.118	679
Θήλειες Δήμου Φαιστού	11.716	1.209	1.294	1.044	1.440	1.652	1.490	1.333	1.136	1.107

Γράφημα 3: Κατανομή Πληθυσμού/Ηλικιακή Ομάδα Δήμου Φαιστού 2021

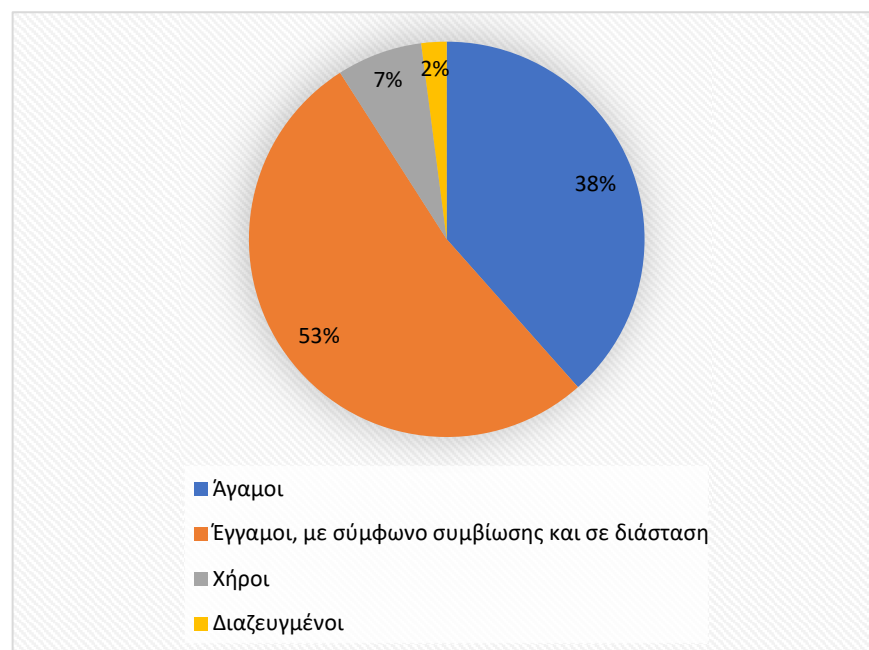

Σύμφωνα με την απογραφή του 2021, οι περισσότεροι κάτοικοι του Δήμου Φαιστού, σε ποσοστό 49% είναι έγγαμοι, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν υπογράψει σύμφωνο συμβίωσης ή ζουν σε διάσταση, ενώ ακολουθούν οι άγαμοι με ποσοστό 4% του πληθυσμού, οι χήροι / χήρες με ποσοστό 7% και οι διαζευγμένοι /ες, με ποσοστό 3%. Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται αναλυτικά η σύνθεση του πληθυσμού του Δήμου Φαιστού σύμφωνα με την οικογενειακή τους κατάσταση.

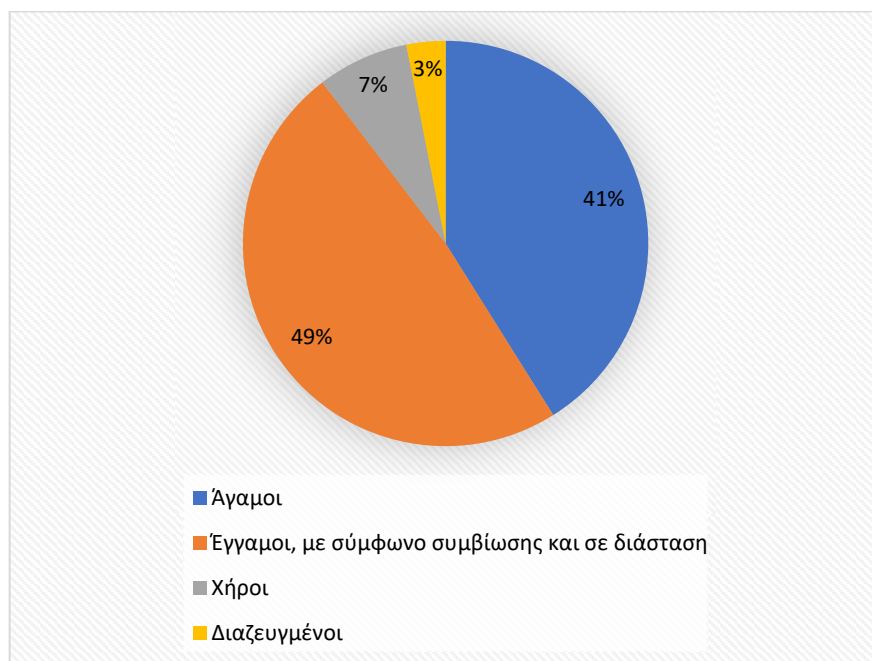
Πίνακας 5: Οικογενειακή Κατάσταση Πληθυσμού

Έτος	Και των δύο φύλων				
	Σύνολο	Άγαμοι	Έγγαμοι, με σύμφωνο συμβίωσης και σε διάσταση	Χήροι	Διαζευγμένοι
2011	24.466	9.408	12.842	1.712	504
2021	23.918	9.827	11.603	1.742	745

Γράφημα 4: Οικογενειακή κατάσταση κατοίκων Δήμου Φαιστού 2011

Γράφημα 5: Οικογενειακή κατάσταση κατοίκων Δήμου Φαιστού 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία των δυο απογραφών, δεν παρατηρούνται αξιοσημείωτες ποσοστιαίες αλλαγές ανά κατηγορία.

Όσον αφορά την κατανομή των δυο φύλων στις δυο κύριες κατηγορίες (άγαμοι και έγγαμοι) παρατηρείται ότι το 47% των ανδρών είναι άγαμοι, ποσοστό αρκετά διαφοροποιημένο καθώς οι γυναίκες αποτελούν το 35%. Στην κατηγορία έγγαμοι, οι άνδρες συγκεντρώνουν ποσοστό 48% και οι γυναίκες αντίστοιχα 49%. Σημαντικά περισσότερες είναι οι χήρες 13%, συγκριτικά με τους άνδρες, οι οποίοι έχουν χάσει τους συντρόφους τους 2%. Τέλος, στη κατηγορία διαζευγμένοι οι άνδρες συναντώνται σε ποσοστό 3% και αντίστοιχα οι γυναίκες σε ίδιο ποσοστό.

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται η διάρθρωση των δυο φύλων ανά οικογενειακή κατάσταση.

Πίνακας 6: Οικογενειακή Κατάσταση Πληθυσμού/Φύλο

Άρρενες					Θήλεις				
Άγαμοι	Έγγαμοι, με σύμφωνο συμβίωσης και σε διάσταση	Χήροι και χήροι από σύμφωνο συμβίωσης	Διαζευγμένοι και διαζευγμένοι από σύμφωνο συμβίωσης	Σύνολο	Άγαμες	Έγγαμες, με σύμφωνο συμβίωσης και σε διάσταση	Χήρες και χήρες από σύμφωνο συμβίωσης	Διαζευγμένες και διαζευγμένες από σύμφωνο συμβίωσης	Σύνολο
5.732	5.848	252	370	12.205	4.092	5.752	1.487	377	11.716

1.1.3 Μορφολογικά και Γεωλογικά Χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Φαιστού περιλαμβάνει ορεινές, ημιορεινές και πεδινές εκτάσεις. Συγκεκριμένα, στα βόρεια του Δήμου εκτείνεται η ορεινή και ημιορεινή ζώνη των νοτίων υπωρειών του Ψηλορείτη, οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από έντονες κλίσεις οι οποίες ομαλοποιούνται σταδιακά όσο προχωράμε προς τις κεντρικές εκτάσεις του Δήμου. Στα νότια του Δήμου υπάρχει ο ορεινός όγκος των Αστερουσίων με εκτάσεις οι οποίες επίσης χαρακτηρίζονται από έντονες κλίσεις. Ανάμεσα στις περιοχές με τις έντονες κλίσεις υπάρχει η πεδινή ζώνη του κεντρικού και δυτικού τμήματος της πεδιάδας της Μεσσαράς, όπου το έδαφος χαρακτηρίζεται από ομαλό ανάγλυφο και αποτελείται από πεδινές εκτάσεις και χαμηλούς λόφους. Στα νότια και Δυτικά ο Δήμος έχει έξοδο προς το Λιβυκό και η παραλιακή του ζώνη αποτελείται τόσο από ακτές με ομαλό ανάγλυφο όσο και από βραχώδεις ακτές. Στην παρακάτω εικόνα εμφανίζονται οι ισοϋψείς καμπύλες, ανά 50 μέτρα υψομέτρου. Όπως είναι λογικό ξεκινώντας από το νότιο και παραθαλάσσιο τμήμα του δήμου, οι ισοϋψείς καμπύλες κυμαίνονται από 50-200μ. Στα νότια διοικητικά όρια του Δήμου που συνορεύουν με το Δ. Ανωγείων, οι ισοϋψείς κυμαίνονται από 1250-2900μ.

Εικόνα 4: Ισοϋψείς καμπύλες

Υπόμνημα Ισοϋψείς

Σύμφωνα με τις γεωτεκτονικές ζώνες της Ελλάδος, Στο Δήμο Φαιστού εντοπίζονται κυρίως οι εξής ζώνες:

Ζώνη m3: ΜΕΤΑΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΙΖΗΜΑΤΑ

Ηλικία: Ανώτ. Μειόκαινο (ενίστε και μέσο)

Περιγραφή: Λιμναίες αποθέσεις: τα προηγούμενα κλαστικά ιζήματα (μάργες, ψαμμίτες κ.α.), τοπικά με στρώματα λιγνιτών

Ζώνη fo: ΖΩΝΗ ΠΙΝΔΟΥ

Ηλικία: No Data

Περιγραφή: Φλύσξης

Ζώνη οφ: ΠΥΡΙΓΕΝΗ ΠΕΤΡΩΜΑΤΑ ΠΛΟΥΤΩΝΙΑ

Ηλικία: No data

Περιγραφή: Οφιόλιθοι γενικά

Ζώνη ft: ΖΩΝΗ ΓΑΒΡΟΒΟΥ - ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ

Ηλικία: No Data

Περιγραφή: Φλύσξης

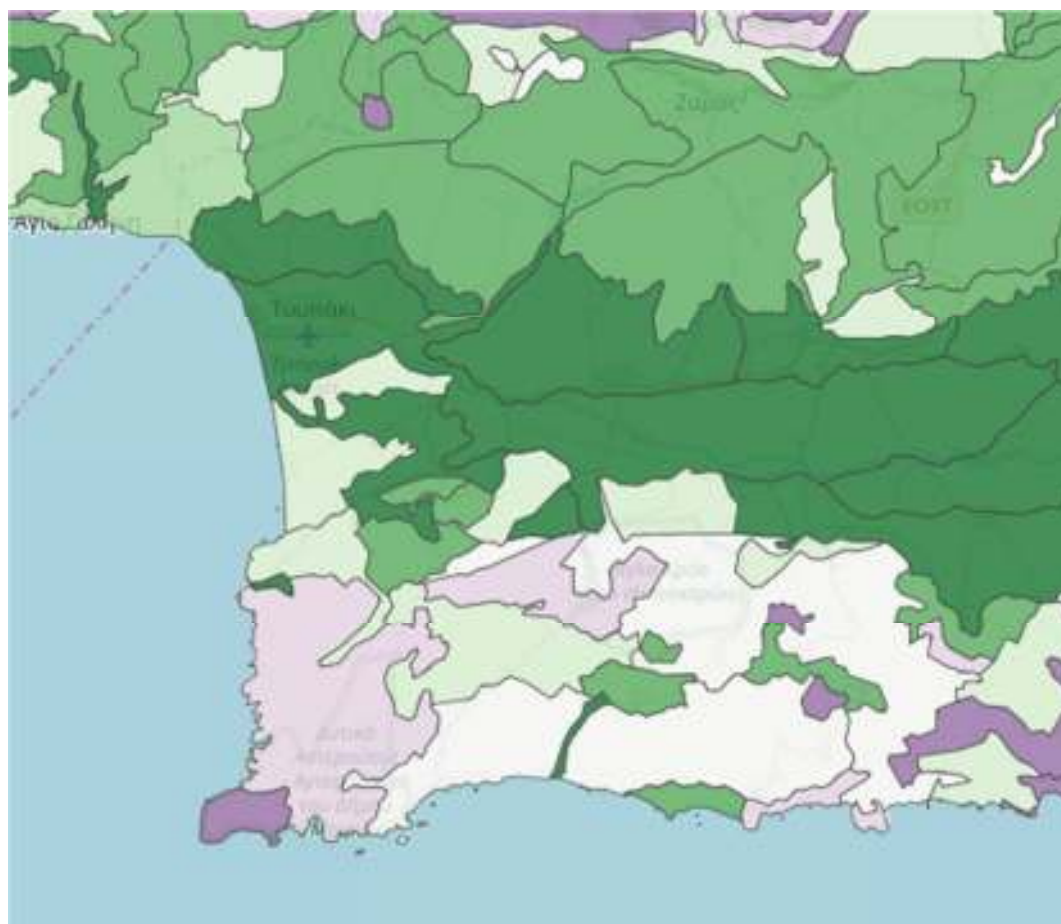
Στην επόμενη εικόνα παρουσιάζεται ο γεωτεκτονικός χάρτης με εστίαση στο Δήμο Φαιστού.

Εικόνα 5: Γεωτεκτονικός Χάρτης με εστίαση στο Δήμο Φαιστού

Σύμφωνα με το Χάρτη Γαιοϊκανότητας, η περιοχή του Δήμου Φαιστού διαθέτει κυρίως Ζώνες αειφύλλων πλατυφύλλων, με μέτρια έως έντονη διάβρωση εδάφους και Ελαφρές και μέτριες κλίσεις εδάφους. Στους επόμενους χάρτες παρουσιάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά του εδάφους του Δήμου Φαιστού.

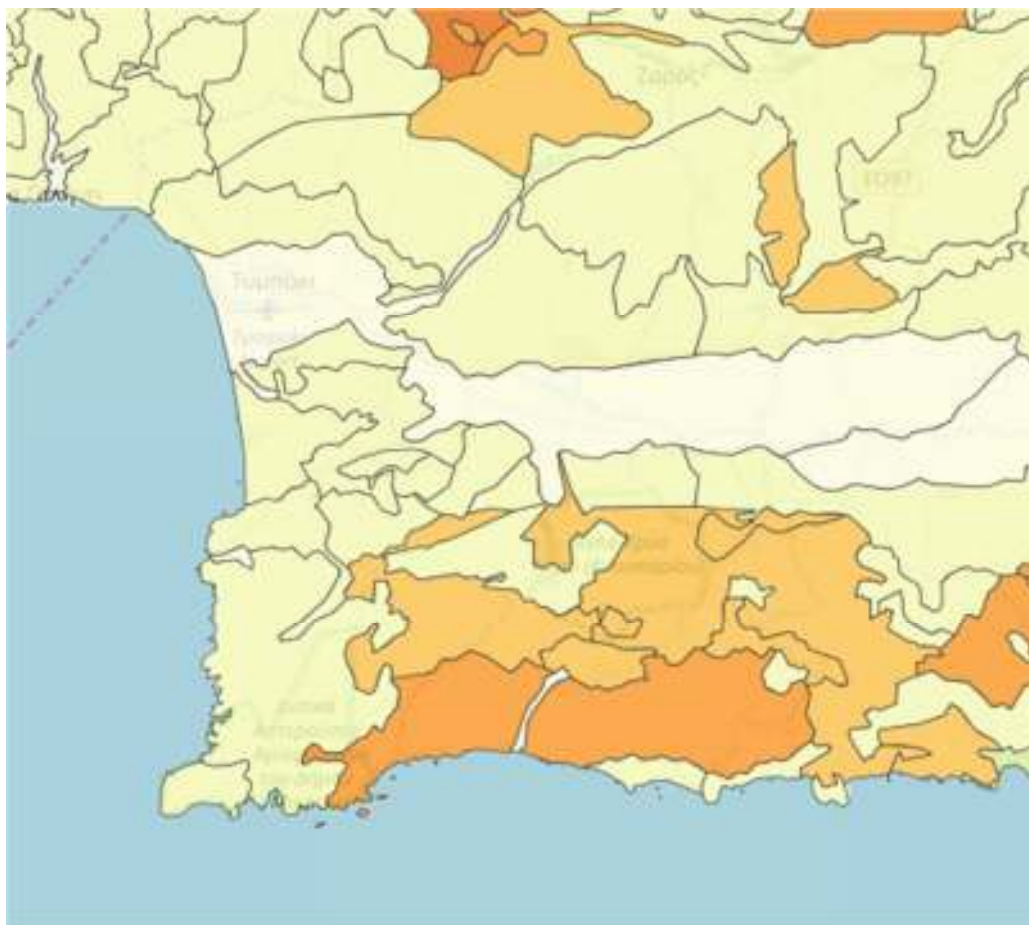
Εικόνα 6: Εδαφολογικός χάρτης – Βάθος εδάφους

Εδαφολογικός Χάρτης - Βάθος εδάφους (Επικράτεια)

- 1. Βαθύ
- 2. Βαθύ και αβαθός
- 3. Βαθύ και βραχύς
- 4. Αβαθός και βαθύ
- 5. Αβαθός
- 6. Αβαθός και βραχύς
- 7. Βραχύς και βαθύ
- 8. Βραχύς και αβαθός
- 9. Βραχύς
- 0. Χωρίς χαρακτηρισμό

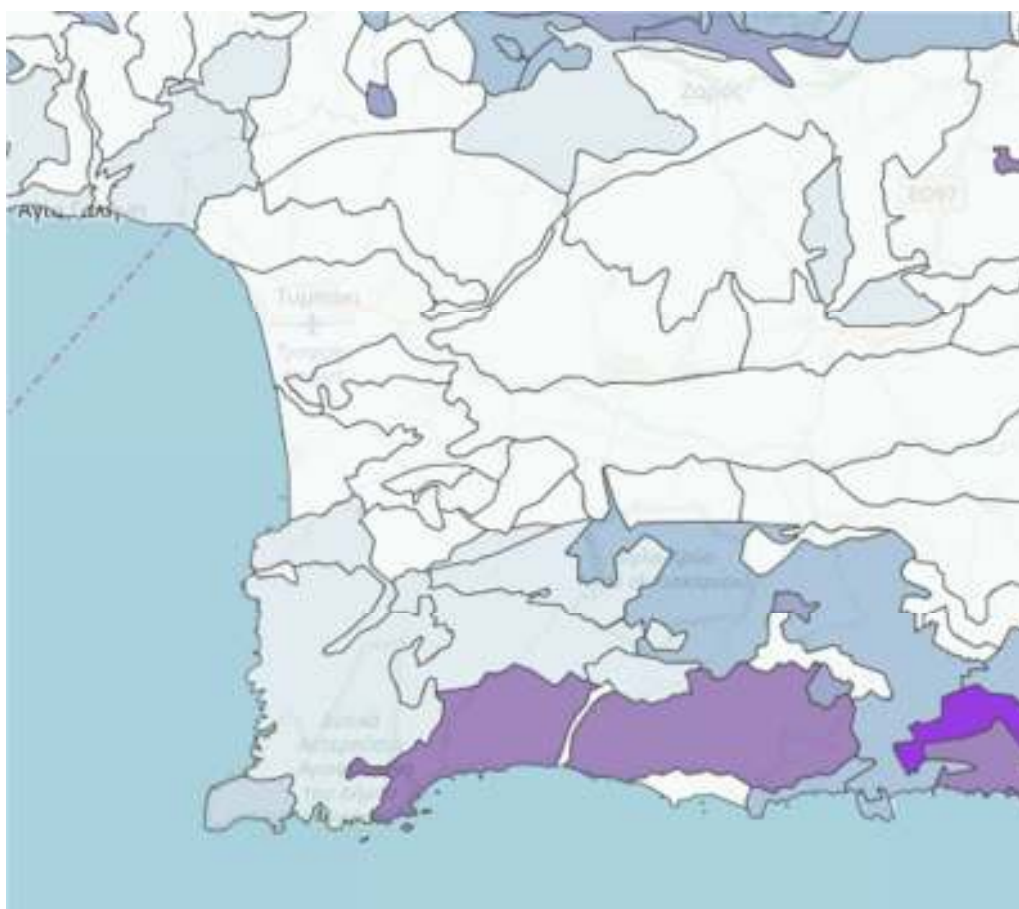
Εικόνα 7: Εδαφολογικός χάρτης – Διάβρωση εδάφους

Εδαφολογικός Χάρτης - Διάβρωση εδάφους (Επικράτεια)

- 1. Καμία
- 2. Καμία και μέτρια
- 3. Καμία και έντονη
- 4. Μέτρια και καμία
- 5. Μέτρια
- 6. Μέτρια και έντονη
- 7. Έντονη και καμία
- 8. Έντονη και μέτρια
- 9. Έντονη
- 0. Χωρίς χαρακτηρισμό

Εικόνα 8: Εδαφολογικός χάρτης – Κλίση επιφάνειας εδάφους

Εδαφολογικός χάρτης - Κλίση επιφάνειας εδάφους (Επικράτεια)

- 1. Ελαφρός
- 2. Ελαφρός και μέτριος
- 3. Ελαφρός και απότομος
- 4. Μέτριος και ελαφρός
- 5. Μέτριος
- 6. Μέτριος και απότομος
- 7. Απότομος και ελαφρός
- 8. Απότομος και μέτριος
- 9. Απότομος
- 0. Χωρίς χαρακτηρισμό

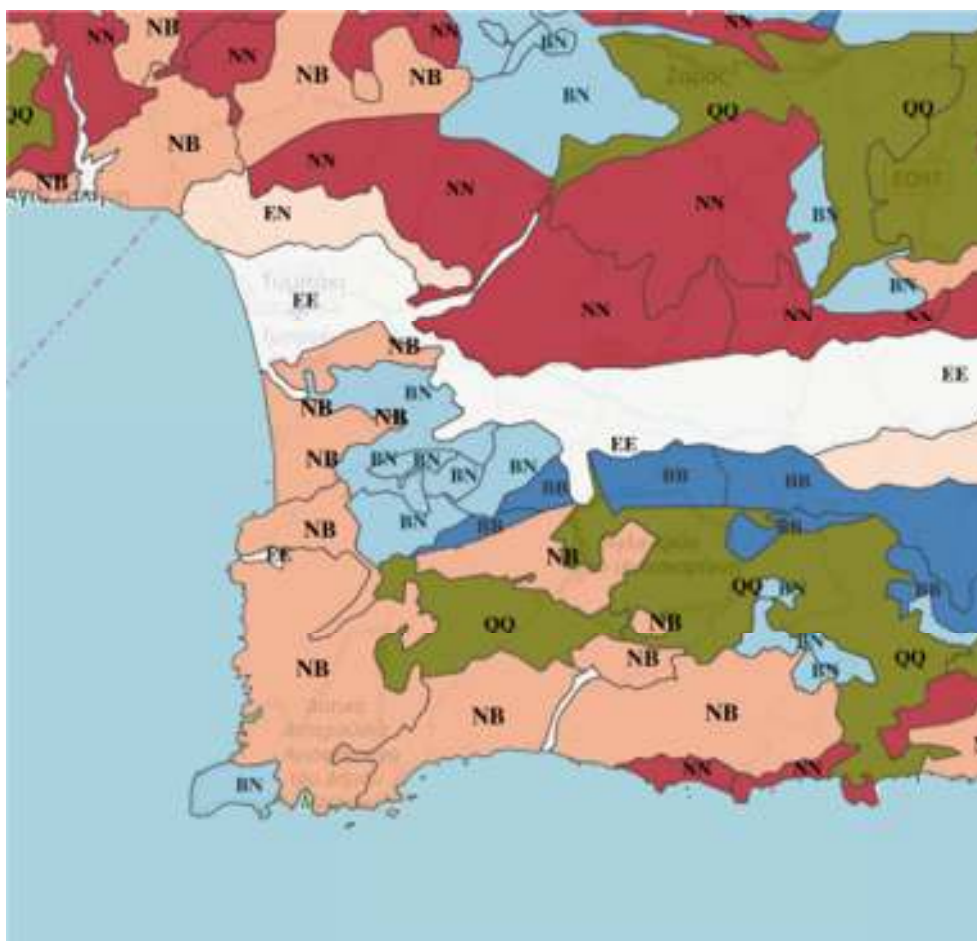
Εικόνα 9: Εδαφολογικός χάρτης – Οικολογικές περιοχές, βλάστηση

Εδαφολογικός Χάρτης - Οικολογικές περιοχές, βλάστηση (Επικράτεια)

- G - Ζώνη αειφύλλων πλατυφύλλων
- D - Ζώνη φυλλοβόλων δρυών
- E - Ζώνη ελάτης
- Υ - Ψευδοαλπική ζώνη
- GX - Ζώνη χαλεπίου πεύκης
- DK - Ζώνη καστανιάς
- ED - Ζώνη ελάτης - φυλλοβόλος δρυς
- EO - Ζώνη ελάτης - οξιά
- EE - Ζώνη ελάτης - ερυθρολάτη
- EL - Ζώνη ελάτης - λευκοδερμος πεύκη
- EM - Ζώνη ελάτης - μαύρη πεύκη
- Χωρίς χαρακτηρισμό

Εικόνα 10: Εδαφολογικός χάρτης – Έκθεση επιφάνειας εδάφους

Εδαφολογικός χάρτης - Έκθεση επιφάνειας εδάφους (Επικράτεια)

- BB: Βόρειος
- BE: Βόρειος και επίπεδα
- BN: Βόρειος και νότιος
- EB: Επίπεδα και βόρειος
- EE: Επίπεδα
- EN: Επίπεδα και νότιος
- NB: Νότιος και βόρειος
- NE: Νότιος και επίπεδα
- NN: Νότιος
- OO: Ποικίλος
- OE: Ποικίλος και επίπεδα
- EQ: Επίπεδα και ποικίλος
- N/A: Χωρίς χαρακτηρισμό

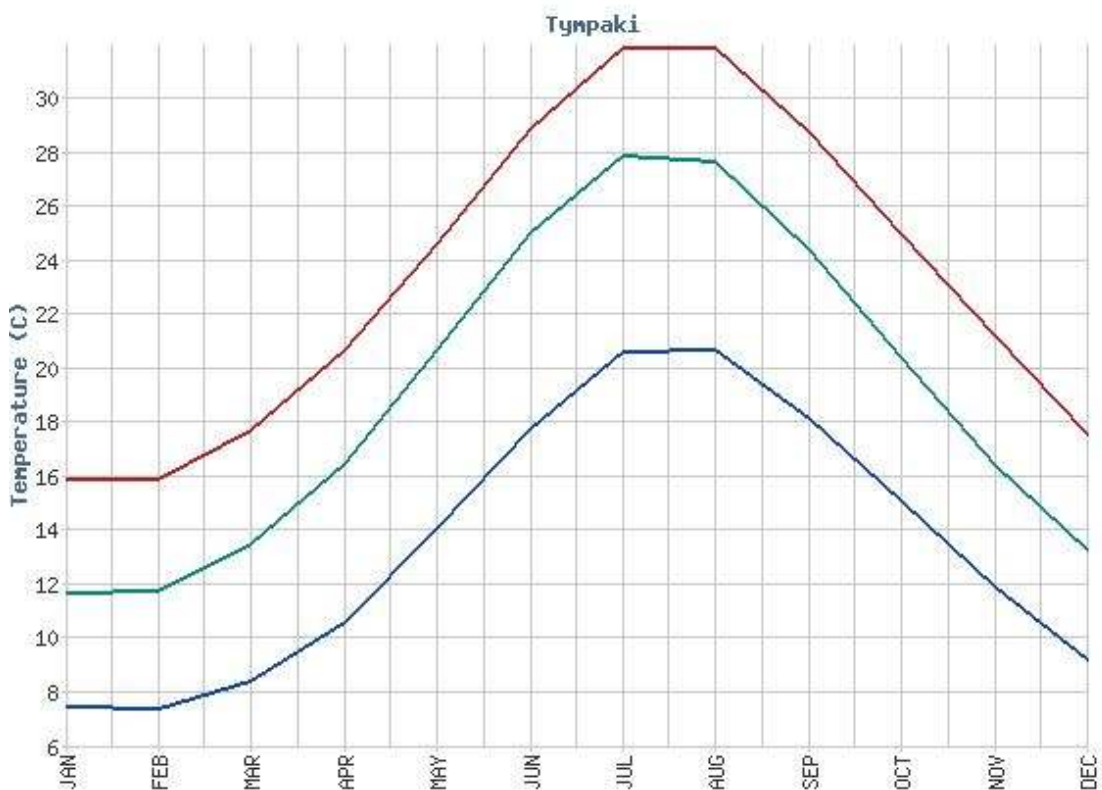
1.1.4 Κλιματολογικά Χαρακτηριστικά

Τα κλιματικά στοιχεία του Δ. Φαιστού αντλούνται από την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία και συγκεκριμένα από το Μ.Σ που λαμβάνει χώρα στο Τυμπάκι.

Γράφημα 6: Διακυμάνσεις θερμοκρασίας περιόδου κλιματικών δεδομένων 1959-2010

Τυμπάκι (Tympaki) Γ. Μήκος (Lon): 24.76 Γ.Πλάτος (Lat): 35.07 Ύψος (Alt): 6m, Περιφέρεια:Κρήτη

Περίοδος Κλιματικών Δεδομένων: 1959-2010

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

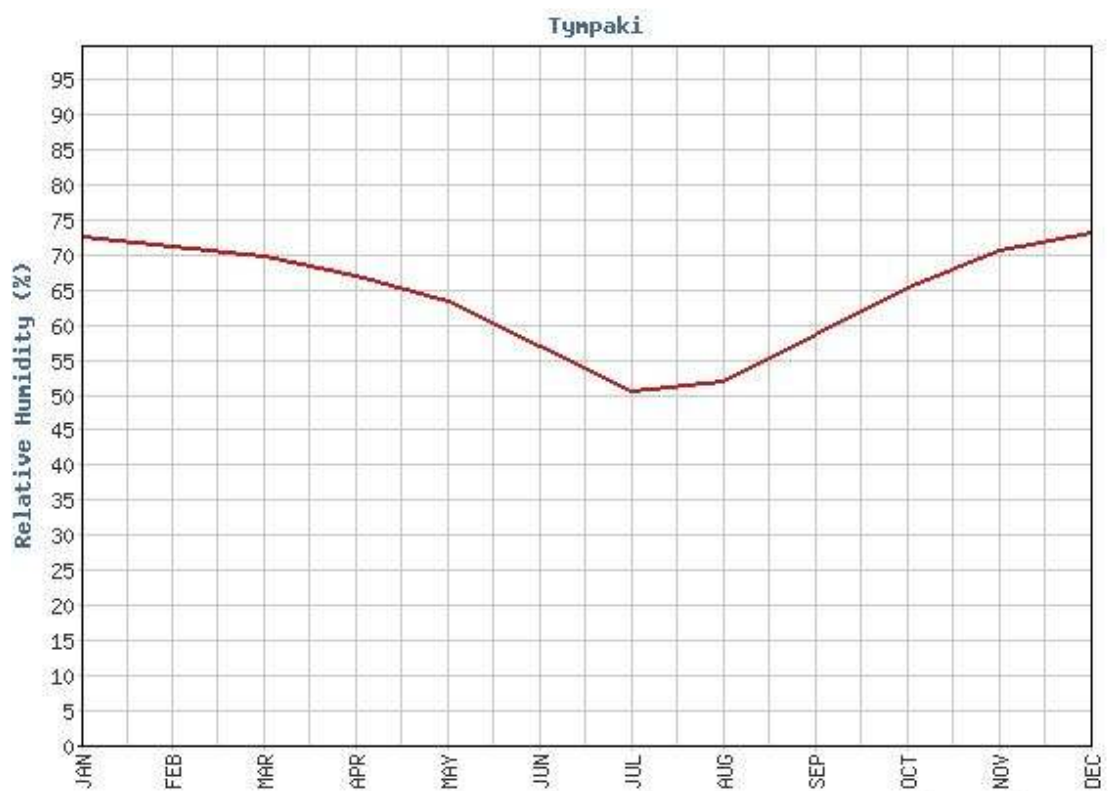
Πίνακας 7: Μέση Μηνιαία Θερμοκρασία

	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Ελάχιστη Μηνιαία Θερμοκρασία	7,5	7,4	8,4	10,6	14,1	17,8	20,6	20,7	18,2	15,1	11,9	9,2
Μέση Μηνιαία Θερμοκρασία	11,7	11,8	13,5	16,5	20,7	25,1	27,9	27,7	24,4	20,4	16,4	13,3
Μέγιστη Μηνιαία Θερμοκρασία	15,9	15,9	17,7	20,7	24,6	28,9	31,9	31,9	28,8	25,0	21,2	17,6

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

Σύμφωνα με διαθέσιμα ιστορικά κλιματικά δεδομένα του υπό αναφορά Σταθμού, η μέση θερμοκρασία του Δήμου Φαιστού το καλοκαίρι κυμαίνεται από ~25°C έως ~28°C και κατά τους χειμερινούς μήνες κατά μέσο όρο από ~12°C έως 16°C.

Γράφημα 7: Διακυμάνσεις υγρασίας ετησίως

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

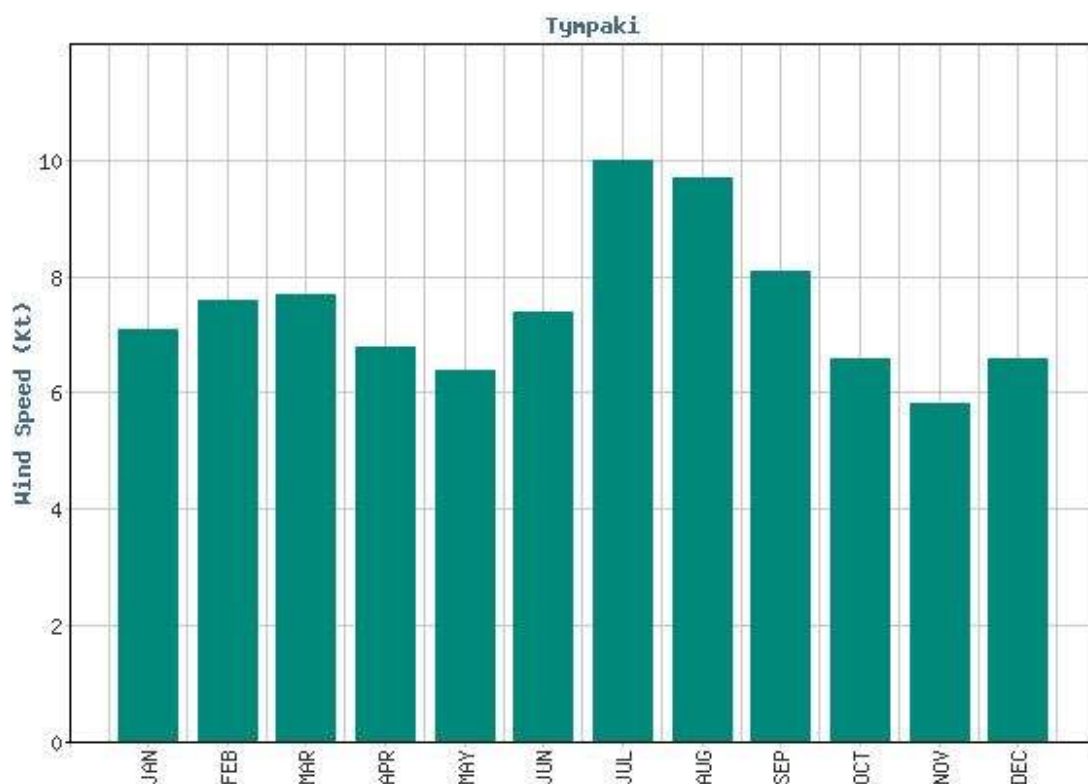
Πίνακας 8: Μέση Μηνιαία Υγρασία κατ' έτος

	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Μέση Μηνιαία Υγρασία	72,7	71,3	69,9	67,1	63,6	57,1	50,7	52,0	58,8	65,5	70,8	73,2

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

Όσον αφορά τα επίπεδα Υγρασίας στο Δήμο Φαιστού, οι κύριοι μήνες με τα υψηλότερα ποσοστά υγρασίας είναι οι χειμερινοί (Νοέμβριος, Δεκέμβριος, Ιανουάριος, Φεβρουάριος), με το υψηλότερο ποσοστό υγρασίας να καταγράφεται το Δεκέμβριο (~73).

Γράφημα 8: Διακυμάνσεις ανέμων ετησίως

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

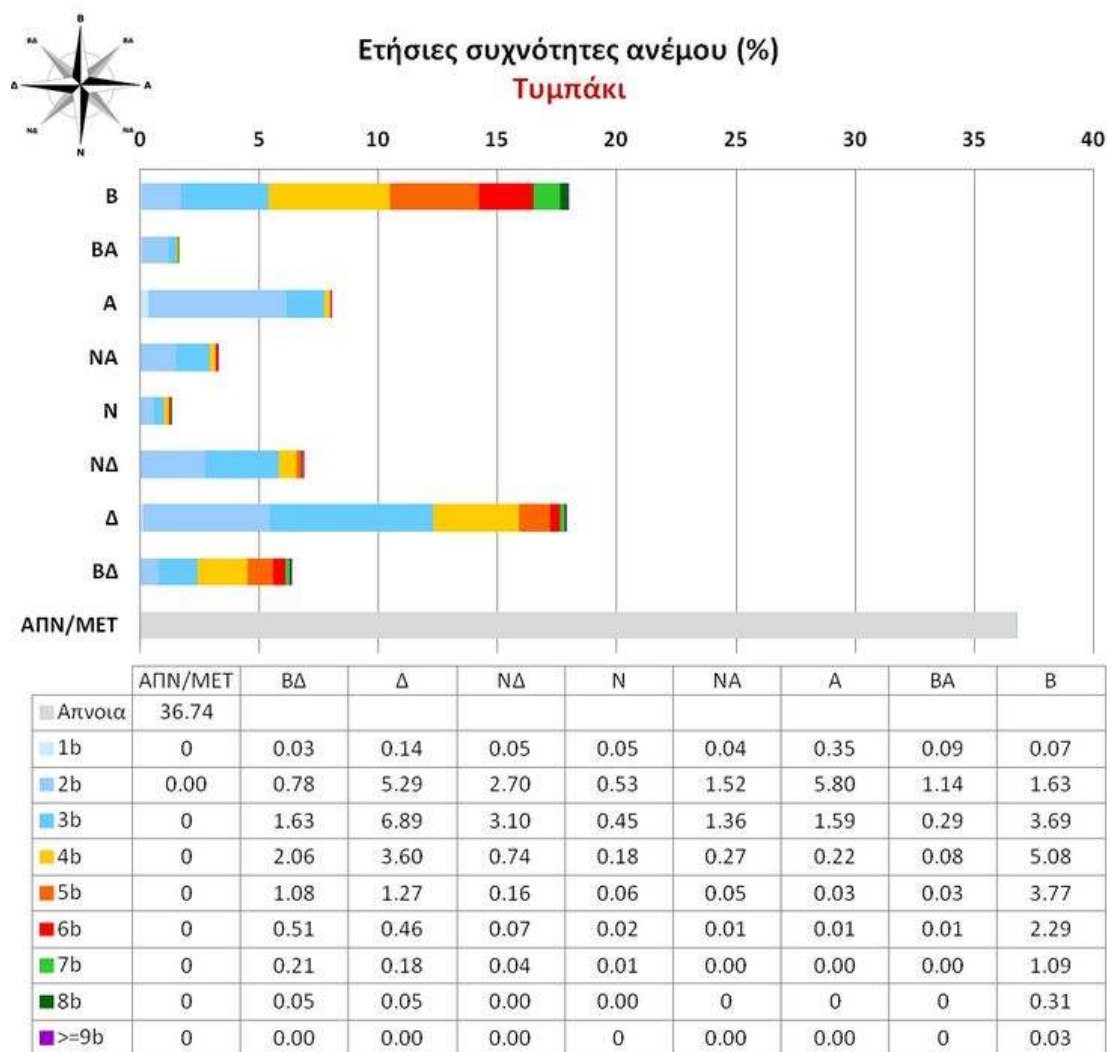
Πίνακας 9: Μέση Μηνιαία Ένταση Ανέμου

	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Επικρατούσα Διεύθυνση Ανέμου	Β	Β	Δ	Δ	Δ	Δ	Β	Β	Β	Β	Β	Β
Μέση Μηνιαία Ένταση Ανέμου	7,1	7,6	7,7	6,8	6,4	7,4	10,0	9,7	8,1	6,6	5,8	6,6

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

Όσον αφορά τους ανέμους, παρατηρείται η επικράτηση Βόρειων και Δυτικών Ανέμων. Συγκεκριμένα, από Ιούλιο μέχρι και Φεβρουάριο επικρατούν Βόρειοι άνεμοι που κυμαίνονται από 5,8 (Kt) το Νοέμβριο έως και 10,0 (kt) τον Ιούλιο και από Μάρτιο μέχρι και τον Ιούνιο Δυτικοί, οι οποίοι κυμαίνονται από 6,4 (Kt) τον Μάιο έως και 7,7 (Kt) τον Μάρτιο.

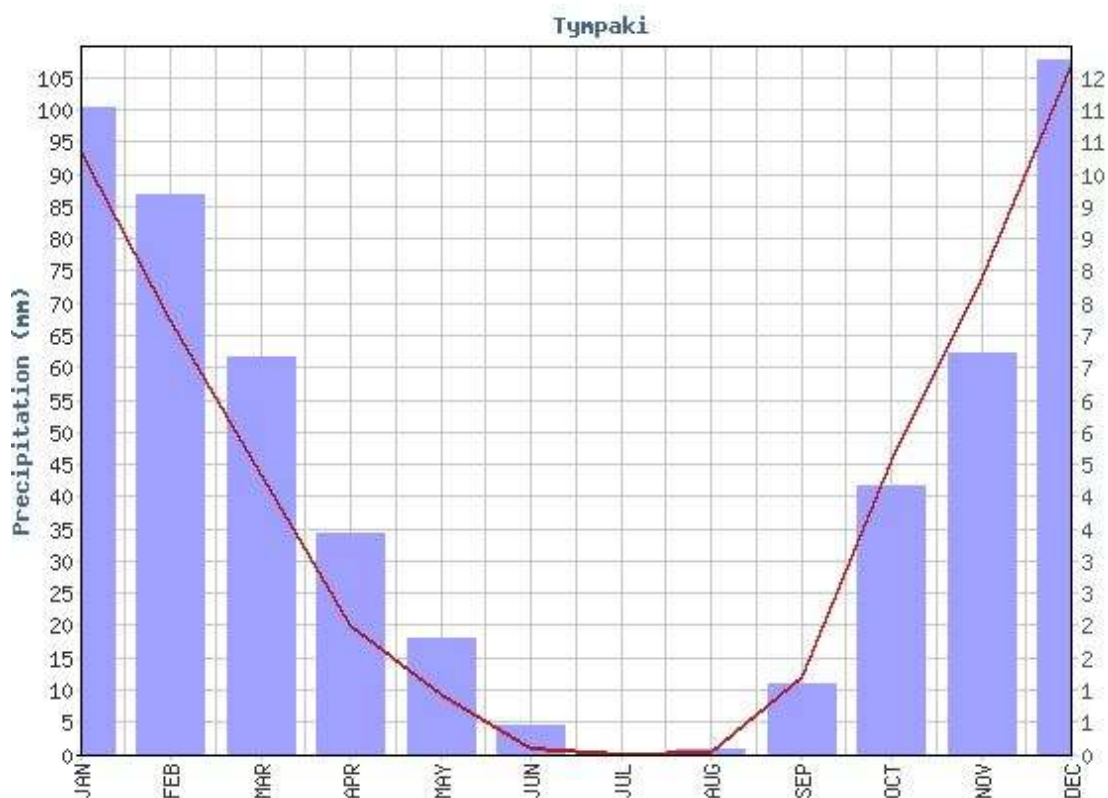
Γράφημα 9: Ετήσιες συχνότητες ανέμου

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

Εν γένει, το ανεμολογικό καθεστώς του Δήμου Φαιστού περιορίζεται κυρίως σε ανέμους μικρής και μέτριας έντασης (2b-7b) ενώ οι υψηλής έντασης άνεμοι είναι αρκετά περιορισμένοι.

Γράφημα 10: Διακυμάνσεις υετού ανά μήνα ετησίως

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

Πίνακας 10: Μέσο Μηνιαίο Ύψος Υετού

	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Μέσο Μηνιαίο Ύψος Υετού	93,7	67,3	43,6	20,1	9,3	1,1	0,1	0,5	12,0	45,6	74,2	107,1
Μέσος Μηνιαίος Αριθμός Ημερών Υετού	11,1	9,6	6,8	3,8	2,0	0,5	0,0	0,1	1,2	4,6	6,9	11,9

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

Όσον αφορά τις βροχοπτώσεις, ο κύριος όγκος παρατηρείται κυρίως τους χειμερινούς μήνες από το Νοέμβριο έως και τον Φεβρουάριο, ενώ το καλοκαίρι δεν υπάρχουν βροχοπτώσεις.

1.1.5 Ιστορικά Στοιχεία

Ο δήμος Φαιστού είναι γεμάτος με μνημεία ιδιαίτερου ενδιαφέροντος. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι η Μεσαρά γενικότερα κατοικήθηκε για πρώτη φορά ήδη από τη Νεολιθική Εποχή, ενώ σημάδια της ανθρώπινης

δραστηριότητας παρατηρούνται διαχρονικά. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας έχουν μείνει στην ιστορία και διατηρούνται μνημεία που βοηθούν στο να κατανοήσουμε καλύτερα την εξελικτική και πολιτισμική πορεία της περιοχής. Στο σύνολο τους τα μνημεία του Δήμου Φαιστού προφυλάσσονται και διατηρούνται από το Κράτος και τη Δημοτική Αρχή. Κορυφαίο μνημείο είναι η Φαιστός που ήταν η δεύτερη σημαντικότερη πόλη της Κρήτης κατά τη δεύτερη χιλιετία προ Χριστού, μετά από την Κνωσό, και αποτελεί σήμερα σημαντικό αρχαιολογικό χώρο. Το έμβλημα του δήμου Φαιστού είναι ο ίδιος ο δίσκος της Φαιστού που αποτελεί από τα σημαντικότερα ευρήματα του Μινωικού πολιτισμού.

Εικόνα 11: Ο Δίσκος της Φαιστού

Ο Δίσκος της Φαιστού είναι δίσκος ψημένου πηλού, που αποτελεί αρχαιολογικό εύρημα από τη Μινωική πόλη της Φαιστού στη νότια Κρήτη και χρονολογείται πιθανώς στην μέση ή ύστερη Μινωική Εποχή του Χαλκού (Δεύτερη π.Χ. χιλιετία). Αποτελεί ένα από τα γνωστότερα μυστήρια της αρχαιολογίας, αφού ο σκοπός της κατασκευής του παραμένει άγνωστος. Άγνωστο είναι μέχρι σήμερα και το νόημα των αναγραφόμενων σε αυτόν. Ο δίσκος

ανακαλύφθηκε στις 3 Ιουλίου 1908 από τον Ιταλό αρχαιολόγο Λουίτζι Περνιέ (Luigi Pernier) και φυλάσσεται σήμερα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Η Φαιστός είναι κτισμένη πάνω σε χαμηλό λόφο (υψόμετρο 100 μ. περίπου από την επιφάνεια της θάλασσας), στα νότια του ποταμού Γεροπόταμου, του αρχαίου Ληθαίου, και δεσπόζει στην εύφορη κοιλάδα της Κάτω Μεσαράς, που περιτριγυρίζεται από επιβλητικά βουνά (Ψηλορείτης, Αστερούσια, Λασιθιώτικα Βουνά). Στα νότια εκτείνεται το Λιβυκό πέλαγος. Ο Ληθαίος περιβάλλει το λόφο της Φαιστού από ανατολικά και βόρεια, αποτέλεσε την πηγή ύδρευσης της πόλης. Το ήπιο και ζεστό κλίμα της περιοχής έκανε άνετη και ευχάριστη τη ζωή των κατοίκων της. Η Φαιστός αποτελούσε ένα από τα σημαντικότερα κέντρα του μινωικού πολιτισμού και τη σπουδαιότερη σε πλούτο και δύναμη πόλη της νότιας Κρήτης. Αναφέρεται στα κείμενα αρχαίων συγγραφέων (Διόδωρος, Στράβωνας, Πausανίας) ενώ μνημονεύεται και από τον Όμηρο. Ανήκει στις τρεις σημαντικές πόλεις που ίδρυσε στην Κρήτη ο Μίνωας. Κατά τη μυθολογία στη Φαιστό βασίλευσε η δυναστεία του Ραδάμανθου, γιου του Δία και αδελφού του Μίνωα. Ο Όμηρος αναφέρει τη συμμετοχή της στον Τρωικό πόλεμο και τη χαρακτηρίζει πόλη "καλά κατοικημένη". Η

περίοδος ακμής της Φαιστού ξεκινά με την είσοδο της Κρήτης στην Εποχή του Χαλκού στα μέσα της 3ης χιλιετίας π.Χ, όπου δημιουργούνται οι βάσεις για το μινωικό πολιτισμό.

Εικόνα 12: Μινωικά Ανάκτορα Φαιστού

Ένας πολύ σημαντικός αρχαιολογικός χώρος της κεντρικής Κρήτης, κοντά στη Φαιστό, στις όχθες του Γεροπόταμου, με ξεχωριστή φυσική ομορφιά είναι η Αγία Τριάδα. Βρίσκεται 64 χλμ. νοτιοδυτικά του Ηρακλείου, στη διαδρομή Ηράκλειο – Αγία Βαρβάρα – Άγιοι Δέκα – Μοίρες – Φαιστός – Αγία Τριάδα, και 3 χλμ. νοτιότερα της Φαιστού. Η βασιλική έπαυλη ή μικρό μινωικό ανάκτορο της Αγίας Τριάδας, όπως το ονόμασαν οι Ιταλοί αρχαιολόγοι που το έφεραν στο φως στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, χτίστηκε γύρω στο 1600 π.Χ. πάνω σε λόφο και αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα μνημεία μινωικής αρχιτεκτονικής με πλούσια ευρήματα. Πιστεύεται ότι χρησίμευε σαν θερινή κατοικία του βασιλιά της Φαιστού, ενώ από άλλους ερευνητές θεωρείται ότι χρησιμοποιήθηκε από τον άνακτα της Φαιστού μετά την καταστροφή του ανακτόρου, αλλά ίσως να χρησιμοποιούνταν παράλληλα με το ανάκτορο της Φαιστού. Η Βασιλική Έπαυλη κτίστηκε γύρω στον 16ο αιώνα π.Χ. (Υστερομινωική ΙΑ). Μετά την καταστροφή των ανακτόρων (1450 π.Χ.) στη βόρεια πλευρά της έπαυλης κατασκευάστηκε ένα μέγαρο "μυκηναϊκού τύπου". Στη Γεωμετρική περίοδο (8ος αι. π.Χ.) η Έπαυλη ήταν τόπος λατρείας. Ιερό αφιερωμένο στο Δία Βελχανό κτίστηκε κατά την Ελληνιστική εποχή (4ος-1ος αιώνες π.Χ.). Την περίοδο της Βενετοκρατίας στο χώρο της αυλής της Έπαυλης κτίστηκε ο ναός του Αγίου Γεωργίου του Γαλατά (14ος αιώνας μ.Χ.).

Τέλος, σημαντικό αρχαιολογικό χώρο του δήμου Φαιστού αποτελούν και το χωριό Μάταλα όπου ήταν επίγειο της Φαιστού κατά τη μινωική περίοδο και της Γόρτυνας κατά τη ρωμαϊκή. Από τη θάλασσα διακρίνονται ίχνη του αρχαίου οικισμού. Εδώ ναυάγησαν τα πλοία του Μενελάου και πιστεύεται ότι ήταν το ακρωτήριο Νύσος μεταξύ των όρμων Κομμού- Ματάλων. Στα βενετικά έγγραφα αναφέρεται ο ναός της Παναγίας (La Madonna di Matala), στην είσοδο του οποίου υπάρχει η επιγραφή Πλύνετε την κεφαλήν και καθαρίσατε τους πόδας και έπειτα εισέλθετε εις τον ιερόν τούτον οίκον. Στην απόκρημνη ακτή του χωριού υπάρχουν τεχνητοί σπηλαιώδεις χώροι (και υποβρύχια σπήλαια), λαξευμένοι στο βράχο. Λέγεται ότι ήταν τάφοι. Μερικοί όμως έχουν δωμάτια, κλίμακες, παράθυρα και προστώα. Έτσι φαίνεται ότι κάποτε χρησιμοποιήθηκαν ως κατοικίες. Οι κλίνες μοιάζουν με τους τάφους των Ετρούσκων. Οι σπηλιές των Ματάλων παρέμειναν άδειες για χιλιάδες χρόνια μέχρι τη δεκαετία του '60 που περιπλανώμενοι χίπηδες τις ανακάλυψαν και τις κατοίκησαν για κάποια περίοδο. Την περίοδο της χούντας με αίτημα του Μητροπολίτη Γορτύνης εκδιώχθηκαν προσωρινά οι τουρίστες από τα σπήλαια. Οι σπηλιές φαίνεται να έκλεισαν οριστικά γύρω στο 1977.

Εικόνα 13: Παραλία Ματάλων

Ο Δήμος Φαιστού διαθέτει και μουσεία που μπορεί ο ντόπιος ή ο τουρίστας να επισκεφθεί ώστε να γνωρίσει καλύτερα το δήμο και την ιστορία του.

Αρχαιολογικό Μουσείο Μεσσαράς

Η ίδρυση ενός Αρχαιολογικού Μουσείου αφιερωμένου αποκλειστικά στις αρχαιότητες ολοκληρώθηκε το 2023 και το μουσείο δόθηκε στο κοινό. Το νέο Μουσείο έχει ως στόχο να αναδείξει την ιδιαιτερότητα μιας σημαντικής περιοχής στο πέρασμα του χρόνου, από την Προϊστορία ως το Μεσαίωνα, να προβάλλει την καταλυτική επίδραση της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας του τόπου στην εμφάνιση και ανάπτυξη του πολιτισμού με τη συνδρομή και της σύγχρονης τεχνολογίας, να μιλήσει για το παρελθόν αυτού του τόπου στα παιδιά και τους νέους και ν' αποτελέσει τον

πυρήνα διασύνδεσης των πολυάριθμων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της περιοχής. Μέσα σε έκταση 30 στρεμμάτων και με συνολικό εμβαδό 2.900 τ.μ., το Μουσείο περιλαμβάνει 900 περίπου τ.μ. κύριων εκθεσιακών χώρων, μια εσωτερική αυλή που θα αξιοποιείται για εκθεσιακούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς, αίθουσα εκδηλώσεων και προβολών, αίθουσα περιοδικών εκθέσεων, εργαστήρια συντήρησης, πωλητήριο και αναψυκτήριο.

Λαογραφικό Μουσείο Ζαρού

Το Λαογραφικό Μουσείο Ζαρού ιδρύθηκε το 1998 και μέχρι και σήμερα τελεί υπό κατασκευή σε ένα παλαιό αρχοντικό κτίριο στο Ζαρό το οποίο αναπαλαιώνεται. Με την ολοκλήρωση του κτιρίου ο επισκέπτης θα μπορεί να δει, σε αναπαράσταση, τη ζωή των κατοίκων της περιοχής σε παλαιότερη εποχή. Αυτό όμως δεν το εμποδίζει να δραστηριοποιηθεί, αφού διοργανώνει κάθε έτος διαγωνισμό Παραδοσιακής Κρητικής Κουζίνας παγκρήτιας εμβέλειας με πλούσια εδέσματα από όλη την Κρήτη. Ακόμα έχει εκδώσει και ένα βιβλίο Παραδοσιακής Κρητικής Κουζίνας «Γεύσεις Ζαρού» και συμβάλει στη διατήρηση των ηθών και εθίμων της περιοχής με τη συμμετοχή του σε διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις στην ευρύτερη περιοχή.

Μουσείο Κρητικής Εθνολογίας

Το Μουσείο Κρητικής Εθνολογίας, αξιοποιώντας κοινοτικούς και εθνικούς πόρους, ανέλαβε, στα πλαίσια του κρατικού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας», την προβολή της κρητικής παραδοσιακής κοινωνίας στο Διαδίκτυο. Το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η κοινωνία αυτή είναι προφανές, δεδομένου ότι διατήρησε διαχρονικά αλώβητα τα τυπικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά της και τις πανάρχαιες μνήμες των προγόνων της, παρά την επί 700 χρόνια συνεχή κατοχή που υπέστη από Ενετούς και Τούρκους.

Γεωλογικό Μουσείο

Το Γεωλογικό μουσείο διαθέτει μια σπουδαία συλλογή με περισσότερα από 350 διαφορετικά είδη πετρωμάτων από όλο τον κόσμο. Ανάμεσα τους ξεχωρίζουν απολιθώματα από καρχαρίες, δέντρα και ζώα που έζησαν εκατομμύρια χρόνια πριν.

Εκκλησιαστικό Μουσείο Μονής Καλυβιανής

Η εκκλησιαστική συλλογή του μουσείου περιλαμβάνει φορητές εικόνες του 18ου και 19ου αιώνα, αρχιερατικά άμφια, ευαγγέλια, χειρόγραφα του 19ου αι., ξυλόγλυπτα αντικείμενα, καθώς και ένα ανεκτίμητης αξίας ξυλόγλυπτο τέμπλο του 18ου αιώνα. Το μουσείο έχει και λαογραφικό τμήμα, όπου εκτίθενται είδη λαϊκού πολιτισμού και οικονομίας όπως αγροτικά εργαλεία και χρηστικά σκεύη.

1.2 Φυσικό περιβάλλον, προβλήματα ρύπανσης

1.2.1 Φυσικό Περιβάλλον

Το φυσικό περιβάλλον του δήμου Φαιστού είναι πλούσιο καθώς είναι γεμάτο από δάση, βουνά, σπήλαια, φαράγγια, λίμνες και θάλασσα. Ο δήμος Φαιστού διαθέτει ορεινά, ημιορεινά, πεδινά και παραλιακά τμήματα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη σύνθεση πλούσιων οικοσυστημάτων με εναλλαγές και αντιθέσεις. Στον δήμο Φαιστού υπάρχουν και προστατευόμενες περιοχές ενταγμένες στο "NATURA 2000", που διασφαλίζουν τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.

Συγκεκριμένα, οι προστατευόμενες περιοχές είναι οι παρακάτω:

- GR4310013 – SPA Αστερούσια Όρη (Κόφινας)

Η τοποθεσία περιλαμβάνει το ανατολικό τμήμα του ορεινού όγκου των Αστερουσιών στη νότια Κρήτη. Το θαλάσσιο τμήμα καλύπτει λιγότερο από το 1% της περιοχής.

- GR4310004 - SCI Α Δυτικά Αστερούσια (από Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο)

Τα Αστερούσια Όρη εντοπίζονται στα νότια της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου. Η στενόμακρη αυτή οροσειρά σχηματίζεται ανάμεσα στην πεδιάδα της Μεσσαράς και στο Λιβυκό πέλαγος, ξεκινάει ανατολικά από τον Τσούτσουρα και καταλήγει στο ακρωτήριο Λίθινο.

- GR4310012 Εκβολή Γεροπόταμου Μεσαράς

Η περιοχή καλύπτει το βορειοανατολικό παράκτιο μέτωπο του κόλπου της Μεσαράς περιλαμβάνοντας την εκβολή του ποταμού Γεροπόταμου με τους υγροτόπους της Καταλυκής (Έλος παραλίας Κόκκινου Πύργου) και το έλος Αφραθιά, και μια εκτεταμένη αμμώδη παραλία.

- GR4330005 – SCI Α Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα)

Η προστατευόμενη περιοχή του όρους Ίδη (Ψηλορείτης) είναι η δεύτερη σε έκταση στην Κρήτη. Ο Ψηλορείτης είναι μία από τις τρεις κύριες οροσειρές της Κρήτης. Υψηλότερη κορυφή είναι ο Τίμιος Σταυρός (2.456 μ.).

Το υδάτινο στοιχείο εμφανίζεται κυρίως στα βόρεια του Δήμου Φαιστού κυρίως στη δημοτική ενότητα Ζαρού. Συγκεκριμένα, στο Ζαρό υπάρχει η τεχνητή λίμνη του Ζαρού, Η λίμνη πριν το 1987 ήταν ένας μικρός υδροβιότοπος ο οποίος σχηματιζόταν από τον κρατήρα της πηγής *Βοτόμου*. Την σημερινή της μορφή την πήρε το 1987, όταν η Δασική Υπηρεσία ανέπλασε την περιοχή και δημιούργησε μια τεχνητή λίμνη όπου συγκρατούνται τα νερά της πηγής. Αποτελεί σημαντικό βιότοπο καθώς εκεί εκτρέφονται πέστροφες και οι όχθες της είναι γεμάτες δέντρα. Βρίσκεται στις νότιες πλαγιές του Ψηλορείτη. Ο ποταμός Γεροπόταμος (Ιερός ποταμός) διασχίζει την

πεδιάδα της Μεσσαράς και ενισχύεται σημαντικά από αρκετούς παραπόταμους που διατρέχουν την πεδιάδα, αποτελώντας το σημαντικότερο χείμαρρο της Κρήτης και εκβάλλοντας στον όρμο της Μεσσαράς. Σε κοντινή απόσταση από το χωριό Ζαρός βρίσκεται το δάσος του Ρούβα νότια της οροσειράς του Ψηλορείτη μαζί με το ομώνυμο φαράγγι του. Η πλούσια χλωρίδα και πανίδα του δάσους είναι μεγάλου γεωλογικού. Το δάσος φιλοξενεί σπάνια φυτά και πολλά προστατευόμενα ζώα. Η μεγάλη βιοποικιλότητά του και η παρουσία σπάνιων φυτών και απειλούμενων ζώων το καθιστούν μοναδικό. Το δάσος του Ρούβα αποτελεί το σημαντικότερο οικοσύστημα του Νομού Ηρακλείου και ταυτόχρονα το μεγαλύτερο πρινοδάσος της Ευρώπης.

Στα νότια του Δήμου υπάρχει ο ορεινός όγκος των Αστερουσιών με εκτάσεις οι οποίες επίσης χαρακτηρίζονται από έντονες κλίσεις, τμήμα των οποίων έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura. Ανάμεσα στις περιοχές με τις έντονες κλίσεις υπάρχει η πεδινή ζώνη του κεντρικού και δυτικού τμήματος της πεδιάδας της Μεσσαράς, με έδαφος χαρακτηρίζεται από ομαλό ανάγλυφο και αποτελείται από πεδινές εκτάσεις και χαμηλούς λόφους. Στο δήμο εμφανίζονται και αρκετά φαράγγια όπως το Αγιοφάρογγο που η έξοδος του καταλήγει στην ομώνυμη παραλία, το φαράγγι του Γούλα, το Μαρτσαλιώτικο, το Φαράγγα και το φαράγγι Ριζοπέτρου. Στο δήμο Φαιστού υπάρχουν και σπήλαια, το σπήλαιο Μεριάς Τρύπα, η Σιδεροσπηλιά και ο Ανακάς. Όσον αφορά τα δάση εκτός από το δάσος του Ρούβα που είναι το μεγαλύτερο και εντυπωσιακότερο στα όρια του Δήμου Φαιστού υπάρχουν και το δασύλλιο Αληθινής, το αλσύλλιο Κούλε, το δασύλλιο Πετροκεφαλίου, το Αλσύλλιο Περιού και το δάσος Απεζανών. Το μοναδικό φυσικό περιβάλλον του δήμου Φαιστού συμπληρώνουν οι ξεχωριστές παραλίες που εκτείνονται στην περιοχή. Ορισμένες από αυτές βραβεύονται σε μόνιμη βάση με «Γαλάζια Σημαία», ενώ σε πολλές φιλοξενούνται σπάνια είδη ενδημικής πανίδας, όπως της χελώνας «καρέτα –καρέτα» που επιλέγει τις νότιες ακτές της Κρήτης για την εκκόλαψη των αυγών της. Οι παραλίες του Δήμου Φαιστού αποτελούν πόλο έλξης για χιλιάδες δημότες κι επισκέπτες.

Ο Δήμος Φαιστού διαθέτει πλούσια χλωρίδα και μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις συνεπώς η χλωρίδα της περιοχής είναι έντονα επηρεασμένη από ανθρώπινες παρεμβάσεις αφού η ανθρώπινη δραστηριότητα παρατηρείται ήδη από αρχαιοτάτων χρόνων και ο τρόπος που ασκείται σήμερα η αγροτική πρακτική (εντατικής μορφής μονοκαλλιέργειες στα πεδινά, υπερβόσκηση στα ημιορεινά) επηρεάζει το φυσικό περιβάλλον. Ο δήμος Φαιστού περιλαμβάνει κυρίως οικοσυστήματα ημιορεινής, πεδινής και παραλιακής ζώνης καθώς και φαράγγια των οποίων η βλάστηση παρουσιάζουν ενδιαφέρον διότι έχουν υποστεί μικρή αλλοίωση από την ανθρώπινη παρέμβαση. Οι κυριότερες καλλιέργειες που συναντώνται είναι οι ελιές, τα κηπευτικά, τα σιτηρά, τα ψυχανθή και λιγότερο τα εσπεριδοειδή. Η αυτοφυής βλάστηση υποφέρει από την υπερβόσκηση και την επέκταση των καλλιεργειών και

περιορίζεται σε ρέματα, φαράγγια, περιοχές με έντονη κλίση και χορτολιβάδικες εκτάσεις. Στην ευρύτερη περιοχή φιλοξενείται μεγάλη ποικιλία από αυτοφυή μελισσοκομικά, αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά.

Τα φυτά αυτά λόγω των ευνοϊκών κλιματικών συνθηκών περιέχουν υψηλής ποιότητας αιθέρια έλαια τα δε μελισσοκομικά φυτά παράγουν εξαιρετικής ποιότητας μέλι. Μερικά από τα αυτοφυή φυτά που υπάρχουν στην περιοχή είναι: η ιτιά, ο κέδρος, το κυπαρίσσι, το λιόπρινο, το πεύκο, τα πλατάνια, ο πρίνος, οι φτελιές, η χαρουπιά, η αγριαχλαδιά, ο αγριόβικος, η αγριοβρώμη, ο αγριος ζωχός, το αγριοσπάραγγο, η αλανιδιά, το ανεμόχορτο, ο ασκόλιμπρος, η αστοιβίδα, η βοσκησιά, η γαλαστοιβίδα, η θρούμπα το θυμάρι, η καλοκοιμιθιά, η κεντούκλα, η λούτσια, η μαλοτήρα, η μαντηλίδα, η νευρίδα, το πρασόχορτο, το σταμναγκάθι, ο σχίνος, το τριφύλλι, η φασκομιλιά και το χαμομήλι. Τα φαράγγια είναι ιδανικό καταφύγιο για πλήθος βραχύφιλα φυτά όπως: *Campanula perviformis*, *Campanula Tubulosa*, *Petromaryla pinnata*, *Verbascum arcturus*, *Symphiandra cretica*, *Straechelina arborea*, *Linum arboreum*, *Centaurea argentea*, *Scabiosa minoana*, *Edenus cretica*, *Nepeta melissifolia*, *Scutellaria sieberi* κ.α. Τα περισσότερα από τα φυτά των φαραγγιών είναι ενδημικά της Κρήτης ή έχουν περιορισμένη εξάπλωση στο Νότιο Αιγαίο.

Η πανίδα του δήμου Φαιστού εμφανίζεται κυρίως στις περιοχές όπου δεν υπάρχουν καλλιεργήσιμες εκτάσεις και κυριαρχεί η κτηνοτροφία. Η κτηνοτροφία είναι κυρίως ποιμενική αιγοπροβατοτροφία και υπάρχουν και αρκετά οικόσιτα αιγοπρόβατα, χοίροι, ορνιθοειδή και κουνέλια, τα οποία εκτρέφονται για αυτοκατανάλωση. Υπάρχουν αρκετά είδη άγριας πανίδας κυρίως στις όχθες του Γεροπόταμου και στα Αστερούσια. Γενικότερα στην ευρύτερη περιοχή συναντώνται πολλοί εκπρόσωποι της τάξης των εντόμων πολλά από αυτά είναι επιβλαβή για την γεωργία ενώ άλλα είναι ωφέλιμα όπως η μέλισσα ή διάφορα παράσιτα επιβλαβών οργανισμών. Από την τάξη των μαλακίων ιδιαίτερα συχνά απαντώνται εκπρόσωποι της οικογένειας *Helicidae* στην οποία υπάγονται τα σαλιγκάρια (Χοχλοί). Τα θηλαστικά που απαντώνται στην περιοχή είναι: ο λαγός, ο μυωξός, ο αγροποντικός, ο αγκαθοπόντικας, το κρητικό κουνάβι, ο κρητικός αγριόγατος και διάφορα τρωκτικά και χειρόπτερα. Στις όχθες του Γεροποτάμου υπάρχει πλήθος εντόμων με κυρίαρχο είδος την ακρίδα, ιδιαίτερα πυκνή είναι η παρουσία βατράχων και κυρίως του είδους *Hyla arborea*. Κοντά στο ποτάμι αλλά και στην ευρύτερη περιοχή παρατηρούνται και αρκετά είδη φιδιών όπως η δενδρογαγιά, το αγριόφιδιο καθώς και κάποια είδη σαυρών με επικρατέστερη την τρανόσαυρα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και ο σημαντικός πληθυσμός της χερσόβιας ελληνικής χελώνας.

Στο ποτάμι συναντώνται και αρκετά είδη πτηνών όπως ο αγριοτσικνιάς, η αετογερακίνα, ο δρυομυγοφάγος, ο καλαμοκανάς, το κικινεζι, ο λιβαδόκιρκος, η μουστακοποταμίδα, ο πορφυροτσικνιάς, ο σπιζαετός, ο σταυρετός και η χαλκόκοτα.

Άξια αναφοράς είναι και η ορνιθοπανίδα που εμφανίζεται στις ορεινές εκτάσεις των Αστερουσίων όπου εκεί εμφανίζονται ο αετομάχος, η ασπροκόλλα, ο γαλαζοκότσυφας, η γερακίνα, το γιδοβύζι, ο γκιώνης, ο γυπαετός, η δενδροσταρήθρα η κοκκινοκαλιακούδα, ο κοκκινοκεφαλάς, ο κόρακας, ο κουτσουλιέρης, ο μαυποπετρίτης, ο μαυρολαίμης, η μικρογαλιάντρα, η μουστοκοτσιβοβάκος, ο μυγαχάφτης, ο νανογέρακος, η νησιωτική πέρδικα, το όρνιο, το ορτύκι, ο πετρίτης, ο πετροκότσυφας, ο σταυραετός, ο σφηκιάρης, το τρυγόνι, το τσιχλογέρακο, το τυτώ ο φίδαετός, ο φιλάδελφος, η χαμοκελάδα, το χελιδόνι, ο χρυσογέρακος και ο χρυσαετός.

1.2.2 Ποιότητα Περιβάλλοντος – Προβλήματα Ρύπανσης – Κλιματική Αλλαγή

Τα περιβαλλοντικά ζητήματα που μπορούν να απασχολήσουν τον Δήμο Φαιστού είναι κυρίως αυτά που απασχολούν μια αγροτική περιοχή. Μια αγροτική περιοχή απασχολείται από μόλυνση του εδάφους. Επίσης, ο Δήμος Φαιστού διαθέτει μεγάλο παραλιακό μέτωπο όπου θα πρέπει να προστατέψει τις παραλίες και τις ακτές του από οποιαδήποτε μόλυνση.

Ρύπανση

Στο Δήμο Φαιστού παρατηρείται ανεξέλεγκτη ρίψη στερεών αποβλήτων στο οδικό δίκτυο και στους ποταμούς Κουτσουλίδη και Γεροπόταμο. Το φαινόμενο αυτό οδηγεί σε αισθητική υποβάθμιση των τοπίων γύρω από τους οδικούς άξονες καθώς και σε ποιοτική υποβάθμιση των νερών του Φράγματος της Φανερωμένης στο οποίο καταλήγει ο ποταμός Κουτσουλίδης. Η έλλειψη οργανωμένου και νόμιμου Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων στο Δήμο Φαιστού οδηγεί στη μεταφορά των στερεών απόβλητων σε αντίστοιχους χώρους άλλων Δήμων. Η κατάσταση αυτή επιβαρύνει το περιβάλλον του Δήμου. Ακόμη, στη Δημοτική Ενότητα Ζαρού λειτουργούν τρεις Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων στη θέση Χάλεφε του Ζαρού καθώς και σε αγροτικές περιοχές του Μορονίου και των Βοριζίων. Τα απορρίμματα μεταφέρονται στους χώρους αυτούς με οχήματα που ανήκουν σε ιδιώτη. Επίσης, σε Χ.Α.Δ.Α. καταλήγουν και τα στερεά απόβλητα της Δημοτικής Ενότητας Τυμπακίου.

Η βασική απασχόληση των κατοίκων είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία. Το φαινόμενο της βόσκησης σε καλλιεργούμενες εκτάσεις αλλά και κοντά σε κατοικημένες περιοχές διαταράσσουν τα οικοσυστήματα και τη βλάστηση των περιοχών, με συνέπεια την υποβάθμιση αυτών των περιοχών. Στην περιοχή λόγω των κατάλληλων καιρικών συνθηκών (υψηλές θερμοκρασίες) υπάρχουν αρκετές καλλιέργειες και θερμοκήπια. Οι καλλιέργειες απαιτούν τη χρήση λιπασμάτων, εδαφοβελτιωτικών και ψεκασμών που έχουν επίπτωση στο έδαφος και το υπέδαφος, μολύνοντας κατ' επέκταση τον υδροφόρο ορίζοντα και τους οργανισμούς που ζουν σε αυτόν.

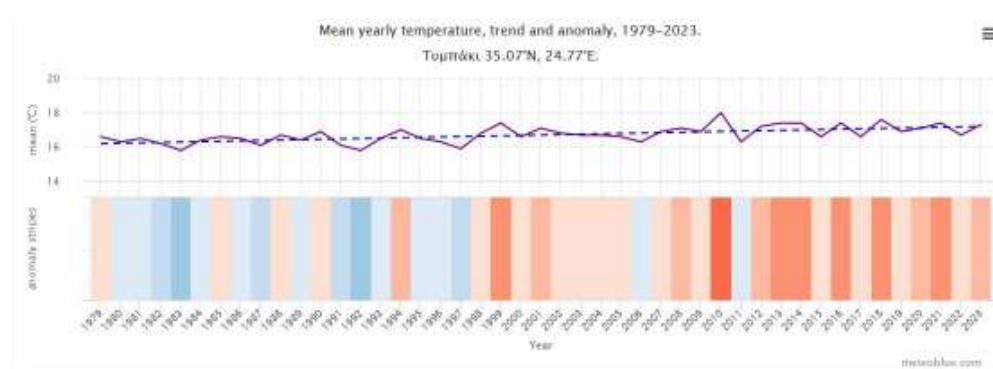
Τέλος, όσον αφορά τη θαλάσσια ρύπανση δεν παρατηρείται κάποια μόλυνση. Ωστόσο, εγκυμονούν κίνδυνοι και θα πρέπει να γίνονται πολύ προσεκτικές κινήσεις, τε μη συμβεί κάποιο ατυχές γεγονός, Συγκεκριμένα, στον οικισμό των Καλών Λιμένων υπάρχουν εγκαταστάσεις τροφοδοσίας των φορτηγών πλοίων τα οποία διασχίζουν το Λιβυκό Πέλαγος και θα πρέπει να προσέχουν για τυχών διαρροές καυσίμων και αποβλήτων στη θάλασσα.

Κλιματική Αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή έχει κάνει την εμφάνιση της και στο Δήμο Φαιστού. Οι επικρατούσες καιρικές συνθήκες έχουν διαφοροποιηθεί αρκετά με τις βροχές να είναι αρκετά περιορισμένες και οι ήδη υψηλές θερμοκρασίες να γίνονται ακόμη υψηλότερες και το φαινόμενο της λειψυδρίας να είναι ολοένα και εντονότερο. Η ξηρασία με φυσικό επακόλουθο τη λειψυδρία, δημιουργεί προβλήματα στη τοπική κοινωνία, καθώς είναι άμεσα εξαρτημένη για να καλύψει τις ανάγκες της για ύδρευση και άρδευση. Οι υδροφόροι ορίζοντες συρρικνώνονται με γρήγορους ρυθμούς. Η λειψυδρία αυτή έχει ήδη επηρεάσει αρνητικά την αγροτική παραγωγή, έχει περιορίσει τη διαθεσιμότητα και έχει υποβαθμίσει την ποιότητα του αρδευτικού νερού, υπονομεύει την ευρωστία του φυσικού περιβάλλοντος και επομένως λειτουργεί ως παράγοντας που θέτει σε κίνδυνο πολίτες, περιουσίες και φυσικό περιβάλλον.

Το επόμενο γράφημα παρουσιάζει μια εκτίμηση της μέσης ετήσιας θερμοκρασίας για την ευρύτερη περιοχή του Τυμπακίου. Η διακεκομμένη μπλε γραμμή είναι η γραμμική τάση της κλιματικής αλλαγής. Η γραμμή τάσης ανεβαίνει από αριστερά προς τα δεξιά, η τάση της θερμοκρασίας είναι θετική και γίνεται θερμότερη λόγω της κλιματικής αλλαγής. Στο κάτω μέρος του γραφήματος φαίνονται οι λωρίδες θέρμανσης. Κάθε χρωματιστή λωρίδα αντιπροσωπεύει τη μέση θερμοκρασία για ένα έτος - μπλε για τα ψυχρότερα και κόκκινα για τα θερμότερα έτη.

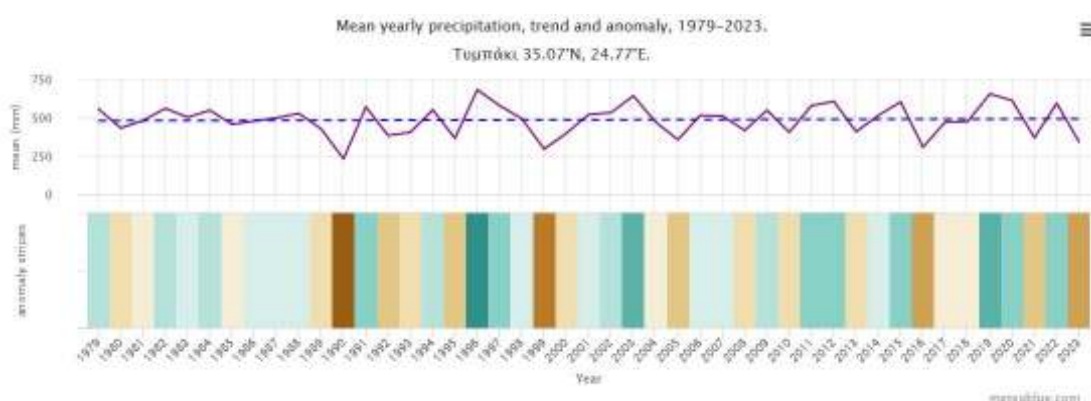
Γράφημα 11: Ετήσια μεταβολή θερμοκρασίας

Πηγή: www.meteoblue.com

Το επόμενο γράφημα παρουσιάζει μια εκτίμηση της μέσης συνολικής βροχόπτωσης για την ευρύτερη περιοχή του Τυμπακίου. Η διακεκομμένη μπλε γραμμή είναι η γραμμική τάση της κλιματικής αλλαγής. Η γραμμή πηγαίνει προς τα κάτω, γεγονός που αναδεικνύει πως οι συνθήκες γίνονται πιο ξηρές στο Τυμπάκι με την πάροδο του χρόνου. Στο κάτω μέρος του γραφήματος φαίνονται οι λεγόμενες λωρίδες κατακρήμνισης. Κάθε χρωματιστή λωρίδα αντιπροσωπεύει τη συνολική βροχόπτωση ενός έτους - πράσινο για τα πιο υγρά και καφέ για τα πιο ξηρά έτη.

Γράφημα 12: Ετήσια μεταβολή βροχοπτώσεων

Πηγή: www.meteoblue.com

1.3 Υποδομές & Δίκτυα

1.3.1 Υποδομές Ύδρευσης & Αποχέτευσης

Η ύδρευση στο Δήμο Φαιστού πραγματοποιείται από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Φαιστού που είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, με κοινωφελή - μη κερδοσκοπικό - χαρακτήρα. Διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις και υποδομές, τις οποίες συντηρεί και αναβαθμίζει συνεχώς, με στόχο την παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας. Διενεργώντας καθημερινούς Ελέγχους ποιότητας, η διασφαλίζει στους κατοίκους του Δήμου που υδροδοτεί, πόσιμο νερό άριστης ποιότητας.

1.3.2 Γραμμές υψηλής τάσης

Όσον αφορά στα δίκτυα υψηλής και μέσης τάσης ο Δήμος Φαιστού επηρεάζεται από τις διασυνδέσεις Κρήτης – Πελοποννήσου και Κρήτης – Αττικής. Στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2030, το οποίο υποβλήθηκε για έγκριση στη ΡΑΕ, ο ΑΔΜΗΕ ενσωμάτωσε τα σχόλια φορέων της αγοράς ενέργειας και έκανε προσαρμογές με στόχο την ταχύτερη και αποδοτικότερη μεταβολή του ενεργειακού μείγματος της χώρας ως αποτέλεσμα της απολιγνιτοποίησης. Συνολικά, θα

προστεθούν στο υφιστάμενο Σύστημα Μεταφοράς 5.000 νέα χιλιόμετρα ηλεκτρικών διασυνδέσεων, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων θα είναι υποθαλάσσιες.

Η πρώτη φάση του επενδυτικού προγράμματος, που ολοκληρώνεται το 2024, περιλαμβάνει έργα 1,6 δισ. ευρώ. Ειδικότερα, σημαντικά έργα που αφορούν την Κρήτη, είναι τα ακόλουθα:

- **Διασύνδεση Κρήτης-Πελοποννήσου:** Το έργο, ύψους 350 εκατ. ευρώ, ολοκληρώνεται εντός του 2020 με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της ΕΕ.
- **Διασύνδεση Κρήτης-Αττικής:** Την περίοδο 2021-2024 οι επενδύσεις για το έργο -που πρόκειται να ενταχθεί στο ΕΣΠΑ- θα φτάσουν τα 781 εκατ. ευρώ με στόχο ολοκλήρωσης της διασύνδεσης το 2023. Μαζί με το τμήμα που θα υλοποιηθεί το 2020, ο συνολικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε 1 δισ. ευρώ.

Εικόνα 14: Διασυνδεδεμένο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας ΑΔΜΗΕ έως το 2030

1.3.4 Διαχείριση Απορριμμάτων

Όσον αφορά τη διαχείριση απορριμμάτων, για τη συλλογή και μεταφορά των στερεών αποβλήτων ο Δήμος Φαιστού συνεργάζεται με τον ΕΣΔΑΚ. Ειδικότερα, υλοποιείται οργανωμένη συλλογή με ποικίλους τρόπους. Ο Δήμος Φαιστού στο πλαίσιο μιας σειράς ενεργειών που έχουν ως στόχο, αφενός την προστασία του περιβάλλοντος και αφετέρου την μείωση του όγκου των απορριμμάτων που

καταλήγουν στην χωματερή, έχει ξεκινήσει ένα πρόγραμμα ανακύκλωσης υλικών συσκευασίας, ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών, μικρών ηλεκτρικών συσκευών, σε συνεργασία με την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ.

Σύμφωνα με το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων του Δήμου, στο Δήμο Φαιστού υπάρχουν πράσινοι κάδοι για την αποκομιδή των σύμμεικτων ΑΣΑ, και μπλε για τα ανακυκλώσιμα απόβλητα. Μετά την αποκομιδή των πράσινων κάδων, τα σύμμεικτα ΑΣΑ συγκεντρώνονται στους Σταθμούς Μεταφόρτωσης (ΣΜΑ) Μοιρών και Ζαρού (ο ΣΜΑ Τυμπακίου έκλεισε οριστικά και υπάρχει προγραμματισμός για αποκατάσταση του χώρου). Από τους ΣΜΑ τα απορρίμματα μεταφορτώνονται σε κλειστά press containers για την τελική μεταφορά τους στον ΧΥΤΑ Ηρακλείου στους Πέρα Γαλήνους, ο οποίος είναι ο τελικός αποδέκτης. Η μεταφορά των απορριμμάτων από τους σταθμούς μεταφόρτωσης στον τελικό αποδέκτη ανατίθεται σε ιδιωτική επιχείρηση.

Τα ανακυκλώσιμα υλικά συλλέγονται με ένα απορριμματοφόρο το οποίο μετά την πλήρωσή του τα μεταφέρει στον ΚΔΑΥ Ηρακλείου. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι το πρόγραμμα ανακύκλωσης του δήμου έχει σταματήσει από τον Αύγουστο του 2014 λόγω έλλειψης προσωπικού. Επίσης στο Δήμο έχει κατασκευαστεί μονάδα επεξεργασίας (πελλετοποίηση) για πράσινα απόβλητα (κλαδέματα, φυτικά υπολείμματα κ.λπ.), η οποία όμως αναμένεται να λειτουργήσει εντός του 2016.

Οι βασικοί χώροι και κτίρια της Διεύθυνσης Καθαριότητας του Δήμου Φαιστού είναι τα εξής:

- 1) ΣΜΑ Μοιρών, είναι χωροθετημένος σε έκταση 6 στρεμμάτων περίπου
- 2) ΣΜΑ Τυμπακίου ο οποίος έχει κλείσει διότι λειτουργούσε σε υγρότοπο
- 3) ΣΜΑ Ζαρού είναι χωροθετημένος σε έκταση 5 στρεμμάτων περίπου
- 4) Αμαξοστάσιο στον οικισμό Μοιρών, όπου σταθμεύουν τα οχήματα της ΔΕ Μοιρών

Αποδέκτες των αποβλήτων του Δήμου Φαιστού είναι οι ΧΥΤΑ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ και ΧΑΔΑ ΖΑΡΟΥ, που αποτυπώνονται στις επόμενες εικόνες.

Εικόνα 15: ΧΥΤΑ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Εικόνα 16: ΧΑΔΑ ΖΑΡΟΥ

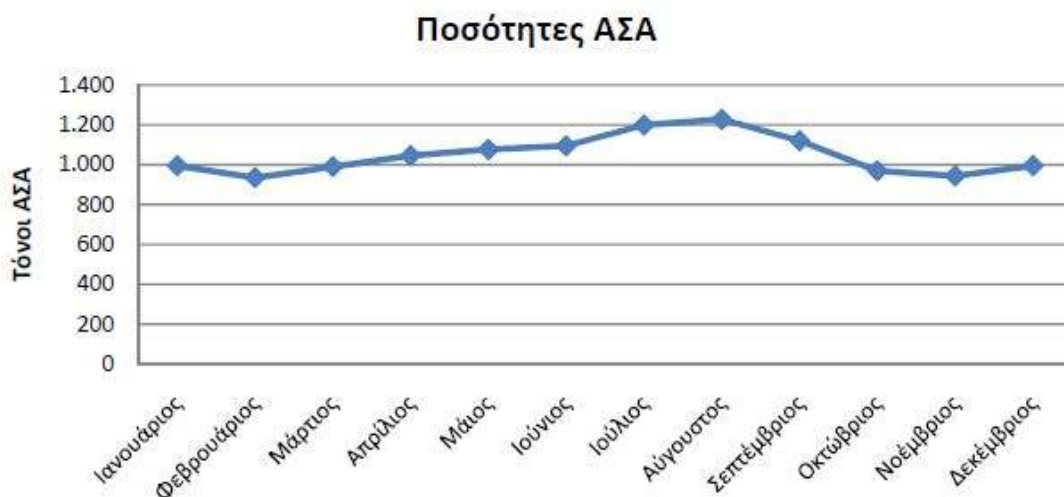

Επιπλέον, ο Δήμος Φαιστού μαζί και με άλλους δήμους της Κρήτης πρόκειται να λειτουργήσει το επόμενο διάστημα πράσινο σημείο με τη συγχρηματοδότηση της Περιφέρειας Κρήτης. Τα πράσινα σημεία αποτελούν οργανωμένα σημεία όπου οι

πολίτες μπορούν να παραδίδουν χαρτί, γυάλινες και μεταλλικές συσκευασίες, ογκώδη υλικά κ.α.

Στο επόμενο γράφημα παρουσιάζεται η ετήσια μεταβολή των ποσοτήτων ΑΣΑ του Δήμου Φαιστού σύμφωνα με το Τοπικό Σχέδιο Αποκεντρωμένης Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Δήμου Φαιστού (2η έκδοση).

Γράφημα 13: Ετήσια μεταβολή ποσοτήτων ΑΣΑ (2014)

Πηγή: Τοπικό Σχέδιο Αποκεντρωμένης Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Δήμου Φαιστού (2^η έκδοση)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του προηγούμενου γραφήματος, ο Δήμος Φαιστού τους καλοκαιρινούς μήνες έχει αυξημένη παραγωγή ΑΣΑ, έως και 20%, συγκριτικά με τους άλλους μήνες, κυρίως λόγω της αυξημένης τουριστικής δραστηριότητας.

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται σύμφωνα με το Τοπικό Σχέδιο Αποκεντρωμένης Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Δήμου Φαιστού (2η έκδοση) οι εκτιμώμενες ποσότητες παραγόμενων ΑΣΑ.

Πίνακας 11: Εξέλιξη Εκτιμώμενων Ποσοτήτων Παραγόμενων ΑΣΑ

Έτος	Παραγωγή ΑΣΑ, τν
2014	12.594
2015	12.720
2016	12.847
2017	12.976
2018	13.105
2019	13.236
2020	13.369
2021	13.502
2022	13.637

2023	13.774
2024	13.912
2025	14.051

Πηγή: Τοπικό Σχέδιο Αποκεντρωμένης Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Δήμου Φαιστού (2^η έκδοση)

Οι μεγάλοι παραγωγοί στο Δήμο είναι οι εξής:

1. Σούπερ μάρκετ
2. Εστιατόρια / καφετέριες
3. Επιχειρήσεις εμπορίου και παραγωγής προϊόντων
4. Λαϊκές Αγορές

Τα βασικά κλάσματα των ΑΣΑ που εκφράζουν και την ποιοτική τους σύσταση περιλαμβάνουν συγκεκριμένα υλικά τα οποία ακολουθούν την παρακάτω γενική κατηγοριοποίηση:

- Βιοαπόβλητα
- Χαρτί - Χαρτόνι
- Μέταλλα
- Γυαλί
- Πλαστικά
- Δέρμα, ξύλο, λάστιχο, υφάσματα (Δ-Ξ-Λ-Υ)
- Διάφορα/Υπόλοιπα

1.3.5 Μεταφορές & Οδικό Δίκτυο

Σύμφωνα με διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με το οδικό δίκτυο του Δήμου Φαιστού¹, Το συνολικό ανάπτυγμα του διανοιγμένου Εθνικού και Επαρχιακού Οδικού Δικτύου στο Δήμο είναι 107 Km. Τα 10,9 Km, ήτοι το ~12% του συνολικού αναπτύγματος χαρακτηρίζονται ως βασικό οδικό δίκτυο και ανήκουν στο τριτεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο (Ε.Ο.97). Τα 65,9km (71% του αναπτύγματος) ανήκουν στο πρωτεύον επαρχιακό οδικό δίκτυο και το υπόλοιπο 17%, ήτοι 29,7 Km ανήκει στο δευτερεύον οδικό δίκτυο. Το αγροτικό δίκτυο του Δήμου είναι ~480 Km και αποτελείται από χωμάτινους κυρίως δρόμους, ενώ ένα μικρό ποσοστό τους είναι ασφαλτοστρωμένο ή με υποβάτη 3Α (σε περιοχές όπου έχει γίνει αναδασμός).

Βασικός οδικός άξονας του Δήμου Φαιστού είναι ο δρόμος Ηράκλειο - Μεσσαρά (Ε.Ο.97) ο οποίος περνά από τα νότια του Τοπικού Διαμερίσματος Καστελίου, κεντρικά του Τοπικού Διαμερίσματος Μοιρών και από το Βόρειο τμήμα του Τοπικού Διαμερίσματος Πετροκεφαλίου. Ο εν λόγω δρόμος εξυπηρετεί κυρίως στη μεταφορά

¹ <https://www.moiros.gov.gr/index.php/el/o-dimos-moiron/perivallon/odiko-diktyo>

αγροτικών προϊόντων από την πεδιάδα της Μεσσαράς προς τα αστικά κέντρα του βορείου τμήματος του νησιού και κυρίως προς το λιμάνι του Ηρακλείου. Επιπλέον, ο δρόμος διασφαλίζει την πρόσβαση προς το Ηράκλειο σε ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού του Νοτίου τμήματος του νησιού (περίπου 45.000), ο οποίος μετακινείται προς το Ηράκλειο συνήθως για εμπορικές συναλλαγές, νοσηλεία, εκπαίδευση, ψυχαγωγία και ταξίδια μέσω του αεροδρομίου ή του Λιμανιού. Ο δρόμος αναβαθμίζεται διαρκώς, ενώ η τελική αναβάθμιση του θα συμβάλει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής διευκολύνοντας τις μεταφορές αγροτικών προϊόντων και την τουριστική κίνηση.

Παράλληλα με την αναβάθμιση του κάθετου οδικού άξονα Ηράκλειο - Μεσσαράς, βασικό έργο υποδομής για την περιοχή αλλά και της Κρήτη γενικότερα θεωρείται η ολοκλήρωση του Νότιου Οδικού Άξονα Κρήτης. Όλες οι αναπτυξιακές μελέτες των τελευταίων ετών αναδεικνύουν το πρόβλημα της άνισης ανάπτυξης μεταξύ Βορείου και του Νοτίου τμήματος του Νομού και της Κρήτης γενικότερα και υποδεικνύουν την έλλειψη έργων υποδομής ως βασικότερη αιτία του προβλήματος. Η ολοκλήρωση του Νότιου Οδικού Άξονα θα συμβάλει στην ανάπτυξη των νοτίων παραλίων αλλά και της ενδοχώρας και στην σύνδεση τους τις αναπτυγμένες περιοχές των βορείων τμημάτων του Νησιού.

Επιπλέον, ο Δήμος εξυπηρετείται από παρακαμπτήρια οδό Νότια του οικισμού Μοιρών, μήκους 5,5 Km ενώ το υποστηρικτικό της δίκτυο είναι 11Km και περιλαμβάνει ένα ανισόπεδο κόμβο στην διασταύρωση της με την οδό προς Πόμπια και δύο ισόπεδους στην αρχή και το τέλος της.

Στην επόμενη εικόνα παρουσιάζεται το βασικό οδικό δίκτυο που διαπερνά το Δήμο Φαιστού.

Εικόνα 17: Οδικό Δίκτυο Δήμου Φαιστού

Όσον αφορά στο δίκτυο συγκοινωνιών του Δήμου, τα μέσα μαζικής μεταφοράς που λειτουργούν στο Δήμο Φαιστού είναι τα υπεραστικά λεωφορεία. Δεν υπάρχει αστική συγκοινωνία. Τα λεωφορεία εκτελούν υπεραστικά δρομολόγια, συνδέοντας το Ηράκλειο με τους οικισμούς του Δήμου Φαιστού, αλλά και τους οικισμούς μεταξύ τους.

1.3.6 Τηλεπικοινωνίες & Ευρυζωνικότητα

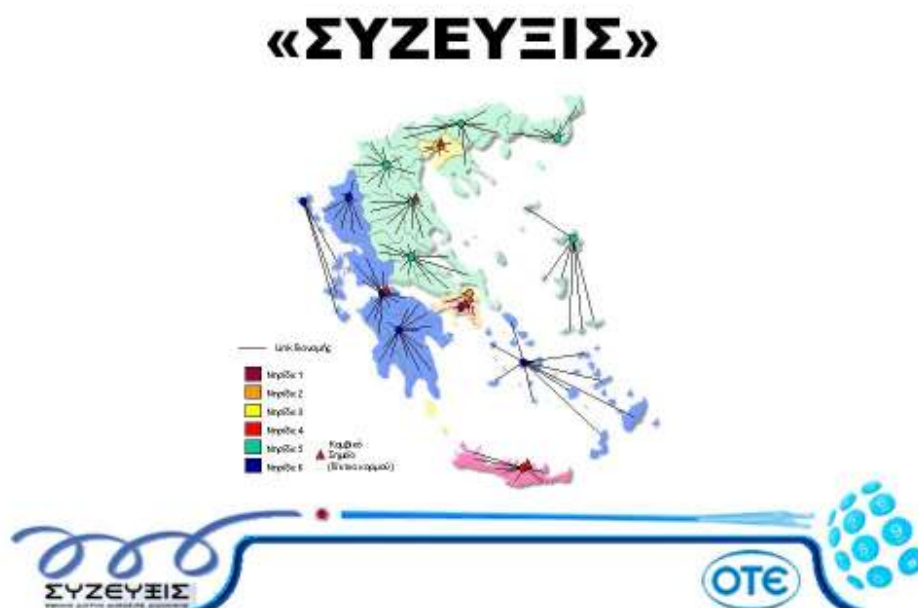
Το τηλεφωνικό δίκτυο του δήμου Φαιστού είναι το δίκτυο ΣΥΖΕΥΞΙΣ. Το ΣΥΖΕΥΞΙΣ είναι μια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (ΥΔΜΗΔ), με σκοπό την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των τηλεπικοινωνιακών υποδομών του Ελληνικού Δημόσιου Τομέα. Πρόκειται για ένα δίκτυο πρόσβασης στο intranet των φορέων του Δημοσίου, με σκοπό να καλύψει όλες τις ανάγκες για τη μεταξύ τους επικοινωνία με Τηλεφωνία (τηλεφωνική επικοινωνία ανάμεσα στους φορείς), Δεδομένα (επικοινωνία υπολογιστών - Internet) και Video (τηλεδιάσκεψη - τηλεεκπαίδευση).

Η αρχιτεκτονική του δικτύου βασίζεται στον σχεδιασμό του hub-and-spoke. Το δίκτυο χωρίστηκε σε έξι διοικητικές περιοχές, οι οποίες ονομάζονται "νησίδες". Αυτές είναι:

- Νησίδα 1, Αθήνα

- Νησίδα 2, Υπόλοιπη Αττική
- Νησίδα 3, Θεσσαλονίκη
- Νησίδα 4, Κρήτη
- Νησίδα 5, Στερεά Ελλάδα, Θεσσαλία, Μακεδονία, Θράκη και Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου
- Νησίδα 6, Ήπειρος, την Πελοπόννησο και τα Ιόνιες Νήσους²

Εικόνα 18: Τηλεφωνικό Δίκτυο «ΣΥΖΕΥΞΙΣ»

1.3.7 Ενέργεια

Σύμφωνα με το νόμο 4001/2011 που έχει σκοπό την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2019 «σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ» (ΕΕ L158 της 14.06.2019) και της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 «σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά Φυσικού Αερίου και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/55/ΕΚ» (ΕΕ L211 της 14.8.2009). Οι δραστηριότητες της παραγωγής, αποθήκευσης, σωρευτικής εκπροσώπησης, προμήθειας, εμπορίας, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και της παραγωγής, της προμήθειας, της αγοράς, της μεταφοράς, διανομής της αποθήκευσης, της υγροποίησης και της αεριοποίησης υγροποιημένου Φυσικού Αερίου εντός της ελληνικής επικράτειας

² <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CE%A5%CE%96%CE%95%CE%A5%CE%9E%CE%99%CE%A3>

ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Οι δραστηριότητες αυτές είναι κοινής ωφέλειας και τελούν υπό την εποπτεία του κράτους. Επιπροσθέτως, ρυθμίζονται θέματα εποπτείας και ελέγχου των παρόχων υπηρεσιών ύδατος και διαχείρισης αστικών αποβλήτων³. Το ΕΔΔΗΕ (Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας) είναι το Δίκτυο Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ ΑΕ).

1.4. Χωροταξικός Σχεδιασμός

1.4.1 Υφιστάμενο Ρυθμιστικό-Πολοδομικό Πλαίσιο Κρήτης

Το μοντέλο χωρικής οργάνωσης του Δήμου Φαιστού διέπεται καταρχήν από το «Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης – ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης» (ΦΕΚ 1486/τ. Β' 10.10.2003), το οποίο στο Νομό Ηρακλείου (νυν Περιφερειακή Ενότητα) προτείνει 3 οικιστικές – αναπτυξιακές ενότητες:

- 1^η Ενότητα: Δήμοι Αγ. Βαρβάρας, Αρχανών, Γαζίου, Γοργοαΐνη, Γουβών, Επισκοπής, Ηρακλείου, Κρουσώνα, Μαλίων, Νέας Αλικαρνασσού, Νίκου Καζαντζάκη, Παλιανής, Τεμένους, Τυλίσου και Χερσονήσου (15 ΟΤΑ)
- 2^η Ενότητα: Δήμοι Αρκαλοχωρίου, Βιάννου, Θραψανού και Καστελλίου (4 ΟΤΑ)
- 3^η Ενότητα: Δήμοι Αστερουσίων, Γόρτυνας, Ζαρού, Κόφινα, Μοιρών, Ρούβα και Τυμπακίου (7 ΟΤΑ)

Σε επίπεδο σχεδιασμού ο Δήμος Φαιστού, που ανήκει στην 3η οικιστική – αναπτυξιακή ενότητα, έχει πραγματοποιήσει σημαντικά βήματα όσον αφορά στο πρώτο επίπεδο στρατηγικού Πολοδομικού Σχεδιασμού που περιλαμβάνει τα Γενικά Πολοδομικά Σχέδια (ΓΠΣ) και τα Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ), τα οποία εκπονούνται στα διοικητικά όρια των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, σύμφωνα με το Νόμο 2508/97 για την Βιώσιμη Οικιστική Ανάπτυξη. Τα ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ προσδιορίζουν το αναπτυξιακό προφίλ, τα οικιστικά χαρακτηριστικά και τα στοιχεία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος κάθε ΟΤΑ.

Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης στοχεύει:

- Στην εναρμόνιση με τα εγκεκριμένα ή υπό διαμόρφωση κείμενα του Γενικού και των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης και την εξειδίκευση και συμπλήρωση των βασικών προτεραιοτήτων και επιλογών τους σε επίπεδο της Περιφέρειας

³ <https://www.kodiko.gr/nomothesia/diataksi/121627>

- Την προώθηση της αειφόρου, ισόρροπης και διαρκούς ανάπτυξης της Περιφέρειας, σύμφωνα με τις φυσικές, οικονομικές και κοινωνικές της ιδιαιτερότητες
- Στην ενσωμάτωση των κατευθύνσεων του περιφερειακού προγράμματος δημόσιων επενδύσεων, των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης καθώς και άλλων γενικών ή ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου της περιφέρειας
- Στην εξασφάλιση της ικανότητας τους να αποτελέσουν βάση αναφοράς για το συντονισμό και την εναρμόνιση των επιμέρους πολιτικών, προγραμμάτων και επενδυτικών σχεδίων του κράτους, των δημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη συνοχή και ανάπτυξη του περιφερειακού χώρου.
- Στην εξασφάλιση κατευθύνσεων για τα μεγάλα αστικά συγκροτήματα για τα οποία απαιτούνται ρυθμιστικά σχέδια για την οικιστική τους οργάνωση και για την προστασία του περιβάλλοντος
- Στην εξασφάλιση της ικανότητας τους να λειτουργούν ως κατευθυντήρια πλαίσια στα κατώτερα επίπεδα χωρικού σχεδιασμού (ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΠΕΡΠΟ και ΖΟΕ) εξασφαλίζοντας τη συνεκτική διαχείριση του χώρου
- Στην εξειδίκευση και συμπλήρωση των βασικών προτεραιοτήτων ως επιλογών των χωρικών κατευθύνσεων αναφορικά με τις περιοχές στις οποίες θα ενεργοποιούνται τα εργαλεία και οι μηχανισμοί του Ν. 2742/1999 ειδικότερα δε οι Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων, τα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων και τέλος οι Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων
- Στον καθορισμό προγράμματος δράσης στο οποίο εξειδικεύονται οι απαιτούμενες ενέργειες για την εφαρμογή των προτάσεων των ΠΠΧΣΑΑ, ρυθμίσεις, μέτρα και προγράμματα, το κόστος και οι πηγές χρηματοδότησης των προτεινόμενων παρεμβάσεων, καθώς και οι φορείς και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων.

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης δίδονται κατευθύνσεις για την προστασία και την ανάδειξη φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και οι περιοχές με έφευρα ικανότητα φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου συγκροτούν εννέα ζώνες από τις οποίες στην οποία υπάγεται ο Δήμος Φαιστού και ξεκινά στο νότο, από ανατολικά προς δυτικά, αρχίζοντας από τις παρυφές της Δίκτης, συνεχίζοντας προς τα Αστερούσια έως και τη Φαιστό και προς βόρεια, έως τις ανατολικές παρυφές του Ψηλορείτη. Στην ως άνω ζώνη (όπως και τις υπόλοιπες αντίστοιχες στην Περιφέρεια Κρήτης) προβλέπεται κατά προτεραιότητα:

- Άσκηση αποτελεσματικής πολιτικής για την προστασία και την ανάδειξη των στοιχείων του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος, στους χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς και αξιόλογους οικισμούς και μνημειακά – ιστορικά σύνολα, στους οριοθετημένους αρχαιολογικούς χώρους και στις χαρακτηρισμένες ζώνες και τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους
- Κατά προτεραιότητα προώθηση των διαχειριστικών σχεδίων στις ζώνες NATURA και SPA
- Οριοθέτηση νέων αρχαιολογικών χώρων από τις αρμόδιες υπηρεσίες και η προστασία τους, στις περιοχές που εντοπίζονται σημειακά μνημεία και θέσεις ιδιαίτερου φυσικού κάλλους
- Συνέχιση με έμφαση και ένταση της πολιτικής για το χαρακτηρισμό πρόσθετων παραδοσιακών οικισμών και μνημειακών – ιστορικών συνόλων και η ανάδειξη και προστασία τους και
- Λήψη ειδικών μέτρων για τη μη συνέχιση της αποψίλωσης των δασών και η άσκηση πολιτικών για τη φυσική επέκταση και ανανέωση τους, όπως η άμεση θεσμική προστασία της «φυσικής» κληρονομιάς – δάση, χλωρίδα, πανίδα και των τοπίων και η ανάληψη δράσεων αναβάθμισης και αποτελεσματικών μέτρων προστασίας (διάβρωση εδάφων, αποψίλωση δασών, φαινόμενα ερημοποίησης, υφαλμύρωσης κτλ).

Ο παράκτιος χώρος της Κρήτης, του οποίου σημαντικές εκτάσεις περιλαμβάνονται εντός του δικτύου «ΦΥΣΗ 2000» και ο οποίος διαθέτει σημαντικό τμήμα από το πολιτιστικό απόθεμα του νησιού συντίθεται από πέντε διακεκριμένες ενότητες, μεταξύ των οποίων αυτή της νότιας ακτής από Γούδουρα ανατολικά έως Μύρτο, δυτικά και από Μάταλα ανατολικά έως Φραγκοκάστελο δυτικά όπου υπάρχει σημαντική εγκατάσταση Β' κατοικίας και έχουν εμφανιστεί σχετικά έντονες πιέσεις τουριστικής ανάπτυξης.

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΠΧΠ Κρήτης (ΦΕΚ 260/ΑΑΠ/08-10-2017) και το Άρθρο 2 - Χωροταξική ένταξη της Κρήτης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα, προβλέπεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης των διευρωπαϊκών υποδομών μεταφορών και εμπλουτισμός του συστήματος με τις απαραίτητες νέες στρατηγικού χαρακτήρα υποδομές, δεδομένου ότι το σύστημα των μεταφορικών υποδομών της Κρήτης αποκτά διεθνή σημασία μόνον με την συλλειτουργία των διευρωπαϊκών δικτύων (οδικές, θαλάσσιες και αεροπορικές) και ως εκ τούτου είναι αναγκαία η προώθησή τους συνολικά. Προωθείται η **ένταξη στο δίκτυο των διευρωπαϊκών υποδομών του οδικού άξονα Ρέθυμνο - Σπήλι - Αγία Γαλήνη - Τυμπάκι - Μοίρες - Άγιοι Δέκα** και ολοκληρώνονται οι προγραμματιζόμενες λιμενικές εγκαταστάσεις στα λιμάνια διεθνούς και εθνικής σημασίας της Κρήτης, οι οποίες θα επιτρέψουν την βέλτιστη συμμετοχή της στις εμπορευματικές μεταφορές, την λειτουργική σύνδεσή της με τους διεθνείς διαδρόμους θαλάσσιων μεταφορών, καθώς και την ανάπτυξη του

τουρισμού κρουαζιέρας, ο οποίος μπορεί να συνδυαστεί με την ανάπτυξη δικτύου υδατοδρομίων.

Ταυτόχρονα, το Τυμπάκι, το οποίο ανήκει διοικητικά στο Δήμο Φαιστού, επιλέγεται μαζί με το Καστέλι Κισσάμου και την Ιεράπετρα, ως οι χώροι για τις χερσαίες εγκαταστάσεις της δραστηριότητας, που πιθανότατα τοποθετούνται στις ευαίσθητες ακτές της Νότιας ή της Δυτικής Κρήτης, τόσο κατά τη διάρκεια των εργασιών όσο και για την οριστική τους θέση. Η κατάταξη αυτή είναι καίριας σημασίας και κρίνεται σκόπιμο η χωροθέτηση των συνοδών χερσαίων εγκαταστάσεων να συνδυαστεί με χώρους που συνορεύουν με τα υφιστάμενα αστικά κέντρα που προαναφέρθηκαν. Το Τυμπάκι θεωρείται ως πόλος ανάπτυξης με ειδικό εθνικό και περιφερειακό ρόλο και ως οικιστικά κέντρα ενδοπεριφερειακών αναπτυξιακών ενοτήτων - βου επιπέδου ενισχυμένου.

Κατά το Άρθρο 4 - Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης, επιδιώκεται η πολυκεντρική οργάνωσή της Κρήτης για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής με την προσπάθεια για μετασχηματισμό του εξελισσόμενου -ολόένα και πιο συγκεντρωτικού- μοντέλου σε πολυπολικό, με την υποστήριξη του πλέγματος αξόνων και πόλων ανάπτυξης, που σταδιακά αρχίζουν να υλοποιούνται. Στον εσωτερικό χώρο της Κρήτης επιδιώκεται η διάχυση και η **δημιουργία νέου άξονα ανάπτυξης διαπεριφερειακής εμβέλειας**, από Ρέθυμνο - Τυμπάκι - **Μοίρες** - Αγ. Δέκα και από Ηράκλειο - **Μοίρες** - Αγ. Δέκα προς Ιεράπετρα- Παχιά Άμμο. Επιπλέον, οι Μοίρες με το Τυμπάκι ανήκουν στους δευτερεύοντες πόλους περιφερειακής εμβέλειας και συνεργαζόμενα οικιστικά κέντρα.

Στο Άρθρο 9 - Φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας / Τοπίο, το στρατηγικό σχέδιο κατηγοριοποιεί τα μεμονωμένα στοιχεία που περιλαμβάνονται εντός των περιοχών με «φέρουσα ικανότητα φυσικού και πολιτιστικό κεφάλαιο» σύμφωνα με τη λειτουργία τους (αντιπροσωπευτικότητα) στο επίπεδο της Κρήτης, τη σημασία τους (μοναδικότητα, αναγνωρισιμότητα, αξιόλογη ποιότητα), αλλά και την επισκεψιμότητα τους (μεγάλος αριθμός αλλοδαπών και ελλήνων επισκεπτών). **Η Αγία Τριάδα Φαιστού κατατάσσεται στην κατηγορία των πόλων εθνικής σημασίας.**

Με το Άρθρο 10 - Διάρθρωση και ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου, επιδιώκεται η πολυκεντρική οργάνωση της Κρήτης, με τη δημιουργία ολοκληρωμένου πολυπολικού οικιστικού / αναπτυξιακού πλέγματος, για την κατά το δυνατό εξασφάλιση της εδαφικής, κοινωνικής και οικονομικής συνοχής στον συνολικό χώρο. **Οι Μοίρες, οι οποίες αποτελούν δημοτική ενότητα του Δήμου Φαιστού κατατάσσονται στην κατηγορία των δευτερευόντων πόλων περιφερειακής εμβέλειας.** Παράλληλα, με στόχο τον μετριασμό των φαινομένων αποψίλωσης προωθείται η συλλειτουργία και η συνεργασία των 100 οικιστικών κέντρων της Κρήτης ως δίκτυα οικισμών/

πολύπολα, με κοινές συμπληρωματικές κοινωνικές εξυπηρετήσεις και αντίστοιχα προσανατολισμένα προς την εξυπηρέτησή τους οδικά δίκτυα. Στα πλαίσια αυτά έχει συμπεριληφθεί και το κυρίαρχο αστικό κέντρο του Δήμου Φαιστού, ήτοι οι Μοίρες και συγκεκριμένα το δίκτυο των οικισμών – διπόλου έχει ως εξής: **Άγιοι Δέκα/Βαγιονιά, Μοίρες/Πόμπια, Τυμπάκι, Ασήμι, Ζαρός/Καμάρες, Γέργερη, Αγία Βαρβάρα, Πύργος/ Μεσοχώρι - Τεφέλι – Χάρακας.**

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού προωθείται γενικά η βελτίωση των υφιστάμενων οδικών έργων καθώς και η δημιουργία νέων χαράξεων (με συνεκτίμηση στοιχείων τεχνικοοικονομικής εφικτότητας, προστασίας γεωργικής γης, πιθανότητας αποκοπής οικοσυστημάτων, κ.λπ.).

Για τις αεροπορικές μεταφορές αναφέρεται ότι η υλοποίηση του έργου του νέου αεροδρομίου στο Καστέλι αποτελεί βασικό στόχο του ΠΧΠ. Επιπλέον, προωθούνται οι διαδικασίες αναβάθμιση του αεροδρομίου Σητείας, με την κατασκευή νέου κτιρίου αεροσταθμού και η διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου ούτως ώστε να μπορέσει να αναλάβει πιο ενεργό ρόλο για την αποφόρτιση των πιέσεων που ασκούνται στα δύο διεθνή αεροδρόμια (Ηρακλείου και Χανίων). Επιπρόσθετα, προτείνεται πύκνωση του δικτύου ελικοδρομιών για την εξυπηρέτηση των πλέον δυσπρόσιτων οικιστικών κέντρων της Περιφέρειας, αλλά και τον συνδυασμό του με τον τομέα της κρουαζιέρας. Τέλος, προτείνεται η εκπόνηση ειδικής Μελέτης Σκοπιμότητας για τη δημιουργία δικτύου υδατοδρομιών.

Όσον αφορά τις θαλάσσιες μεταφορές το ΠΧΠ Κρήτης προωθεί τα εξής:

- Αξιοποίηση των σημαντικών επενδύσεων οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στα λιμάνια και τα αλιευτικά καταφύγια της Κρήτης με τη λειτουργική ιεράρχηση του ρόλου τους, την αισθητική τους αναβάθμιση ως πυλών εισόδου της νήσου και την συμπλήρωση τους με ανάλογες υποδομές.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των λιμανιών Ηρακλείου και Σούδας στην περιοχή της ΝΑ Μεσογείου, καθιέρωση τους ως αφετηριακά ή βασικά λιμάνια – στάσεις της κρουαζιέρας στη Μεσόγειο και ένταξη των λιμένων Ρεθύμνου, Σητείας και Αγ. Νικολάου στο δίκτυο λιμένων κρουαζιέρας μικρής κλίμακας.
- Ενίσχυση του ρόλου του λιμανιού του Ηρακλείου στο πλαίσιο των θαλάσσιων διαδρόμων Σουέζ - Αδριατική και Σουέζ-Μαύρη Θάλασσα, σε συνδυασμό με την ενίσχυση του ρόλου του για την εξυπηρέτηση της διακίνησης εμπορευματοκιβωτίων, αλλά και προσανατολισμό προς την τροφοδοσία πλοίων με φυσικό αέριο (bunkering).

- Διατήρηση της προοπτικής ανάπτυξης εμπορευματικού λιμένα στο Τυμπάκι, με αναθεώρηση του ρόλου του και αναπροσανατολισμό προς την τροφοδοσία πλοίων (bunkering) και την υποστήριξη των προβλεπόμενων εγκαταστάσεων άντλησης και μεταφοράς φυσικού αερίου και πετρελαίου από τα «οικόπεδα» της νότιας Κρήτης.
- Προώθηση των υποδομών εναλλακτικών καυσίμων κατά προτεραιότητα στους λιμένες του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ (λιμένες Ηρακλείου).

1.4.2 Στρατηγικό Σχέδιο Περιφέρειας Κρήτης

Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός της Περιφέρειας Κρήτης (2024-2028) αξιολογεί την υφιστάμενη κατάσταση του συνόλου των Περιφερειακών Ενοτήτων, συγκεντρώνει τα προβλήματα και τις απειλές που δημιουργούνται σε κάθε διαφορετικό άξονα, διατυπώνει προτάσεις οι οποίες θα βοηθήσουν στη καλύτερη δυνατή διάρθρωση της Περιφέρειας και στην ανάπτυξή της.

Το **όραμα** που διατυπώνεται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα αφορά μια Κρήτη δυναμική, βιώσιμη, ευφυή, με κοινές αξίες και κοινωνική συνοχή, δημιουργική με ταυτότητα και αυτοπεποίθηση, παραμένει επίκαιρο και η αναθεωρημένη στρατηγική του στόχευση είναι προσανατολισμένη προς την επίτευξη του.

Το νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, είναι προσαρμοστικό στις εξελίξεις και στις νέες προκλήσεις που εμφανίζονται απροειδοποίητα. Για το λόγο αυτό συγκροτηθεί σε 4 άξονες με 4 μέτρα ανά άξονα και να στηρίζει μικρότερο αριθμό ειδικών στόχων (συνολικά 24).

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα της Περιφέρειας Κρήτης εστιάζει σε τέσσερις βασικούς άξονες:

- Ποιοτική Περιφερειακή Οικονομία
- Δίκαιη και Συμπεριληπτική Κοινωνία
- Βιώσιμη και Ανθεκτική Περιφέρεια
- Ανοικτή Διακυβέρνηση και Συμμετοχή

Άξονας 1. Ποιοτική Περιφερειακή Οικονομία

Στο πρώτο άξονα ενσωματώνονται μέτρα και δράσεις που στοχεύουν στην αναβάθμιση των εδραιωμένων παραγωγικών δραστηριοτήτων και την ενίσχυση των αναδυομένων. Αναβαθμίζεται το τουριστικό προϊόν και διασφαλίζεται η βιωσιμότητα της Κρήτης ως τουριστικού προορισμού. Όσον αφορά την παραγωγική αναδιάρθρωση και τη βιώσιμη ανάπτυξη, στηρίζεται η στροφή στην ποιότητα για όλα τα αγροτικά προϊόντα. Επιπλέον, γίνεται πράξη η «έξυπνη Κρήτη», της εξωστρέφειας και της καινοτομίας. Ενθαρρύνεται η υγιής καινοτόμος επιχειρηματικότητα, δημιουργώντας μια νέα γενιά οικονομικών δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας με την αξιοποίηση του περιφερειακού ερευνητικού δυναμικού.

Άξονας 2. Δίκαιη και Συμπεριληπτική Κοινωνία

Σε αυτό τον άξονα περιλαμβάνονται μέτρα και δράσεις που δημιουργούν το κατάλληλο υπόβαθρο για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής σε συνθήκες μεγάλων αλλαγών και απρόβλεπτων εξελίξεων. Ενισχύονται κατά προτεραιότητα οι υποδομές και υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και πρόνοιας. Στηρίζεται η προσβασιμότητα σε πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες, συμπληρώνονται οι σύγχρονες εγκαταστάσεις και αναδεικνύονται τα μνημεία της Περιφέρειας. Τέλος, αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά οι κοινωνικές ανισότητες, για τους πιο ευάλωτους πολίτες.

Άξονας 3. Βιώσιμη και Ανθεκτική Περιφέρεια

Στο πλαίσιο αυτό κυρίαρχη μέριμνα είναι το φυσικό περιβάλλον. Ολοκληρώνονται οι κύκλοι διαχείρισης των στερεών αποβλήτων και του νερού. Ενισχύονται οι περιβαλλοντικές υποδομές, αξιοποιούνται αποτελεσματικότερα οι πόροι και ολοκληρώνεται η ενεργειακή μετάβαση των περιβαλλοντικών εγκαταστάσεων. Προωθούνται έργα υποδομής, με προτεραιότητα στα αντιπλημμυρικά και υδροδοτικά φράγματα και στα συνοδά έργα. Σε σχέση με την ενεργειακή μετάβαση, με την ολοκλήρωση του έργου της διασύνδεσης αίρεται η ενεργειακή απομόνωση της Κρήτης και εξασφαλίζεται η ενεργειακή ασφάλειά της. Ακόμη, επιδιώκεται μια νέα ισορροπία μεταξύ υπαίθρου και αστικού χώρου με οικισμούς ασφαλείς, ανθεκτικούς και βιώσιμους και πόλεις φιλικές στους πολίτες, με ποιότητα ζωής, ζωντανές και ελκυστικές στους επισκέπτες.

Άξονας 4. Ανοικτή Διακυβέρνηση και Συμμετοχή

Ο άξονας αυτός για την Ανοικτή Διακυβέρνηση και Συμμετοχή περιλαμβάνει μέτρα και δράσεις που προωθούν την αναβάθμιση της διοίκησης και την αυξημένη ποιοτική συμμετοχή των πολιτών στις διαδικασίες. Αναβαθμίζεται η δημόσια διοίκηση, ενισχύονται δράσεις ενημέρωσης των πολιτών σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων, συγκεντρώνονται σε ένα μέτρο όλες οι δράσεις προπαρασκευής της εφαρμογής και ωρίμανσης των έργων με στόχο τον καλύτερο προγραμματισμό της υλοποίησης και την καλύτερη αντιστοίχιση με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες.

1.4.2 Σχέδιο Πόλης Μοιρών

Σύμφωνα με την «Έγκριση της πολεοδομικής μελέτης επέκτασης του οικισμού Μοιρών και αναθεώρησης του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου Μοιρών ν. Ηρακλείου, στα σημεία σύνδεσης του εγκεκριμένου σχεδίου με την επέκτασή του, καθώς και ένταξης σε σχέδιο πόλης του οικισμού «Καπαριανών» (ΦΕΚ 389/Δ/05-05-2006), καθορίζονται οδοί, πεζοδρόμοι, χώροι ρέματος, κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου, χώροι πλατείας, στάθμευσης, εκκλησίας, Δημοτικού Σχολείου, Γυμνασίου, χώρου Λυκείου, ΤΕΛ, Νηπιαγωγείου, βρεφονηπιακού σταθμού, Κέντρου Υγείας,

Κτηνιατρείου, Πνευματικού Κέντρου, Μουσείου, Διοίκησης, Αθλητικών Εγκαταστάσεων, ΔΕΗ, Χονδρεμπορίου, Σταθμού Υπεραστικών Λεωφορείων, και οικοδομήσιμων χώρων.

Σύμφωνα με το Άρθρο 3 της πολεοδομικής μελέτης, καθορίζονται χρήσεις γης σύμφωνα με το από 23.2.1987 π.δ/γμα (ΦΕΚ 166 Δ/6.3.1987) ως εξής:

3.1 Αμιγής Κατοικία: Στους οικοδομήσιμους χώρους που χαρακτηρίζονται με το γράμμα «α» επιτρέπονται χρήσεις Αμιγούς Κατοικίας, κατά το άρθρο 2 του ως άνω π.δ/τος.

1. Κατοικία
2. Ξενώνες μέχρι 20 κλίνες
3. Εμπορικά καταστήματα
4. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
5. Κτίρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
6. Αθλητικές εγκαταστάσεις
7. Θρησκευτικοί χώροι
8. Πολιτιστικά κτίρια και γενικά πολιτιστικές εγκαταστάσεις

3.2. Γενική Κατοικία: Στους οικοδομήσιμους χώρους χωρίς ειδικό χαρακτηριστικό στα σχετικά διαγράμματα επιτρέπονται οι χρήσεις Γενικής Κατοικίας του άρθρου 3 του ως άνω π.δ/τος και συγκεκριμένα:

1. Κατοικία
2. Ξενοδοχεία μέχρι 100 κλίνες και ξενώνες
3. Εμπορικά καταστήματα (με εξαίρεση τα εμπορικά κέντρα, τις υπεραγορές και τα πολυκαταστήματα)
 - Εμπορικό κέντρο νοείται το σύνολο εμπορικών καταστημάτων σε περισσότερους από 2 ορόφους ανεξαρτήτως τ.μ. ή σε έναν όροφο με συνολική επιφάνεια που υπολογίζεται στο Συντελεστή Δόμησης μεγαλύτερη από 400 τ.μ.
 - Πολυκατάστημα νοούνται εμπορικά καταστήματα ή καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών που αποτελούν τμήμα μιας επιχείρησης με συνολική επιφάνεια που υπολογίζεται στο Συντελεστή Δόμησης μεγαλύτερη από 400 τ.μ.
 - Υπεραγορά νοείται εμπορικό κατάστημα τροφίμων (Super Market) ή άλλων ειδών με συνολική επιφάνεια που υπολογίζεται στο Σ.Δ. μεγαλύτερη από 400 τ.μ.
4. Κτίρια εκπαίδευσης
5. Εστιατόρια
6. Αναψυκτήρια
7. Θρησκευτικοί χώροι
8. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας

9. Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης (με ιπποδύναμη μέχρι 16 HP) εκτός από πλυντήρια και λιπαντήρια αυτοκινήτων, συνεργεία επισκευής αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, φανοποιείων και βαφείων, βουλκανιζατέρ, εργαστηρίων κατασκευής και επισκευής ξύλινων και μεταλλικών κουφωμάτων, κιγκλιδωμάτων και επίπλων.

10. Πρατήρια βενζίνης επιτρέπεται σε οικόπεδα με πρόσωπο σε οδούς με πλάτος μεγαλύτερο ή ίσο με 15μ.

11. Αθλητικές εγκαταστάσεις

12. Κτίρια, γήπεδα στάθμευσης

3.3. Χρήσεις πολεοδομικού κέντρου: Στους οικοδομήσιμους χώρους που χαρακτηρίζονται με το γράμμα «κ» επιτρέπονται χρήσεις πολεοδομικού κέντρου, κατά το άρθρο 4 του ως άνω π.δ/τος, και συγκεκριμένα:

1. Κατοικία

2. Ξενώνες, ξενοδοχεία και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις

3. Εμπορικά καταστήματα

4. Γραφεία, Τράπεζες, ασφάλειες, κοινωφελείς οργανισμοί

5. Διοίκηση

6. Εστιατόρια

7. Αναψυκτήρια

8. Κέντρα διασκέδασης αναψυχής

9. Χώροι συνάθροισης κοινού

10. Πολιτιστικά κτίρια και γενικά πολιτιστικές εγκαταστάσεις

11. Κτίρια εκπαίδευσης

12. Θρησκευτικοί χώροι

13. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας

14. Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης (με ιπποδύναμη μέχρι 16 HP) εκτός από πλυντήρια και λιπαντήρια αυτοκινήτων, συνεργεία επισκευής αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, φανοποιείων και βαφείων, βουλκανιζατέρ, εργαστηρίων κατασκευής και επισκευής ξύλινων και μεταλλικών κουφωμάτων, κιγκλιδωμάτων και επίπλων.

15. Κτίρια, γήπεδα στάθμευσης

16. Πρατήρια βενζίνης επιτρέπεται σε οικόπεδα με πρόσωπο σε οδούς με πλάτος μεγαλύτερο ή ίσο με 15μ.

17. Αθλητικές εγκαταστάσεις

18. Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων

3.4. Χρήσεις Τουρισμού – Αναψυχής: Στους οικοδομήσιμους χώρους που χαρακτηρίζονται με το γράμμα «Τ» επιτρέπονται χρήσεις Τουρισμού – Αναψυχής, κατά το άρθρο 8 του ως άνω π.δ/τος

1. Ξενώνες, ξενοδοχεία και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις

2. Κατοικία

3. Εμπορικά καταστήματα (με εξαίρεση τα εμπορικά κέντρα, τις υπεραγορές και τα πολυκαταστήματα)
4. Εστιατόρια
5. Αναψυκτήρια
6. Χώροι συνάθροισης κοινού
7. Πολιτιστικά κτίρια και γενικά πολιτιστικές εγκαταστάσεις
8. Θρησκευτικοί χώροι
9. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
10. Κτίρια, γήπεδα στάθμευσης
11. Αθλητικές εγκαταστάσεις

3.5. Χρήσεις Χονδρεμπορίου: Στον οικοδομήσιμο χώρο με χαρακτηριστική ένδειξη «ΧΠ», επιτρέπονται οι χρήσεις Χονδρεμπορίου του άρθρου 7 του ως άνω π.δ/τος, και συγκεκριμένα:

1. Εγκαταστάσεις χονδρικού εμπορείου
2. Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων.
3. Κτίρια, γήπεδα αποθήκευσης
4. Κτήρια, γήπεδα στάθμευσης
5. Πρατήρια βενζίνης, υγραερίου
6. Γραφεία
7. Εστιατόρια
8. Αναψυκτήρια

3.6. Νομίμως υφιστάμενες χρήσεις, οι οποίες δεν προ βλέπονται από την παρούσα, απομακρύνονται εντός δωδεκαετίας (12) από την ημέρα δημοσίευσης της παρούσας απόφασης στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

Στη περιοχή επέκτασης καθορίζονται τρεις τομείς (III, IV και V) αρτιότητας γηπέδου, συντελεστή δόμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης ως εξής:

Τομέας III

- Αρτιότητα: Ελάχιστο πρόσωπο: δέκα (10) μ.,
- Ελάχιστο εμβαδόν: διακόσια (200) τ.μ..
- Δεν επιτρέπεται από την ημέρα δημοσίευσης της απόφασης η κατάτμηση οικοπέδων με όρια μικρότερα από: Ελάχιστο πρόσωπο: δεκατρία (13) μ.,
- Ελάχιστο εμβαδόν: τριακόσια (300) τ.μ..
- Μέγιστο ποσοστό κάλυψης: Πενήντα τοις εκατό (50%)
- Συντελεστής δόμησης: οκτώ δέκατα (0,8).
- Κατ' εξαίρεση για τα οικόπεδα εμβαδού μικρότερου των 150 τ.μ ορίζεται συντελεστής δόμησης ένα και δύο δέκατα (1, 2) και μέγιστη συνολική επιφάνεια ορόφων 120 τ.μ. και μέγιστο ποσοστό κάλυψης εβδομήντα τοις εκατό (70%).
- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος: εννέα (9) μέτρα.

Τομέας IV (περιοχή του προϋφιστάμενου του 1923 οικισμού Καπαριανών)

- Αρτιότητα Ελάχιστο πρόσωπο: δέκα (10) μέτρα, Ελάχιστο εμβαδόν: διακόσια (200) τ.μ.
- Θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα, κατά παρέκκλιση, τα οικόπεδα που έχουν δημιουργηθεί μέχρι τις 2.7.1968 και έχουν ελάχιστο πρόσωπο πέντε (5) μέτρα και ελάχιστο εμβαδόν εκατό (100) τ.μ. Μέγιστο ποσοστό κάλυψης εξήντα τοις εκατό (70%).
- Συντελεστής δόμησης οκτώ δέκατα (0,8).
- Κατ' εξαίρεση για οικόπεδα εμβαδού μικρότερου των 150 τ.μ ορίζεται συντελεστής δόμησης ένα και δύο δέκατα (1, 2) και μέγιστη συνολική επιφάνεια ορόφων 120 τ.μ.), μέγιστο ποσοστό κάλυψης εβδομήντα τοις εκατό (70%).
- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος εννέα (9) μέτρα.

ΤΟΜΕΑΣ V (Πολεοδομικό Κέντρο)

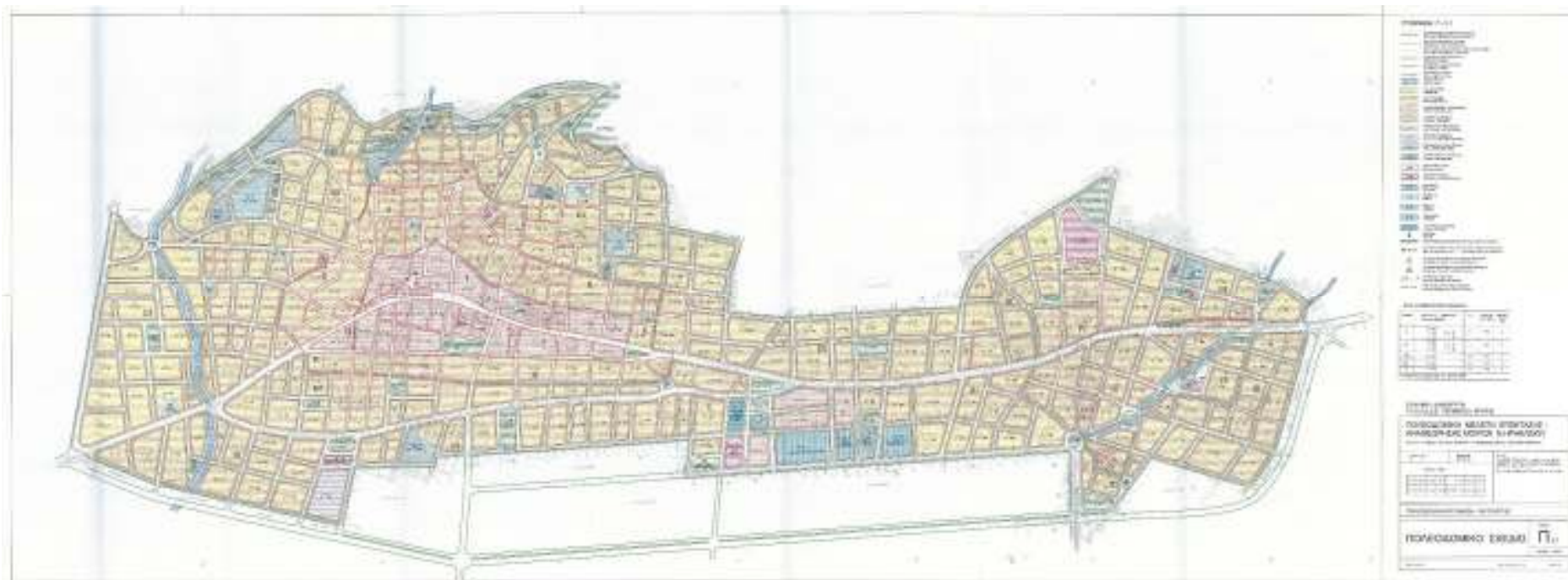
- Αρτιότητα: Ελάχιστο πρόσωπο: δεκαπέντε (15) μέτρα,
- Ελάχιστο εμβαδόν: τετρακόσια (400) τ.μ.
- Μέγιστο ποσοστό κάλυψης: Εξήντα τοις εκατό (60%)
- Συντελεστής δόμησης: οκτώ δέκατα (0,8)
- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος: Δώδεκα (12) μέτρα.
- Συντελεστής δόμησης: οκτώ δέκατα (0,8).
- Κατ' εξαίρεση για οικόπεδα εμβαδού μικρότερου των εκατό πενήντα (150) τ.μ. ορίζεται συντελεστής δόμησης ένα και δύο δέκατα (1, 2) και μέγιστη συνολική επιφάνεια ορόφων 120 τ.μ.), μέγιστο ποσοστό κάλυψης εβδομήντα τοις εκατό (70%).
- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος: δώδεκα (12) μέτρα.

Για το σύνολο της περιοχής επέκτασης, θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα, κατά παρέκκλιση, τα οικόπεδα που προκύπτουν μετά τη ρυμοτόμηση ή δημιουργούνται με την πράξη εφαρμογής εφ' όσον έχουν ελάχιστο πρόσωπο πέντε (5) μέτρα και ελάχιστο εμβαδόν εκατό (100) τ.μ.

Άρθρο 5 - Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης

Στα οικόπεδα που εμπίπτουν στους τομείς όρων δόμησης III και V, εξαιρουμένων όσων έχουν ένα μοναδικό πρόσωπο επί πεζόδρομου πλάτους μικρότερο των έξι (6) μέτρων, κατά την ανέγερση νέων κτηρίων επιβάλλεται η πρόβλεψη δημιουργίας χώρων στάθμευσης εντός των ιδιωτικών οικοπέδων. Επιβάλλεται η δημιουργία ενός χώρου στάθμευσης ανά εκατό (100) τ.μ. δομημένης επιφάνειας με χρήση κατοικίας, ενώ για τις λοιπές χρήσεις ενός χώρου στάθμευσης ανά εξήντα (60) τ.μ. δομημένης επιφάνειας.

Εικόνα 19: Σχέδιο Πόλης Μοιρών

1.4.3 Πολεοδομικά Χαρακτηριστικά Τυμπακίου

Σύμφωνα με την έγκριση της μελέτης Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) πρώην Δήμου Τυμπακίου, νυν Δημοτικής Ενότητας Τυμπακίου (ΦΕΚ 175/ΑΑΠ/10-05-2010), και το Άρθρο 4 Γενική Πολεοδομική Οργάνωση και ρύθμιση οικιστικών υποδοχέων, αποτυπώνεται η πολεοδομική οργάνωση των οικιστικών υποδοχέων του Δήμου Τυμπακίου ομαδοποιημένων σε ενότητες όπως παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 12: Όροι δόμησης – Δ.Ε Τυμπακίου

ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ	ΑΠΟΦΑΣΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ - ΦΕΚ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ Μ2	ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ	ΜΕΣΟΣ Σ.Δ.
Δ.Δ.Τυμπακίου					
Τυμπακίον,το		ΕΓΚΕΚΡ.ΣΧΕ ΔΙΟ ΠΟΛΗΣ	698.487	ως το εγκεκρι. Σχέδιο πόλης	0,6
		ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ	1.436.973	Γ.Κ. Πολεοδ Κέντρο	
Κόκκινος Πύργος,ο	4115/29-4-1986 ΦΕΚ 1064Δ/86	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	98.922	Γ.Κ. (Α)	0,8
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	184.244	Γ.Κ. (Β)	0,6
Θέση Λιβάδα – Άγιος Νικόλαος Παραθεριστικός Οικισμός				Α.Κ	0,2
Δ.Δ.Βώρων					
Βώροι,οι	6681/4291/4-8-1986 ΦΕΚ 954Δ/86	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	228.373	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	329.509	Γ.Κ. (Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΕΠΕΚΤΑΣΗ	450.000	Α.Κ.	0,6
Δ.Δ.Καμαρών					
Καμάραι,αι	>>	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	74.719	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	150.158	Γ.Κ.(Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
Δ.Δ.Καμηλαρίου					
Καμηλάριον,το	>>	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	103.034	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	499.521	Γ.Κ. (Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Φαιστού 2024-2028
Α' Φάση: Στρατηγικός Σχεδιασμός

Άγιος Ιωάννης,ο	>>		40.370	Γ.Κ.	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
Καλαμάκιον,το	>>	ΟΡΙΟΘΕΤΗΜΕΝΟ ΤΜΗΜΑ	43.994		
		ΕΠΕΚΤΑΣΗ	315.222	Α.Κ	0,2
Δ.Δ.Κλήματος					
Κλήμα,το	>>	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	84.227	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	388.966	Γ.Κ. (Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
Δ.Δ.Λαγολίου					
Λαγολιον,το	>>	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	44.331	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	202.635	Γ.Κ. (Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
Δ.Δ.Μαγαρικαρίου					
Μαγαρικάριον,το	>>	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	138.983	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	322.830	Γ.Κ. (Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
Καλοχωραφίτης,ο	>>	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	42.895	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	288.446	Γ.Κ. (Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
Κισσοί,οι	>>	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	24.924	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	288.446	Γ.Κ. (Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
Δ.Δ.Πιτσιδιών					
Πιτσιδια,τα	>>	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	140.947	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	211.615	Γ.Κ.(Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΕΠΕΚΤΑΣΗ	286.597	Α.Κ.	0,6
Μάταλα,τα	7632/10-9- 1986 ΦΕΚ 1246Δ/86		11.651	Γ.Κ.	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΕΠΕΚΤΑΣΗ	376.248	Α.Κ.	0.4
Νέο Καλαμάκι,το	μη οριοθετημένος οικισμός	ΕΠΕΚΤΑΣΗ		Α.Κ.	0,2
Δ.Δ.Σίβα					
Σίβας,ο	2360/7-3-1988 ΦΕΚ 302Δ/88	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	146.075	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	66.379	Γ.Κ. (Β)	Π.Δ. 24.4.1985

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Φαιστού 2024-2028
Α' Φάση: Στρατηγικός Σχεδιασμός

					(ΦΕΚ 181 Δ)
		ΕΠΕΚΤΑΣΗ	186.548	A.K.	0.6
Δ.Δ.Φανερωμένης					
Φανερωμένη,η	4115/29-4-1986 ΦΕΚ 1064Δ/86	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	182.460	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	447.641	Γ.Κ. (Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
Καλύβια,τα	>>	ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	14.855	Γ.Κ. (Α)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
		ΜΗ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟ	154.480	Γ.Κ.(Β)	Π.Δ. 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ)
Μονή Καλυβιανής,η	μη οριοθετημένος οικισμός				Η Μονή Καλυβιανής είναι μη οριοθετημένος οικισμός

1.4.4 Όροι Δόμησης ΔΕ Ζαρού

Σύμφωνα με τη Γενική Πολεοδομική Οργάνωση και ρύθμιση οικιστικών υποδοχέων της έγκρισης της μελέτης Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) του πρώην Δήμου Ζαρού, τέως Δημοτικής Ενότητας Ζαρού (ΦΕΚ 300/ΑΑΠ/25-12-2012), η πολεοδομική οργάνωση των οικιστικών υποδοχέων της Δημοτικής Ενότητας Ζαρού παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 13: Όροι Δόμησης ΔΕ Ζαρού

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ/ ΟΙΚΙΣΜΟΣ	Όρια οικισμού (ΦΕΚ με αποφ. Νομ.)	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΕΚΤΑΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΥΠΟΔΟΧΕΑ Μ2	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ	ΜΕΣΟΣ Σ.Δ.
Δ.Δ. Ζαρού					
Ζαρός, ο	Γ.Π.Σ. οικισμού Ζαρού αποφ. 80865/5515/1992 ΦΕΚ 1290/Δ' / 9.10.1992	Μη οριοθετημένος οικισμός προ του 1923, (όριο «πραγματικής πόλης» ΕΠΑ 85)	644.778	Ισχύουν οι χρήσεις του ΓΠΣ του 1992 όπως τροποποιούνται από την παρούσα	1,0
		Λοιπή έκταση ΓΠΣ (1992)	269.222	Ισχύουν οι χρήσεις του ΓΠΣ του 1992 όπως τροποποιούνται από την παρούσα	0,6

		Νέες επεκτάσεις	82.868	Γ.Κ.(*)	0,4
Κούρται, αι	4112/29.4.1986 ΦΕΚ Δ' 1031	Συνεκτικό	34.589	Γ.Κ.(*)	
		Μη Συνεκτικό	308.628	Γ.Κ.(*)	
Δ.Δ. Βοριζίων					
Βορίζια, τα	4112/29.4.1986 ΦΕΚ Δ' 1031	Συνεκτικό	65.029	Γ.Κ.(*)	
		Μη Συνεκτικό	297.499	Γ.Κ.(*)	0,8
		Νέα επέκταση	292.627	Γ.Κ.(*)	0,6
Λαλουμάς, ο	4112/29.4.1986 ΦΕΚ Δ' 1031	Συνεκτικό	20.362	Γ.Κ.(*)	
		Μη Συνεκτικό	95.702	Γ.Κ.(*)	
Μεσήσκλιον, το	4112/29.4.1986 ΦΕΚ Δ' 1031	Συνεκτικό	15.114	Γ.Κ.(*)	
		Μη Συνεκτικό	121.999	Γ.Κ.(*)	
Δ.Δ. Μορονίου					
Μορόνιον, το	4112/29.4.1986 ΦΕΚ Δ' 1031	Συνεκτικό	76.524	Γ.Κ.(*)	
		Μη Συνεκτικό	686.950	Γ.Κ.(*)	
Μάκραι, αι	4112/29.4.1986 ΦΕΚ Δ' 1031	Συνεκτικό	48.011	Γ.Κ.(*)	
		Μη Συνεκτικό	205.677	Γ.Κ.(*)	
Παναγιά, η	4112/29.4.1986 ΦΕΚ Δ' 1031	Συνεκτικό	20.025	Γ.Κ.(*)	
		Μη Συνεκτικό	291.225	Γ.Κ.(*)	
Φαρίον, το	4112/29.4.1986 ΦΕΚ Δ' 1031	Συνεκτικό	12.220	Γ.Κ.(*)	
		Μη Συνεκτικό	145.849	Γ.Κ.(*)	

Γ.Κ.(*): Γενική Κατοικία του άρθρου 3 του Π.Δ. 23.2.1987

1.5 Κοινωνικές Υποδομές & Υποδομές Υγείας

Ο Δήμος Φαιστού διαθέτει κέντρο υγείας στις Μοίρες και περιφερειακά ιατρεία που καλύπτουν τις ανάγκες των δημοτών. Τα Κέντρα Υγείας είναι νοσηλευτικές μονάδες πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης στις κυριότερες πόλεις (Έδρες Δήμων) των Νομών της Ελλάδας. Εφημερεύουν σε 24ωρη βάση, διαθέτουν ειδικευμένους ιατρούς, ιατρικά εργαστήρια ασθενοφόρα για μεταφορά ασθενών και παρέχουν νοσηλεία σε διαμορφωμένους θαλάμους. Το Κέντρο Υγείας Μοιρών υπάγεται στο Βενιζέλειο Νοσοκομείο Ηρακλείου και λειτουργεί στις Μοίρες από το 1986. Εξυπηρετεί τον Δήμο Φαιστού καθώς και πρώην κοινότητες που ανήκουν σε δήμους του Ν. Ρεθύμνου και επιλέγουν να εξυπηρετούνται από Κέντρο Υγείας Μοιρών διότι είναι ευκολότερα προσβάσιμο.

Στο Δήμο Φαιστού λειτουργούν και αρκετά περιφερειακά ιατρεία για να καλύψουν τις ανάγκες των δημοτών. Συγκεκριμένα λειτουργούν το Πολυδύναμο Π.Ι. Τυμπακίου, το Π.Ι. Γέργερης, το Π.Ι. Γρηγοριάς, το Π.Ι. Σίβα, το Π.Ι. Πόμπιας, το Π.Ι. Ζαρού, το Π.Ι. Αγίων Δέκα, το Π.Ι. Βασιλικών Ανωγείων και το Π.Ι. Μιαμούς. Το Πολυδύναμο Π.Ι. Τυμπακίου είναι ένα πολυδύναμο περιφερειακό ιατρείο στο χωριό Τυμπάκι του δήμου Φαιστού στο νομό Ηρακλείου. Υπάγεται στο Κέντρο Υγείας Μοιρών και απέχει 11,2 Km (13 λεπτά) από το πλησιέστερο Κέντρο Υγείας, το Κ.Υ. Μοιρών. Εξυπηρετεί τα δημοτικά διαμερίσματα: Φανερωμένης (εκτός οικισμού Καλυβιών και Ιεράς Μονής Καλυβιανής), Τυμπακίου, Κλήματος, Λαγολίου και Βώρων.

Ο πληθυσμός στην περιοχή ευθύνης του ανέρχεται σε 7233 άτομα, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Το Π.Ι. Γρηγοριάς είναι ένα μονοθέσιο-τυπικό περιφερειακό ιατρείο στο χωριό Γρηγοριά. Υπάγεται στο Κέντρο Υγείας Μοιρών και απέχει 17,5 Km (25 λεπτά) από το πλησιέστερο Κέντρο Υγείας, το Κ.Υ. Μοιρών. Εξυπηρετεί τα δημοτικά διαμερίσματα: Γρηγοριάς, Μαγαρικαρίου και Σκουρβούλων. Ο πληθυσμός στην περιοχή ευθύνης του ανέρχεται σε 1020 άτομα, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Το Π.Ι. Σίβα είναι ένα μονοθέσιο-τυπικό περιφερειακό ιατρείο στο χωριό Σίβας του δήμου Φαιστού στο νομό Ηρακλείου. Υπάγεται στο Κέντρο Υγείας Μοιρών και απέχει 8,7 Km (14 λεπτά) από το πλησιέστερο Κέντρο Υγείας, το Κ.Υ. Μοιρών. Εξυπηρετεί τα δημοτικά διαμερίσματα: Κουσέ, Σίβα, Πιτσιδίων και Καμηλαρίου. Ο πληθυσμός στην περιοχή ευθύνης του ανέρχεται σε 2072 άτομα, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Το Π.Ι. Πόμπιας είναι ένα μονοθέσιο-τυπικό περιφερειακό ιατρείο στο χωριό Πόμπια του δήμου Φαιστού στο νομό Ηρακλείου. Υπάγεται στο Κέντρο Υγείας Μοιρών και απέχει 5 Km (7 λεπτά) από το πλησιέστερο Κέντρο Υγείας, το Κ.Υ. Μοιρών. Εξυπηρετεί τα δημοτικά διαμερίσματα: Πόμπιας, Αληθινής, Περιού, Πηγαϊδακίων και Πετροκεφαλίου. Ο πληθυσμός στην περιοχή ευθύνης του ανέρχεται σε 2501 άτομα, σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Το Π.Ι. Ζαρού είναι ένα διθέσιο-τυπικό περιφερειακό ιατρείο στο χωριό Ζαρός του δήμου Φαιστού στο νομό Ηρακλείου. Υπάγεται στο Κέντρο Υγείας Μοιρών και απέχει 13,1 Km (17 λεπτά) από το πλησιέστερο Κέντρο Υγείας, το Κ.Υ. Μοιρών. Εξυπηρετεί τα δημοτικά διαμερίσματα: Ζαρού, Μορονίου, Βοριζίων και Καμαρών. Ο πληθυσμός στην περιοχή ευθύνης του ανέρχεται σε 3322 άτομα, σύμφωνα με την απογραφή του 2011.

Η κοινωνική πολιτική όπως ορίζεται σε παγκόσμιο επίπεδο επισημοποιεί έναν τρόπο σκέψης και ανταπόκρισης στον κοινωνικό αντίκτυπο των αλλαγών που συντελούνται με γοργούς ρυθμούς μέσα σε μια κοινότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, η Δημοτική Αρχή καλείται να δώσει απαντήσεις σε τρέχοντα και μελλοντικά καίρια κοινωνικά ζητήματα. Η δημιουργία ενός ισχυρού πλαισίου κοινωνικής πολιτικής είναι κεντρικής σημασίας καθώς οδηγεί σε κοινωνική και οικονομική ανάκαμψη και τελικά συμβάλλει στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών. Στο Δήμο Φαιστού υπάρχουν διάφορες υποδομές οι οποίες βελτιώνουν την καθημερινότητα των ανθρώπων.

Ο δήμος Φαιστού πραγματοποιεί δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών που έχουν ανάγκη. Οι δράσεις αυτές αφορούν την διανομή τροφίμων και ειδών ένδυσης. Οι δομές αυτές βρίσκονται σε 3 περιοχές του δήμου, σε Μοίρες, Τυμπάκι και Μητρόπολη.

Στο δήμο Φαιστού υπάρχει κέντρο κοινότητας. Τα Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ) αποτελούν υπηρεσίες μίας στάσης ή ενιαίας υποδοχής & εξυπηρέτησης πολιτών. Μέσω των ΚΚ γίνεται διασύνδεση των πολιτών με όλα τα κοινωνικά προγράμματα και τις υπηρεσίες κοινωνικής αλληλεγγύης που υλοποιούνται στην περιοχή λειτουργίας τους. Στο

πλαίσιο αυτό, παρέχουν ενημέρωση και υποστήριξη στη διαδικασία ένταξης σε όλα τα προγράμματα και τις υπηρεσίες, όπως στην υποβολή αίτησης για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα (ΚΕΑ ή ΕΕΕ), το επίδομα στέγασης, κ.α. Οι δραστηριότητές τους αποσκοπούν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της κοινωνικής ένταξης των ωφελούμενων. Σε αυτές, περιλαμβάνονται για παράδειγμα η παροχή συμβουλευτικής για την ένταξη στην αγορά εργασίας και τον επαγγελματικό προσανατολισμό, η ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε παιδιά, ενήλικες και οικογένειες, η διοργάνωση τοπικών εκδηλώσεων με επιμορφωτικό, ενημερωτικό και κοινωνικό περιεχόμενο.

Στο δήμο Φαιστού λειτουργεί το ΚΔΑΠ Τυμπακίου. Τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) είναι παιδαγωγικοί χώροι δημιουργικής απασχόλησης για παιδιά 5-12 ετών, που προσφέρουν χαρά και διασκέδαση. Σκοπός τους είναι να παρέχουν παιδαγωγικές δραστηριότητες ποιοτικές και δημιουργικές, ατομικές ή ομαδικές, να γεμίσουν τον ελεύθερο χρόνο ενός παιδιού, αλλά και να βοηθήσουν συγχρόνως και τους γονείς που εργάζονται. Τα παιδιά κάνουν φίλιες, δυναμώνουν τις ήδη υπάρχουσες και εξελίσσουν τα ταλέντα τους και τις δεξιότητες τους μέσα από τις δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν.

Ακόμη, υπάρχει το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Παράρτημα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Παιδιών με Αναπηρία (ΠΑΑΠΑΗΚ) Πόμπιας που σκοπό έχει την παροχή «κλειστής» 24ωρης περίθαλψης, με δυνατότητα φιλοξενίας μέχρι και 30 ατόμων από τη γέννησή έως 30 ετών και των δυο φύλων που πάσχουν από σωματική αναπηρία ή διανοητική καθυστέρηση. Σκοπός είναι η παροχή φροντίδας, εκπαίδευσης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ψυχαγωγίας, λειτουργικής - ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικοποίησης.

Ο δήμος Φαιστού έχει προχωρήσει και στην ίδρυση κοινωνικού φροντιστηρίου, με σκοπό τη δωρεάν διδασκαλία μαθητών άπορων οικογενειών. Στο Πολιτιστικό Κέντρο λειτουργούν επίσης πολλά τμήματα για παιδιά αλλά και για ενήλικες που παρέχουν μαθήματα όπως: ηλεκτρονικών υπολογιστών, θέατρου παιχνιδιού, μουσικής παιδείας, παιδικό τμήμα ζωγραφικής, σχολή γονέων κ.α.

Ο δήμος Φαιστού παρέχει στους δημότες του και το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» που παρέχει δωρεάν υπηρεσίες φροντίδας και έχει ως σκοπό την βελτίωση της ποιότητας ζωής των εξυπηρετούμενων ατόμων και των προσώπων που έχουν την ευθύνη φροντίδας τους. Απευθύνεται σε άτομα ηλικιωμένα 65 ετών και άνω και σε άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ) που χρήζουν κατ' οίκον βοήθειας, μένουν στον Δήμο μας και πληρούν τα κριτήρια ένταξης (για τα κριτήρια ένταξης θα πρέπει να απευθυνθείτε στην Κοινωνική Υπηρεσία). Οι παρεχόμενες υπηρεσίες του Βοήθεια στο Σπίτι παρέχονται με περιοδικές επισκέψεις κατ' οίκον, ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του κάθε εξυπηρετούμενου και είναι:

- Κοινωνική Εργασία
- Νοσηλευτική Φροντίδα
- Οικογενειακή Βοήθεια
- Φυσικοθεραπευτική Φροντίδα

Τέλος, στο δήμο Φαιστού λειτουργεί και ΚΛΑΜΠ Οικογενειών με προβλήματα από το Αλκοόλ. Το κλαμπ είναι μία πολυοικογενειακή κοινότητα αποτελούμενη από δύο έως δώδεκα οικογένειες, που μπορεί να διαφέρουν ως προς το φύλο, την ηλικία, το επάγγελμα, την εκπαίδευση, τους τρόπους ζωής. Αυτό όμως που τις συνδέει είναι τα προβλήματα που σχετίζονται με τη χρήση αλκοόλ. Το κλαμπ έχει ως στόχο την αλλαγή του τρόπου ζωής των οικογενειών αλλά και της υγειονομικής κουλτούρας της τοπικής κοινωνίας. Τα μέλη του κλαμπ δεν θεωρούνται ως άρρωστοι και ο στόχος του κλαμπ δεν είναι η θεραπεία τους αλλά η αλλαγή του τρόπου ζωής τους. Το κλαμπ ανήκει στην κοινωνία όπου οι οικογένειες ζουν και εργάζονται.

1.6 Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός

1.6.1 Δομές και Υποδομές Παιδείας & Εκπαίδευσης

Στο Δήμο Φαιστού λειτουργούν υποδομές που αντιπροσωπεύουν όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Όπως αναγράφεται και στους επόμενους Πίνακες στο Δήμο λαμβάνουν χώρα 19 νηπιαγωγεία, 24 δημοτικά σχολεία, 5 γυμνάσια, 4 λύκεια & ΕΠΑΛ – ΤΕΕ. Στους επόμενους πίνακες παρουσιάζονται αναλυτικά οι υποδομές παιδείας στο Δήμο Φαιστού.

Πίνακας 14: Νηπιαγωγεία Δήμου Φαιστού

Νηπιαγωγεία	
1.	Ειδικό Νηπιαγωγείο Μοιρών
2.	Νηπιαγωγείο Αντισκαρίου
3.	Νηπιαγωγείο Βοριζίου
4.	Νηπιαγωγείο Βώρων
5.	Νηπιαγωγείο Γαλιάς
6.	Νηπιαγωγείο Ζαρού
7.	Νηπιαγωγείο Καμαρών (ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ)
8.	Νηπιαγωγείο Καπαριανών
9.	1ο Νηπιαγωγείο Μοιρών
10.	2ο Νηπιαγωγείο Μοιρών
11.	3ο Νηπιαγωγείο Μοιρών
12.	Νηπιαγωγείο Πετροκεφαλίου
13.	Νηπιαγωγείο Πιτσιδίων
14.	Νηπιαγωγείο Πόμπιας
15.	Νηπιαγωγείο Σίβα (ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ)
16.	Νηπιαγωγείο Σκαλανίου

17.	1ο Νηπιαγωγείο Τυμπακίου
18.	2ο Νηπιαγωγείο Τυμπακίου
19.	3ο Νηπιαγωγείο Τυμπακίου
20.	Ιδιωτικό Συστεγαζόμενο Νηπιαγωγείο - ΜΙΚΡΟΥΠΟΛΗ
21.	Ιδιωτικό Συστεγαζόμενο Νηπιαγωγείο - ΠΑΙΔΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ BABIES O.E.

Πίνακας 15: Δημοτικά Σχολεία Δήμου Φαιστού

Δημοτικά	
1.	Δημοτικό Αντισκαρίου
2.	Δημοτικό Βοριζίων
3.	Δημοτικό Βώρων
4.	Δημοτικό Γαλιάς
5.	Δημοτικό Ζαρού
10.	Δημοτικό Καλυβίων
11.	Δημοτικό Καμαρών
12.	Δημοτικό Καπαριανών
13.	Δημοτικό Καρκαδιώτισσας
14.	1ο Δημοτικό Μοιρών
15.	2ο Δημοτικό Μοιρών
16.	Δημοτικό Πετροκεφαλίου
17.	Δημοτικό Πιτσιδίων
18.	Δημοτικό Πόμπιας
19.	Δημοτικό Σίβα
20.	Δημοτικό Σκουρβούλων
21.	1ο Δημοτικό Τυμπακίου
22.	2ο Δημοτικό Τυμπακίου
23.	3ο Δημοτικό Τυμπακίου
24.	Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κωφών & Βαρηκών ΜΟΙΡΩΝ (Με Έδρα τη Γαλιά) (ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ)

Πίνακας 16: Γυμνάσια Δήμου Φαιστού

Γυμνάσια	
1.	Ημερήσιο Γυμνάσιο Ζαρού
2.	Ημερήσιο Γυμνάσιο Μοιρών
3.	Ημερήσιο Γυμνάσιο Πόμπια
4.	Γυμνάσιο Τυμπακίου

5. Εσπερινό Γυμνάσιο Τυμπακίου με
Λυκειακές τάξεις

Πίνακας 17: Λύκεια Δήμου Φαιστού

Λύκεια	
1.	Ημερήσιο Γενικό Λύκειο Μοιρών
2.	Γενικό Λύκειο Πόμπιας
3.	Γενικό Λύκειο Τυμπακίου
4.	1ο Ημερήσιο ΕΠΑΛ Μοιρών

Πηγή : <https://socialobservatory.crete.gov.gr/index.php?com=booklet>

Ο Δήμος Φαιστού εκτός από τις σχολικές μονάδες που αναφέρθηκαν σε προηγούμενη ενότητα διαθέτει και κοινωνικό φροντιστήριο για να καλύπτει τις ανάγκες των μαθητών που το χρειάζονται.

Το Κοινωνικό Φροντιστήριο Δήμου Φαιστού αποτελεί δίκτυο Κοινωνικής Αλληλέγγυας και Συνεργατικής Οικονομίας στη Κρήτη. Τη λειτουργία Κοινωνικού Φροντιστηρίου, προετοιμάζει ο Δήμος Φαιστού, με στόχο την διδακτική στήριξη των μαθητών της περιοχής, οι οικογένειες των οποίων αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα. Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος απευθύνει πρόσκληση σε εθελοντές καθηγητές όλων των ειδικοτήτων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και Ξένων Γλωσσών, να διδάξουν σε μαθητές, προσφέροντας αφίλοκερδώς τις υπηρεσίες τους.

Επιπλέον, στο Δήμο Φαιστού λειτουργεί ΚΔΑΠ στο Τυμπάκι. Τα κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών είναι παιδαγωγικοί χώροι δημιουργικής απασχόλησης για παιδιά, που προσφέρουν χαρά και διασκέδαση. Οι ηλικίες των παιδιών που γίνονται δεκτά σε ένα ΚΔΑΠ κυμαίνονται από 5 έως και 12 ετών. Επίσης, σε ένα ΚΔΑΠ μπορούν να γίνουν δεκτά και παιδιά με ελαφριάς μορφής κινητικά ή αισθητηριακά προβλήματα. Σκοπός των ΚΔΑΠ είναι:

- ✓ Η παροχή παιδαγωγικών δραστηριοτήτες ποιοτικών και δημιουργικών, ατομικών ή ομαδικών
- ✓ Η πλήρωση του ελεύθερου χρόνου ενός παιδιού
- ✓ Εξυπηρέτηση των εργαζόμενων γονέων
- ✓ Κοινωνικοποίηση των παιδιών
- ✓ Ενδυνάμωση και εξέλιξη ταλέντων και δεξιοτήτων μέσα από τις δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν

Οι δραστηριότητες με τις οποίες γεμίζουν ευχάριστα και δημιουργικά το χρόνο τους είναι:

- Ρομποτική
- Επιτραπέζια παιχνίδια
- Χορός
- Μουσική
- Εικαστικά
- Πληροφορική
- Αθλητισμός
- Θεατρικό παιχνίδι
- Παιδαγωγικά
- Βιντεοπροβολές

1.6.2 Πολιτιστικές Υποδομές & Δράσεις

Στον Δήμο Φαιστού πραγματοποιούνται πολιτιστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια τους έτους, με γνώμονα την τέρψη και ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου των δημοτών και των επισκεπτών.

Matala Festival

Ένα από τα πιο δημοφιλή πολιτιστικά δρώμενα που λαμβάνει χώρα στην περιοχή του Δήμου Φαιστού είναι το Matala Festival. Το φεστιβάλ διοργανώνεται στον διεθνούς φήμης οικισμό των Ματάλων από το 2011 και προσελκύει χιλιάδες επισκέπτες από την Κρήτη, την Ελλάδα και το εξωτερικό. Πρόκειται ίσως για το μεγαλύτερο φεστιβάλ του νησιού και για ένα από τα μεγαλύτερα φεστιβάλ με ελεύθερη είσοδο διεθνώς. Το Matala Beach Festival συνδυάζει τη διασκέδαση με την χαλάρωση και προσφέρει τη δυνατότητα σε όλο τον κόσμο ανεξαρτήτως ηλικίας να απολαύσει ένα τριήμερο γεμάτο μουσική, χορό αλλά και πολλές δραστηριότητες, δίπλα στην περίφημη παραλία με τις σπηλιές. Την διοργάνωση επιμελούνται η «Μάταλα Δήμου Φαιστού Μονομετοχική Δημοτική Α.Ε.», ο Δήμος Φαιστού και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πιτσιδιών – Ματάλων. Στην συνδιοργάνωση συμμετέχει και η Περιφέρεια Κρήτης.

Φεστιβάλ Εικαστικών Τεχνών στις Μοίρες

Το φεστιβάλ είναι μια γιορτή τέχνης, ένα καλλιτεχνικό γεγονός, διατηρώντας όμως έναν εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα. Για τρεις μέρες καλλιτέχνες από την ευρύτερη περιοχή του Δήμου Φαιστού που συμμετέχουν εθελοντικά και επισκέπτες, θα έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή και να γνωρίσουν νέα καλλιτεχνικά έργα, να παρουσιάσουν στο κοινό τα δικά τους και να συμμετάσχουν σε εργαστήρια και δράσεις που θα γίνουν παράλληλα.

Εκδηλώσεις τιμής στον Καπετάν Μιχαήλ Κόρακα

Εκδήλωση τιμής και μνήμης στον καπετάν Μιχάλη Κόρακα στην Πόμπια. Ο Μιχάηλ Κόρακας (Πόμπια Ηρακλείου, 1797 - 7 Σεπτεμβρίου 1882) γεννήθηκε στην Πόμπια της Μεσσαράς το 1797 ως Μιχάλης Καρούζος. Σε ηλικία 18 ετών σκότωσε τον Αγά Αλήκο και κατόπιν αγωνίστηκε στην Κρητική Επανάσταση του 1821. Πέθανε στην Πόμπια τον Σεπτέμβριο του 1882. Άγαλμα του είναι τοποθετημένο στη Χανιώπορτα έξω από τα τείχη του Χάνδακα. Προς τιμήν του διοργανώνονται κάθε τέσσερα χρόνια τα Κοράκεια που προσομοιάζουν στα αθλήματα και στο αγωνιστικό ήθος της εποχής του Μιχάλη Κόρακα. Τα αγωνίσματα που θα συμπεριλαμβάνονται είναι η ξιφασκία, ο αγώνας δρόμου, καθώς και το κρητικό βόλι.

Καρναβάλια και αποκριάτικες εορταστικές εκδηλώσεις σε Τυμπάκι, Ρούβα, Ζαρό, Πόμπια

Οι αποκριάτικες εορταστικές εκδηλώσεις ξεκινάνε στο δήμο Φαιστού με την έναρξη των αποκρεών και ο εορτασμός τους κορυφώνεται με τις μεγάλες καρναβαλικές παρελάσεις και τον εορτασμό της Καθαράς Δευτέρας.

Τιμητικό διήμερο εκδηλώσεων για τον Καπετάν Γεώργιο Πετρακογιώργη

Διήμερες εκδηλώσεις για τον Κεπατάνιο Γεώργιο Πετρακογιώργη, αρχηγό της Εθνικής Αντίστασης κατά τη γερμανική κατοχή. Η δράση του “μάχες, δολιοφθορές και σαμποτάζ κατά του εχθρού σε όλη τη διάρκεια της Κατοχής- υπήρξε θρυλική. Αυτή άλλωστε του χάρισε τον τιμητικό τίτλο του “Σταυραητού του Ψηλορείτη”.

Γεωργική Έκθεση Μεσαράς

Η Έκθεση περιλαμβάνει εκθέτες από τους τομείς της Γεωργίας και της Κτηνοτροφίας με σκοπό την ενημέρωση του κοινού για νέα προϊόντα και υπηρεσίες που αφορούν τον πρωτογενή τομέα ενόψει της νέας αγροτικής περιόδου. Επίσης, για πρώτη φορά συμμετέχουν εκθέτες με κρητικά, παραδοσιακά προϊόντα από όλα τα μέρη του νησιού, δίνοντας την ευκαιρία στο κοινό να δοκιμάσει νέες γεύσεις της κρητικής παράδοσης.

1.6.3 Αθλητικές Εγκαταστάσεις & Δραστηριότητες

Ο Δήμος Φαιστού έχει μια ενεργή αθλητική παρουσία τόσο σε εγκαταστάσεις και υποδομές όσο και σε αθλητικές δράσεις. Ο Δήμος διαθέτει αξιολογες αθλητικές εγκαταστάσεις και φροντίζει για τη συντήρηση, την εύρυθμη λειτουργία, την οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων και αθλητικών τμημάτων. Οι αρμόδιοι υπάλληλοι για τον τομέα του αθλητισμού στο Δήμο προσπαθούν με στόχο να προσφέρουν στους δημότες ποιοτικό αθλητισμό και ανάπτυξη συναισθήματος του αθλητικού ιδεώδους. Οι υποδομές που διαθέτει ο δήμος παρουσιάζονται παρακάτω:

- Δημοτικό Κολυμβητήριο Μοιρών, διαθέτει πισίνα ολυμπιακών προδιαγραφών 50μ, πισίνα εκμάθησης, μεταλλικές κερκίδες 500 ατόμων και βοηθητικούς χώρους (αποδυτήρια, τουαλέτες, γραφείο κ.λ.π.)
- Κλειστό Γυμναστήριο Μοιρών διαθέτει κερκίδες χωρητικότητας 320 ατόμων, δυο αποδυτήρια αθλητών και δυο αποδυτήρια διαιτητών, γραφείο, ιατρείο, αποθήκες, μηχανοστάσιο, τουαλέτες ανδρών-γυναικών-ΑΜΕΑ, δύο γήπεδα εξωτερικά Μπάσκετ και Βόλεϊ
- Εθνικό Στάδιο Μοιρών περιλαμβάνει γήπεδο ποδοσφαίρου με φυσικό χλοοτάπητα, κερκίδες για 500 άτομα, αγωνιστικούς χώρους για στίβο, γήπεδο μπάσκετ και βοηθητικούς χώρους (αποδυτήρια, τουαλέτες γραφείο κ.λ.π.)
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου Πόμπιας διαθέτει γήπεδο ποδοσφαίρου με χλοοτάπητα, κερκίδες χωρητικότητας 300 ατόμων, αποδυτήρια, κυλικείο και αποθήκη
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου Τυμπακίου διαθέτει κερκίδες χωρητικότητας 500 θέσεων, αποδυτήρια, αποθήκη και γραφείο
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου Ζαρού περιλαμβάνει μεταλλικές κερκίδες χωρητικότητας 300-400 ατόμων, αποθήκη και κυλικείο.
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου Βώρων διαθέτει μεταλλικές κερκίδες χωρητικότητας 300-400 ατόμων, αποθήκη και κυλικείο
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου με χώμα στη Γαλιά
- Δημοτικό Σκοπευτήριο στο Ζαρό
- Ανοικτό Αθλητικό Κέντρο Πετροκεφαλίου
- Γήπεδο Μπάσκετ στο αλσύλλιο Κούλε Μοιρών διαθέτει κερκίδες χωρητικότητας 300 ατόμων, δάπεδο Κουίκ ανοιχτού τύπου
- Γήπεδο Βόλεϊ στο αλσύλλιο Κούλε Μοιρών διαθέτει και δάπεδο Κουίκ ανοιχτού τύπου
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου με χώμα στο Πέρι
- Γήπεδο Ποδοσφαίρου με χώμα στα Σκούρβουλα

1.6.4 Εθελοντισμός

Ο όρος εθελοντισμός αναφέρεται στην ηθελημένη παροχή υπηρεσιών χωρίς το κίνητρο της υλικής ανταμοιβής, προς όφελος της κοινωνίας. Ο εθελοντισμός δεν είναι υποχρεωτικός, δηλαδή στηρίζεται στην αυτόβουλη συμμετοχή του ενεργού πολίτη. Εθελοντής χαρακτηρίζεται και εκείνος που συνεισφέρει υλικά αγαθά σε καταστάσεις που αυτά θεωρούνται αναγκαία για την κάλυψη ανθρωπίνων αναγκών, χωρίς να περιμένει αντάλλαγμα. Στόχος ενός εθελοντή είναι η βελτίωση των κοινωνικών, οικονομικών, περιβαλλοντικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών και άλλων θεμελιωδών αναγκών μίας κοινωνίας. Στο Δήμο Φαιστού δραστηριοποιούνται η εθελοντική ομάδα «Το Σκουτελικό» και η «Ομάδα Αγάπης Μεσσαράς». Το Σκουτελικό συστάθηκε μετά την πρώτη καραντίνα, στην περίοδο του κορονοϊού με σκοπό την παροχή

φαγητού σε πολίτες που δεν είχαν τη δυνατότητα ή την ικανότητα να μαγειρεύουν μόνοι τους. Το Σκουτελικό έκτοτε έχει προβεί και σε άλλες δράσεις όπως είναι:

- Η στήριξη 35 οικογενειών απ' όλα τα Δ.Δ., προσφέροντας τους κάθε μήνα είδη σούπερ μάρκετ, κρεατικά, ψαρικά, μαναβικά, είδη ατομικής υγιεινής, απορρυπαντικά και χαρτικά
- Η προσφορά καθημερινά 83 δεκατιανών σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε συνεργασία με τους Διευθυντές των σχολείων και το Κέντρο Κοινότητας Δ. Φαιστού.
- Υποστήριξη του ΠΑΗΠΑΚ Πόμπιας όποτε πατεί ανάγκη
- Συμμετοχή στις διανομές τροφίμων για 150 οικογένειες του Δήμου Φαιστού

Η Ομάδα Αγάπης Μεσαράς, είναι μια εθελοντική ομάδα, με σκοπό τη βοήθεια προς τον συνάνθρωπο. Η Ομάδα Αγάπης Μεσαράς συγκεντρώνει αγαθά πρώτης ανάγκης τα οποία στη συνέχεια προσφέρει στους πολίτες της περιοχής που τα έχουν ανάγκη. Η προσφορά των πολιτών είναι η δωρεά αντικειμένων ή τροφίμων, προσφορά εργασίας ή όποια άλλη βοήθεια επιθυμούν.

1.7 Τοπική Οικονομία & Απασχόληση

1.7.1 Τοπική Οικονομία

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα εκείνα τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν. Τα άτομα τα οποία δεν μπορούν ή δε επιθυμούν να εργαστούν αποτελούν τον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός διακρίνεται στους απασχολούμενους και τους ανέργους. Τα άτομα εκείνα τα οποία δεν μπορούν να εργαστούν, για παράδειγμα, μικρά παιδιά, ηλικιωμένοι, ασθενείς, στρατιώτες κλπ., δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό. Επίσης, άτομα τα οποία μπορούν να εργαστούν, αλλά για διάφορους λόγους δε θέλουν, δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό.

Σύμφωνα με τις απογραφές της ΕΛ.ΣΤΑ.Τ. από τις τελευταίες δύο (2) απογραφικές χρονολογίες (δεκαετία 2011 – 2021), παρατηρούμε ότι ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου αυξήθηκε σε 45,18% του πληθυσμού, το 2021, συγκριτικά με το 2011, όπου διαμορφώθηκε στο 42,08% του πληθυσμού. Η ίδια ποσοστιαία αύξηση παρατηρείται και σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου, δηλαδή καταγραφή απογραφικού έτους 2011 ποσοστό 43,75% και απογραφικό έτος 2021 46,4 % επί του συνολικού πληθυσμού της Π.Ε. Παρόμοια τάση διαπιστώνεται και σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης και Χώρας.

Συγκεκριμένα, η άνοδος του οικονομικά ενεργού πληθυσμού σε επίπεδο Δήμου είναι αρκετά θετικό γεγονός καθώς αποδεικνύει ότι ο Δήμος Φαιστού έχει συγκριτικά

πλεονεκτήματα και δυνατότητες συγκράτησης του ενεργά οικονομικού πληθυσμού, δηλαδή του πληθυσμού σε παραγωγική ηλικία.

Πίνακας 18: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός Δήμου Φαιστού

Περιγραφή	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί					Οικονομικά μη ενεργοί	
		Σύνολο οικονομικών ενεργών	Απασχολούμενοι			Άνεργοι		
			Σύνολο απασχ/νων	Πρωτ/γενής Τομέας	Δευτ/νής Τομέας			Τριτ/νής Τομέας
ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΣΤΟΥ	23.918	10.807	9.553	4.017	916	4.622	1.256	13.114
ΠΟΣΟΣΤΟ (%)		45%	88%	42%	10%	48%	12%	55%

Σύμφωνα με την απογραφή του 2021 όπως αναφέρθηκε και παραπάνω το σύνολο των οικονομικά ενεργών κατοίκων του Δήμου Φαιστού αποτελεί το 45%. Το 88% είναι εργαζόμενοι και το υπόλοιπο 12% είναι άνεργοι. Οι οικονομικά ενεργοί διακρίνονται σε αυτούς που ασχολούνται με τον πρωτογενή, το δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα απασχόλησης. Στον παραπάνω πίνακα αποτυπώνεται η οικονομική κατάσταση του δήμου Φαιστού, αξιολογώντας τους οικονομικά και μη ενεργούς, τους απασχολούμενους, τους άνεργους αλλά και τους απασχολούμενους ανά τους τρεις τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Από τα στατιστικά δεδομένα της ΕΛ.ΣΤΑ.Τ. (2021) διαπιστώνεται ότι οι οικονομικά μη ενεργοί (55%) υπερτερούν των οικονομικά ενεργών (45%), ποσοστό που συγκλίνει με το σύνολο των οικονομικά ενεργών της χώρας (44%). Από τους οικονομικά ενεργούς το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμιακού δυναμικού απασχολούνται (88%) ενώ οι εναπομείναντες είναι άνεργοι (12%). Ειδικότερα, από τους απασχολούμενους, το μεγαλύτερο μέρος του εργασιακού δυναμικού έχει απορροφηθεί από τον τριτογενή τομέα παραγωγής (48%). Ο δεύτερος πιο ισχυρός παραγωγικός τομέας του δήμου είναι ο πρωτογενής (42%), ο οποίος συγκεντρώνει ένα ικανοποιητικό αριθμό απασχολουμένων και είναι πολύ κοντά στο ποσοστό των απασχολούμενων του τριτογενή τομέα. Τέλος, ο δευτερογενής τομέας απαριθμεί μικρό ποσοστό συγκέντρωσης απασχολουμένων (10%).

Πίνακας 19: Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός/Περιοχή

Περιοχή	ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2021			ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011		
	Σύνολο Πληθυσμού	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός	Οικονομικά Ενεργός πληθυσμός ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού	Σύνολο Πληθυσμού	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός	Οικονομικά Ενεργός πληθυσμός ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού
Δήμος Φαιστού	23.921	10.807	45%	24.466	10.296	42%
Π.Ε. Ηρακλείου	305.017	141.531	46%	305.490	133.666	44%
Περιφέρεια Κρήτης	624.408	289.466	46%	623.065	269.873	43%
Ελλάδα	10.482.487	4.645.760	44%	10.816.286	4.586.636	42%

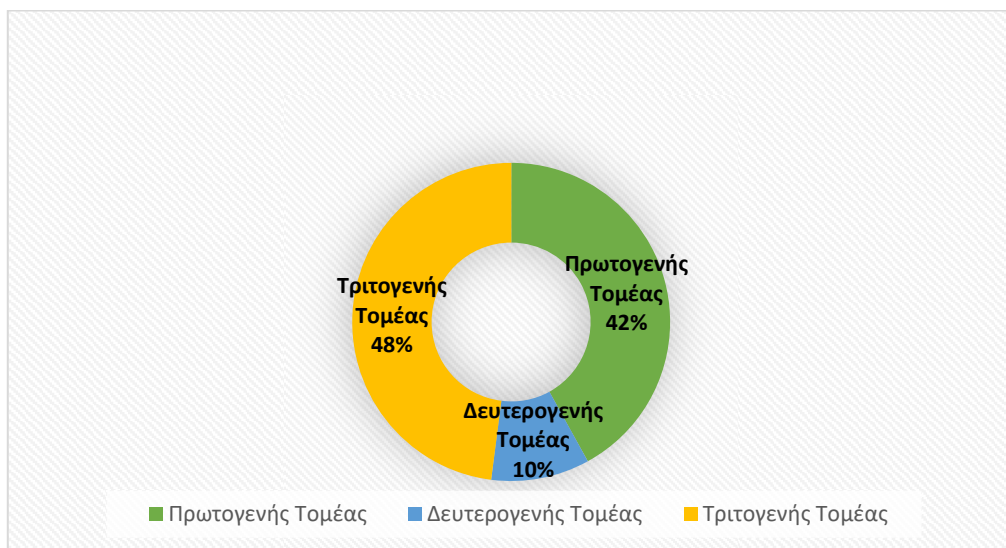
1.7.2 Επίπεδο Απασχόλησης

Στο επόμενο γράφημα παρουσιάζεται η απασχόληση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Φαιστού ανά τομέα παραγωγής. Ο πρωτογενής τομέας παραγωγής αφορά δραστηριότητες με αντικείμενο την απόκτηση ή απόσπαση αγαθών (πρώτων υλών) άμεσης ή έμμεσης κατανάλωσης, κατ' ευθείαν από την φύση(γεωργία, αλιεία, κτηνοτροφία, μελισσοκομεία κλπ). Ο πρωτογενής τομέας παραγωγής αποτελεί ως απασχόληση πηγή εισοδήματος για το 42%. Βασικός πυλώνας για την υποστήριξη της αγροτικής οικονομίας του Δήμου Φαιστού αποτελεί η εκμετάλλευση των υπόγειων νερών της. Η εκμετάλλευση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα τόσο στην περιοχή του Δήμου όσο και στην ευρύτερη περιοχή της Μεσσαράς άρχισε του 1970 εντάθηκε την δεκαετία του 1980 για να φθάσουμε σήμερα να αντιμετωπίζομε πρόβλημα υπερεκμετάλλευσης του. Οι βασικότερες καλλιέργειες που συναντώνται στη πεδιάδα της Μεσσαράς είναι οι ελιές, τα οπωροκηπευτικά, τα αμπέλια και τα σιτηρά. Όσον αφορά την κτηνοτροφία, κυρίως συναντώνται, πρόβατα, όρνιθες, κουνέλια, αίγες, χοίροι, πάπιες, γαλοπούλες, χήνες και βοοειδή. Ακόμη, οι απασχολούμενοι του πρωτογενή τομέα ασχολούνται με την μελισσοκομεία, την αλιεία και τη δασοκομεία. Το ποσοστό του 42% που απασχολείται στον πρωτογενή τομέα δεν είναι ενδεικτικό για την ενασχόληση καθώς αφορά τον πληθυσμό που εργάζεται αποκλειστικά σε αυτό το τομέα. Το σύνολο σχεδόν του πληθυσμού που δραστηριοποιείται στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα ασχολείται δευτερευόντως με τη γεωργία ή τη κτηνοτροφία.

Ο δευτερογενής τομέας παραγωγής αξιοποιεί την πρωτογενή παραγωγή, με την μεταποίηση των πρώτων υλών (στη μορφή, στη χρησιμότητα, τις ιδιότητες). Ανάλογα με τα μέσα και τον τρόπο που χρησιμοποιείται για την μεταποίηση των αγαθών,

έχουμε τους κλάδους της χειροτεχνίας, της βιοτεχνίας, της βιομηχανίας και της οικοτεχνίας. Ο δευτερογενής τομέας απασχόλησης, είναι ο τομέας που απασχολεί το μικρότερο μέρος του οικονομικά ενεργού πληθυσμού μόλις 10%. Ο σημαντικότερος κλάδος που συναντάται στο δευτερογενή τομέα απασχόλησης αφορά κυρίως την μεταποίηση. Η μεταποίηση συνδέεται κυρίως με την επεξεργασία των προϊόντων του πρωτογενή τομέα.

Γράφημα 14: Απασχόληση οικονομικά ενεργού πληθυσμού Δήμου Φαιστού ανά τομέα παραγωγής

Ο τριτογενής τομέας αποτελείται από την παραγωγή υπηρεσιών και όχι από την παραγωγή τελικών προϊόντων. Ο τομέας των υπηρεσιών αυτός περιλαμβάνει επίσης τις υπηρεσίες προσοχής, την παροχή συμβουλών, μεταφορικά μέσα υπηρεσιών πρόσβασης, εμπειρίας και τη συναισθηματική εργασία. Ο τριτογενής τομέας της βιομηχανίας συμπεριλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών σε άλλες επιχειρήσεις, καθώς και την παροχή υπηρεσιών στους τελικούς καταναλωτές. Ο τριτογενής τομέας απασχόλησης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολεί το 48%. Ο τριτογενής τομέας στη δήμο Φαιστού σταδιακά αυξάνει το ποσοστό του πληθυσμού που δραστηριοποιείται σε αυτόν. Ο δήμος Φαιστού προσφέρεται για ανάπτυξη ήπιας μορφής τουρισμού καθώς διαθέτει παραλίες εξαιρετικής ομορφιάς που συνεχώς κερδίζουν περισσότερους τουρίστες που δεν έλκονται από τον μαζικό τουρισμό.

Συνολικά, είναι εμφανές ότι η απασχόληση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Φαιστού είναι παρεμφερής με το σύνολό της απασχόλησης που εμφανίζεται στην Κρήτη αλλά και στην επικράτεια της χώρας, παρουσιάζοντας και μια μικρή άνοδο στο ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού συγκριτικά με την προηγούμενη απογραφή.

Με σκοπό την περαιτέρω κατανόηση του παραγωγικού δυναμικού του Δήμου αλλά και των προοπτικών περαιτέρω απορρόφησης εργασιακού δυναμικού θεωρείται σημαντικό να αξιολογηθούν τα ποσοστά ανέργων κατά τις τελευταίες δύο (2) απογραφικές δεκαετίες (2011, 2021). Στον Πίνακα 18 παρατηρείται ότι, σε επίπεδο χώρας το ποσοστό της ανεργίας έχει μειωθεί σημαντικά από 7,94 % το 2011 αγγίζοντας τα όρια του 6,29% το 2021. Το γεγονός αυτό εμφανίζει μια καλή εξέλιξη και σχηματίζει μια καθοδική πορεία της ανεργίας. Σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης και Π.Ε. Ηρακλείου διαπιστώνεται παρόμοια ποσοστιαία μείωση της ανεργίας και παράλληλα, στο Δήμο Φαιστού παρουσιάζεται ελάχιστη μείωση της ανεργίας σχεδόν μηδαμινή.

Πίνακας 20: Άνεργοι Δήμου Φαιστού

Περιοχή	ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2021			ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2011		
	Σύνολο Πληθυσμού	Άνεργοι	Ποσοστό ανέργων ως προς το συνολικό πληθυσμό	Σύνολο Πληθυσμού	Άνεργοι	Ποσοστό ανέργων ως προς το συνολικό πληθυσμό
Ελλάδα	10.482.487	659.248	6,29%	10.816.286	859.003	7,94%
Περιφέρεια Κρήτης	624.410	32.482	5,20%	623.065	44.155	7,09%
Περιφερειακή ενότητα Ηρακλείου	305.016	17.493	5,74%	305.490	24.039	7,87%
Δήμος Φαιστού	23.918	1.256	5,25%	24.466	1.411	5,77%

Πηγή: Απογραφή ΕΛ.ΣΤΑ.Τ.

1.7.3 Επίπεδο Εκπαίδευσης

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται το επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων του Δήμου Φαιστού.

Πίνακας 21: Επίπεδο Εκπαίδευσης κατοίκων Δήμου Φαιστού

Σύνολο	Επίπεδο εκπαίδευσης						
	Διδακτορικό / Μεταπτυχιακό / Πτυχίο Πανεπιστημίου-Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, Ανώτερων Επαγγελματικών Σχολών και ισότιμων σχολών	Πτυχίο μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.)	Απολυτήριο Λυκείου (Γενικού, Επαγγελματικού, Εκκλησιαστικού κ.λπ. ή εξεταζίου Γυμνασίου)	Πτυχίο Επαγγελματικών Σχολών / Απολυτήριο τριτάξιου Γυμνασίου	Απολυτήριο Δημοτικού	Εγκατέλειψε ή δε φοίτησε στο Δημοτικό, αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση / Ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή / Δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση	Μη κατατασσόμενοι (άτομα γεννηθέντα μετά την 1/1/2016)
23.918	2.745	921	5.868	3.480	6.704	2.813	1.387

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα διαπιστώνεται ότι το επίπεδο εκπαίδευσης στο Δήμο Φαιστού δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό. Τα μεγάλα ποσοστά του πληθυσμιακού δυναμικού ανήκουν στην κατηγορία απόφοιτοι Δημοτικού σε ποσοστό 28,0%, ακολουθούμενο από την κατηγορία Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.) σε ποσοστό 24,5%. Ακολουθεί η κατηγορία Πτυχίο Επαγγελματικών Σχολών / Απολυτήριο τριτάξιου Γυμνασίου σε ποσοστό 14,5 %. Η επόμενη κατηγορία που εμφανίζεται είναι η Εγκατέλειψε ή δε φοίτησε στο Δημοτικό, αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση / Ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή / Δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση σε ποσοστό 11,8% και σε μικρή απόσταση ακολουθεί η κατηγορία Διδακτορικό / Μεταπτυχιακό / Πτυχίο Πανεπιστημίου-Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, Ανώτερων Επαγγελματικών Σχολών και ισότιμων σχολών με ποσοστό 11,5%. Στη συνέχεια εμφανίζεται η κατηγορία Μη κατατασσόμενοι (άτομα γεννηθέντα μετά την 1/1/2016) σε ποσοστό της τάξεως του 5,8%, και τέλος εμφανίζεται η κατηγορία Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.) σε ποσοστό 3,9%.

1.8 Αξιολόγηση και Αναπτυξιακή Φυσιογνωμία Δήμου Φαιστού

1.8.1 Ανάλυση PESTLE – DG (πολιτική, οικονομική, κοινωνική, τεχνολογική, νομική και περιβαλλοντική – Δημογραφικοί και Παγκόσμιοι παράγοντες)

Η PEST Analysis αποτελεί ένα στρατηγικό εργαλείο βάσει του οποίου αξιολογείται το μακρο-περιβάλλον, στο οποίο δραστηριοποιείται ένας φορέας, οργανισμός, επιχείρηση. Ουσιαστικά σχεδιάσθηκε και αρχικά χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο Μάρκετινγκ, αλλά αξιοποιείται ευρέως από διάφορους φορείς προκειμένου να αξιολογούν το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιούνται. Η PEST Analysis περιλαμβάνει την ανάλυση πολιτικών (political), οικονομικών (economic),

κοινωνικών (Social) και Τεχνολογικών (Technological) παραγόντων για την αξιολόγηση αντιστοίχως τους πολιτικού, οικονομικού, κοινωνικού και τεχνολογικού περιβάλλοντος. Σήμερα, χρησιμοποιούνται πολλές διαφορετικές παραλλαγές της PEST Analysis, μια από τις πλέον διαδεδομένες η ανάλυση PESTLE, η οποία εκτός από τις βασικές θεματικές, περιλαμβάνει επιπλέον την ανάλυση νομικού (Legal) και φυσικού (Environment) περιβάλλοντος.

Political – Πολιτικοί Παράγοντες

- Πολιτική Σταθερότητα. Ο Δήμος δρα και εξελίσσεται σε ένα περιβάλλον πολιτικής σταθερότητας, παράγοντας ο οποίος επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την ομαλή λειτουργία του και την εξέλιξη του δημοτικού έργου. Η παρούσα δημοτική αρχή, συμπληρώνει έναν χρόνο ολοκληρωμένης θητείας τον Ιανουάριο 2025. Με τις επόμενες αυτοδιοικητικές εκλογές να λαμβάνουν χώρα το καλοκαίρι του 2028 και την ύπαρξη αυξημένης Δήμου, δεν εκτιμάται ως σημαντική η πιθανότητά πολιτικής αστάθειας σε επίπεδο τοπικής διοίκησης. Επιπλέον, με τις προγραμματισμένες εθνικές εκλογές για το καλοκαίρι του 2027 δεν προβλέπεται κάποια σημαντική αλλαγή στο πολιτικό σκηνικό σε εθνικό επίπεδο. Επισημαίνεται ότι ενδεχόμενη πολιτική αστάθεια σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο θα επηρέαζε σημαντικά το Δήμο Φαιστού, όπως και το σύνολο των ΟΤΑ τόσο σε επίπεδο κατευθύνσεων και γενικού σχεδιαστικού πλαισίου όσο και σε επίπεδο χρηματοδοτήσεων.
- Συνεργασία με το κεντρικό κράτος και την Περιφέρεια Κρήτης: Για την ομαλή λειτουργία του δήμου Φαιστού κρίνεται ως ιδιαίτερα κρίσιμη η συνεργασία του με την Περιφέρεια Κρήτης, αλλά και με την κεντρική κυβέρνηση. Οι εν λόγω συνεργασίες επηρεάζουν σημαντικά τη λειτουργία του Δήμου σε επίπεδο χρηματοδότησης έργων υποδομής και την ανάπτυξη διαφόρων πολιτικών και προγραμμάτων. Ο Δήμος σήμερα έχει άψογη συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Κρήτης, αλλά και με στελέχη της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Υπουργείων γεγονός που δύναται να επηρεάσει σημαντικά τη μελλοντική του πορεία.
- Αποφάσεις της Κεντρικής Κυβέρνησης σχετικά με τους ΟΤΑ: Ένας παράγοντας ιδιαίτερα κρίσιμος για την πορεία των Δήμων εν γένει είναι οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης και αφορούν στους ΟΤΑ. Οι κυβερνητικές πολιτικές δε οι οποίες εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο τόσο όσον αφορά στις χρηματοδοτήσεις, όσο και τη διοικητική δομή, οργάνωση και λειτουργία τους αποτελούν στοιχεία επιρροής για την τοπική ανάπτυξη των Δήμων.

Economic – Οικονομικοί Παράγοντες

- Εθνική οικονομία & Δείκτες απασχόλησης. Δεδομένου ότι η εθνική οικονομία και οι τάσεις της απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο επηρεάζουν την τοπική

οικονομία, είναι κατανοητό ότι πιθανή επιβράδυνση της εθνικής οικονομίας θα δημιουργήσει απειλές στην τοπική οικονομική δραστηριότητα στον Δήμο Φαιστού, το οποίο δύναται να επηρεάσει αρνητικά τα ποσοστά απασχόλησης στο Δήμο, τη μείωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών, του μεγέθους της τοπικής οικονομίας εν γένει.

- Εθνικές και ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις. Είναι ευρέως γνωστό ότι το μεγαλύτερο μέρος συνήθως των πόρων των Δήμων προέρχεται από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους. Η εξάρτηση όλων των Δήμων από τις εξωτερικές χρηματοδοτήσεις είναι τέτοια που ενδεχόμενη περικοπή κονδυλίων εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων να δυσχεράνει την οικονομική τους αποδοτικότητα, αλλά και την αποτελεσματικότητά τους σε επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών. Επιπλέον, η χρηματοδότηση των ΟΤΑ προέρχεται από τη συλλογή δημοτικών τελών και λοιπών φόρων. Η τρέχουσα χρηματοδότηση του Δήμου Φαιστού από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους βρίσκεται σε σχετικά ικανοποιητικά επίπεδα, όμως οποιαδήποτε μείωση σε εθνικό επίπεδο δύναται να επηρεάσει σημαντικά την αναπτυξιακή πορεία του Δήμου.

Social – Κοινωνικοί Παράγοντες

- Ποιότητα Ζωής. Ο όρος ποιότητα ζωής είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τη ζωή στις σύγχρονες πόλεις. Για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής για τους κατοίκους και τους επισκέπτες της εκάστοτε περιοχής σε ένα δήμο απαραίτητη προϋπόθεση είναι μεταξύ άλλων η διαθεσιμότητα ποιοτικών δημόσιων χώρων, κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων, υψηλό επίπεδο περιβάλλοντος, ενισχυμένες και εξατομικευμένες δημόσιες υπηρεσίες και προδιαγραφές προσβασιμότητας. Η ενίσχυση των άυλων και υλικών υποδομών στο Δήμο Φαιστού αποτελεί σημαντικό ζητούμενο της επόμενης περιόδου.
- Μεταναστευτικό. Ένας από τους παράγοντες που επηρεάζουν τη σύνθεση της εκάστοτε κοινωνίας είναι το μεταναστευτικό. Η φιλοξενία μεταναστών και προσφύγων στην Περιφέρεια Κρήτης εν γένει και στο Δήμο Φαιστού τα τελευταία χρόνια, δημιουργεί ποικίλες κοινωνικές προκλήσεις αναφορικά με την ομαλή ένταξη και ενσωμάτωση των εν λόγω ομάδων. Δεδομένης δε και της αστάθειας που επικρατεί σε αρκετές χώρες η πιθανότητα ένταξης των ροών μεσοπρόθεσμα δεν μπορεί να αποκλειστεί, επομένως η αντιμετώπιση κοινωνικών φαινομένων από την εν λόγω πρόκληση είναι σημαντικός παράγοντας επιρροής της αναπτυξιακής φυσιογνωμίας του Δήμου.
- Κοινωνική Συμμετοχή: Εξαιρετικά σημαντική για τον Δήμο Φαιστού κρίνεται η ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών σε διαδικασίες του δήμου (π.χ., διαβουλεύσεις, συμμετοχικοί προϋπολογισμοί κτλ). Για την επιτυχή ανάπτυξη του Δήμου κρίνεται απαραίτητη τα επόμενα έτη να ενισχυθεί η

αλληλεπίδραση Δήμου - δημότη, να αυξηθεί η διαφάνεια και να προαχθεί η τοπική και συμμετοχική δημοκρατία.

- Δημογραφικές μεταβολές. Σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη ενός Δήμου είναι ο πληθυσμός του. Η γήρανση του πληθυσμού, η αλλαγή στην κοινωνική σύνθεση με την είσοδο μεταναστευτικών ροών, η μετανάστευση των κατοίκων του Δήμου σε άλλες περιοχές και η μείωση του πληθυσμού του Δήμου αποτελούν παράγοντες οι οποίοι δύναται να επηρεάσουν αρνητικά την αναπτυξιακή πορεία του Δήμου. Στο Δήμο Φαιστού παρατηρήθηκε μείωση του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια και αύξηση της μεγαλύτερης ηλικίας κατοίκων, δεδομένο που δύναται να δημιουργήσει πιέσεις στο σύστημα υγείας και κοινωνικής πρόνοιας τοπικά. Παράλληλα η γήρανση του πληθυσμού δύναται να δημιουργήσει μία σειρά από επιβαρυντικούς για την τοπική οικονομία και εργασία. Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η λήψη μέτρων προκειμένου να επιτευχθεί αύξηση του πληθυσμού του Δήμου και δει των κατοίκων που βρίσκονται σε παραγωγική ηλικία (κίνητρα απασχόλησης και διαμονής στο Δήμο). Επιπλέον, όσον αφορά την κοινωνική σύνθεση αξίζει να σημειωθεί ότι οι αλλαγές στην οικογενειακή δομή, με την πιθανή αύξηση μονογονεϊκών νοικοκυριών δύναται να επηρεάσει σημαντικά τον σχεδιασμό της δημοτικής πολιτικής αναφορικά με ζητήματα εκπαίδευσης και κοινωνικής φροντίδας.

Technological – Τεχνολογικοί Παράγοντες

- Τεχνολογικές Υποδομές. Για την ανάπτυξη του Δήμου κρίνεται απαραίτητη η υιοθέτηση και εφαρμογή των νέων τεχνολογικών ΤΠΕ και η χρήση δικτύων νέας γενιάς (5G και οπτικών ινών) μπορούν συνδυαστικά με την εκπαίδευση των πολιτών να δημιουργήσουν νέα δεδομένα οικονομικής ανάπτυξης και συμμετοχής στον Δήμο Φαιστού.
- Ψηφιοποίηση Υπηρεσιών. Η επένδυση σε ψηφιακές πλατφόρμες για την παροχή δημοτικών υπηρεσιών αποτελεί σήμερα βασική προϋπόθεση για τη βελτίωση τόσο της εξυπηρέτησης των κατοίκων και επισκεπτών ενός Δήμου, όσο και για την ενίσχυση της διοικητικής και επιχειρησιακή του ικανότητας. Η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών μπορεί να ενισχύσει πολλούς τομείς της καθημερινής δραστηριότητας του Δήμου αλλά και να εκσυγχρονίσει πολλές πλευρές της λειτουργίας του (κτιριακές, υλικοτεχνικές υποδομές και ανθρώπινους πόρους).
- Έξυπνες Πόλεις (Smart Cities). Η εισαγωγή των ψηφιακών τεχνολογιών στη δημόσια διοίκηση έχει δημιουργήσει ένα ιδιαίτερα θετικό πλαίσιο για την ανάπτυξη τους. Η πιθανή εφαρμογή νέων τεχνολογιών, όπως το διαδίκτυο των πραγμάτων και η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να μετασχηματίσει τόσο τον τρόπο παροχής των δημοτικών υπηρεσιών όσο και τους πόρους που απαιτούνται για αυτές. Ο Δήμος Φαιστού έχει προχωρήσει σε ενέργειες για

τον ψηφιακό μετασχηματισμό του και την εισαγωγή ολοκληρωμένων τεχνολογικών λύσεων στη λειτουργία του.

Legal – Νομικοί Παράγοντες

- Θεσμικό πλαίσιο. Όλοι οι δήμοι της χώρας οφείλουν να συμμορφώνονται σε εθνικούς και ευρωπαϊκούς κανονισμούς (πχ πολεοδομικούς κανονισμούς, μέτρα για την ενεργειακή απόδοση, περιβαλλοντικά μέτρα, ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας, θέματα διαφάνειας). Οποιαδήποτε αλλαγή του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των ΟΤΑ δύναται να επηρεάσει το Δήμο Φαιστού τα επόμενα έτη.
- Διαδικασίες Προμηθειών και Συμβάσεων. Πολλά από τα έργα και τις δράσεις που υλοποιούνται στο Δήμο Φαιστού, καθώς και μεγάλο εύρος των αρμοδιοτήτων του εκτελείται μέσα από τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων με διάφορους εξωτερικούς συνεργάτες, προμηθευτές και εργολάβους. Επομένως, γίνεται κατανοητό ότι οποιαδήποτε αλλαγή στη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων ενδέχεται να επηρεάσει σημαντικά τη λειτουργία του Δήμου.
- Δικαιώματα Πολιτών. Τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται πολλές νομοθετικές αλλαγές και ρυθμίσεις οι οποίες αλλάζουν τα έως τώρα δεδομένα στα δικαιώματα των πολιτών (π.χ. γάμος ομόφυλων ζευγαριών). Οι εν λόγω ρυθμίσεις και αλλαγές δύναται να επηρεάσουν άμεσα και σημαντικά τις σχέσεις του Δήμου με τους πολίτες του και να διαμορφώσουν την καθημερινότητα τους.

Environmental – Περιβαλλοντικοί Παράγοντες

- Κλιματική Αλλαγή. Η κλιματική αλλαγή έχει επηρεάσει σημαντικά την καθημερινότητα των ανθρώπων και τη ζωή σε όλες τις περιοχές. Ο Δήμος Φαιστού έχει αντιμετωπίσει αρκετές φορές διάφορους κινδύνους από ακραία καιρικά φαινόμενα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή. Επομένως, οφείλει σήμερα να είναι προετοιμασμένος για κάθε πιθανή εκδήλωση ακραίων φαινομένων, τα οποία δύναται να επηρεάσουν την ασφάλεια των κατοίκων του.
- Φυσικές καταστροφές. Οι φυσικές καταστροφές μπορεί να επηρεάσουν καθοριστικά την πορεία ενός Δήμου. Ο Δήμος Φαιστού έχει αντιμετωπίσει στο παρελθόν αρκετά ζητήματα απόρροια πλημμυρών και σεισμών. Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η εφαρμογή μέτρων προστασίας του Δήμου και των πολιτών από τις συνέπειες φυσικών καταστροφών και η ενίσχυση δράσεων πολιτικής προστασίας.
- Βιώσιμη κινητικότητα. Η βιώσιμη κινητικότητα αποτελεί έντονο θέμα συζήτησης τα τελευταία χρόνια, δεδομένου ότι η επιρροή των μετακινήσεων στον τομέα του περιβάλλοντος είναι πολύ σημαντική. Επομένως, κρίνεται

απαραίτητη η προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, μέσω της ενίσχυσης της χρήσης ποδηλάτων, ηλεκτρικών οχημάτων και της δημόσιας συγκοινωνίας τα οποία θα συμβάλλουν στη μείωση της ρύπανσης. Στο Δήμο Φαιστού ήδη υλοποιείται πρόγραμμα ενίσχυσης της μικροκινητικότητας, ενώ υπάρχει και σχέδιο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων για την προώθηση της χρήσης των Η/Ο στα διοικητικά του όρια.

1.8.2 Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης – Ανάλυση SWOT

Με βάση τα γεωγραφικά, κοινωνικοοικονομικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του Δήμου Φαιστού, παρουσιάζεται η ανάλυση SWOT, που θα συντελέσει στον στρατηγικό σχεδιασμό του δήμου για την επόμενη τετραετία, αναλύοντας το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του δήμου. Σκοπός της παρούσας ανάλυσης είναι να αναδειχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί, ανά άξονα, προκειμένου να έρθουν εις πέρας.

Δυνατά σημεία (Strengths) : Αφορά τα εσωτερικά σημεία της επιχείρησης στα οποία υπερτερεί και μπορεί να εκμεταλλευτεί ώστε να εκπληρώσει τους στόχους της.

Αδυναμίες (Weaknesses) : Αφορά επίσης τα εσωτερικά χαρακτηριστικά της επιχείρησης τα οποία χρήζουν βελτίωσης ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στους στόχους της.

Ευκαιρίες (Opportunities) : Σχετίζονται με το εξωτερικό περιβάλλον και τις ευκαιρίες που βρίσκονται σε αυτό. Οι επιχειρήσεις προσπαθούν να τις αδράξουν προκειμένου να δημιουργήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που θα τις κάνει να υπερτερούν έναντι των υπολοίπων.

Απειλές (Threats) : Πρόκειται για τις εξωτερικούς παράγοντες που θα μπορούσαν να βλάψουν την επιχείρηση και ασκούν μια αρνητική επίδραση στην ανάπτυξη και τη λειτουργία της επιχείρησης.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ 1: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Ενότητες: φυσικό περιβάλλον, οικιστικό περιβάλλον, τεχνικές υποδομές, ενέργεια, τηλεπικοινωνίες)

Πλεονεκτήματα

- Γεωμορφολογική θέση στη Κρήτη
- Αξιόλογο φυσικό περιβάλλον και πλούσιο περιβαλλοντικό απόθεμα
- Εύκρατο κλίμα
- Μικρά ποσοστιαία επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης

Αδυναμίες

- Έλλειψη χώρων πρασίνων κατά τόπους
- Λίγα δρομολόγια υπεραστικής συγκοινωνίας
- Μεγάλη απόσταση από το λιμάνι και το αεροδρόμιο Ηρακλείου
- Περιορισμένα έργα αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού κοινόχρηστων χώρων (π.χ. πλατειών

- Εύκολη συνδεσιμότητα Δήμου με όμορους Δήμους
- Καλή κατάσταση οδικού δικτύου
- Υψηλό επίπεδο τουριστικών υπηρεσιών
- Σημαντικά μνημεία και αξιοθέατα
- Ενέργειες ενίσχυσης Μικροκινητικότητας
- Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων
- Εύφορη πεδιάδα Μεσσαράς
- Αξιοποίηση ανανεώσιμων μορφών Ενέργειας
- Εφαρμογή ανακύκλωσης σε ένα βαθμό
- Σχεδιασμός για λειτουργία Πράσινου Σημείου
- Σημαντικό παραλιακό μέτωπο με δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης

- Σημαντικά περιθώρια εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια και τις μεταφορές
- Σχετικά περιορισμένη συμμετοχή κατοίκων σε ζητήματα καθημερινότητας
- Απουσία γενικού πολεοδομικού σχεδίου του Δήμου
- Ανάγκη αστικής αναζωογόνησης μέσω αναπλάσεων
- Καθυστέρηση στην εφαρμογή νέων τεχνολογικών και «έξυπνων» δικτύων
- Ανάγκη εκπόνησης Σχεδίου Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων
- Ανάγκη εφαρμογής Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας
- Ανάγκη επικαιροποίησης και αναμόρφωσης Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Απορριμμάτων
- Ανάγκη Σχεδίου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Κινδύνων & Φυσικών Καταστροφών
- Ανάγκη ενίσχυσης επιπέδου Πολιτικής Προστασίας
- Ανάγκη εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης λυμάτων, καθώς και του δικτύου ομβρίων
- Ανάγκη ενίσχυσης βασικών υποδομών (οδικό δίκτυο, φωτισμός, δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης λυμάτων και ομβρίων)
- Έλλιπης ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίησης εναλλακτικών μορφών ενέργειας

Ευκαιρίες

- Αξιοποίηση εγγύτητας με Ηράκλειο
- Περαιτέρω Αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας
- Περαιτέρω ενίσχυση βιώσιμης αστικής κινητικότητας με δημιουργία δικτύου ποδηλατοδρόμων και ενίσχυση δικτύου πεζοδρόμων
- Περαιτέρω ενέργειες ενίσχυσης και προώθησης Ηλεκτροκίνησης
- Ενίσχυση των Μεταφορών μέσω Μ.Μ.Μ – ταυτόχρονη μείωση επιβατικών οχημάτων

Απειλές

- Έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού για τη δημιουργία μιας ανθεκτικής και βιώσιμης πόλης
- Κλιματική αλλαγή
- Αυξημένη χρήση ΙΧ
- Μη ολοκληρωμένη διαχείριση διάθεσης απορριμμάτων
- Υποβάθμιση των χώρων πρασίνου και των κοινόχρηστων χώρων
- Κίνδυνος υποβάθμισης της εικόνας του Δήμου, λόγω έλλειψης κοινόχρηστων χώρων και

- Εφαρμογή του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
- Ενίσχυση άλλων μορφών βιώσιμης κινητικότητας (πχ car sharing, bike sharing)
- Ενίσχυση εθελοντισμού στον τομέα του περιβάλλοντος
- Εφαρμογή νέων, καινοτόμων τεχνολογιών μείωσης περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Αξιοποίηση ηλιακής ενέργειας μέσω ηλιακών θερμοσιφώνων, αλλά πρόσφατα και μέσω φωτοβολταϊκών σε κατοικίες και κτίρια επιχειρήσεων
- Αξιοποίηση κτιριακού αποθέματος π.χ. κενά κτίρια
- Δημιουργία υπερτοπικών πόλων πρασίνου και αναψυχής
- Εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων και παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των πλημμυρών και των σεισμών
- Αναθεώρηση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου
- Ανάπτυξη συνεργασιών με όμορους Δήμους και την Περιφέρεια Κρήτης για τη διασφάλιση ζητημάτων περιβάλλοντος
- Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων και προγραμμάτων για την ενίσχυση του Περιβάλλοντος
- Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα και δίκτυα φορέων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής
- Ενίσχυση περιβαλλοντικής συνείδησης των πολιτών μέσα από καινοτόμες δράσεις και πρωτοβουλίες και στοχευμένες ανά ηλικία

καθυστερήσεων έργων αστικής ανάπτυξης

- Κίνδυνοι για το αστικό περιβάλλον από ακραία πλημμυρικά φαινόμενα ή καταστροφές (πχ λόγω σεισμών)
- Υψηλό κόστος για ανάπτυξη εγκαταστάσεων ΑΠΕ και έργων ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων
- Περιορισμένοι διαθέσιμοι πόροι για την υλοποίηση έργων και προγραμμάτων για ανάπτυξη εγκαταστάσεων ΑΠΕ και έργων ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων
- Παρουσία ενεργοβόρων δημοτικών και ιδιωτικών κτιρίων

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ 2: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Ενότητες: δημογραφικά χαρακτηριστικά, κοινωνικές υποδομές, δομές υγείας- πρόνοιας, δομές εκπαίδευσης, πολιτιστικές – αθλητικές υποδομές

Πλεονεκτήματα

- Υψηλή απορρόφηση εργατικού δυναμικού
- Μικρά ποσοστά ανεργίας
- Σημαντική παρουσία κοινωνικών υποδομών για την εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων και των οικογενειών και μικρών παιδιών
- Ύπαρξη παιδικών, βρεφονηπιακών σταθμών
- Αξιόλογη πολιτιστική δραστηριότητα και εκδηλώσεις
- Δωρεάν Προγράμματα του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης του Δήμου σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
- Ύπαρξη δομών αθλητισμού για όλους
- Πλούσια πολιτιστική κληρονομιά και πολιτιστικό απόθεμα

Αδυναμίες

- Περιορισμένη δυνατότητα συνέχισης και βελτίωσης προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας χωρίς κρατική και κοινοτική χρηματοδότηση
- Αυξημένες ανάγκες ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού για υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας
- Ανάγκη ενίσχυσης και υποστήριξης της λειτουργίας των δομών φροντίδας για άτομα μεγάλης ηλικίας
- Μείωση του πληθυσμού την τελευταία απογραφή
- Αύξηση του ποσοστού γήρανσης
- Ανάγκη για αναβάθμιση των υποδομών υγείας, εκπαίδευσης και αθλητισμού
- Ανάγκη ενίσχυσης των δομών κοινωνικό-ψυχολογικής στήριξης
- Ανάγκη εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των υφιστάμενων σχολικών εγκαταστάσεων
- Αναγκαιότητα δημιουργίας ισχυρού «Brand Name» πολιτισμού στο Δήμο Φαιστού
- Ανάγκη νέων και σύγχρονων δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων, που θα καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό τις ανάγκες άθλησης και αναψυχής των δημοτών

Ευκαιρίες

- Χρήση νέων και καινοτόμων τεχνολογιών με την αξιοποίηση του νεανικού παραγωγικού εργατικού δυναμικού
- Ισχυροποίηση και ανάδειξη πολιτιστικής ταυτότητας της Φαιστού

Απειλές

- Μεταβολές στην κοινωνική σύνθεση που δύναται να εντείνει τις κοινωνικές ανισότητες
- Επιδείνωση κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος εξαιτίας της οικονομικής κρίσης (οικονομική κρίση & κρίση λόγω πανδημίας COVID-19)

- Αξιοποίηση ΤΠΕ στην ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος της ευρύτερης περιοχής
- Ενίσχυση των υπηρεσιών υποστήριξης προς τις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού (ανέργους, γυναίκες, ΑΜΕΑ, μειονότητες, αλλοδαπούς κ.λπ.)
- Συνεργασία Δήμου, πολιτιστικών συλλόγων, εθελοντικών οργανώσεων και άλλων φορέων για την ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος και την ενδυνάμωση των πολιτιστικών δράσεων
- Ευαισθητοποίηση-κινητοποίηση των τοπικών κοινωνιών σε εθελοντικές δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης -
- Δυνατότητα ανάπτυξης δικτύου εθελοντών για υποστήριξη δραστηριοτήτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης
- Ανταλλαγή εμπειριών και στρατηγικές συνεργασίες με άλλους Δήμους
- Διασύνδεση με τη νεολαία μέσω βιωματικών αθλητικών-εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- Προετοιμασία και αξιοποίηση των νέων χρηματοδοτικών προγραμμάτων σε θέματα παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού
- Προετοιμασία και αξιοποίηση των νέων χρηματοδοτικών προγραμμάτων σε ζητήματα κοινωνικής μέριμνας
- Προώθηση προγραμμάτων και πολιτικών που ενισχύουν την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, την πρόληψη και προαγωγή υγείας, την παιδεία και δια βίου μάθηση
- Υλοποίηση προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού
- Αξιοποίηση του θεσμικού πλαισίου για τη σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την αναβάθμιση των αθλητικών υποδομών και εγκαταστάσεων, με παράλληλη χρήση τους
- Μη αναβάθμιση/εκσυγχρονισμός υποδομών υγείας, εκπαίδευσης και αθλητισμού
- Περιορισμένη δυνατότητα συνέχισης και βελτίωσης προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας χωρίς κρατική και κοινοτική χρηματοδότηση
- Υστέρηση και καθυστερήσεις στον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων επιμόρφωσης, επανακατάρτισης και άτυπης εκπαίδευσης
- Συχνές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο και στα ισχύοντα αναφορικά με τις επιμέρους πηγές χρηματοδότησης για δράσεις κοινωνικής πολιτικής και πρόνοιας
- Περιορισμένη χρηματοδότηση για διοργάνωση προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού που θα απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες
- Αύξηση κόστους συντήρησης και βελτίωσης υφιστάμενων πολιτιστικών υποδομών, και ανάπτυξης νέων

- Εξεύρεση πόρων από εθνικά και ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα για βελτίωση και ενίσχυση των υφιστάμενων πολιτιστικών υποδομών

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ 3: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Ενότητες: απασχόληση, ανεργία, παραγωγικές δραστηριότητες περιοχής

Πλεονεκτήματα

- Μεγάλη συγκέντρωση ποσοστού απασχολουμένων στις παραγωγικές ηλικίες
- Μεγάλη απορρόφηση οικονομικά ενεργού πληθυσμού
- Μικρά ποσοστά ανεργίας
- Έντονη απασχόληση στον τριτογενή και πρωτογενή τομέα παραγωγής
- Ύπαρξη ενδιαφέροντος για ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής και για αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην παραγωγική και οικονομική δραστηριότητα

Αδυναμίες

- Περιορισμένη δραστηριοποίηση στον δευτερογενή τομέα παραγωγής
- Μικρός ανταγωνισμός τοπικών επιχειρήσεων
- Γήρανση του ανθρώπινου/ εργατικού δυναμικού λόγω των δημογραφικών μετατοπίσεων
- Περιορισμένη εμπειρία του Δήμου Φαιστού στη σύναψη πολυεπίπεδων σχέσεων με παραγωγικούς φορείς, κοινωνικούς εταίρους κ.α., για την υλοποίηση δράσεων στήριξης της τοπικής επιχειρηματικής και παραγωγικής δραστηριότητας
- Ελλιπής ανάπτυξη τοπικά εστιασμένων δράσεων ενίσχυσης των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού

Ευκαιρίες

- Αξιοποίηση πληθυσμού σε παραγωγικές ηλικίες
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και προγραμμάτων
- Αύξηση τεχνογνωσίας
- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών επιχορηγήσεων
- Ενίσχυση επιχειρηματικότητας
- Βελτίωση της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα, με χρήση και των νέων τεχνολογιών
- Ανάπτυξη τομέων που μπορούν να δημιουργήσουν πολλαπλές ευκαιρίες απασχόλησης, όπως η κοινωνική επιχειρηματικότητα και τα «πράσινα» επαγγέλματα

Απειλές

- Οικονομική κρίση
- Παγκοσμιοποίηση
- Υψηλή φορολογία επιχειρήσεων – επενδύσεων
- Έλλειψη κινήτρων νέας επιχειρηματικότητας
- Καθυστερήσεις στην ενεργοποίηση δράσεων απόκτησης εμπειρίας και επιδοτούμενης απασχόλησης
- Χαμηλό επίπεδο εισαγωγής καινοτομιών και ανάπτυξης ανθεκτικότητας από τις επιχειρήσεις της περιοχής, που είναι κατά πλειοψηφία στον τομέα των υπηρεσιών
- Ένταση φαινομένου αποκλεισμού από την αγορά εργασίας ομάδων όπως οι

<ul style="list-style-type: none">• Νέα πλαίσιο για την κατάρτιση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, για ενίσχυση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού• Δρομολόγηση σημαντικών αναπτυξιακών έργων και παρεμβάσεων στην ευρύτερη περιοχή, που θα τονώσουν την απασχόληση	ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρίες ή/και άλλων ευάλωτων ομάδων
--	--

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ 4: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΗΜΟΥ

Πλεονεκτήματα <ul style="list-style-type: none">• Δήμος με ιστορική και ισχυρή παρουσία στην ΠΕ Ηρακλείου και στην Περιφέρεια Κρήτης εν γένει από την αρχαιότητα έως σήμερα• Ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά και οικονομικά σημεία της Περιφέρειας• Ισχυρό διοικητικό προσωπικό εσωτερικού οργανισμού Δήμου• Χρόνια εμπειρία διοικητικού προσωπικού σε θέματα οργάνωσης και επίλυσης προβλημάτων• Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων• Εξυπηρέτηση πολιτών μέσω διαδικτύου	Αδυναμίες <ul style="list-style-type: none">• Αύξηση στελεχών με τεχνογνωσία και εμπειρία στην υλοποίηση έργων ΟΤΑ και διαχείριση εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων• Στελέχη με πολλές παράλληλες δραστηριότητες και εργασίες που δεν μπορούν να ανταποκριθούν πάντα αποτελεσματικά στις απαιτήσεις της εργασίας τους• Παρουσία επικαλύψεων και συγκρούσεων στην κατανομή των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων μεταξύ οργανικών μονάδων• Υστέρηση σε συστήματα παρακολούθησης των διαδικασιών και εργασιών• Περιορισμένη συμμετοχή των πολιτών σε αποφάσεις του Δήμου και διαδικασίες διαβουλεύσεων• Μικρή προσαρμοστικότητα σε νέες μεθόδους διοίκησης και χρήση νέων τεχνολογιών• Ανάγκη προσαρμογής οργανογράμματος και ΟΕΥ στις νέες θεσμικές και οργανωτικές απαιτήσεις• Ανισοκατανομή υλικοτεχνικής υποδομής και ανθρώπινου δυναμικού λιγότερο στοχευμένη αξιοποίηση περιουσίας Δήμου
Ευκαιρίες <ul style="list-style-type: none">• Ανασχεδιασμός προτεραιοτήτων ως προς την οργάνωση, τις διαδικασίες και τα συστήματα, με έμφαση στη	Απειλές <ul style="list-style-type: none">• Χρονοβόρες και γραφειοκρατικές διαδικασίες

βέλτιστη εξυπηρέτηση και την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία

- Ορθολογική διαχείριση δημοτικής περιουσίας
- Αύξηση γνωστοποίησης νέων τεχνολογιών και χρήση τους από τους πολίτες
- Στελέχωση του Δήμου με εξειδικευμένο προσωπικό
- Αναβάθμιση ηλεκτρονικών υπηρεσιών
- Αξιοποίηση και εφαρμογή του ψηφιακού μετασχηματισμού
- Δυνατότητες βελτίωσης παρεχόμενων υπηρεσιών Δήμου μέσω ΤΠΕ
- Επέκταση και συνεχή αναβάθμιση ηλεκτρονικών υποδομών
- Δημιουργία έξυπνου και ψηφιακού Δήμου

- Μείωση χρηματοδοτήσεων και εθνικών πόρων για την ενίσχυση της λειτουργίας των ΟΤΑ
- Υποστελέχωση των υπηρεσιών του δήμου με εξειδικευμένο προσωπικό
- Συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας των ΟΤΑ

Κεφάλαιο 2. Εσωτερική Οργάνωση Δήμου Φαιστού

2.1 Συνοπτική Παρουσίαση και Αξιολόγηση των υπηρεσιών του Δήμου Φαιστού

2.1.1 Ανθρώπινο Δυναμικό Δήμου Φαιστού: Οργάνωση & Στελέχωση

Τα όργανα διοίκησης του Δήμου είναι το Δημοτικό Συμβούλιο , η Δημαρχιακή Επιτροπή και ο Δήμαρχος. Αντίστοιχα οι Κοινότητες διοικούνται από το Κοινοτικό Συμβούλιο και τον Πρόεδρο της Κοινότητας. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες ασκούν μια σειρά (ή ένα πλήθος) από αρμοδιότητες. Οι αρμοδιότητες αυτές σχετίζονται με την ανάπτυξη, το περιβάλλον, την ποιότητα ζωής, την απασχόληση, την κοινωνική μέριμνα και φτάνουν έως την οργάνωση της πολιτικής προστασίας. Από την άλλη , οι Δήμοι και οι Κοινότητες , αποτελούν γνωμοδοτικά όργανα σε μια σειρά από θέματα όπως η επέκταση του σχεδίου πόλεως και οι κυκλοφοριακές ρυθμίσεις. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες διοικούνται τόσο από συλλογικά όργανα όσο και μονοπρόσωπα. Συλλογικά όργανα στους Δήμους είναι το Δημοτικό Συμβούλιο, η Δημαρχιακή Επιτροπή και το Κοινοτικό Συμβούλιο στις Κοινότητες.

1. Δημοτικό Συμβούλιο

- ❖ Το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν το δήμο, εκτός από εκείνα που ανήκουν εκ του νόμου στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή άλλου οργάνου του δήμου ή το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο μεταβίβασε σε επιτροπή του.
- ❖ Το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν το δήμο, εκτός από εκείνα που ανήκουν εκ του νόμου στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή άλλου οργάνου του δήμου ή το ίδιο το δημοτικό συμβούλιο μεταβίβασε σε επιτροπή του.
- ❖ Ορίζει τους φόρους, τα τέλη, τα δικαιώματα και τις εισφορές.
- ❖ Καταρτίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του τον κανονισμό λειτουργίας του, με βάση τον πρότυπο κανονισμό του άρθρου 67 του παρόντος. Αν δεν έχει θεσπισθεί κανονισμός λειτουργίας από το δημοτικό συμβούλιο, τότε ισχύει ο εν λόγω πρότυπος κανονισμός.
- ❖ Ένα (1) μήνα πριν από τη διενέργεια των εκλογών και μέχρι την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, το δημοτικό συμβούλιο αποφασίζει μόνο για θέματα που αναφέρονται σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης «, καθώς και για θέματα που αφορούν στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων.»
- ❖ Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να μεταβιβάζει στην οικονομική επιτροπή και στην επιτροπή ποιότητας ζωής αρμοδιότητές του σχετικές με το αντικείμενό τους.

2. Τοπικά Συμβούλια

Το συμβούλιο κοινότητας άνω των τριακοσίων (300) κατοίκων **ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες**, εντός των ορίων της κοινότητας:

- ❖ εκφράζει γνώμη και διατυπώνει προτάσεις προς το δημοτικό συμβούλιο, για την εκτέλεση νέων έργων εντός της κοινότητας, καθώς και για τη συντήρηση και τη λειτουργία των έργων που έχουν εκτελεστεί,
- ❖ εισηγείται ποια έργα και δράσεις θα εκτελεστούν στην κοινότητα, από το ποσοστό των κεντρικών αυτοτελών πόρων που προορίζονται για επενδυτικές ανάγκες του δήμου, που της αναλογούν, σύμφωνα με την παράγραφο 4Α του άρθρου 259,
- ❖ μεριμνά για την καλή κατάσταση του δικτύου εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας της κοινότητας, εποπτεύοντας τις εργασίες συντήρησης και υποβάλλοντας προς την τεχνική υπηρεσία, διά του αρμόδιου αντιδημάρχου, σχετικό υπόμνημα όπου αναγράφεται το είδος των εργασιών, ο τόπος και ο χρόνος που έγιναν αυτές,
- ❖ μεριμνά για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και συνεργάζεται με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου για την καλή τήρηση αυτής,
- ❖ λαμβάνει μέτρα για την άμεση αποκατάσταση των ζημιών επείγοντος χαρακτήρα στα δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης και σε εξαιρετικές περιπτώσεις αναθέτει την εκτέλεση των εργασιών αποκατάστασης ζημιών μικρής κλίμακας εάν από την καθυστέρηση αποκατάστασης δημιουργείται άμεσος κίνδυνος για την επαρκή υδροδότηση της κοινότητας, ενημερώνοντας εγγράφως για το λόγο αυτόν τον αρμόδιο αντιδήμαρχο ή τον πρόεδρο της ΔΕΥΑ,
- ❖ μεριμνά για την αποκατάσταση ζημιών και την καλή λειτουργία του δικτύου δημοτικού φωτισμού και συνεργάζεται γι' αυτό με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου,
- ❖ μεριμνά για την καλή κατάσταση και την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των παιδικών χαρών και συνεργάζεται με τον υπεύθυνο λειτουργίας των παιδικών χαρών του δήμου,
- ❖ μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία, τη συντήρηση και την ευταξία του κοιμητηρίου της κοινότητας, προεγκρίνει την κατασκευή οικογενειακών τάφων και λοιπών ταφικών μνημείων και εκδίδει τις άδειες για την παράταση ταφής και την ανακομιδή οστών,
- ❖ καταγράφει τα μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό που μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και έχει την ευθύνη της ομάδας πυρασφάλειας της κοινότητας. Για την κατάρτιση του σχεδίου πρόληψης πυρκαγιών και άλλων φυσικών καταστροφών συνεργάζεται με τα αρμόδια

όργανα του δήμου, ενώ, κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων αντιμετώπισης πυρκαγιών ή φυσικών καταστροφών τίθεται στη διάθεση των αρμοδίων αρχών,

- ❖ είναι υπεύθυνο για την προστασία της δημοτικής περιουσίας στα όρια της κοινότητας και έχει καθήκον να αναφέρει αμελλητί στον δήμαρχο ή στον αρμόδιο αντιδήμαρχο ζημίες ή προσβολές των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων του δήμου,
- ❖ μέλη του συμβουλίου της κοινότητας συμμετέχουν στη διοίκηση κληροδοτήματος με έδρα την κοινότητα που ασκούν τα καθήκοντά τους, στις περιπτώσεις που προβλέπεται, σύμφωνα με το ν. 2539/1997 ή την πράξη σύστασής του, η συμμετοχή μελών τοπικού συμβουλίου ή μελών του δημοτικού συμβουλίου δήμου ο οποίος καταργείται με τον παρόντα νόμο,
- ❖ στις περιπτώσεις όπου ο δήμος είναι ο αρμόδιος φορέας λειτουργίας, σύμφωνα με την παρ. 17 του άρθρου 2 και την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4497/2017 (Α' 171), προτείνει, ως προς την κοινότητα, τους χώρους λειτουργίας των λαϊκών αγορών, τις θέσεις όπου επιτρέπεται η άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η λειτουργία εμποροπανηγύρεων, χριστουγεννιάτικων αγορών και γενικά οι υπαίθριες εμπορικές δραστηριότητες, καθώς και τους χώρους στάθμευσης οχημάτων. Οι αποφάσεις του συμβουλίου της κοινότητας για τις περιπτώσεις αυτές, λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και αποστέλλονται στην επιτροπή ποιότητας ζωής, προκειμένου να διαμορφώσει την εισήγησή της προς το δημοτικό συμβούλιο για την έκδοση των προβλεπόμενων σχετικών τοπικών κανονιστικών αποφάσεων.
- ❖ προωθεί τον εθελοντισμό και συνεργάζεται με ομάδες εθελοντών για την εξυπηρέτηση των αναγκών της κοινότητας.
- ❖ αποφασίζει για την παράταση ωραρίου λειτουργίας μουσικής. (παρ.1 άρθρο 83 Ν.3852/10, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 84 του Ν.4555/18 και τροποποιήθηκε με την παρ. 7 και την περίπτ. ε' της παρ. 9 του άρθρου 5 του Ν.4623/19)
- ❖ Σε συνεργασία με τον τυχόν ορισμένο κατά τόπο αρμόδιο αντιδήμαρχο, καλεί τους κατοίκους και τους φορείς της κοινότητας, τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος σε συνέλευση. (άρθρο 85 Ν.3852/10, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 87 του Ν.4555/18)

3. Οικονομική Επιτροπή

Η Οικονομική Επιτροπή είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του Δήμου. Στο Δήμο Φαιστού αποτελείται από έξι Δημοτικούς Συμβούλους, από τους οποίους οι τρεις ανήκουν στην πλειοψηφούσα παράταξη και οι υπόλοιποι τρεις στις παρατάξεις της μειοψηφίας.

4. Επιτροπή Ποιότητας Ζωής

Η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής είναι αποφασιστικό και εισηγητικό όργανο άσκησης των σχετικών με την ποιότητα ζωής, τη χωροταξία, την πολεοδομία και την προστασία του περιβάλλοντος αρμοδιοτήτων του δήμου. Είναι όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του Δήμου. Στο Δήμο Φαιστού αποτελείται από έξι Δημοτικούς Συμβούλους, από τους οποίους οι τρεις ανήκουν στην πλειοψηφούσα παράταξη και οι υπόλοιποι τρεις στις παρατάξεις της μειοψηφίας.

5. Δήμαρχος

Ο δήμαρχος προασπίζει τα τοπικά συμφέροντα, κατευθύνει τις δράσεις του δήμου για την υλοποίηση του σχεδίου ανάπτυξης, διασφαλίζει την ενότητα της τοπικής κοινωνίας και ασκεί τα καθήκοντά του με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας. Οι αρμοδιότητες του Δημάρχου προβλέπονται από το Ν. 3463/2006 «Κύρωση του κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» και του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» και όπως αυτός τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του Ν. 4555/2018 (ΦΕΚ Α' 133/19.07.2018) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. – Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι» - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των ΦΟΔΣΑ - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη, ταχύτερη και ενιαία άσκηση των αρμοδιοτήτων σχετικά με την απονομή ιθαγένειας και την πολιτογράφηση - Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις».

6. Αντιδήμαρχοι

Αντιδήμαρχοι είναι οι σύμβουλοι της παράταξης του δημάρχου που ορίζει ο δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην. Στους αντιδημάρχους, εκτός των καθ' ύλην αρμοδιοτήτων, ο δήμαρχος δύναται να μεταβιβάζει και κατά τόπο αρμοδιότητες που αφορούν και ασκούνται στα όρια συγκεκριμένης δημοτικής ενότητας και ιδίως:

- ❖ την ευθύνη της λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένες στη δημοτική ενότητα,
- ❖ την παρακολούθηση της εξέλιξης των έργων και των εργασιών που εκτελούνται στη δημοτική ενότητα,
- ❖ τη μέριμνα για τη διατήρηση του εξοπλισμού, που βρίσκεται στη δημοτική ενότητα, σε κατάσταση καλής λειτουργίας,

- ❖ την υπογραφή, με εξουσιοδότηση του δημάρχου, βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και λοιπών διοικητικών εγγράφων, που εκδίδονται από τις δημοτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα όρια της δημοτικής ενότητας και
- ❖ τη συνεργασία με τους προέδρους των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και τους προέδρους των δημοτικών κοινοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων τους.

7. Γενικός Γραμματέας

Οι αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα, προβλέπονται στο άρθρο 161 Ν. 3584/07, όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 15 του Ν.4623/19. Βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο Μισθοδοτούμενων Ελληνικού Δημοσίου με αριθμό.: 5311412294/09/02/2024⁴ Ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου «προϊσταται αμέσως μετά το δήμαρχο όλων των υπηρεσιών του δήμου» και «προσυπογράφει τα από το δήμαρχο υπογραφόμενα έγγραφα». Ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου είναι ένα πρόσωπο επιλογής του Δημάρχου, που υποστηρίζει το Δήμαρχο στα διοικητικά του καθήκοντα υλοποιώντας τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφασή του. Ο Γενικός Γραμματέας:

- ❖ Υπογράφει τις αποφάσεις χορήγησης αδειών με ή χωρίς αποδοχές και μετακίνησης εκτός έδρας στο εσωτερικό και εξωτερικό των υπαλλήλων του Δήμου.
- ❖ Παρέχει οδηγίες, δίνει κατευθύνσεις και, γενικότερα, συντονίζει τις υπηρεσίες του Δήμου κατά την άσκηση του έργου τους.
- ❖ Προβαίνει στη μελέτη και εισήγηση μέτρων για τη βελτίωση και προαγωγή των λειτουργιών του Δήμου.
- ❖ Μεριμνά για την επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των θεμάτων που είναι προς συζήτηση ενώπιον του Δημοτικού Συμβουλίου ή της Δημοκρατικής Επιτροπής (πλέον Οικονομικής Επιτροπής) σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη ή έχουν ήδη συζητηθεί σε αυτά, καθώς και να τα υποστηρίζει ενώπιον των ανωτέρω οργάνων, εφόσον κρίνεται απαραίτητο από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου ή της Δημοκρατικής Επιτροπής (πλέον Οικονομικής Επιτροπής) ή της νέας Επιτροπής Ποιότητας Ζωής.

⁴ https://www.dimosfestou.gr/wp-content/uploads/2020/11/%CE%91%CE%A0%CE%9F%CE%A6%CE%91%CE%A3%CE%97_%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%A3%CE%9B%CE%97%CE%A8%CE%97%CE%A3_%CE%93_%CE%93%CE%A1%CE%91%CE%9C%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%95%CE%91_%CE%94%CE%97%CE%9C%CE%9F%CE%A5_%CE%A6%CE%91%CE%99%CE%A3%CE%A4%CE%9F%CE%A5.pdf

- ❖ Παρακολουθεί τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου και της Δημαρχιακής Επιτροπής (πλέον Οικονομικής Επιτροπής), όπως και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.
- ❖ Μεριμνά για την έγκαιρη ετοιμασία των περιοδικών απολογισμών δράσης του Δήμου σύμφωνα προς τα αντίστοιχα προγράμματα ή τις συγκεκριμένες αποφάσεις και ενημερώνει σχετικά το Δημοτικό Συμβούλιο και τη Δημαρχιακή Επιτροπή (πλέον Οικονομική Επιτροπή), όπως και την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.
- ❖ Μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση της αποτελεσματικής δράσης των υπηρεσιών του Δήμου, την προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και τη βελτίωση της απόδοσης του στελεχιακού δυναμικού και των τεχνικών μέσων του Δήμου.
- ❖ Οργανώνει κάθε νέα υπηρεσία που δημιουργείται στο Δήμο.⁵

Όσον αφορά τη διάρθρωση των δομών του Δήμου λειτουργούν και οι παρακάτω υπηρεσίες.

- ✓ Νομική Υπηρεσία
- ✓ Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
- ✓ Τμήμα Δημοτολογίου – Ληξιαρχείων
- ✓ Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, Πολιτικών Οργάνων & Διοικητικής Υποστήριξης
- ✓ Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
- ✓ Τμήμα Προϋπολογισμού, Λογιστηρίου, Μισθοδοσίας & Προμηθειών
- ✓ Τμήμα Εσόδων, Ταμείου & Περιουσίας – ΤΑΠ
- ✓ Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών
- ✓ Τμήμα Πολεοδομίας
- ✓ Αυτοτελές Τμήμα Πληροφορικής
- ✓ Διεύθυνση ΚΕΠ
- ✓ Σχολικές Επιτροπές Δήμου
- ✓ Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Πράσινου, Ανακύκλωσης, Καθαριότητας
- ✓ Τμήμα Περιβάλλοντος, Πολιτικής Προστασίας, Καθαριότητας & Συντήρησης Πρασίνου
- ✓ Τμήμα Αγροτικής Παραγωγής, Κτηνοτροφίας & Αλιείας
- ✓ Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Πολιτισμού, Απασχόλησης, Τουρισμού
- ✓ Προγράμματα Κοινωνικής Υπηρεσίας

- ✓ Παιδικοί Σταθμοί
- ✓ Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες
- ✓ Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Φορολογουμένων

2.2 Νομικά Πρόσωπα Δήμου

Ο Δήμος Φαιστού για την αποτελεσματική λειτουργία και την επίτευξη των στόχων του, έχει συστήσει Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα. Τα Νομικά Πρόσωπα συντελούν στην επίτευξη των στόχων του δήμου εκτελώντας συγκεκριμένες εργασίες.

Πίνακας 22: Νομικά πρόσωπα Δήμου Φαιστού

ΟΡΓΑΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ (ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΟΡΕΑ ΣΤΟ ΜΑΔΕΔ)	ΤΥΠΟΣ ΦΟΡΕΑ
Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Φαιστού	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Φαιστού	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Φαιστού	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Φαιστού Α.Ε	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) Δήμου Φαιστού	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Φαιστού	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΜΑΤΑΛΑ Δήμου Φαιστού Μονομετοχική Δημοτική Ανώνυμη Εταιρία	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Ξενία - Φαιστός Δήμου Τυμπακίου - Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Αναπτυξιακό κέντρο ορεινού Μυλοποτάμου – Μαλεβιζίου Αναπτυξιακή ΑΕ ΟΤΑ	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Ενιαίος Σύνδεσμος Διαχείρισης Απορριμμάτων Κρήτης	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, ΟΤΑ το οποίο συστάθηκε το έτος 2001 και μεταφέρθηκε ως αρμοδιότητα πλέον της τοπικής αυτοδιοίκησης με το προεδρικό διάταγμα 180/2001, σύμφωνα με το οποίο το Υπουργείο Εσωτερικών προχώρησε στην κατάργηση των παλαιών λιμενικών ταμείων και στην αυτοδίκαιη λειτουργία των νέων Δημοτικών λιμενικών ταμείων. Το Λιμενικό

ταμείο προέκυψε με βάση τα αναφερόμενα ως μεταφορά αρμοδιοτήτων του Λιμενικού Ταμείου Ν. Ηρακλείου.

Στο σκοπό του νομικού προσώπου περιλαμβάνονται:

- Η παροχή κάθε είδους λιμενικών υπηρεσιών προς τους χρήστες, η αναβάθμιση, η συντήρηση, η βελτίωση και η ανάπτυξη του χώρου ευθύνης.
- Η παροχή υπηρεσιών ελλιμενισμού των αλιευτικών σκαφών.
- Η ανάληψη και εκτέλεση προγραμμάτων, μελετών και έργων σχετικών με τις δραστηριότητες του λιμενικού ταμείου, που χρηματοδοτούνται από εθνικούς, κοινοτικούς ή άλλους πόρους και εντάσσονται στην εθνική λιμενική πολιτική.
- Η ανάληψη κάθε δραστηριότητας που έχει σχέση με το λιμενικό έργο, καθώς και κάθε άλλης εμπορικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας, πέραν των παραδοσιακών λιμενικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων ιδίως της τουριστικής, της πολιτιστικής, της αλιευτικής του σχεδιασμού και της οργάνωσης λιμενικών εξυπηρετήσεων.
- Η μέριμνα αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης του χώρου ευθύνης.
- Η εποικοδομητική συνεργασία με τους χρήστες του λιμένα και τους τοπικούς φορείς.

Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Φαιστού Α.Ε

Η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και η μορφή της μέχρι και σήμερα είναι Αμιγής Δημοτική Επιχείρηση. Οι υπηρεσίες με τις που παρέχει η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Φαιστού Α.Ε είναι οι εξής:

- Διοικητικές υπηρεσίες που σχετίζονται με αναπτυξιακά προγράμματα πολλαπλών στόχων
- Υπηρεσίες διοργάνωσης εμπορικών εκθέσεων
- Υπηρεσίες λειτουργίας καλλιτεχνικών εγκαταστάσεων
- Υπηρεσίες προβολής αθλητικών εκδηλώσεων και ψυχαγωγικών αθλητικών εκδηλώσεων
- Υπηρεσίες αθλητικών σωματείων
- Άλλες υπηρεσίες υποστήριξης για τη βελτίωση της ζωής των πολιτών και την αναβάθμιση των γενικών συνθηκών διαβίωσης
- Υπηρεσίες σφαγής ζώων, για λογαριασμό τρίτων
- Παραγωγή σχεδίων και σκαριφημάτων για αρχιτεκτονικούς σκοπούς
- Υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα οργάνωσης παραγωγής

- Γενικές κατασκευαστικές εργασίες για οικιστικά κτίρια με τη χρησιμοποίηση ίδιων υλικών (επιχείρηση που δεν υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 34 ν. 2238/94)
- Γενικές κατασκευαστικές εργασίες για μη οικιστικά κτίρια με τη χρησιμοποίηση ίδιων υλικών (επιχείρηση που δεν υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 34 ν. 2238/94)
- Υπηρεσίες μετατροπής και διόρθωσης ψηφιακών υπόβαθρων (cd, δισκετών κλπ)
- Υπηρεσίες υποστήριξης επιχειρήσεων για την ένταξή τους σε αναπτυξιακά προγράμματα

Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) Δήμου Φαιστού

Η Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου Μοιρών (Δ.Ε.Υ.Α.ΜΟΙ)» συστάθηκε το έτος 2000, (αριθμ ΦΕΚ 761/21-06-2008, ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ) ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρα. Το 2011 Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου Μοιρών (Δ.Ε.Υ.Α.ΜΟΙ.) μετονομάζεται σε Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου Φαιστού (Δ.Ε.Υ.Α. ΦΑΙΣΤΟΥ). Έδρα της επιχείρησης αποτελεί η έδρα του Δήμου Φαιστού με περιοχή δραστηριότητας της, τη διοικητική περιφέρεια του Δήμου Φαιστού. Η εκμετάλλευση των έργων και υπηρεσιών της Επιχείρησης ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1069/1980.

Σαν αρμοδιότητες της Επιχείρησης είναι η άσκηση των πάσης φύσεως δραστηριοτήτων του κυκλώματος. Η Επιχείρηση είναι αρμόδια για την άσκηση των πάσης φύσεως δραστηριοτήτων του κυκλώματος ύδρευσης και αποχέτευσης οικιστικών κέντρων της διοικητικής περιφέρειας του Δήμου Φαιστού. Αναλυτικά η ΔΕΥΑ Φαιστού είναι αρμόδια για την μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης ακάθαρτων και όμβριων υδάτων. Επιπλέον είναι αρμόδια για τις μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και αποβλήτων στην περιοχή δραστηριότητας της.

Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Φαιστού

Η «Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Φαιστού-Κ.Ε.ΔΗ.Φ.» συστήθηκε με το ΦΕΚ 1033, Τεύχος Β27/5/2011, μετά την κατάργηση των κοινωφελών επιχειρήσεων των πρώην Δήμων Ζαρού, Τυμπακίου και Μοιρών. Κύριοι στόχοι της Επιχείρησης είναι οι παρακάτω:

- Εύρυθμη λειτουργία των βρεφονηπιακών σταθμών Ζαρού και Τυμπακίου

- Βελτίωση των Κοινωνικών Υπηρεσιών και των Υπηρεσιών Πρόνοιας, με σκοπό την πλήρη και ισότιμη εξυπηρέτηση όλων των δημοτών.
- Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των δημοτών μέσα από τη στήριξη και ενθάρρυνση της πολιτιστικής ζωής της περιοχής και τη βελτίωση των υποδομών και υπηρεσιών.
- Προώθηση και ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού, προστασία, ανάδειξη και ήπια τουριστική αξιοποίηση των φυσικών, ιστορικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής.
- Προστασία και αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος με έμφαση στην προστασία, αναβάθμιση και ανάδειξη των φυσικών πόρων της περιοχής.
- Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και κατάρτιση των κατοίκων και ενθάρρυνση των συμμετοχικών διαδικασιών στην όλη αναπτυξιακή πορεία του Δήμου.

ΜΑΤΑΛΑ Δήμου Φαιστού Μονομετοχική Δημοτική Ανώνυμη Εταιρία

Η ΜΑΤΑΛΑ Δήμου Φαιστού Μονομετοχική Δημοτική Ανώνυμη Εταιρία παρέχει συγκεκριμένες υπηρεσίες:

- Υπηρεσίες μίσθωσης ομπρελών ή/και καθισμάτων παραλιών (πλαζ)
- Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού, σε υπαίθριους πάγκους και αγορές
- Άλλο λιανικό εμπόριο καλλιτεχνικών και αναμνηστικών ειδών εκτός καταστημάτων, υπαίθριων πάγκων ή αγορών
- Υπηρεσίες χώρων στάθμευσης
- Υπηρεσίες κατασκήνωσης (κάμπινγκ)
- Υπηρεσίες ενοικίασης ακινήτων, που δεν προορίζονται για κατοίκηση
- Υπηρεσίες εκμετάλλευσης παιχνιδιών θάλασσας (θαλάσσιων ποδηλάτων, κανό και παρόμοιων ειδών αναψυχής)

Ξενία - Φαιστός Δήμου Τυμπακίου - Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ

Η Ξενία - Φαιστός Δήμου Τυμπακίου - Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ συστάθηκε με το ΦΕΚ 3480ΑΕ/4/21-05-2010, έδρα της είναι το Καμηλάρι. Οι υπηρεσίες με τις οποίες ασχολείται αφορούν το λιανικό εμπόριο διάφορων τουριστικών και λοιπών παρόμοιων ειδών λαϊκής τέχνης.

Αναπτυξιακό κέντρο ορεινού Μυλοποτάμου – Μαλεβιζίου Αναπτυξιακή ΑΕ ΟΤΑ

Το Α.Κ.Ο.Μ.Μ. - ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε ΟΤΑ, αποτελεί την Ομάδα Τοπικής Δράσης εφαρμογής της κοινοτικής πρωτοβουλίας LEADER, στην περιοχή του ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ από το 1992.

Το Αναπτυξιακό κέντρο ορεινού Μυλοποτάμου – Μαλεβιζίου Αναπτυξιακή ΑΕ ΟΤΑ έχει ως στόχο την ανάδειξη του ως του κυρίαρχου αναπτυξιακού μοχλού για την ευρύτερη περιοχή του Ψηλορείτη, αποτελώντας την κοινή συνιστώσα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της τοπικής κοινωνίας, σε ζητήματα όπως είναι ο αναπτυξιακός σχεδιασμός, η διαχείριση και υλοποίηση αναπτυξιακών δράσεων, η προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος και του πολιτισμού κ.α

Οι βασικές επιδιώξεις του είναι:

- Η τεχνική στήριξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των φορέων της
- Η ανάδειξη του Φυσικού Πάρκου Ψηλορείτη και η μετεξέλιξη της Επιτροπής διαχείρισης του, σε αναγνωρισμένο από το κράτος φορέα
- Η στήριξη τοπικών δικτύων επιχειρήσεων
- Η καθιέρωση του τοπικού σύμφωνου ποιότητας Ψηλορείτης - Κρήτη
- Η ανάδειξη του Ψηλορείτη ως ένα διακριτού, ποιοτικού και εναλλακτικού τουριστικού προορισμού.
- Η ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού σε όλους τους τομείς της αναπτυξιακής διαδικασίας
- Η ανάδειξη της «χωρικής ανάπτυξης» ως εργαλείου της κρατικής και περιφερειακής πολιτικής

Ενιαίος Σύνδεσμος Διαχείρισης Απορριμμάτων Κρήτης

Ο ΕΣΔΑΚ συστήθηκε το Μάρτιο του 2000. Η ίδρυση του ΕΣΔΑΚ είχε ως βασικό στόχο να καλύψει την ανάγκη για έναν ενιαίο φορέα για τη διαχείριση των απορριμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) σε επίπεδο Κρήτης. Από την αρχή του έτους 2011, με τροποποίηση της συστατικής του πράξης (αρ. αποφ. 24797, ΦΕΚ 2147/Β/31-12-10) λειτουργεί ως Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ). Σύμφωνα με το Ν. 4071/2012, με την ολοκλήρωση της διαδικασίας συγχώνευσης των ΦοΔΣΑ, ο ΕΣΔΑΚ αναμένεται να συγχωνευτεί στο νέο Περιφερειακό Σύνδεσμο ΦΟΔΣΑ Κρήτης. Στο πλαίσιο αυτό, ο Σύνδεσμος λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) με έδρα το Ηράκλειο. Αριθμεί συνολικά 17 ΟΤΑ – μέλη από τους 3 νομούς της Περιφέρειας Κρήτης (Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Λασιθίου) και αποτελεί το μεγαλύτερο ΦοΔΣΑ στη Κρήτη.

Ο ΕΣΔΑΚ αποσκοπεί:

- Στην εξειδίκευση και υλοποίηση των στόχων και δράσεων του ΠΕΣΔΑ Κρήτης για τη συλλογή, μεταφορά, προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, επεξεργασία, αξιοποίηση, διάθεση των στερεών αποβλήτων Διαχειριστικών Ενοτήτων του ΠΕΣΔΑ στις οποίες ανήκουν οι ΟΤΑ μέλη του

- Στη συστηματική καταγραφή των προβλημάτων και των δυνατοτήτων διαχείρισης απορριμμάτων
- Υλοποιεί με τις υπηρεσίες του, ότι αποφασίσουν τα μέλη του στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του
- Υποστηρίζει με εξειδικευμένη τεχνογνωσία, προωθεί και συντονίζει τις επιμέρους ή συλλογικές πρωτοβουλίες των ΟΤΑ μελών του, που αφορούν στη διαχείριση απορριμμάτων.

Κεφάλαιο 3. Καθορισμός Στρατηγικής και Αναπτυξιακών προτεραιοτήτων Δήμου Φαιστού

3.1 Το Πλαίσιο και οι Παράμετροι Στρατηγικής

3.1.1 Γενικές παράμετροι και πλαίσιο στρατηγικής

Στην παρούσα ενότητα καθορίζεται η Στρατηγική και οι Αναπτυξιακές Προτεραιότητες του Δήμου Φαιστού, για το διάστημα 2024-2028, διασυνδέοντας το όραμα με τους επιμέρους άξονες και τα μέτρα του Επιχειρησιακού Σχεδίου, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ο καθορισμός της στρατηγικής και των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων του Δήμου αποτελεί μια πολυδιάστατη διαδικασία που επιτάσσει την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και τον καθορισμό των μελλοντικών στόχων του, λαμβάνοντας υπόψη μια σειρά από βασικούς δείκτες που διέπουν την περιοχή μελέτης και περιλαμβάνουν τους δημότες και τους επισκέπτες της, την παραγωγική της βάση, τους φυσικούς, περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς πόρους και τις αναπτυξιακές προοπτικές στο σύνολό της. Τα μέσα για την επίτευξη των στόχων που τίθενται από τη στρατηγική περιλαμβάνουν μια σειρά από επιμέρους στόχους και μέτρα, με ειδική στόχευση για τις ανάγκες της περιοχής.

Ακολουθώντας τις αρχές της βιωσιμότητας και της ολοκληρωμένης προσέγγισης, ο Δήμος θέτει στον πυρήνα της αναπτυξιακής του στρατηγικής την «εσωτερική» του ενδυνάμωση αλλά και την ενίσχυση της εξωστρέφειάς του. Ταυτόχρονα, εξίσου μεγάλη σημασία αποδίδεται στη βελτίωση της παραγωγικής του δυναμικής, στην αποτελεσματική αξιοποίηση των ενδογενών του πόρων (φυσικών, πολιτιστικών, κλπ.). Προς αυτή την κατεύθυνση παρουσιάζεται μια ολοκληρωμένη και συνεκτική στρατηγική με συνολικά τέσσερις τομείς παρέμβασης.

Με σκοπό την οργάνωση ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Φαιστού, για την προγραμματική περίοδο 2024 – 2028 στηρίζεται στις εξής βασικές παραμέτρους:

1. **Ισχυροποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων του Δήμου και ταυτόχρονη διαχείριση των αδυναμιών του**
2. **Απορρόφηση χρηματοδοτικών επενδυτικών προγραμμάτων με σκοπό την υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων αναβάθμισης του Δήμου**
3. **Προσαρμογή στη νέα πραγματικότητα και εισαγωγή της έννοιας της βιωσιμότητας & της ανθεκτικότητας**
4. **Ρεαλιστικές κατευθύνσεις της στρατηγικής σε τεχνικό και οικονομικό επίπεδο αλλά και σε χρονικό περιθώριο**
5. **Ορθολογική διάθεση–δημοτικής περιουσίας με βάση τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου**

Το Στρατηγικό Σχέδιο του Δήμου Φαιστού αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής λειτουργικής ανάπτυξης για την περίοδο 2024 -2028, το οποίο εναρμονίζεται πλήρως με τις Αρχές και τις Κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Μέσω του προτεινόμενου Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου αναπτύσσονται οι τομείς που κρίνονται απαραίτητοι προκειμένου ο Δήμος να επιτύχει ολοκληρωμένη, ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη, αξιοποιώντας τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα και περιορίζοντας τις αδυναμίες του.

Στο προτεινόμενο Στρατηγικό Σχέδιο λαμβάνονται υπόψη, αφενός η εθνική και περιφερειακή αναπτυξιακή στρατηγική εντός της νέας προγραμματικής περιόδου και αφετέρου οι δυνατότητες, όπως και οι κυριότερες προκλήσεις και τα σημαντικότερα προβλήματα για το Δήμο Φαιστού. Επιπλέον, είναι σημαντικό να τονισθεί ότι ο στρατηγικός σχεδιασμός του Δήμου έχει εκπονηθεί λαμβάνοντας υπόψη τις έννοιες της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης, τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης της AGENDA 2030, την έννοια της Αστικής Ανθεκτικότητας, τις δυνατότητες του ψηφιακού μετασχηματισμού των ΟΤΑ και της Έξυπνης Πόλης. Επιπλέον, τίθενται ως κύριες προτεραιότητες η προστασία φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, η άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων και η κοινωνική ένταξη, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και η ενίσχυση του επιπέδου εξυπηρέτησης από το Δήμο και τις υπηρεσίες του, προς όφελος των πολιτών για τη δημιουργία μιας **πόλης σύγχρονης, κοινωνικής, ανθεκτικής, προσβάσιμης και φιλικής προς το περιβάλλον στην οποία θα διασφαλίζεται η ενεργός συμμετοχή όλων των πολιτών.**

Οι βασικές προτεραιότητες και οι τομείς παρέμβασης της Δημοτικής Αρχής, βασίζονται στον καθορισμό επιμέρους «ταυτοτήτων» υπερκείμενων των Αξόνων Προτεραιότητας και άρρηκτα διασυνδεδεμένων με αυτούς. Οι τρεις (3) βασικές ταυτότητες του Δήμου Φαιστού οι οποίες θα χαρακτηρίζουν την πορεία και την αναπτυξιακή του συνοχή για την περίοδο πενταετία 2024-2028 και αναλύονται στις επόμενες ενότητες είναι οι εξής:

- **Βιώσιμος & Πράσινος:** ενεργειακά αποδοτικός, με ισχυρή προστασία του περιβάλλοντος, εξασφάλιση προσβασιμότητας και βιώσιμης αστικής κινητικότητας
- **Έξυπνος & Ψηφιακός Δήμος:** τόπος καινοτομίας, ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας, βελτιωμένης ποιότητας ζωής, ηλεκτρονικής και συμμετοχικής διακυβέρνησης
- **Ανθεκτικός:** τόπος με αποτελεσματικές υποδομές και δομημένη κοινωνική πολιτική, με οργανωμένες δομές πολιτικής προστασίας, συμμετοχικά δίκτυα αλληλεγγύης και προστασία της απασχόλησης και της ασφάλειας των πολιτών

3.1.2 Κατευθύνσεις Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027

Οι κύριες αρχές και κατευθύνσεις που διέπουν τα τομεακά και τα Περιφερειακά προγράμματα της νέας προγραμματικής περιόδου 2021 – 2027 διαμορφώνονται κυρίως από την ανάγκη αντιμετώπισης της κρίσης και τη στόχευση στην οικονομική ανάκαμψη. Επιπλέον, στόχος της νέας προγραμματικής περιόδου τίθεται η μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υποστηρίζοντας όμως την ευρύτερη στόχευση για μία πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική Ευρώπη και τη διασύνδεση με το Ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Όσον αφορά στους ειδικούς στόχους του προγράμματος είναι οι εξής:

1. Smarter Europe: Εξυπνότερη Ευρώπη

Ο περιορισμένος βαθμός ενσωμάτωσης της καινοτομίας στην οικονομία και ο χαμηλός βαθμός αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας στην παραγωγική διαδικασία, παρά τις αξιόλογες επιδόσεις εγχώριων ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων (π.χ. με βάση τις συμμετοχές στο πρόγραμμα HORIZON 2020), συντελούν στη μικρή συμμετοχή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας στο σύνολο των παραγόμενων προϊόντων. Ο δείκτης που αφορά την απασχόληση σε υψηλής ανάπτυξης επιχειρήσεις σε καινοτόμους τομείς ανέρχεται για την Ελλάδα σε 2,5 έναντι 5,2 του μ.ο. της ΕΕ. Ο αντίκτυπος είναι βαθύς τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τις τοπικές κοινότητες. Η Ελλάδα θα αναπτύξει και θα εφαρμόσει μια εθνική και περιφερειακή αναπτυξιακή στρατηγική στον τομέα του τουρισμού εστιάζοντας: α) στην αύξηση της ανθεκτικότητας του τομέα, β) στη βιωσιμότητα της αλυσίδας αξίας, γ) στον ψηφιακό μετασχηματισμό των τουριστικών επιχειρήσεων και δ) στην εκμετάλλευση των συνεργιών στις τοπικές οικονομίες με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας στον τομέα. Ειδικό ρόλο θα παίξει και η επανεκπαίδευση και κατάρτιση των απασχολούμενων στον τουρισμό σε νέες δεξιότητες. Η μεταστροφή της οικονομίας προς μία περισσότερο παραγωγική και εξωστρεφή πορεία και η στενότερη σύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία, σύμφωνα με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, απαιτούν ανθρώπινο δυναμικό με κατάλληλες δεξιότητες. Η επανακατάρτιση και η κάλυψη των νέων αναγκών της αγοράς εργασίας, λαμβανομένων υπόψη και των εκροών του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, αποτελούν σημαντική παράμετρο για τη μετάβαση στο νέο παραγωγικό και επιχειρηματικό πρότυπο.

Στο εν λόγω πλαίσιο, επιδιώκεται η προώθηση καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού της χώρας σε τοπικό και κεντρικό επίπεδο.

2. Greener Europe: Μια πιο πράσινη Ευρώπη

Τα βασικά χαρακτηριστικά του ενεργειακού τομέα της χώρας είναι το μεγάλο μερίδιο

συμμετοχής του κτιριακού τομέα στη συνολική τελική κατανάλωση (41%), τα χαμηλά επίπεδα ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος, η μη βιώσιμη ηλεκτροπαραγωγή από λιγνίτη, η επισφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού λόγω υψηλής, αυξανόμενης εξάρτησης από εισαγωγές ορυκτών καυσίμων, η αυξανόμενη συμμετοχή και το υψηλό δυναμικό ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επιπλέον, τομέα της πολιτικής προστασίας η Ελλάδα αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια αύξηση των κινδύνων ως αποτέλεσμα μεταξύ άλλων και της κλιματικής αλλαγής. Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει η χώρα είναι: σεισμοί, πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές, ακραία καιρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις και ηφαιστειακές εκρήξεις. Επίσης, παρατηρείται αύξηση των περιβαλλοντικών κινδύνων ως αποτέλεσμα των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής ή/και ανθρωπογενών παρεμβάσεων όπως απώλεια της βιοποικιλότητας, άνοδος της στάθμης της θάλασσας, ερημοποίηση, θαλάσσια ρύπανση και διάβρωση των ακτών. Επιπλέον αναδυόμενοι κίνδυνοι που σχετίζονται με την ανθρωπογενή δραστηριότητα και την κλιματική αλλαγή όπως οι επιθέσεις στον κυβερνοχώρο, τα βιομηχανικά τεχνολογικά και ραδιολογικά ατυχήματα, νέες ασθένειες και κίνδυνοι που προέρχονται από τη χρήση της νέας τεχνολογίας αντιμετωπίζονται εξίσου. Τα μέτρα πρόληψης και διαχείρισης των κινδύνων, καθώς και η προτεραιοποίηση και ιεράρχηση των παρεμβάσεων, έχουν προσδιοριστεί στην Εθνική Στρατηγική για την Κλιματική Αλλαγή, στην Εθνική Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνου και σε άλλα διαχειριστικά σχέδια. Επιπλέον, η εκτίμηση της σεισμικής τρωτότητας ιδιαίτερα των κρίσιμων υποδομών και ο περιορισμός των επιπτώσεων των φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων αναδεικνύουν την ανάγκη για: α. αποτελεσματική εφαρμογή μέτρων πρόληψης και διαχείρισης (π.χ. λύσεων βασισμένων στη Φύση (Nature-based solutions), β. αναβάθμιση τεχνικού εξοπλισμού και αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών, γ. αναβάθμιση δεξιοτήτων και δ. συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων μέσω του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων.

Όσον αφορά στον τομέα της κυκλικής οικονομίας, εντοπίζονται ελλείψεις στο κανονιστικό πλαίσιο για την ανάκτηση και επανάχρηση επεξεργασμένων λυμάτων, δράσεων αντιμετώπισης της σπατάλης τροφίμων, καθώς και εξειδικευμένου θεσμικού πλαισίου για χρήση δευτερογενών πρώτων υλών. Στη διαχείριση αποβλήτων εφαρμόζονται ακόμα η υγειονομική ταφή σε ποσοστό σημαντικά υψηλότερο (80%) από τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ε.Ε. (24%) και η μηχανική-βιολογική επεξεργασία σύμμεικτων αστικών αποβλήτων, αντί τεχνολογιών επεξεργασίας προδιαλεγμένων ρευμάτων. Αδυναμίες εντοπίζονται στο επίπεδο εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, συντονισμού των εμπλεκόμενων φορέων σχεδιασμού, στην επάρκεια δικαιούχων για ωρίμανση και υλοποίηση έργων υποδομής, καθώς και στην αποτελεσματική λειτουργία τόσο των έργων υποδομής όσο και συνολικά της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων.

Για την πρόληψη δε και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή έχουν καταρτισθεί στρατηγικά σχέδια για την ιεράρχηση προτεραιοτήτων, μέσω των αναλύσεων

τρωτότητας, την παρακολούθηση κλιματικών παραμέτρων και τη συμπληρωματικότητα των δράσεων με άλλες πολιτικές. Αναφορικά με τη βιώσιμη αστική κινητικότητα, στο τέλος της τρέχουσας περιόδου θα έχουν ολοκληρωθεί σημαντικά έργα αστικών συγκοινωνιών σταθερής τροχιάς σε Αθήνα, Πειραιά και Θεσσαλονίκη, ενώ θα έχει ξεκινήσει και η διαδικασία επιχειρησιακού εκσυγχρονισμού και ανανέωσης των οδικών αστικών συγκοινωνιών στα δυο μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα της χώρας.

Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραπάνω παραμέτρους, ο εν λόγω στόχος αφορά εν γένει στη τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας, την προώθηση της ενεργειακής αυτονομίας, την ενίσχυση διασυνοριακών έργων διασύνδεσης, την αναβάθμιση δικτύων μεταφοράς και διανομής, τη βέλτιστη διαχείριση απορριμμάτων, τη βιώσιμη κινητικότητα, την ανάπτυξη κέντρων ενεργειακού ελέγχου και την αξιοποίηση έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, την προώθηση μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Συμπερασματικά, στο εν λόγω πλαίσιο ως στόχος τίθεται η προώθησης καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων.

3. Connected Europe: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη

Στη νέα προγραμματική περίοδο, οι βασικές ανάγκες για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της διασυνδεσιμότητας και της ασφάλειας των οδικών μεταφορών είναι η περαιτέρω ανάπτυξη/αναβάθμιση του υφιστάμενου ΔΟΔ και συμπλήρωση των διασυνοριακών συνδέσεων με έμφαση στην άρση εμποδίων, η κατασκευή συνδέσεων αυτοκινητοδρόμων του ΔΟΔ, η κατασκευή/ αναβάθμιση νέων τμημάτων οδικού δικτύου εκτός ΔΟΔ και οι παρεμβάσεις ενεργητικής/ παθητικής οδικής ασφάλειας.

Για την προώθηση του οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμου τομέα μεταφορών απαιτείται η ενίσχυση της χρήσης καθαρών καυσίμων και εφαρμογής φιλικών προς το περιβάλλον τρόπων λειτουργίας του συνόλου των μεταφορικών συστημάτων (ηλεκτροκίνηση, ευφυείς υποδομές, σταθμοί φόρτισης, καθαρά καύσιμα) σε συνδυασμό με παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΣΠ2.

Στο εν λόγω πλαίσιο τίθεται ως στόχος η ανάπτυξη προσβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών.

4. Social Europe: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη

Βασική επιδίωξη στο πλαίσιο των παρεμβάσεων του εν λόγω στόχου είναι η άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και η δημιουργία μιας περισσότερο κοινωνικής Ευρώπης και Ελλάδας, μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά. Λαμβάνοντας υπόψη ότι: α) η χώρα εξακολουθεί να έχει ένα από τα χαμηλότερα

ποσοστά απασχόλησης στην ΕΕ, ενώ το ποσοστό ανεργίας παραμένει από τα υψηλότερα, β) η ανεργία των νέων και των μακροχρόνια ανέργων παραμένει υψηλή, γ) η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας υπολείπεται του μ.ο. της ΕΕ, δ) το 60% του πληθυσμού με σοβαρή αναπηρία δε μετέχει στην αγορά εργασίας, ε) η χαμηλή συμμετοχή του εργατικού δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης συμβάλλει στην αναντιστοιχία δεξιοτήτων επιδρώντας στην προσαρμοστικότητα εργαζομένων και επιχειρήσεων, στ) χρειάζονται περαιτέρω παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό των θεσμών της αγοράς εργασίας και την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, ζ) η οικονομική κρίση και η πανδημία επέδρασαν αρνητικά στην αυτοαπασχόληση, τις πολύ μικρές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, η) η ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας χρειάζεται ώθηση, θ) η δυνατότητα πρόσβασης στην αγορά εργασίας των μεταναστών, δικαιούχων διεθνούς προστασίας, Ρομά, παραμένει περιορισμένη, ι) η ανάσχεση των επιπτώσεων από απρόβλεπτους παράγοντες αποτελεί μέγιστη πρόκληση, προτάσσεται η ανακατεύθυνση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης με τη σταδιακή εφαρμογή σε ολόκληρη την χώρα του νέου μοντέλου υλοποίησης των ΕΠΑ και ο εκσυγχρονισμός των θεσμών για την τόνωση της αγοράς εργασίας με την ενεργό συμμετοχή και ενδυνάμωση των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών.

5. Europe closer to citizens: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της

Το ανάγλυφο και η οργάνωση του οικιστικού δικτύου της χώρας φαίνονται να είναι σημαντικές παράμετροι στις διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές διαφοροποιήσεις. Το έλλειμμα σημαντικών πληθυσμιακών συγκεντρώσεων εμποδίζει την ανάπτυξη πολλαπλών κέντρων δυναμικών και διαφοροποιημένων οικονομιών, καθώς και μεγαλύτερο εύρος δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών. Αντιθέτως, περιοχές με ακόμη πιο περιορισμένη προσβασιμότητα – όπως πολλά νησιά της Ελλάδας – αντιμετωπίζουν υψηλότερο μεταφορικό κόστος και εποχική διακύμανση των μεταφορών και κατ' επέκταση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Επιπροσθέτως, πολλά νησιά δεν έχουν καλή σύνδεση με βασικές υποδομές ενέργειας και τροφοδοτούνται κυρίως από αναποτελεσματικές, δαπανηρές και ρυπογόνες γεννήτριες.

Από την ανάλυση επιμέρους δεικτών σε επίπεδο Περιφερειών αναδεικνύεται ένας δυισμός: (α) οι μητροπολιτικές και τουριστικές περιοχές που συγκεντρώνουν περιορισμένες ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, στην προ πανδημίας εποχή επιδεικνύουν μεγαλύτερη οικονομική ανθεκτικότητα, (β) οι Περιφέρειες μικτών δραστηριοτήτων και ορισμένες νησιωτικές με αυξημένο ποσοστό ορεινών και μειονεκτικών περιοχών εμφανίζουν δυσμενείς τάσεις σε οικονομικούς και κοινωνικούς όρους. Στο εν λόγω πλαίσιο, μέσω των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων επιδιώκεται η αντιμετώπιση προβλημάτων σε δυναμικές εξωστρεφείς περιοχές και παράλληλα η ισότιμη συμμετοχή μη δυναμικών περιοχών - κυρίως αγροτικών και λιγότερο εξωστρεφών - στην πορεία οικονομικής ανασυγκρότησης και κοινωνικής ανάκαμψης.

3.1.3 Κατευθύνσεις Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης για την προγραμματική Περίοδο 2021 – 2025

Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) θεσπίστηκε με το ν. 4635/2019 (Α'167) με σκοπό την υιοθέτηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος για τον σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Με το ΕΠΑ εισάγονται η μεσοπρόθεσμη στοχοθεσία και η υπαγωγή των παρεμβάσεων του ΠΔΕ σε στρατηγικούς στόχους και ιεραρχούμενες αναπτυξιακές προτεραιότητες. Το ΕΠΑ καθορίζει τις προτεραιότητες ανά τομέα πολιτικής στο πλαίσιο των εθνικών αναπτυξιακών στόχων, τους ειδικούς στόχους και δράσεις, το συνολικό και ανά πρόγραμμα προϋπολογισμό, καθώς και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται με την εφαρμογή του. Ανά τομέα πολιτικής, στο πλαίσιο των αναπτυξιακών στόχων του ΕΠΑ γίνεται περαιτέρω εξειδίκευση σε προτεραιότητες. Στο ΕΠΑ διακρίνονται οι κάτωθι αναπτυξιακοί στόχοι:

1. Έξυπνη Ανάπτυξη

Οι ταχύτατες τεχνολογικές εξελίξεις έχουν μεταβάλει τα πρότυπα παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών παγκοσμίως. Για να παραμείνει μια οικονομία ανταγωνιστική, απαιτείται η ενεργή της συμμετοχή στην παραγωγή νέας έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης. Απαιτείται επίσης και η προσαρμογή των παραγωγικών διαδικασιών στην οικονομία, μέσα από την αφομοίωση των νέων τεχνολογιών στην κατασκευή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Τέλος, η εξάπλωση των νέων τεχνολογιών είναι απαραίτητη και στη δημόσια διοίκηση, αυξάνοντας σημαντικά την αποτελεσματικότητα του έργου που παράγει.

Ο στόχος της έξυπνης ανάπτυξης εξειδικεύεται στους εξής τρεις ειδικούς στόχους:

- Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη
- Καινοτομία και επιχειρηματικότητα
- Ψηφιακός μετασχηματισμός

Οι επιμέρους προτεραιότητες του στόχου της έξυπνης ανάπτυξης είναι οι εξής:

- ✓ Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής
- ✓ Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα
- ✓ Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις
- ✓ Συστάδες ανάπτυξης
- ✓ Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα
- ✓ Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση
- ✓ Ηλεκτρονική υγεία
- ✓ Ψηφιακή καινοτομία και επιχειρηματικότητα

- ✓ Εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος
- ✓ Έξυπνες πόλεις
- ✓ Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη

2. Πράσινη Ανάπτυξη

Για να είναι διατηρήσιμη η ανάπτυξη μιας οικονομίας και να πετυχαίνει υψηλές επιδόσεις σε όρους κοινωνικής ευημερίας, απαραίτητη είναι η μέριμνα για την ορθή διαχείριση των πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος. Επιπλέον, η αλλαγή του κλίματος αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση που θα αντιμετωπίσει η ανθρωπότητα τα επόμενα χρόνια, επηρεάζοντας κάθε πτυχή της ανθρώπινης δραστηριότητας. Για αυτόν τον λόγο, η πράσινη ανάπτυξη αποτελεί έναν από τους πέντε βασικούς πυλώνες του αναπτυξιακού σχεδιασμού του ΕΠΑ.

Ο στόχος της πράσινης ανάπτυξης εξειδικεύεται σε τρεις επιμέρους ειδικούς στόχους:

- Μετάβαση σε κυκλική οικονομία
- Προστασία του περιβάλλοντος
- Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Οι επιμέρους προτεραιότητες του στόχου της πράσινης ανάπτυξης είναι οι εξής:

- ✓ Ενεργειακή απόδοση
- ✓ Στήριξη ΑΠΕ – συμπαραγωγή
- ✓ Απεξάρτηση από ορυκτά καύσιμα – ενεργειακή μετάβαση
- ✓ Πρόληψη & διαχείριση κινδύνων
- ✓ Ανάπτυξη υποδομών προστασίας
- ✓ Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων
- ✓ Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων
- ✓ Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης πόρων
- ✓ Ανάδειξη, προστασία και αξιοποίηση της φυσικής κληρονομιάς
- ✓ Πράσινη επιχειρηματικότητα
- ✓ Πράσινες πόλεις
- ✓ Παροχή πόσιμου νερού & διαχείριση υδάτων και υγρών αποβλήτων
- ✓ Διαχείριση στερεών αποβλήτων

3. Κοινωνική Ανάπτυξη

Μια επιπλέον σημαντική διάσταση της οικονομικής ανάπτυξης που της επιτρέπει να διατηρείται διαχρονικά είναι η εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και ευημερίας. Εξάλλου, η μεγέθυνση της οικονομίας δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά είναι επιθυμητή στον βαθμό που βελτιώνει τις συνθήκες διαβίωσης στο σύνολο της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων και των ευπαθών ομάδων πληθυσμού.

Ο στόχος της κοινωνικής ανάπτυξης εξειδικεύεται σε τέσσερις επιμέρους ειδικούς στόχους που αντιστοιχούν σε τομείς κοινωνικής πολιτικής:

- Υγεία και αθλητισμός
- Απασχόληση
- Παιδεία
- Κοινωνική συνοχή

Οι επιμέρους προτεραιότητες του στόχου της κοινωνικής ανάπτυξης είναι οι εξής:

- ✓ Υγεία – υποδομές, εξοπλισμός
- ✓ Υποδομές στον τομέα του αθλητισμού
- ✓ Τόνωση των πολιτικών απασχόλησης
- ✓ Δράσεις εκπαίδευσης – κατάρτισης εργαζομένων
- ✓ Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό
- ✓ Κοινωνικές επενδύσεις (στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση προσχολικής αγωγής)
- ✓ Ενσωμάτωση ευπαθών ομάδων πληθυσμού στην εκπαίδευση
- ✓ Ενίσχυση υποδομών για βελτίωση της ενσωμάτωσης ΑΜΕΑ
- ✓ Αντιμετώπιση ανισοτήτων και νησιωτικές περιοχές
- ✓ Ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών
- ✓ Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης
- ✓ Πρότυπες μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επαγγελματικής κατεύθυνσης
- ✓ Διεθνοποίηση των ΑΕΙ
- ✓ Προσέλκυση καταρτισμένων Ελλήνων από το εξωτερικό (Brain Gain)
- ✓ Ασφάλεια, προστασία και δικαιοσύνη

4. Ανάπτυξη υποδομών

Οι υποδομές μιας χώρας έχουν καταλυτικό ρόλο για την οικονομική της ανάπτυξη. Για αυτόν τον λόγο, η συντήρηση και η ανάπτυξη των υποδομών, καθώς και η ολοκλήρωση όλων των υποδομών που είναι σε εξέλιξη, ασχέτως τρόπου χρηματοδότησης, αναδεικνύεται ως ένας από τους πέντε αναπτυξιακούς στόχους του ΕΠΑ. Ο στόχος ανάπτυξης υποδομών εξειδικεύεται σε τρεις ειδικούς στόχους :

- Δίκτυα
- Μεταφορές
- Εφοδιαστική Αλυσίδα

Οι επιμέρους προτεραιότητες στην ανάπτυξη των υποδομών είναι οι εξής:

- ✓ Υποδομές ΤΠΕ
- ✓ Ενεργειακά δίκτυα και υποδομές
- ✓ Λιμενικές υποδομές

- ✓ Σιδηροδρομικό δίκτυο
- ✓ Οδικές υποδομές
- ✓ Υποδομές αερομεταφορών
- ✓ Υδατοδρόμια
- ✓ Οδική ασφάλεια
- ✓ Ψηφιοποίηση μεταφορών
- ✓ Πολυτροπική και αστική κινητικότητα
- ✓ Επενδύσεις στην εφοδιαστική αλυσίδα

5. Εξωστρέφεια

Οι ταχύτατες τεχνολογικές εξελίξεις έχουν μεταβάλει τα πρότυπα παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών παγκοσμίως. Για να παραμείνει μια οικονομία ανταγωνιστική, απαιτείται η ενεργή της συμμετοχή στην παραγωγή νέας έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης. Απαιτείται επίσης και η προσαρμογή των παραγωγικών διαδικασιών στην οικονομία, μέσα από την αφομοίωση των νέων τεχνολογιών στην κατασκευή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Τέλος, η εξάπλωση των νέων τεχνολογιών είναι απαραίτητη και στη δημόσια διοίκηση, αυξάνοντας σημαντικά την αποτελεσματικότητα του έργου που παράγει. Ο στόχος της έξυπνης ανάπτυξης εξειδικεύεται στους εξής τρεις ειδικούς στόχους:

- Πολιτισμός
- Τουρισμός
- Αγροδιατροφικός Τομέας
- Βιομηχανία

Οι επιμέρους προτεραιότητες εντός του στόχου ενίσχυσης της εξωστρέφειας είναι οι εξής:

- ✓ Προώθηση τουρισμού με έμφαση σε ανερχόμενες και μη παραδοσιακές αγορές
- ✓ Προώθηση και ανάπτυξη υποδομών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
- ✓ Ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος
- ✓ Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς
- ✓ Μουσεία και πολιτιστικά κέντρα
- ✓ Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού
- ✓ Πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες
- ✓ Ενίσχυση των επιχειρήσεων για αύξηση της εξωστρέφειας στις εθνικές και διεθνείς αγορές
- ✓ Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με ΠΟΠ και ΠΓΕ
- ✓ Προώθηση έρευνας και ανάπτυξης εγχώριων ορυκτών πρώτων υλών
- ✓ Προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό
- ✓ Δημιουργία και προώθηση εθνικού εμπορικού σήματος

3.1.4 Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0»

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0, εγκρίθηκε στις 13 Ιουλίου 2021 από το Συμβούλιο Οικονομικών Δημοσιονομικών Θεμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ecofin), με προϋπολογισμό 30,5 δισ. ευρώ, ενώ στις 8 Δεκεμβρίου 2023 εγκρίθηκε η αναθεώρησή του, που αφορούσε κυρίως την προσθήκη νέων επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του REPowerEU καθώς και την επέκταση του δανειακού προγράμματος.

Με την έγκριση του αναθεωρημένου Σχεδίου, ο συνολικός προϋπολογισμός του «Ελλάδα 2.0» ανέρχεται σε 35,95 δισ.€. Περιλαμβάνει 103 επενδύσεις και 76 μεταρρυθμίσεις, κατανεμημένες σε 4 πυλώνες, συμπεριλαμβανομένου του νέου κεφαλαίου REPowerEU: Πράσινη Μετάβαση, Ψηφιακή Μετάβαση, Απασχόληση- Δεξιότητες- Κοινωνική Συνοχή, Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας. Οι πόροι του διοχετεύονται σε επιχορηγήσεις και δάνεια, μέσω των οποίων αναμένεται να κινητοποιηθούν πάνω από 60 δισ. € συνολικές επενδύσεις στη χώρα, έως το τέλος του 2026, όπου θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί όλα τα έργα.

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», φιλοδοξεί να οδηγήσει τη χώρα -οικονομία, κοινωνία και θεσμούς- σε μια νέα εποχή. Να πυροδοτήσει μια θεμελιώδη αλλαγή οικονομικού υποδείγματος προς ένα πιο εξωστρεφές, ανταγωνιστικό και πράσινο παραγωγικό μοντέλο, με πιο αποτελεσματικό και ψηφιοποιημένο κράτος, λιγότερο γραφειοκρατικό, με δραστικά μειωμένη παραοικονομία, με φορολογικό σύστημα φιλικό προς την ανάπτυξη και με ένα ποιοτικό και αποτελεσματικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας, προσβάσιμο σε όλους.

Στόχος είναι να γίνουν θεμελιώδεις οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, που θα επηρεάσουν όχι μόνο την οικονομική δραστηριότητα, αλλά και τις τεχνολογίες, τις νοοτροπίες και τους θεσμούς. Μία μετάβαση που συνδυάζει την οικονομική αποτελεσματικότητα με την καινοτομία και τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό με την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική συνοχή και τη δικαιοσύνη.

Τοποθετώντας την ελληνική οικονομία σε έναν ενάρετο κύκλο αυξημένων επενδύσεων, απασχόλησης και ανάπτυξης, το Σχέδιο Ελλάδα 2.0 θα προκαλέσει σημαντική αύξηση του ΑΕΠ, και θα καταστήσει τις επενδύσεις και τις εξαγωγές κινητήρια δύναμη της ελληνικής οικονομίας.

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας περιλαμβάνει ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που διαρθρώνεται σε τέσσερις (4) Πυλώνες που συνθέτουν δεκαοκτώ (18) επιμέρους Άξονες. Πιο συγκεκριμένα οι πυλώνες και οι άξονες του σχεδίου είναι οι εξής:

1. ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

- 1.1 Μετάβαση σε νέο ενεργειακό μοντέλο φιλικό στο περιβάλλον
- 1.2 Ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος της χώρας και χωροταξική μεταρρύθμιση
- 1.3 Μετάβαση σε ένα πράσινο και βιώσιμο σύστημα μεταφορών
- 1.4 Αειφόρος χρήση των πόρων, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και διατήρηση της βιοποικιλότητας

2. ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

- 2.1 Συνδεσιμότητα για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και το κράτος
- 2.2 Ψηφιακός μετασχηματισμός του κράτους
- 2.3 Ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων

3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ

- 3.1 Αύξηση των θέσεων εργασίας και προώθηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας
- 3.2 Ενίσχυση των ψηφιακών δυνατοτήτων της εκπαίδευσης και εκσυγχρονισμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- 3.3 Ενίσχυση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του συστήματος υγείας
- 3.4 Αύξηση της πρόσβασης σε αποτελεσματικές και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικές πολιτικές

4. ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- 4.1 Φορολογικά εργαλεία πιο φιλικά για την ανάπτυξη και βελτίωση της φορολογικής διοίκησης
- 4.2 Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης
- 4.3 Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος δικαιοσύνης
- 4.4 Ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα και των κεφαλαιαγορών
- 4.5 Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας
- 4.6 Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της ανθεκτικότητας των κύριων κλάδων οικονομίας της χώρας
- 4.7 Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων και εξαγωγών

3.1.5 Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Κρήτης 2021 – 2027

Η Περιφέρεια Κρήτης έχει να επιδείξει ενδιάμεσο επίπεδο ανάπτυξης στην ΕΕ και παραμένει μια δυναμική περιφερειακή οικονομία που απαιτεί όμως μετασχηματισμό. Ειδικότερα η Περιφέρεια Κρήτης είναι:

- Μέρος ομάδας 76 Περιφερειών με ΑΕΠ που κυμαίνεται από 80% έως 99% του μέσου όρου της ΕΕ.
- 5η στην Ελλάδα στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ.
- Στο μέσο όρο της Ελλάδας όσον αφορά τη συνολική ανταγωνιστικότητα, με σημαντικό εξαγωγικό και εξωστρεφή προσανατολισμό.
- Ισχυρή στο τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, αλλά με περιορισμένο μετασχηματισμό των παραγωγικών δραστηριοτήτων.
- Ανταγωνιστική διεθνώς στο τουρισμό καθώς διαθέτει ισχυρό όνομα εμπορικού σήματος, αλλά ως επί το πλείστον κυριαρχείται από το θερινό τουρισμό και αντιμετωπίζει σοβαρές συνέπειες λόγω της πανδημίας.

Η πανδημία έπληξε με ένταση την περιφερειακή οικονομία. Με δεδομένο ότι το ΑΕΠ της Περιφέρειας Κρήτης εξαρτάται, σύμφωνα με εκτιμήσεις, κατά περίπου 50% από το τουρισμό η πτώση αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από το εθνικό μέσο όρο παρά τα αντισταθμιστικά μέτρα που έχουν ληφθεί. Ειδικότερα, οι διεθνείς αφίξεις στο εννεάμηνο Ιανουάριος – Σεπτέμβριος 2020 καταγράφουν πτώση 76,7% συγκεντρωτικά σε σχέση με το 2019. Παράλληλα, την ίδια περίοδο οι εσωτερικές αεροπορικές αφίξεις παρουσίασαν πτώση - 50,5% συγκεντρωτικά.

Επιπλέον, η αγροτική οικονομία έχει πληγεί καθώς κατά διαστήματα από το lockdown διαταράχθηκε ο μηχανισμός διανομής, απαγορεύτηκε η μετακίνηση των παραγωγών εκτός του τόπου κατοικίας με αποτέλεσμα να μην μπορούν να μεταβούν στις ανοικτές αγορές ενώ περιορίστηκε και η τοπική ζήτηση καθώς μειώθηκε ο αριθμός των επισκεπτών. Οι εποχιακά απασχολούμενοι στο τουρισμό και στη γεωργική παραγωγή επηρεάστηκαν περισσότερο από την πτώση της οικονομικής δραστηριότητας. Η διαφορά στους εγγεγραμμένους ανέργους μεταξύ 2019 και 2020 αναδεικνύει την επίπτωση της πανδημίας στην απασχόληση. Ειδικότερα το Μάιο η διαφορά εκτοξεύεται στο 157% ενώ σταδιακά μειώνεται στο 43% τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο για να υποχωρήσει περαιτέρω η διαφορά τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2020. Γενικότερα, τα στοιχεία της πτώσης της τουριστικής κίνησης και της αύξησης της ανεργίας επιβεβαιώνουν το μεγαλύτερο βάθος της κρίσης στην περιφερειακή οικονομία σε σχέση με την υπόλοιπη Ελλάδα.

Ο μετασχηματισμός της RIS3 για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 θέτει στο επίκεντρο την ευφυή και βιώσιμη ανάπτυξη των τομέων εξειδίκευσης Στο πλαίσιο της αναθεωρημένης RIS3Crete υπάρχει ανάγκη: 1) εστιασμένης ενίσχυσης της

καινοτόμου επιχειρηματικότητας με υποστήριξη πρωτοβουλιών συνεργασίας για ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών αξιοποιώντας και τη δυναμική που αναπτύσσεται λόγω της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, 2) ενίσχυσης/αναβάθμισης των υποδομών δημόσιων ερευνητικών ιδρυμάτων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για ενδυνάμωση της έρευνας σε τομείς εξειδίκευσης και των υφιστάμενων ή/και νέων κέντρων αριστείας, 3) στήριξης της λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικότητας Περιφέρειας Κρήτης και της δομής διακυβέρνησης RIS3, με ιδιαίτερη μέριμνα στη μετά την πανδημία επιχειρηματική ανάκαμψη στο πλαίσιο του επιδιωκόμενου μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας.

Με αυτά τα δεδομένα η στρατηγική RIS3 2021-2027 κινείται σε τέσσερα επίπεδα:

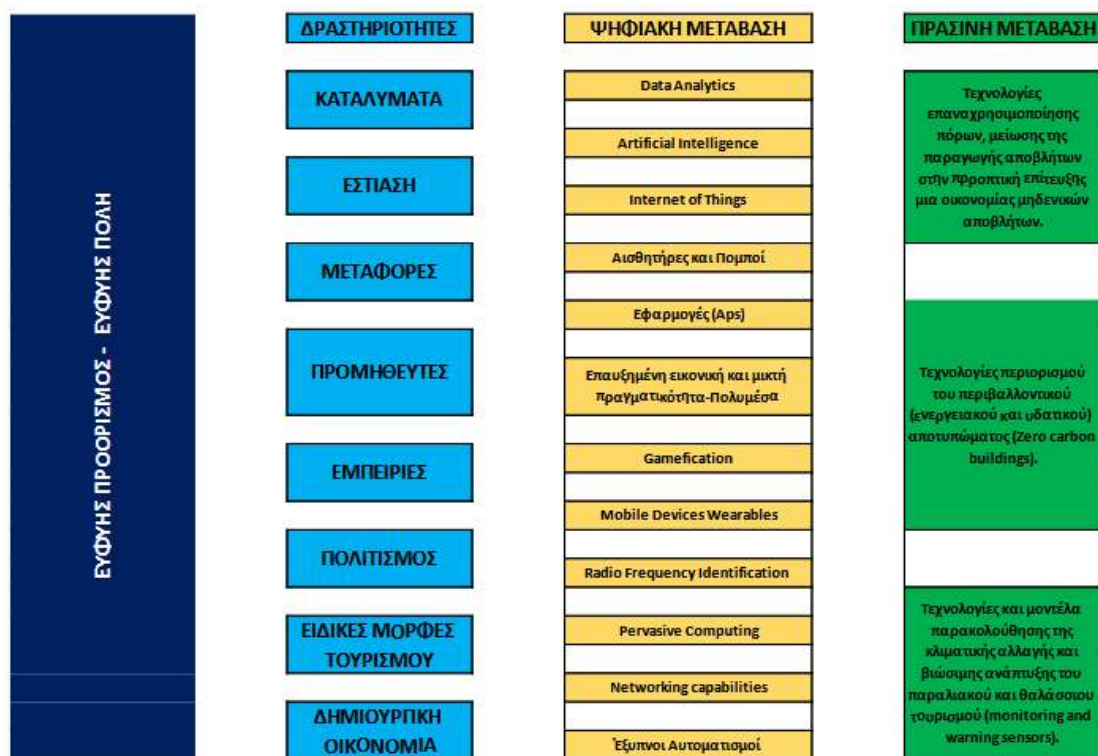
1. Ανάπτυξη καινοτομίας με έμφαση στις συμπράξεις ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων
2. Ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών για τη στήριξη των τομέων εξειδίκευσης της περιφερειακής οικονομίας.
3. Ανάληψη επενδύσεων για την αξιοποίηση των καινοτομιών (ως προϊόντα) που έχουν αναπτυχθεί ή και την ενσωμάτωση τους σε παραγωγικές διαδικασίες.
4. Στήριξη της επιχειρηματικής ανάκαμψης με επενδύσεις σε νέες δραστηριότητες.

Στο επίκεντρο παραμένει η ανάπτυξη και αξιοποίηση καινοτομιών η ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών και η ενίσχυση των επενδύσεων σε νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες ή για τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων.

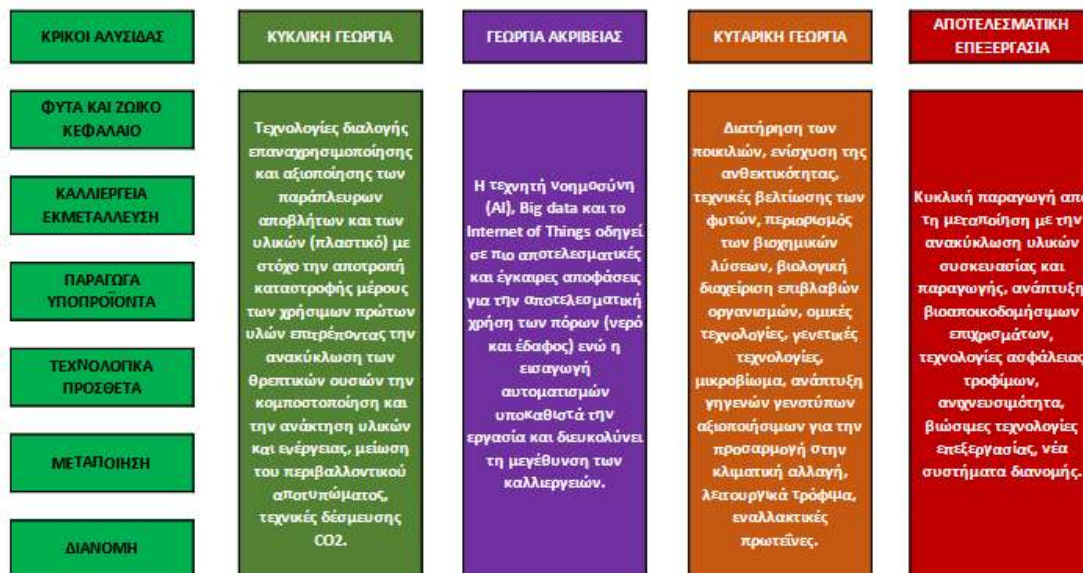
Στο πλαίσιο αυτό στη νέα προγραμματική περίοδο διατηρούνται οι τομείς εξειδίκευσης Τουρισμού-Πολιτισμού και Αγροδιατροφής με σαφέστερο όμως προσανατολισμό ενώ εστιάζεται ο τομέας της Γνώσης στην Υγεία, ενώ παράλληλα εισάγονται δύο τομείς εξειδίκευσης αυτοί των ψηφιακών τεχνολογιών και της βιώσιμης χρήσης των πόρων εισάγοντας τις αρχές της κυκλικής οικονομίας (δηλαδή ο τομέας του περιβάλλοντος με σαφέστερο προσανατολισμό) που είναι ταυτόχρονα και οριζόντιοι καταλύτες καθώς στηρίζουν το μετασχηματισμό και των άλλων παραγωγικών τομέων στην κατεύθυνση της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης.

Στις παρακάτω εικόνες αποτυπώνονται τα πεδία εξειδίκευσης ανά τομέα της Στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης 2021 – 2027.

Εικόνα 20: Πεδία Εξειδίκευσης στον Ευφυή Τουρισμό-Πολιτισμό

Εικόνα 21: Πεδία εξειδίκευσης στη βιώσιμη Αγροδιατροφή

Εικόνα 22: Πεδία εξειδίκευσης στην Αποτελεσματική Υγεία και Ευεξία

Τεχνητή Νοημοσύνη	Εφαρμογές τηλε-ιατρικής-αυτοφροντίδα	Προσυμπτωματικός έλεγχος	Data Analytics
Βιοπληροφορική	Ιατρική Ακριβείας	Wearables Τηλεμετρήσεις	Βιοαισθητήρες
Τεχνολογικές λύσεις στήριξης άσκησης ΑΜΕΑ	Σύγχρονη Διαιτητική	Φαρμακευτική	Εφαρμογές εικονικής εκπαίδευσης

Εικόνα 23: Πεδία εξειδίκευσης ψηφιακών τεχνολογιών

Εικόνα 24: Πεδία εξειδίκευσης στη βιώσιμη χρήση των πόρων

ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΕΙΣ	ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΥΚΛΟΥ ΝΕΡΟΥ	ΓΑΛΑΖΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
<ul style="list-style-type: none"> • Βιώσιμα κτίρια • Συστήματα (αυτοματισμού) συλλογής και διαχείρισης αποβλήτων • Λύσεις Waste to energy • Network optimization technologies • Τεχνολογίες ανιχνευσιμότητας αποβλήτων • Αισθητήρες -μετρήσεις ακριβείας υλικών και τοξικών ουσιών. • Smart Energy Grids και εφαρμογές διαχείρισης και ελέγχου ενέργειας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Συστήματα και τεχνολογίες παρακολούθησης ποιότητας υδάτων • Συστήματα εντοπισμού απειλών • Μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος υποδομών-συστήματα παρακολούθησης τους • Έμπειρα συστήματα διοίκησης κύκλου υδάτων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ιχθυοκαλλιέργειες • Αξιοποίηση βιομάζας • Εκμετάλλευση πόρων βυθού • Προστασία ακτών • Έλεγχος Ποιότητας υδάτων.

Εικόνα 25: Πεδία προσανατολισμού ερευνητικών υποδομών

3.1.6 Αρχές Βιώσιμης Ανάπτυξης – Παγκόσμιοι Στόχοι

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης, για έναν ειρηνικό κόσμο, περιβαλλοντολογικά θέματα και την καταπολέμηση της φτώχειας, αποκτούν δύναμη παγκόσμιου βεληνεκούς. Αυτό συμβαίνει καθώς έχει ξεκινήσει μια 10ετή παγκόσμια προσπάθεια που φιλοδοξεί να καινοτομήσει στα παραπάνω καίρια ζητήματα και να επιλύσει πολλά από αυτά (AGENDA 2030). Η Ατζέντα αυτή, υιοθετήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2015 στην 70ή Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Ουσιαστικά εμπεριέχει 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, οι οποίοι έρχονται να ενώσουν όλες τις χώρες του κόσμου για να επιλύσουν από κοινού μείζοντα θέματα που αφορούν στα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Αποτελεί ένα παγκόσμιο πείραμα που καθιστά απαραίτητη την συνεργασία μεταξύ διαφορετικών λαών και την ανταλλαγή καινοτόμων ιδεών. Το πιο σημαντικό είναι ότι αποδεικνύει το κοινό αίσθημα που επικρατεί σε όλες τις χώρες για ειρήνη, δικαιοσύνη, κοινωνική ισότητα και πολλές άλλες αξίες που θέλει η παγκόσμια κοινότητα να επιτύχει μέσω των 17 Στόχων του Ο.Η.Ε. Στην επόμενη εικόνα παρουσιάζονται οι 17 παγκόσμιοι στόχοι (AGENDA 2030).

Εικόνα 26: 17 Παγκόσμιοι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης 2030

Οι στόχοι για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι το μονοπάτι που μας οδηγεί σε ένα κόσμο δικαιότερο, πιο ειρηνικό και ευημερούντα, και σε έναν υγιή πλανήτη. Είναι επίσης μια πρόσκληση για αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών. Δεν υπάρχει μεγαλύτερο καθήκον από το να επενδύσουμε στην ευημερία των νέων. Είμαι αποφασισμένος να διασφαλίσω πως ένας αποτελεσματικός και μεταρρυθμισμένος ΟΗΕ θα καταφέρει να επιτρέψει στους ανθρώπους παντού, του σήμερα και του αύριο, να ανταποκριθούν στις ανάγκες τους και να υλοποιήσουν τις προσδοκίες τους.

3.2 Αποστολή & Όραμα Δήμου Φαιστού

Ο Επιχειρησιακός Προγραμματισμός του Δήμου Φαιστού έχει ως στρατηγικό στόχο την ευρύτερη ανάπτυξη του Δήμου, όσον αφορά την κοινωνία, την οικονομία, το

περιβάλλον, την εσωτερική του διάρθρωση και διακυβέρνηση με σκοπό τη δημιουργία ενός Δήμου, σύγχρονου ευρωπαϊκού προορισμού, ανθεκτικού, πράσινου και βιώσιμου, με συνεκτικό κοινωνικό πλαίσιο που θα παρέχει το βέλτιστο επίπεδο ποιότητας ζωής στους κατοίκους του. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου Φαιστού θα αποτελέσει έναν ολοκληρωμένο οδηγό ανάπτυξης και προγραμματισμού για το σύνολο των δραστηριοτήτων του Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες συνθήκες σε εθνικό επίπεδο, το αναπτυξιακό όραμα της χώρας, το όραμα και τη στρατηγική ανάπτυξης της Περιφέρειας Κρήτης συνολικά, καθώς και το στρατηγικό σχεδιασμό των επιμέρους επιχειρησιακών σχεδίων.

Ο Δήμος Φαιστού λαμβάνοντας υπόψη αφενός την υφιστάμενη κατάσταση του (πλεονεκτήματα, ευκαιρίες, προβλήματα και απειλές ανά τομέα προτεραιότητας) και τους στρατηγικούς αναπτυξιακούς στόχους που θέτει και αφετέρου την Περιφερειακή και την Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική και τα Στρατηγικά σχέδια που αναλύθηκαν στην προηγούμενη ενότητα θέτει ως βασική προτεραιότητα του τη βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη του, με την έννοια της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και προόδου, με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον και τους κατοίκους τους, μέσα στο πλαίσιο της ανθεκτικότητας. Σύμφωνα με τα παραπάνω, το **όραμα του Δήμου Φαιστού για την προγραμματική περίοδο 2024 - 2028** είναι η:

«Δημιουργία ενός Δήμου ανθεκτικού, με ολοκληρωμένη ταυτότητα πρότυπου ευρωπαϊκού προορισμού, πράσινου, έξυπνου & βιώσιμου, ο οποίος θα προάγει την υγεία, τη δια βίου μάθηση, τον πολιτισμό, την κοινωνική συνοχή και τη συμμετοχή των πολιτών, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του και τις σύγχρονες ΤΠΕ, σε ένα καθαρό περιβάλλον, σύγχρονων και βιώσιμων υποδομών και υπηρεσιών, με υψηλή ποιότητα ζωής, χωρίς αποκλεισμούς και με ευκαιρίες για όλους»

3.3 Καθορισμός Στρατηγικής

Η Στρατηγική για την βιώσιμη ανάπτυξη του Δήμου Φαιστού για την περίοδο 2024-2028, περιλαμβάνει ένα σύνολο στόχων, στρατηγικών επιλογών και πολιτικών, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματός του. Ο καθορισμός της στρατηγικής λαμβάνει υπόψη του τα συμπεράσματα από την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, τον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων τα οποία καλείται ο Δήμος να αντιμετωπίσει, τις προκλήσεις και τα προβλήματα του. Ο Δήμος σχεδιάζει το στρατηγικό και επιχειρησιακό του πλάνο σε ένα περιβάλλον με αρκετούς οικονομικούς περιορισμούς, περιορισμένη χρηματοδοτική πολιτική και αρκετές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, καθώς και να ανταπεξέλθει στις αυξημένες αρμοδιότητες που έχουν συγκεντρωθεί μέσω των διοικητικών μεταρρυθμίσεων, με περιορισμένους ανθρώπινους πόρους, υποστελέχωση και χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες. Ο Δήμος στο πλαίσιο ανάπτυξης των στρατηγικών

επιλογών του καλείται να συμβάλει στη διαμόρφωση των προϋποθέσεων αντιμετώπισης των προβλημάτων που υφίστανται στο εσωτερικό του, καθώς και των απειλών που υφίστανται στο εξωτερικό του περιβάλλον. Επιπλέον, ο Δήμος καλείται να αναβαθμίσει το ρόλο του και την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του, αξιοποιώντας τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα και τις ευκαιρίες που υφίστανται στο εξωτερικό περιβάλλον, με σκοπό ο Δήμος να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τα αιτήματα των πολιτών και συνεπώς να εκπληρώσει την αποστολή του και το όραμα του.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Στρατηγική του Δήμου Φαιστού διαμορφώνεται σε τρεις (3) διακριτές ταυτότητες και τέσσερις (4) Άξονες Προτεραιότητας.

Οι ταυτότητες του Δήμου Φαιστού παρουσιάζονται στην επόμενη εικόνα.

Εικόνα 27: Ταυτότητες Δήμου Φαιστού

Η Στρατηγική ανάπτυξης του Δήμου Φαιστού αποσκοπεί στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου, με την αξιοποίηση και τη χρήση ενός ευρύτερου συνόλου γενικών στόχων και πολιτικών δράσης για την αντιμετώπιση κρίσιμων ζητημάτων τα οποία πρέπει κατά προτεραιότητα να

αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο. Ο καθορισμός της αναπτυξιακής στρατηγικής του Δήμου διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας σε διάφορα επίπεδα (πχ περιβάλλον, κοινωνικές πτυχές, οικονομία και απασχόληση),
2. Την κατανόηση των προβλημάτων που υπάρχουν σε εθνικό επίπεδο και τη δημιουργία προϋποθέσεων για την αντιμετώπιση των συνεπειών τους σε τοπικό επίπεδο
3. Τη λήψη μέτρων και αποφάσεων για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας και την προαγωγή της τοπικής ανάπτυξης,

Η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου Φαιστού αποτυπώνεται στους άξονες προτεραιότητας πάνω στους οποίους αρθρώνεται το σχέδιο του Δήμου με βάση τη φιλοσοφία της βιώσιμης, ποιοτικής και ανθρωποκεντρικής ανάπτυξης.

Εικόνα 28: Άξονες Προτεραιότητας Επιχειρησιακού Σχεδίου

3.4 Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα

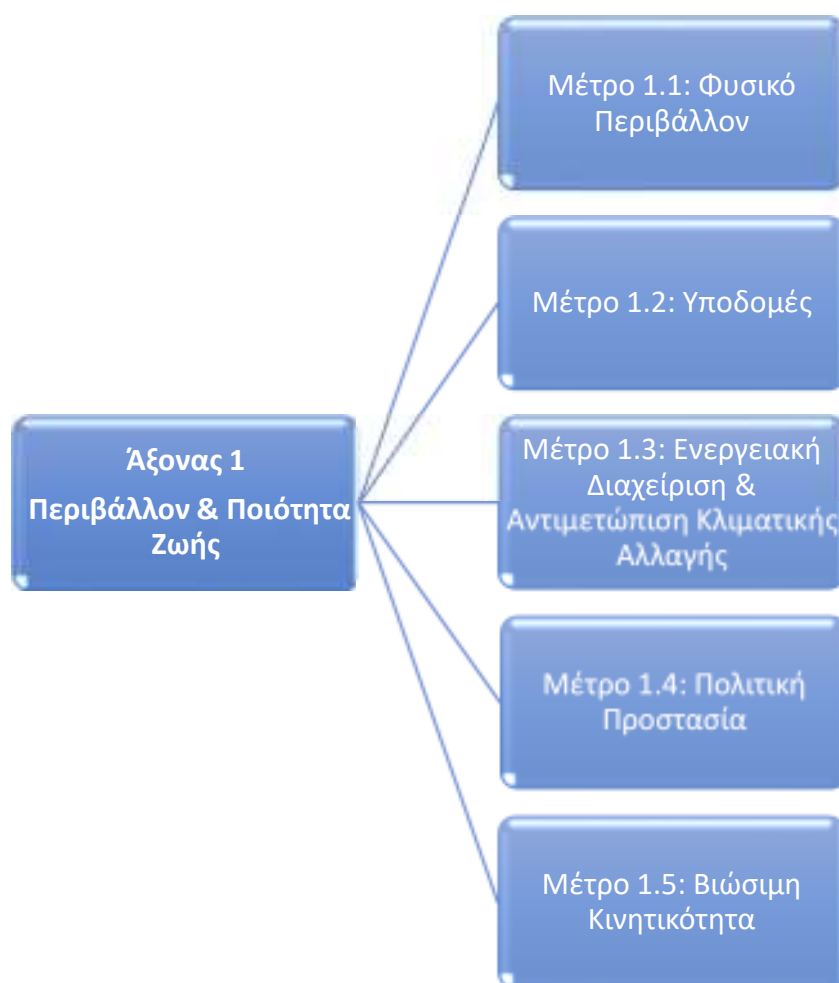
Το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Φαιστού σχεδιάζεται σε τέσσερις (4) προκαθορισμένους Άξονες Προτεραιότητας, ο κάθε ένας από τους

οποίους εξειδικεύεται σε μια σειρά από Μέτρα και Γενικούς Στόχους, που διαμορφώνουν και το Στρατηγικό Πλαίσιο του Δήμου Φαιστού.

1^{ος} Άξονας: Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής

Ο άξονας αυτός περιλαμβάνει την ενασχόληση με τη περιβαλλοντική διαχείριση, τη συμμόρφωση και δεσμεύσεις στην αντιμετώπιση της κλιματολογικής αλλαγής, στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων και στη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του Δήμου.

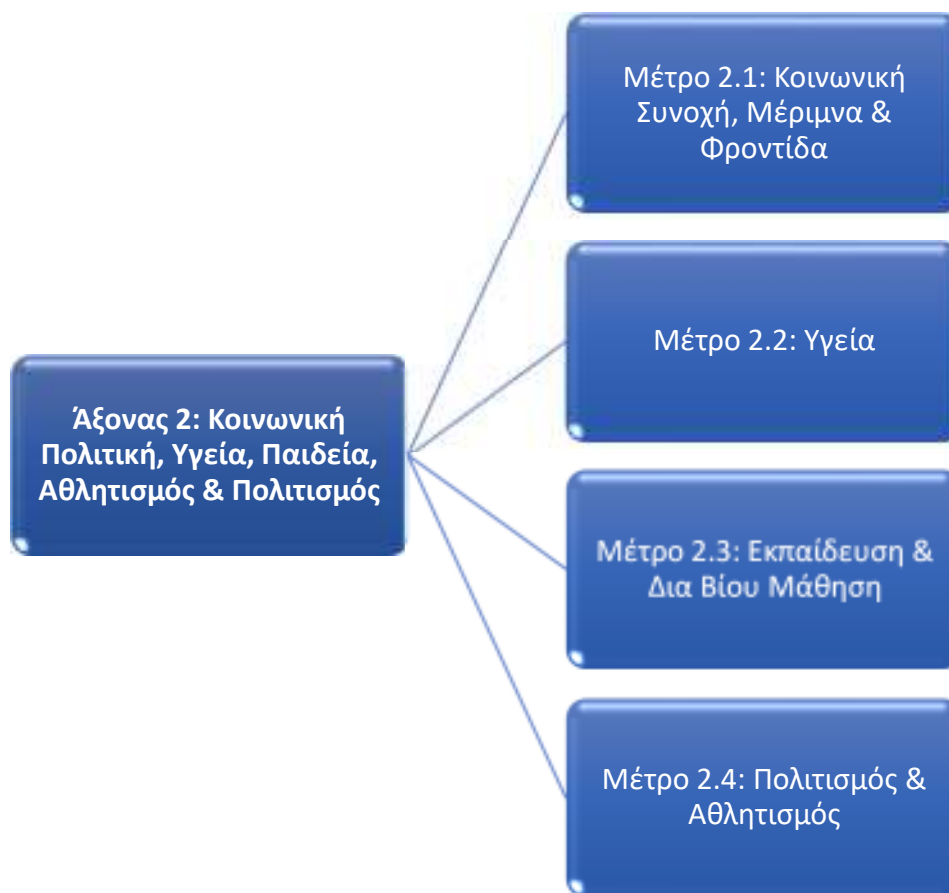
Εικόνα 29: Μέτρα 1ου Άξονα Προτεραιότητας

2^{ος} Άξονας: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός

Ο δεύτερος άξονας προτεραιότητας αποσκοπεί στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας ζωής των κατοίκων και με πρωτοβουλίες προσανατολισμένες στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προέρχονται από την αύξηση της ανεργίας και της φτώχειας και τη διόγκωση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Εικόνα 30: Μέτρα 2ου Άξονα Προτεραιότητας

3ος Άξονας: Τοπική Οικονομία & Απασχόληση

Ο 3^{ος} άξονας έχει ως στόχο την ισόρροπη ανάπτυξη με δράσεις ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης.

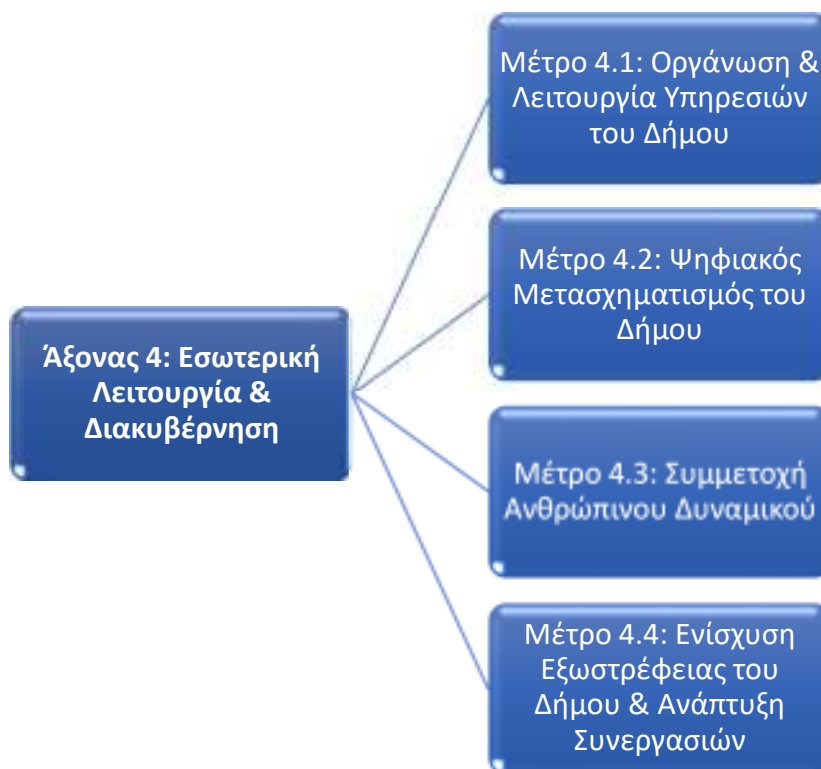
Εικόνα 31: Μέτρα 3ου Άξονα Προτεραιότητας

4ος Άξονας: Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου

Ο 4ος άξονας έχει ως στόχο τη συστηματική παρακολούθηση και εξέλιξη της λειτουργίας του Δήμου, ώστε να επιτυγχάνεται η εσωτερική συνοχή και η παραγωγή αποτελεσμάτων.

Εικόνα 32: Μέτρα 4ου Άξονα Προτεραιότητας

Στους επόμενους πίνακες, εξειδικεύονται οι Άξονες Προτεραιότητας του Δήμου Φαιστού σε μέτρα και στόχους, καθώς και ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων.

Πίνακας 23: Μέτρα, Στόχοι & ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων 1ου Άξονα: Περιβάλλον & Ποιότητα ζωής

1ος Άξονας: Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής		
Μέτρο	Στόχος	Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων
1.1 Φυσικό Περιβάλλον	1.1.1 Αναβάθμιση και επέκταση αστικού πρασίνου	• Ανανέωση εξοπλισμού φροντίδας πρασίνου
		• Οργάνωση εθελοντικών ομάδων με σκοπό δημιουργίας δράσεων προστασίας περιβάλλοντος
		• Ανάπλαση χώρων πρασίνου στο Δήμο
		• Ανάπλαση κεντρικής πλατείας (κυβόλιθοι-φωτισμός) κοινότητας Κλήματος

		<ul style="list-style-type: none"> • Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη του τοπίου και της φυσικής κληρονομιάς • Προώθηση της περιβαλλοντικής ευαισθησίας και ευσυνειδησίας των πολιτών • Συνεργασία και Συντονισμός με όμορους Δήμους της ΠΕ Ηρακλείου και τους σχετικούς φορείς • Δημιουργία πάρκων για τις ανάγκες των δεσποζόμενων ζώων • Μελέτη αξιοποίησης δασάκι Αφραθιά
	1.1.2 Διαχείριση και εξοικονόμηση φυσικών πόρων	<ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις προστασίας περιοχών • Αξιοποίηση Λίμνης Καταλυκής • Αξιοποίηση ΤΠΕ για την παρακολούθηση & ολοκληρωμένη διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων • Δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης για απόκτηση περιβαλλοντικής συνείδησης και κουλτούρας.
	1.1.3 Έλεγχος & αντιμετώπιση των παραγόντων που επιβαρύνουν το περιβάλλον (ατμοσφαιρική ρύπανση, ηχορύπανση, ηλεκτρομαγνητική επιβάρυνση)	<ul style="list-style-type: none"> • Σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με ΑΕΙ/ΤΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα (πχ ΙΤΕ) • Συνεργασία με δημόσιους φορείς ελέγχου • Ανάπτυξη διαβαθμικών και διαδημοτικών συνεργασιών • Αξιοποίηση σύγχρονων ΤΠΕ για τη συνεχή παρακολούθηση & έλεγχο της ποιότητας του περιβάλλοντος • Αξιοποίηση σύγχρονων ΤΠΕ για την προστασία του περιβάλλοντος
		<ul style="list-style-type: none"> • Περιβαλλοντική αδειοδότηση (ΜΠΕ) περιφερειακού αεροδρομίου και κυκλοφοριακών κόμβων
Μέτρο 1.2: Υποδομές	1.2.1 Εκσυγχρονισμός, αναβάθμιση και βελτίωση υποδομών ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης και ηλεκτροφωτισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Εκσυγχρονισμός, επέκταση δικτύου δημοτικού φωτισμού • Επέκταση Δημοτικού φωτισμού από Δέλτα έως Κόκκινο Πύργο • Συντήρηση – αναβάθμιση οδοφωτισμού και Η/Μ Δήμου • Εισαγωγή & αξιοποίηση έξυπνων συστημάτων φωτισμού (πχ Smart Grids)

		<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση ΑΠΕ στις Η/Μ υποδομές του Δήμου • Υδραυλική μελέτη ομβρίων περιφερειακού αεροδρομίου και κυκλοφοριακών κόμβων • Επέκταση δημοτικού δικτύου ΔΕΔΔΗΕ σε κεντρικό σημείο εντός οικισμού Κλήματος • Αγωγός ομβρίων από διασταύρωση κεντρικής λεωφόρου μέχρι σχολεία (Γυμνάσιο-Λύκειο) Τυμπακίου • Ωρίμανση έργου επεξεργασίας οργανικών υπολειμμάτων
	<p align="center">1.2.2 Δημιουργία σύγχρονου αστικού περιβάλλοντος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Βιοκλιματικές αναβαθμίσεις κοινόχρηστων χώρων • Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής αναβάθμισης και αναζωογόνησης • Κατασκευή παιδικής χαράς στις τοπικές κοινότητες του Δήμου με πρόβλεψη προδιαγραφών χρήσης από ΑμΕΑ • Αισθητική αναβάθμιση Τυμπακίου (πεζοδρόμια, δρόμοι, κατεδαφίσεις ετοιμόρροπων κτιρίων) • Αξιοποίηση δωρεάς κτιρίου Κων/νου Σταυριανάκη • Περίφραξη Αεροδρομίου Τυμπακίου προς τη θάλασσα και τη Βόρεια όχθη Γεροπόταμου • Συντήρηση διατηρητέων και παραδοσιακών κτιρίων του Δήμου • Πράσινος σχεδιασμός κτιριακού αποθέματος (π.χ. πράσινες ταράτσες) • Ενιαίος σχεδιασμός διάταξης φυτεύσεων πρασίνου στο αστικό περιβάλλον • Αναπλάσεις αστικού χώρου και ΚΧ με έμφαση σε πράσινες επενδύσεις
<p align="center">Μέτρο 1.3: Ενεργειακή Διαχείριση & Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής</p>	<p align="center">1.3.1 Ενεργειακή αναβάθμιση & ενίσχυση ενεργειακής απόδοσης δημοτικών χώρων και κτιρίων</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης δημοτικών κτιρίων • Εκπόνηση Σχεδίου Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ) • Συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα για την ενεργειακή αναβάθμιση ΚΧ και δημόσιων κτιρίων

		<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια δίκτυα οδοφωτισμού, φωτισμού πλατειών και κοινόχρηστων χώρων • Αξιοποίηση ΑΠΕ
	<p align="center">1.3.2 Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων – Ανακύκλωση – Κυκλική Οικονομία</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία & ενίσχυση συστημάτων διαλογής στην πηγή • Ενίσχυση της ανακύκλωσης – επαναχρησιμοποίησης • Εγκατάσταση έξυπνων κάδων, υπόγειων και υπέργειων γωνιών ανακύκλωσης • Βέλτιστη διαχείριση στόλου διαλογής απορριμμάτων στα διοικητικά όρια του Δήμου • Δημιουργία ανταποδοτικών ωφελειών για τους πολίτες που δραστηριοποιούνται ενεργά για την ανακύκλωση • Ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας με την ενεργό συμμετοχή πολιτών και επιχειρήσεων • Ενημέρωση για καινοτόμες μεθόδους διαχείρισης απορριμμάτων (π.χ. κομποστοποίηση, ΔσΠ) • Συλλογή και διαχείριση αδρανών και ογκωδών αντικειμένων σε συνεργασία με όμορους Δήμους • Ανανέωση στόλου συλλογής και διαχείρισης απορριμμάτων • Εισαγωγή καινοτομίας στον τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων • Επανασχεδιασμός των δρομολογίων των οχημάτων καθαριότητας και ενίσχυση της υπηρεσίας για καθαρές γειτονίες • Ανάπτυξη ολοκληρωμένου προγράμματος αποκομιδής με ατομικούς κάδους ανά οικία • Δημιουργία δικτύου πράσινων σημείων • Συνεργασία με την Ελληνική εταιρεία αξιοποίησης ανακύκλωσης για την αντικατάσταση των φθαρμένων μπλε κάδων ανακύκλωσης και την τοποθέτηση νέων • Διαμόρφωση Γωνιών Ανακύκλωσης

		<ul style="list-style-type: none"> • Υλοποίηση προγραμμάτων κυκλικής οικονομίας στα Σχολεία και τους Πολίτες • Αναβάθμιση της υπηρεσίας Καθαριότητας σε Υπηρεσία Κυκλικής Οικονομίας
Μέτρο 1.4: Πολιτική Προστασία	1.4.1 Πολεοδομικός σχεδιασμός	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογές πολεοδομικού σχεδιασμού (απαλλοτριώσεις, αγορές, πράξεις εφαρμογής, πράξεις αναλογισμού) • Διευθέτηση χρήσεων γης • Εκπόνηση & επικαιροποίηση πολεοδομικών μελετών • Βελτιωμένο σχέδιο ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης • Αναπλάσεις αστικού χώρου και αισθητική αναβάθμιση κτιριακού αποθέματος, ιδιοκτησίας του Δήμου • Συντήρηση κτιρίου και τοιχείου Κοινοτικού Καταστήματος Κοινότητας Κλήματος (αντιστήριξη)
	1.4.2 Ορθολογική διαχείριση κρίσεων και κινδύνων	<ul style="list-style-type: none"> • Κατάρτιση η/και επικαιροποίηση Σχεδίων αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και φυσ. καταστροφών (πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμοί) • Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ψηφιακών μέσων για την αντιμετώπιση / πρόληψη συνεπειών φυσικών καταστροφών & έκτακτων αναγκών • Ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών πολιτικής προστασίας • Ανάπτυξη έξυπνων εφαρμογών για την ενίσχυση της ασφάλειας και πολιτικής προστασίας του Δήμου (πχ e-πολίτης) • Ανάπτυξη προγράμματος επιμόρφωσης-κατάρτισης προσωπικού & εθελοντών • Εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία και οργάνωση του Τοπικού Επιχειρησιακού Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας (Τ.Ε.Σ.Ο.Π.Π.) του Δήμου Φαιστού
Μέτρο 1.5: Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα	1.5.1 Ανάπτυξη μορφών βιώσιμης αστικής κινητικότητας	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή Ολοκληρωμένου Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας • Μείωση χρήσης Ι.Χ. και χρήση εναλλακτικών μέσων μετακίνησης

		<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη παραλιακού πεζόδρομου-ποδηλατόδρομου από Κόκκινο Πύργο μέχρι Καλαμάκι • Επισκευή δρόμου Κόκκινου Πύργου • Διόρθωση οδοστρώματος δρόμου Καταλυκής • Ενίσχυση Μέσων Μαζικής Μεταφοράς / Δημοτικής συγκοινωνίας • Συντήρηση και αναβάθμιση συγκοινωνιακών συνδέσεων • Πραγματοποίηση απαλλοτριώσεων για τη διαπλάτυνση του περιφερειακού Αεροδρομίου, δρόμου προς Καταλυκή και δρόμου Αγίου Τίτου • Ολοκλήρωση νότιας παρακαμπτήριας οδού Τυμπακίου από δρόμο Καταλυκής εως Δέλτα • Αντιμετώπιση προβλημάτων κυκλοφορίας (οδικής ασφάλειας, στάθμευσης) • Αγορά οικοπέδων για χώρους στάθμευσης στην Κοινότητα Τυμπακίου • Ενίσχυση της Ηλεκτροκίνησης – Πρόγραμμα Αγοράς Ηλεκτροκίνητων οχημάτων για τις ανάγκες των δημοτικών υπηρεσιών / Διαμόρφωση σταθμών φόρτισης για τα ηλεκτροκίνητα οχήματα • Αξιοποίηση των ΤΠΕ για τη βελτίωση των συνθηκών αστικής κινητικότητας (πχ έξυπνες εφαρμογές διαχείρισης κυκλοφορίας, ενημέρωσης επιβατών, έξυπνης στάθμευσης κ.α.) • Σχεδιασμός για την υλοποίηση Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας • Σχεδιασμός αναπλάσεων για την ενσωμάτωση στοιχείων βιώσιμης κινητικότητας και διασύνδεσής τους με το περιβαλλοντικό ισοζύγιο
	<p align="center">1.5.2 Βελτίωση συνθηκών μετακίνησης για όλους</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία συνθηκών και προϋποθέσεων για ασφαλείς μετακινήσεις πεζών και οδηγών • Ενίσχυση του δικτύου πεζοδρόμων του Δήμου

		<ul style="list-style-type: none"> • Διαμόρφωση κεντρικού δρόμου (σταμπωτά και καλντερίμια) Κοινότητας Κλήματος • Ασφαλτόστρωση αγροτικής οδοποιίας από Άγιο Νικόλαο Κλήματος μέχρι κεντρική λεωφόρο Τυμπακίου - Αγίας Γαλήνης • Υλοποίηση προγράμματος πλατειών, πάρκων, νησίδων, πεζοδρόμων, πεζοδρομίων και διαβάσεων για την ενίσχυση της αστικής κινητικότητας με διασφάλιση της προσβασιμότητας των πολιτών • Ανάπτυξη δικτύου ποδηλατοδρόμων • Υποδομές για ασφαλή μετακίνηση ΑΜΕΑ με κάθε μέσο • Βελτίωση της σήμανσης στο οδικό δίκτυο και δίκτυο μετακινήσεων του Δρόμου • Επέκταση και πύκνωση των δρομολογίων της δημοτικής συγκοινωνίας • Εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης για την εμπέδωση των κανόνων Κυκλοφοριακής Αγωγής (σε μαθητές και ενήλικες για το αυτοκίνητο, το λεωφορείο, το τραμ, το ποδήλατο και το πατίνι
--	--	--

Πίνακας 24: Μέτρα, Στόχοι & ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων 2ου Άξονα: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Αθλητισμός & Πολιτισμός

2^{ος} Άξονας: Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Αθλητισμός & Πολιτισμός		
Μέτρο	Στόχος	Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων
Μέτρο 2.1: Κοινωνική Συνοχή, Μέριμνα & Φροντίδα	2.1.1 Ευπαθείς Ομάδες & Κοινωνική Ένταξη	<ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις κοινωνικής υποστήριξης ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (πχ θυμάτων ενδοοικογενειακής ή άλλων μορφών βίας, μακροχρόνια ανέργων) • Δράσεις ψυχολογικής υποστήριξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων • Δράσεις υποστήριξης, αναβάθμισης & εκσυγχρονισμού των υποδομών και των φορέων κοινωνικής φροντίδας • Δράσεις για την προαγωγή ισότητας των φύλων και αντιμετώπιση των διακρίσεων • Ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα κοινωνικής ένταξης

		<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη για τη διαμόρφωση κτιρίου για τη στέγαση ΚΔΑΠ – ΑΜΕΑ μέχρι την υλοποίηση του έργου • Παροχή υπηρεσιών φροντίδας παιδικής μέριμνας - φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί / βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ, πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης κτλ.) • Δημιουργία νέων δομών υποστήριξης και φιλοξενίας ευάλωτων κοινωνικών ομάδων • Δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης πληθυσμού για το έργο του Δήμου στον κοινωνικό τομέα και εξειδικευμένες δράσεις για την ενημέρωση όλων των ωφελούμενων • Συνέχιση της συμμετοχής του Δήμου μας στην Κοινωνική Σύμπραξη της Περιφέρειας Κρήτης στο νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υλοποίηση Πλέγματος Δράσεων για την Αντιμετώπιση της Υλικής Στέρησης με παροχή Τροφίμων ή / και Βασικής Υλικής Συνδρομής (ΒΥΣ) προς τους Απόρους, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών, με παράλληλη στοχευμένη παροχή Συνοδευτικών Μέτρων προς Υποστήριξη της Κοινωνικής Ένταξής τους» που προκηρύσσεται από την Διαχειριστική Αρχή του ΟΠΕΚΑ
<p>Μέτρο 2.2: Υγεία</p>	<p>2.2.1 Αναβάθμιση υποδομών υγείας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση - εκσυγχρονισμός δημοτικών ιατρείων και επέκταση ειδικοτήτων και υπηρεσιών • Ενίσχυση – εκσυγχρονισμός της λειτουργίας των υφιστάμενων υποδομών υγείας του Δήμου & δημιουργία νέων • Αξιοποίηση των σύγχρονων ΤΠΕ για την αναβάθμιση & τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας (πχ εφαρμογές τηλεϊατρικής) • Ενίσχυση, αναβάθμιση & εκσυγχρονισμός υφιστάμενων προγραμμάτων υγείας και πρόνοιας και επέκταση προς ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (π.χ. παιδική παχυσαρκία, πρόληψη εξαρτήσεων κλπ.) • Αναβάθμιση / εκσυγχρονισμός υφιστάμενων υποδομών και προγραμμάτων υγείας για άτομα με αναπηρία
	<p>2.2.2 Ανάπτυξη συνεργασιών για δημιουργία ολοκληρωμένων</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Συνεργασία με σύγχρονα ιατρικά κέντρα και ιατρούς που δραστηριοποιούνται στο Δήμο Φαιστού και όμορους Δήμους

	και εξοπλισμένων υποδομών υγείας	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων ιατρικής και φροντίδας υγείας σε περιφερειακό επίπεδο σε συνεργασία με δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας
Μέτρο 2.3: Εκπαίδευση & δια βίου μάθηση	2.3.1 Σύγχρονες υποδομές εκπαίδευσης	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση σχολικών μονάδων όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης – βιοκλιματικές υποδομές • Αποκατάσταση τοιχίου Δημοτικού Σχολείου (αντιστήριξη) Κοινότητας Κλήματος • Εργασίες συντήρησης εκπαιδευτικών υποδομών (πχ τεχνικά και αισθητικά) • Προμήθεια έξυπνου εξοπλισμού εργαλείων (τηλε)εκπαίδευσης • Ενίσχυση της δια βίου μάθησης • Ενίσχυση προγραμμάτων για την αντιμετώπιση αρνητικών φαινομένων όπως ο σχολικός εκφοβισμός • Δράσεις επιβράβευση αριστείας
	2.3.2 Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών & καινοτόμων δράσεων για την εκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία σύγχρονων δράσεων εκπαίδευσης Ζωντανό Σχολείο • Καθιέρωση δημιουργικής απασχόλησης «Ανοικτές Αυλές» • Open School: Σχολείο Ανοικτό στην τοπική κοινωνία και τη γειτονιά • Υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων – προγραμμάτων εκπαίδευσης • Καταρτισμένο επαγγελματικό δυναμικό • Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για την προώθηση της ψηφιακής εκπαίδευσης • Δράσεις περιορισμού του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού
Μέτρο 2.4: Πολιτισμός & αθλητισμός	2.4.1 Ενίσχυση & αναβάθμιση του τομέα του πολιτισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάδειξη σημείων χωροθέτησης στοιχείων πολιτιστικού χαρακτήρα • Στήριξη τοιχίου Ηρώου (αντιστήριξη) Κοινότητα Κλήματος • Ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς Δήμου Φαιστού με ψηφιακά μέσα • Οργάνωση εκδηλώσεων για την ιστορία & τον πολιτισμό του Δήμου Φαιστού • Δημιουργία εργαστηρίων προώθηση πολιτισμού και τεχνών • Ευαισθητοποίηση της νέας γενιάς σε θέματα πολιτισμού • Ενίσχυση προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία και ευάλωτων ομάδων σε υποδομές & δράσεις πολιτισμού • Συνεργασία με όμορους Δήμους για την διοργάνωση από κοινού πολιτιστικών εκδηλώσεων

	2.4.2 Ενίσχυση & αναβάθμιση του τομέα του αθλητισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση, εκσυγχρονισμός και επέκταση δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων – Ενίσχυση της λειτουργίας τους • Αναβάθμιση, εκσυγχρονισμός υφιστάμενων γηπέδων και κοινόχρηστων αθλητικών κτιρίων & δημιουργία νέων • Προώθηση μαζικού αθλητισμού • Δημιουργία προγραμμάτων αθλητισμού για άτομα με αναπηρία & ευάλωτες ομάδες • Ενίσχυση προσβασιμότητας αθλητικών υποδομών & προγραμμάτων για άτομα με αναπηρία & ευάλωτες ομάδες • Ευαισθητοποίηση πολιτών για την αναγκαιότητα της άθλησης στη ψυχική και σωματική υγεία
--	--	---

Πίνακας 25: Μέτρα, Στόχοι & ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων 3ου Άξονα: Τοπική Οικονομία, Επιχειρηματικότητα & Απασχόληση

3^{ος} Άξονας: Τοπική οικονομία, Επιχειρηματικότητα & Απασχόληση		
Μέτρο	Στόχος	Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων
Μέτρο 3.1: Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας	3.1.1 Κίνητρα ενίσχυσης τοπικής επιχειρηματικότητας	<ul style="list-style-type: none"> • Στήριξη της τοπικής επιχειρηματικής δραστηριότητας • Στήριξη επιχειρηματικότητας γυναικών, νέων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων • Κίνητρα απορρόφησης σε τοπικές επιχειρήσεις του νέου παραγωγικού δυναμικού • Προώθηση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών στον τομέα της επιχειρηματικότητας • Δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάδειξη του Δήμου σε τουριστικό προορισμό - Ανάδειξη ειδικών μορφών τουρισμού πόλης (ιστορικού τουρισμού, γαστρονομικού τουρισμού, καταδυτικού τουρισμού, τουρισμού περιπέτειας, φυσιολατρικού τουρισμού). • Αξιοποίηση Δημοτικής Περιουσίας – Διαθέσιμων χώρων με στόχο την ενίσχυση της ελκυστικότητας και της κινητικότητας στην πόλη τονώνοντας και την εμπορική δραστηριότητα
	3.1.2 Προώθηση προγραμμάτων & δράσεων καινοτόμου επιχειρηματικότητας	<ul style="list-style-type: none"> • Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας • Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ του Δήμου, εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων για την προαγωγή της

		<p>οικονομίας και της επιχειρηματικότητας στο Δήμο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για την ενίσχυση της ψηφιακής οικονομίας & ψηφιακής επιχειρηματικότητας • Αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την εισαγωγή εξοπλισμού νέας τεχνολογίας στις επιχειρήσεις • Υποστήριξη Νεοφυών επιχειρηματικών ομάδων (startups) • Ενίσχυση της έξυπνης οικονομίας: δημιουργία clusters, forum επιχειρηματικότητας, έξυπνες συνοικίες, προώθηση της δημιουργικής οικονομίας και βιομηχανίας κα. • Δημιουργία θέσεων εργασίας
<p align="center">Μέτρο 3.2: Απασχόληση & Ανθρώπινο Δυναμικό</p>	<p align="center">3.2.1 Ενίσχυση των γνώσεων και των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κατάρτιση και δια βίου μάθησης των δημοτών μέσω στοχευμένων προγραμμάτων • Ενίσχυση των δομών που διευκολύνουν τις πληθυσμιακές ομάδες που πλήττονται σε εργασιακά ζητήματα (πχ βρεφονηπιακοί σταθμοί για τις νεαρές μητέρες) • Ευέλικτα ωράρια βρεφικών και παιδικών σταθμών για την υποστήριξης της επαγγελματικής ζωής των γυναικών • Συμβουλευτική, κατάρτιση/επιμόρφωση, mentoring, δημοσιότητα & ευαισθητοποίηση, προώθηση της απασχόλησης/αυτοαπασχόλησης κ.α
	<p align="center">3.2.2 Εφαρμογή νέων βοηθητικών δράσεων</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Έργα υποδομής και μέτρα πολιτικής που βελτιώνουν την ελκυστικότητα της περιοχής ως εμπορικό κέντρο, κέντρο εστίασης και αναψυχής • Ενίσχυση και παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη της νεανικής επιχειρηματικότητας • Παρακίνηση επιχειρήσεων για την υπαγωγή τους σε επιχορηγούμενα προγράμματα πρόσληψης ανέργων • Διοργάνωση διαδικτυακών σεμιναρίων για την εκμάθησης νέων τεχνικών, εμπάθунση στην τεχνογνωσία • Ενίσχυση γνώσεων του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα των νέων τεχνολογιών και της ψηφιακής τεχνολογίας

Πίνακας 26: Μέτρα, Στόχοι & ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων 4ου Άξονα: Εσωτερική Λειτουργία & Διακυβέρνηση

4^{ος} Άξονας: Εσωτερική Λειτουργία & Διακυβέρνηση		
Μέτρο	Στόχος	Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων
Μέτρο 4.1: Οργάνωση & Λειτουργία Υπηρεσιών του Δήμου	4.1.1 Αναδιάρθρωση εσωτερικής οργάνωσης	<ul style="list-style-type: none"> • Προγράμματα ενημέρωσης και εξέλιξης γνώσεων του προσωπικού • Προσλήψεις νέου προσωπικού • Ενίσχυση διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων - Απλούστευση και προτυποποίηση οριζόντιων και κάθετων διαδικασιών λειτουργίας του Δήμου • Οργάνωση εκ νέου των εσωτερικών υπηρεσιών & αρμοδιοτήτων τους • Συνεχής έλεγχος αποδοτικότητας – τεχνογνωσίας εργαζομένων • Βελτίωση οργανωτικής δομής δήμου και νομικών προσώπων • Αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων του Δήμου για την καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των Υπηρεσιών του Δήμου • Αναβάθμιση / συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων • Συντήρηση υφιστάμενου εξοπλισμού / Προμήθεια νέου • Τροποποίηση ΟΕΥ & προσαρμογή σε νέες οργανωτικές και διοικητικές ανάγκες
Μέτρο 4.2: Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δήμου	4.2.1 Ψηφιακή αναβάθμιση Δήμου Φαιστού	<ul style="list-style-type: none"> • Ενσωμάτωση σύγχρονων ΤΠΕ στη λειτουργία και οργάνωση του Δήμου • Αναβάθμιση και εμπλουτισμός του υπάρχοντος υλικού, λογισμικού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού του δήμου • Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός ιστοσελίδας δήμου • Συνεχής ενημέρωση πολιτών μέσω της ιστοσελίδας • Ενίσχυση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης • Αποτύπωσης της δημοτικής παρουσίας με χρήση

		<p>γεωπληροφοριακών συστημάτων (GIS)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη έξυπνων δράσεων για τη βελτίωση της διαφάνειας και συμμετοχής των πολιτών στα κοινά • Ευκολότερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση πολιτών στις καθημερινές τους ανάγκες (ηλεκτρονικές πληρωμές λογαριασμών, ηλεκτρονικές αιτήσεις κ.λπ.) • Διαδικασίες πλήρους μηχανοργάνωσης και ηλεκτρονική διακίνηση – διεκπεραίωση εγγράφων • Διαμόρφωση ιστοσελίδας ώστε να είναι κατανοητή και από ΑΜΕΑ • Υλοποίηση και εφαρμογή στρατηγικής ψηφιακού μετασχηματισμού
Μέτρο 4.3: Συμμετοχή Ανθρώπινου Δυναμικού	4.3.1 Σχέση δημότη – δημοτικής αρχής	<ul style="list-style-type: none"> • Ενημέρωση πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων • Ενεργός συμμετοχή πολιτών στη λήψη αποφάσεων μέσω διαδικασιών διαβούλευσης.
Μέτρο 4.4: Ενίσχυση Εξωστρέφειας του Δήμου & Ανάπτυξη Συνεργασιών	4.4.1 Εθνικές και Διαδημοτικές συνεργασίες	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε δίκτυα (UNESCO, Πράσινων Πόλεων, Σύμφωνο των Δημάρχων κλπ. • Συνεργασίες με φορείς δημοσίου και ιδιωτικού τομέα • Συμμετοχή σε Διαδημοτικά Δίκτυα • Ενίσχυση συμμετοχής σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα • Ανάπτυξη συνεργασιών με κοινωνικούς κι επιστημονικούς φορείς και οργανισμούς • Προώθηση περιφερειακών και διακρατικών συνεργασιών